

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till kärnenergilag och till lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till kärnenergilag och till lagar som har samband med den (RP 24/2026 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet, lagutskottet och miljöutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Följande utlåtanden har lämnats i ärendet:

- grundlagsutskottet GrUU 26/2026 rd
- miljöutskottet MiUU 16/2026 rd
- lagutskottet LaUU 3/2026 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Anja Liukko, arbets- och näringsministeriet
- ambassadör för vapenkontroll Pekka Puustinen, utrikesministeriet
- medicinalråd Mikko Paunio, social- och hälsovårdsministeriet
- konsultativ tjänsteman Sami Rinne, miljöministeriet
- jurist Minna Koivula-Kuusela, Energimyndigheten
- direktör Jussi Heinonen, Strålsäkerhetscentralen
- jurist Outi Slant, Strålsäkerhetscentralen
- gruppchef Taina Karvonen, Geologiska forskningscentralen GTK
- specialsakkunnig Esa Pohjolainen, Geologiska forskningscentralen GTK
- ordförande i kommunfullmäktige Kari Kilpimaa, Savukoski kommun
- projektingenjör Ilmari Jylhä, Calogena Oy
- ledande expert Jyrki Uusitalo, Fingrid Abp
- direktör för kommunikation om kärnkraft o samhällsrelationer Jami Arvola, Fortum Abp
- verkställande direktör Pekka Tolonen, Helen Ab
- verkställande direktör Tommi Nyman, Steady Energy Oy
- chef för kärnenergiforskning Jani Halinen, Teknologiska forskningscentralen VTT Ab
- chefen för juridiska ärenden Ulla-Maija Moisio, Industrins Kraft Abp, företräder även Posiva Oy

Betänkande EkUB 21/2026 rd

- energi- och klimatexpert Arttu Karila, Finlands näringsliv rf
- verksamhetsledare Eero Haapalehto, Energiakaupungit ry
- expert Annina Alasaari, Finsk Energiindustri rf
- biträdande landschef Juha Aromaa, Greenpeace Finland
- verksamhetsledare Pekka Suomela, Gruvindustri rf
- jurist, vicehäradshövding Sami Hämäläinen, Turism- och Restaurangförbundet rf
- intressebevakningschef Jari Nykänen, Lokalkraft rf
- klimatexpert Nelli Immonen, Finlands naturskyddsförbund rf
- sakkunnig, hållbar utveckling Petteri Heliste, Teknologiindustrin rf
- professor Juhani Hyvärinen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Euraåminne kommun
- Helsingfors stad
- Lovisa stad
- Finlands Kommunförbund
- Kuopion Energia Oy
- WePlanet - Suomen Ekomodernistit ry
- teknologie doktor Timo Okkonen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en ny kärnenergilag och att strålsäkerhetslagen, strafflagen, lagen om verkställighet av böter, lagen om tryckbärande anordningar, gruvlagen, lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor, lagen om Finansinspektionen, säkerhetsutredningslagen, räddningslagen, cybersäkerhetslagen, lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, bygglagen, lagen om produktgodkännanden för vissa byggprodukter och lagen om Strålsäkerhetscentralen ändras. Samtidigt föreslås det att den nuvarande kärnenergilagen upphävs.

Det främsta syftet med totalreformen är att se till att användningen av kärnenergi är förenlig med samhällets helhetsintresse, att verksamheten är säker och det kärnavfall som uppkommer i Finland sköts på behörigt sätt och att användningen av kärnenergi inte främjar spridningen av kärnvapen samt att även i övrigt övervaka efterlevnaden av förpliktelserna i de internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland och att också EU-lagstiftningen genomförs. I enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering är målsättningen att stärka Finlands ställning som en attraktiv plats för produktion av kärnenergi och uppförande av nya anläggningar genom att skapa förutsättningar för snabbare och smidigare genomförande av kärnanläggningsprojekt samt att förbättra kostnadseffektiviteten inom produktionen av kärnenergi.

Enligt propositionen ska en första övergripande bedömning av om ett kärnanläggningsprojekt är förenligt med samhällets helhetsintresse göras i ett principbeslut som till sitt innehåll föreslås vara mer allmänt än det nuvarande. Det föreslås att principbeslutet ska avgöras av statsrådet, men i fråga om små kärnkraftverksprojekt av arbets- och näringsministeriet. Statsrådets principbeslut

Betänkande EkUB 21/2026 rd

ska lämnas till riksdagen som en redogörelse. Tillståndssystemet för kärnanläggningar föreslås vara modulärt. Kommunernas möjligheter att delta och påverka ska tryggas. I kärnanläggningstillstånden ska ordnandet av kärnavfallshanteringen eller kärnämneskontrollen, eller tekniska frågor som gäller säkerheten vid anläggningen, inte längre behandlas i detalj utan som separata ärenden vid arbets- och näringsministeriet och Strålsäkerhetscentralen. Regleringen av giltigheten för drifttillståndet för en kärnanläggning avses bli reviderad så att det ska vara möjligt att förlänga dess giltighet när de föreskrivna förutsättningarna uppfylls. Ärenden som gäller kärnanläggningstillstånd avgörs av statsrådet, men tillståndsärenden som gäller de självständiga kärntekniska anläggningar som är avsedda för hantering och lagring av kärnämnen och kärnavfall avgörs av Strålsäkerhetscentralen.

Bestämmelser om kärnavfallshanteringen och reserveringen av medel för kostnaderna för den ska utfärdas på motsvarande sätt som i den lag som upphävs. Det föreslås att bestämmelserna om import och export av kärnavfall ska förtydligas, men att den grundläggande principen inte ska ändras.

Säkerhetsregleringen och tillståndssystemet för gruv- och malmanrikningsverksamhet förnyas. Kraven och tillståndssystemet för anläggningar för kärnämnestillvaratagande ska i tillämpliga delar motsvara de krav och det tillståndssystem som gäller kärnanläggningar. Med tanke på eventuell försummelse av avfallshanteringsskyldigheterna ska säkerhet krävas. Enligt förslaget ska Strålsäkerhetscentralen vara tillståndsmyndighet.

Regleringen om finansieringen av Strålsäkerhetscentralens verksamhet förnyas.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2027.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrunden till reformen och utgångspunkterna för bedömningen

Propositionen gäller en totalreform av kärnenergilagen. Den gällande kärnenergilagen trädde i kraft den 1 mars 1988 och har ändrats cirka 30 gånger. Även om lagen har anpassats till den rättsliga utvecklingen och uppfyller de centrala målen för säkerställandet av samhällets helhetsintresse och säkerhet, har den utvecklats till en komplicerad och svåröverskådlig helhet.

Samtidigt har verksamhetsmiljön för kärnanläggningar förändrats avsevärt: energimarknaden har utvecklats från en reglerad till en marknadsmässig marknad och andelen förnybara energikällor i energiproduktionen har ökat betydligt. Kärnanläggningarnas teknik har utvecklats och utvecklingen av små modulära reaktorer (SMR) även för produktion av fjärrvärme och energi för industrin har framskridit. Nya aktörer och nya affärsmodeller har tillkommit och tillkommer ännu inom kärnenergiområdet. Dessutom har övriga nationella rättsnormer och det internationella regelverket utvecklats avsevärt.

Totalreformen av kärnenergilagen är både till sin omfattning och till sitt innehåll en av de mest betydande lagstiftningsreformerna på energiområdet under de senaste åren. Propositionen har

Betänkande EkUB 21/2026 rd

föregåtts av en omfattande och långvarig beredning, och helheten har till exempel i utlåtandet från rådet för bedömning av lagstiftningen ansetts vara väl beredd och dess konsekvenser bedömda på ett mångsidigt sätt. Också riksdagsbehandlingen av propositionen har varit omfattande, och utlåtande om den har lämnats till ekonomiutskottet av grundlagsutskottet (GrUU 26/2026 rd), lagutskottet (LaUU 3/2026 rd) och miljöutskottet (MiUU 16/2026 rd). Utskottens ställningstaganden och ändringsförslag har beaktats i detta betänkande.

Ekonomiutskottet anser att lagförslagen i propositionen i allt väsentligt är motiverade och att de behövs. Utskottet tillstyrker dem med motiveringen nedan och de ändringar som framgår av detaljmotiveringen.

Propositionen har också samband med ett annat pågående ärende, RP 72/2026 rd om ändring av den gällande kärnenergilagen samt 34 kap. 6 § i strafflagen, som innehåller ett förslag om upphävande av förbudet mot kärnladdningar. Försvarsutskottet har lämnat sitt betänkande (FsUB 4/2026 rd) om detta ärende, vilket har beaktats vid behandlingen av den proposition som nu granskas.

Om reformens mål

Totalrevideringen av kärnenergilagen anknyter å ena sidan till behovet av att trygga en tydlig och konsekvent rättslig referensram för användningen av kärnkraft. Å andra sidan har reformen en stark energi- och klimatpolitisk bakgrund: produktionen av kärnenergi betraktas som utsläppsfri energiproduktion som har en central roll i Finlands energisystem och utvecklingen av det. Med kärnenergi kan man producera energi till ett rimligt pris och säkerställa tillgången på energi i Finland. Med kärnenergi produceras el eller värme stabilt oberoende av väderförhållanden och tid på dygnet. Samtidigt bidrar kärnenergin till den stabilitet som elnätet behöver. Avsikten är att trygga Finlands attraktionskraft när det gäller produktion av kärnenergi och som plats för uppförande av nya anläggningar.

Enligt propositionen är syftet med revideringen att se till att användningen av kärnenergi är förenlig med samhällets helhetsintresse, att verksamheten är säker, att det kärnavfall som uppkommer i Finland sköts på behörigt sätt och att användningen av kärnenergi inte främjar spridningen av kärnvapen samt att även i övrigt se till att förpliktelserna i de internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland iakttas och att EU-lagstiftningen genomförs.

Målet är också att förbättra regleringen av användningen av kärnenergi som en författningsteknisk helhet. Målet är en tydlig, hanterbar och aktuell lagstiftning där de olika delområdena i kärnenergianvändningen samt de skyldigheter och förfaranden som hör till dem är tydligt identifierbara och proportionerliga. Reformen syftar till en uppdaterad lagstiftning där kärnenergilagen har anpassats till den övriga rättsordningen till en konsekvent helhet med beaktande av EU-rätten och andra internationella avtalsförpliktelser och det handlingsutrymme som de möjligen medger.

Målet med reformen är att främja införandet av nya kärnenergilösningar, till exempel SMR-anläggningar, och att kärnkraftverk lokaliseras nära industrianläggningar. Ny

Betänkande EkUB 21/2026 rd

kärnenergiteknik, inklusive SMR-anläggningar, kan baseras på olika tekniska lösningar. Målet med reformen är ett mer teknikneutralt och riskmedvetet regelverk som möjliggör olika tekniker och beaktar behovet av att eventuellt ändra projektet efter det inledande skedet. Målet är att förbättra kärnanläggningarnas investeringsmiljö genom att förnya tillståndssystemet, minska de projektrisker som regleringen medför och förbättra förutsebarheten.

Bedömning av de viktigaste förslagen

Allmänt

Även om det är fråga om en totalreform förblir många av de grundläggande utgångspunkterna i den gällande lagen oförändrade. I lagen föreskrivs om produktion av kärnenergi och annan användning av kärnenergi. De höga säkerhetskraven för kärnanläggningar och huvudprinciperna för hanteringen av kärnavfall förblir oförändrade.

Utifrån ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning uppnås propositionens allmänna mål väl i förslaget. Helheten har ansetts vara väl beredd, och den har bedömts förbättra tydligheten, konsekvensen och investeringsmiljön i regleringen av användningen av kärnenergi, minska den administrativa bördan, möjliggöra flexibel och kostnadseffektiv verksamhet samt stödja upprätthållandet och utvecklingen av säkerhetsnivån. Regleringen förtydligas och antalet detaljkrav minskas väsentligt: kärnenergilagen innehåller mer heltäckande bestämmelser om säkerhetskrav och myndighetsbehandling, men antalet krav i Strålsäkerhetscentralens föreskrifter beräknas minska med cirka 70—80 procent. Regleringen ska också harmoniseras med den allmänna europeiska nivån, vilket ökar valfriheten i fråga om genomförandelösningarna och gör det lättare att ta i bruk nya tekniker och handlingsmodeller.

I den nu aktuella propositionen är förbudet mot kärnladdningar oförändrat i förhållande till nuläget. I detta avseende har situationen emellertid förändrats efter att propositionen lämnades, eftersom det också har lämnats en proposition (RP 72/2026 rd) om upphävande av förbudet mot kärnladdningar. Ekonomiutskottet anser utifrån inkommen utredning att lagstiftningen också efter slopandet av förbudet mot kärnladdningar genom den propositionen säkerställer att användningen av kärnenergi inte främjar spridningen av kärnvapen. Denna helhet behandlas närmare nedan i fråga om samordningen av propositionerna.

Kärnenergi som en del av energisystemet

De centrala utgångspunkterna för ekonomiutskottets granskning är kärnenergens ställning som en del av energisystemet som helhet och hur förutsättningarna för produktion av kärnkraft tillgodoses. Ekonomiutskottet har nyligen granskat kärnenergens vidare betydelse också i sitt betänkande över den nationella energi- och klimatstrategin (EkUB 10/2026 rd — SRR 8/2025 rd).

Vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning betonades kärnenergens stora roll i Finlands energisystem och utvecklingen av det. Kärnkraften är för närvarande den största formen av elproduktion i Finland, och det är sannolikt att kärnkraften även i framtiden kommer att ha en betydande roll i Finlands elsystem. I detta avseende är möjligheterna att förlänga livslängden för

Betänkande EkUB 21/2026 rd

de nuvarande kärnkraftverken och höja deras effekt till konkurrenskraftiga kostnader av väsentlig betydelse. Den nuvarande kärnkraftverkskapaciteten stöder också en tillräcklig eleffekt i Finland.

De nuvarande kärnkraftverken är betydande koncentrationer av elproduktion och fortsatt eller nedlagd användning av dem har stor inverkan på investeringsbehoven i elnätet och på andra investeringar på elmarknaden. En ökad användning av kärnenergi inom el- och fjärrvärmeproduktionen skulle i viss mån påverka stamnätets överförings- och investeringsbehov, men effekternas riktning beror på projektens art, omfattning och placering. En ökning av basproduktionen av el i södra Finland skulle minska behovet av överföring i stamnätet. På motsvarande sätt kan en ökad produktion av fjärrvärme med kärnenergi minska behovet av elöverföring, om användningen av eldrivna värmepumpar och elpannor inom fjärrvärmeproduktionen minskar. Å andra sidan minskar överföringsbehovet inte i den mån kärnenergi ersätter bioenergi eller fossila bränslen i el- och värmeproduktionen.

Tillgången till förutsägbar och utsläppsfri energi är en central förutsättning för industrins konkurrenskraft, investeringar och en hållbar tillväxt i hela ekonomin. Samtidigt är det en central konkurrensfördel för Finland. Kärnenergi är en del av den rena energiproduktionen och stöder energisystemets leveranssäkerhet, försörjningsberedskap samt industrins och samhällets växande energibehov. Detta gäller inte bara elproduktionen, utan kärnkraften bedöms i framtiden också ha betydelse till exempel för värmeproduktionen, särskilt i fråga om små modulära anläggningar.

Ekonomiutskottet anser att det med tanke på de ovan nämnda målen är väsentligt att regleringen av kärnanläggningar bildar en konsekvent, proportionell och flexibel helhet. Utifrån utskottets sakkunnigutfrågning förbättrar den föreslagna regleringen förutsättningarna i synnerhet för små modulära projekt för produktion av kärnenergi (SMR) men också för andra projekt för produktion av kärnenergi i Finland.

Med tanke på framtida investeringar i kärnteknik har det ansetts vara av avgörande betydelse om kärnanläggningar i fortsättningen kan serietillverkas med så liten landsspecifik anpassning som möjligt. Det skulle ge tids- och kostnadsfördelar både för stora och mindre projekt. Det skulle också bidra till att en gemensam europeisk marknad och värdekedja för kärnanläggningar uppstår. Reformen syftar till att ge bättre möjligheter än tidigare att genomföra kärnanläggningar i Finland med små eller inga landspecifika ändringar. Frågan har ett nära samband med tillståndssystemet, som granskas nedan.

Tillståndssystemet

Systemets utgångspunkter och principbeslutet. Ett smidigt och förutsägbart tillståndssystem är en central förutsättning för nya investeringar i kärnenergi. Syftet med reformen av tillståndssystemet för kärnanläggningar är att beakta olika typer av verksamhets- och samarbetsmodeller, mångfalden av SMR-anläggningar och andra kärnanläggningar samt kravens proportionalitet i projektens och tillståndssystemets olika skeden. Genom att lätta på tillståndssystemet i dess inledande skede och öka möjligheterna till ändringar efter det inledande skedet strävar man efter bättre förutsättningar för tillståndssökande och projektutvecklare att föra projektberedningen framåt behovsbaserat och hantera projektrisker.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Ny kärnenergiteknik, inklusive SMR-anläggningar, kan baseras på olika tekniska lösningar. Målet är att minska antalet separata godkännanden av kärnanläggningen och dess system, strukturer, komponenter, personal och informationsmaterial. Dessutom är målet att beakta olika typer av kärnanläggningar, olika alternativ för placeringen av anläggningarna samt anläggningarnas olika stora mängder kärnämnen och deras olika aktivitetsnivåer av radioaktiva ämnen proportionellt. I ett sakkunnigyttrande till utskottet har det fästs uppmärksamhet vid behovet av att i säkerhetsklassificeringen beakta kärnanläggningens totala risknivå. Utskottet anser utifrån inkommen utredning att det är motiverat att den totala risknivån beaktas i fråga om tillämpningen av 77 § i kärnenergilagen.

Reformen gör det möjligt att bedöma ett kärnanläggningskoncept utifrån ett förfarande som motsvarar typgodkännande. Till detta hör målet om tillräckliga och tydliga myndighetsprocesser som möjliggör mångfaldigande av det godkända kärnanläggningskonceptet samt att på lagnivå erbjuda tillräcklig flexibilitet för olika typer av verksamhets- och samarbetsmodeller under kärnanläggningens hela livscykel och möjligheten att avvika från de föreskrifter som utfärdats med stöd av lagen om Strålsäkerhetscentralen, dock så att en hög säkerhetsnivå bibehålls för användningen av kärnenergi i Finland.

I propositionen bedöms det att ändringarna i tillståndssystemet för kärnanläggningar underlättar projektutvecklarnas och tillståndshavarnas möjligheter att utveckla projekt, effektivisera behandlingen av ansökningar och förbättra projektens riskhantering. Ett mer nätverksbaserat arbetssätt, där olika aktörer deltar i beredningen och genomförandet av projektet under kärnanläggningens livscykel, skulle bli lättare att genomföra. Reformen av tillståndssystemet kan bedömas göra Finland mer attraktivt för investeringar i kärnenergi.

I den föreslagna kärnenergilagen föreskrivs det om tillståndssystemet för kärnanläggningar samt om idrifttagning och avveckling av kärnanläggningar i ett separat avsnitt (avdelning V). Tillståndssystemet för en kärnanläggning ska vara modulärt, vilket gör det möjligt att godkänna olika delar, och separat godkända delar ska inte längre behandlas på nytt vid tillståndsprövningen av kärnanläggningar. Tillståndet för uppförande ska enligt förslaget föregås av ett principbeslut och efter det förutsätts ett drifttillstånd. Statsrådet ska även i fortsättningen i huvudsak avgöra tillståndsärenden som gäller kärnanläggningar, medan tillståndsärenden som gäller kärntekniska självständiga anläggningar för hantering och lagring av kärnämnen och kärnavfall överförs till Strålsäkerhetscentralen.

Den första övergripande bedömningen av kärnanläggningsprojektens förenlighet med samhällets helhetsintresse föreslås ske i ett principbeslut, men till skillnad från lagen som upphävs ingår det ingen detaljerad bedömning av platsen eller tekniken i detta skede. Principbeslutet tas av statsrådet. Även för små kärnkraftverksprojekt (nominell värmeeffekt totalt 50 megawatt) förutsätts ett principbeslut, men ärendet avgörs av arbets- och näringsministeriet. Statsrådets principbeslut ska lämnas till riksdagen som en redogörelse. Ärenden som gäller lämpligheten av förläggningsplatsen för anläggningen, konstruktionsförutsättningar som beror på förläggningsplatsen och kärnanläggningskonceptet behandlas separat vid Strålsäkerhetscentralen, medan de för närvarande delvis ingår i behandlingen av principbeslutet. I ett principbeslut om ett kärnanläggningsprojekt avses det vara möjligt att behandla en

Betänkande EkUB 21/2026 rd

projekthelhet som gäller en kärnanläggning med ett mer omfattande innehåll, och i granskningen avses tyngdpunkten ligga på bedömning av överensstämmelse med samhällets helhetsintresse.

De föreslagna ändringarna i tillståndssystemet för kärnanläggningar leder till att förfarandet enligt MKB-lagen övergår från skedet för principbeslut till skedet för bygglov. Detta minskar något på investeringsbehovet i projektets inledande skede och möjliggör bättre sammanslagning och utnyttjande av bakgrundsutredningar för utredningar om förläggning, planläggning och miljökonsekvensbedömning. I samband med beredningen av principbeslutet ska dock en miljöbedömning enligt SMB-lagen genomföras, och för denna svarar arbets- och näringsministeriet.

Vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning har ändringarna i tillståndssystemet huvudsakligen bemötts positivt. Den stegvisa indelning av tillståndsförfarandena som föreslås i propositionen skulle stödja utvecklingen av projekten, och utredningarna skulle infalla under ett ändamålsenligt skede av förfarandet. En central ändring är också att principbeslutet ska avgöras statsrådet. Riksdagen ska genom kärnenergilagen besluta om förutsättningarna för godtagbarheten av användningen av olika kärnanläggningar och annan kärnenergi i verksamhetens olika livscykelkedan. Ekonomiutskottet anser att det nya tillståndssystemet och det mer allmänt hållna principbeslutet motsvarar reformens mål. Ekonomiutskottet anser det likaså viktigt att lagstiftningen i fortsättningen möjliggör genomförandet av en kärnanläggningshelhet som består av flera moduler på en eller flera förläggningsplatser.

Ekonomiutskottet hänvisar också till grundlagsutskottets utlåtande om propositionen (GrUU 26/2026 rd). Grundlagsutskottet anser att det föreslagna förfarandet i fråga om principbeslutet, där beslutet lämnas till riksdagen i form av en redogörelse, är förenligt med bestämmelserna om parlamentarism och fördelning av statliga uppgifter i 3 § i grundlagen.

Lokala påverkningsmöjligheter och planläggning. Miljöutskottet har betonat att det med tanke på framtidsutsikterna för kärnenergiproduktionen och kärnavfallshanteringen är väsentligt att verksamheten förblir förenlig med samhällets helhetsintresse samt nationellt och lokalt godtagbar.

Ekonomiutskottet anser i likhet med miljöutskottet också att det är viktigt att trygga de lokala möjligheterna att påverka, vilket betonades vid sakkunnigutfrågningen. En kärnanläggnings lämplighet och acceptans med tanke på områdesanvändningen bedöms och avgörs vid planläggning där kärnanläggningen samordnas med annan områdesanvändning. Projekt som är betydande på riksnivå eller landskapsnivå förutsätter landskapsplanläggning. Kärnanläggningarnas förläggningsplats och den maximala omfattningen av skydds-zonen i anslutning till förläggningsplatsen behandlas och avgörs i samband med planläggningen, varvid Strålsäkerhetscentralen är remissinstans. Detaljplanen gör det möjligt att uppföra en kärnanläggning. Kommunen har planläggningsmonopol och kan således också förhindra uppförandet av en anläggning på sitt område. Ekonomiutskottet instämmer i miljöutskottets bedömning av den betydande roll som förläggningskommunen har.

I fortsättningen accentueras betydelsen av växelverkan mellan olika aktörer och lokala påverkansmöjligheter ytterligare: detta gäller särskilt möjligheten att uppföra en kärnanläggning

Betänkande EkUB 21/2026 rd

nära ett bosättningscentrum. Detta har ansetts nödvändigt särskilt med tanke på en mer decentraliserad och ren värmeproduktion. Byggandet av nya SMR-anläggningar i närheten av bosättningscentra kommer i fortsättningen att ha en betydande inverkan på markanvändningen och planeringen av den.

Kommunens förordande. För att ansökan om tillstånd att uppföra en kärnanläggning ska bli anhängig krävs det enligt 305 § i den föreslagna lagen att förläggningsskommunen tillstyrker uppförandet, oberoende av vilket slag av kärnanläggning det är. Likaså är en förutsättning för beviljande av tillstånd för hantering och lagring av kärnavfall enligt den föreslagna 220 § att den kommun där verksamheten ska bedrivas har förordat projektet. Enligt propositionen är principbeslutet om kärnanlägningsprojekt mer allmänt hållet än för närvarande och det tar inte ställning till förläggningsplatser för kärnanläggningen. Enligt 317 § 1 mom. ska utlåtande om en ansökan om kärnanlägningsstillstånd (tillstånd för uppförande, drifttillstånd, avvecklingstillstånd) också begäras av kärnanlägningsprojektets förläggningsskommun och av kommunerna i dess närmaste omgivning. Den bestämmelsen ska enligt det föreslagna 324 § 1 mom. också tillämpas på en ansökan om förlängning av den tidsfrist som anges i tillståndet för uppförande, förlängning av drifttillståndets giltighetstid eller ändring eller överflyttning av kärnanlägningsstillstånd (tillstånd för uppförande, drifttillstånd, avvecklingstillstånd).

Enligt den föreslagna 465 § 2 mom. 2 punkten ska förläggningsskommunen för anläggningen ha besvärsrätt i fråga om beslut om tillstånd att uppföra anläggningarna och tillstånd för hantering och lagring av kärnavfall. De undantag som avses i det föreslagna 219 § 2 och 3 mom. gäller en liten mängd kärnavfall och hänför sig i praktiken till forskning om kärnavfall som tillståndshavaren låtit utföra utomlands eller till underhåll eller annan behandling av konstruktioner eller anordningar. De övriga undantagen enligt 204 och 205 § gäller olika planer och utredningar i fråga om vilka det inte har identifierats något behov av att utreda förläggningsskommunens ståndpunkt i ärendet.

Behov av att precisera tillståndssystemet. Miljöutskottet har i sitt utlåtande förhållit sig positivt till det föreslagna tillståndssystemet, men har till denna del också föreslagit vissa ändringar för ekonomiutskottet. I fråga om tillståndssystemet gäller miljöutskottets ändringsförslag särskilt miljökonsekvensbeskrivningen och den motiverade slutsatsen, som enligt 305 § ska vara förutsättningar för anhängiggörande av ansökan om tillstånd att uppföra en kärnanläggning, samt utvidgningen av bestämmelserna om kommunernas besvärsrätt på motsvarande sätt som det föreslås att organisationernas besvärsrätt ska utvidgas i 465 § 2 mom. i den föreslagna kärnenergilagen. De ändringsförslag som gäller dessa frågor har tagits in nedan i detaljmotiveringen.

Gruvdrift och tillståndssystem. Säkerhetsregleringen och tillståndssystemet för gruv- och malmanrikningsverksamhet förnyas. Uran- eller toriumhaltig malm är ett kärnämne och omfattas av skyldigheterna och förfarandena för kärnämneskontroll i den föreslagna kärnenergilagen (avdelning II). I den föreslagna kärnenergilagen föreskrivs det om säkerhetskraven vid en anläggning för kärnämnestillvaratagande som till tillämpliga delar motsvarar kraven på strålsäkerhet och annan säkerhet för en kärnanläggning (19 kap.) och om krav på avfallshanteringen vid en sådan anläggning (28 kap.). Som ett nytt krav föreslås en säkerhet som krävs för eventuell försummelse av skyldigheterna gällande rengöring av anläggningen och

Betänkande EkUB 21/2026 rd

anläggningsområdet. Tillståndssystemet för en anläggning för kärnämnestillvaratagande avses till tillämpliga delar motsvara tillståndssystemet för kärnanläggningar, och tillståndsmyndighetens uppgifter överförs till Strålsäkerhetscentralen enligt förslaget (34 kap.). Anläggningen för kärnämnestillvaratagande avses motsvara storskalig malmanrikningsverksamhet enligt lagen som ska upphävas.

Vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning framfördes delvis avvikande åsikter om de föreslagna ändringarna i tillståndprocessen för gruvdrift som avser utvinning av uran och torium. Enligt den föreslagna lagen ska statsrådet inte längre avgöra gruvtillståndsärenden som gäller utvinning av uran eller torium. Ekonomiutskottet fäster uppmärksamhet vid att det finns uran i Finlands berggrund, men huvudsakligen i mycket låga halter. Enligt utredning till utskottet är det inte att vänta att någon särskild urangruva etableras i Finland, och propositionen återspeglar väl uppfattningen om förutsättningarna för gruvdrift och de mycket begränsade ekonomiska uranhalter som Finlands berggrund erbjuder i malmerna.

Vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning har också begreppen i propositionen blivit föremål för en delvis kritisk bedömning, särskilt i fråga om anläggningar för kärnämnestillvaratagande. Utskottet konstaterar med hänvisning till inkommen utredning att den föreslagna kärnenergilagen i fråga om säkerhetsaspekter vid produktion av uran och torium endast behandlar den del där den uranprodukt (eller toriumprodukt) som har separerats från malmens stenmaterial produceras. Till anrikningen av malm hör i typfallet också andra skeden där andra gruvmineral separeras från malmens stenmaterial. Dessa andra skeden ska inte omfattas av tillämpningsområdet för den föreslagna kärnenergilagen, utan bland annat av tillämpningsområdet för gruvlagen (621/2011) och, i fråga om strålsäkerhet, strålskyddslagen (859/2018). Ekonomiutskottet anser också att de i propositionen använda begreppen kärnämnestillvaratagande och anläggning för kärnämnestillvaratagande är motiverade, eftersom den föreslagna regleringen endast gäller en del av malmanrikningsverksamheten.

Kärnavfallshantering

De centrala principerna för kärnavfallshanteringen förblir oförändrade i reformen. Regleringen om beredskap för kärnavfallshantering och reserveringen av medel för kostnaderna för den, inklusive regleringen om Statens kärnavfallshanteringsfond, motsvarar till väsentliga delar regleringen i lagen som ska upphävas. Tillståndshavaren svarar för kärnavfallshanteringen av sitt kärnavfall och kostnaderna för åtgärder i anslutning till den (ombesörjningsskyldighet) samt för kärnavfallshanteringen säkerhet. Regleringen om försummelse att fullgöra sina skyldigheter kompletteras dock. Enligt förslaget ska regleringen om import, export och överföring av kärnavfall förtydligas, men grundprincipen ändras inte. Kärnavfall som uppkommit i Finland avses i princip fortfarande bli slutförvarat i Finland. Enligt förslaget får kärnavfall från andra länder inte föras in i Finland för slutförvaring. Gränsytan mot strålsäkerhetslagen i fråga om avfallshanteringen förtydligas.

Tillståndshavaren ska bereda sig på kostnaderna för kärnavfallshanteringen (reserveringsskyldighet) och överlåta de medel som hänför sig till detta till staten för fondering i statens kärnavfallshanteringsfond. I samband med beredningen av propositionen har man också bedömt möjligheten att ändra bestämmelserna om de medel i kärnavfallshanteringsfondens

Betänkande EkUB 21/2026 rd

beredskapsfond som ska placeras i statsobligationer så att den minimiandel som gäller detta skulle sänkas från 20 procent till 15 procent. Detta har dock inte ansetts motiverat med tanke på fondens riskhantering.

Däremot är avsikten att hantering och tillfällig lagring av utländskt kärnavfall ska tillåtas i Finland med tillstånd av statsrådet. Syftet med detta är att möjliggöra affärsmässigt utnyttjande av finska anläggningar, till exempel Posiva Oy:s inkapslingsanläggning, för hantering och förpackning av avfall från andra länder för slutförvaring. Ekonomiutskottet anser att regleringslösningen är motiverad.

I propositionen granskas olika regleringsalternativ också i fråga om slutförvaring av kärnavfall. Ett alternativ hade varit att möjliggöra export, import och överföring av kärnavfall i större utsträckning än vad som nu föreslås. Vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning har det allmänt ansetts motiverat att de grundläggande principerna och kostnadsansvaret för kärnavfallshanteringen i huvudsak förblir oförändrade i den föreslagna kärnenergilagen. Detta anses stödja den samhälleliga acceptansen för användningen av kärnenergi och stabiliteten i investeringsmiljön. Vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning granskades å andra sidan också alternativet att tillåta permanent införsel av kärnavfall, med beaktande av säkerheten vid kärnavfallshanteringen och samhällets helhetsintresse. Detta kunde särskilt motiveras med nya affärsmöjligheter och nationalekonomiska faktorer.

Ekonomiutskottet anser att den regleringslösning som valts i detta skede är motiverad särskilt med tanke på den samhälleliga acceptansen. Ekonomiutskottet hänvisar i detta avseende också till miljöutskottets utlåtande (MiUU 16/2026 rd), där det bedöms vara viktigt att slutförvaringen av kärnavfall fortfarande baserar sig på genomförande i Finland och att annan än ringa import av kärnavfall till Finland för slutförvaring är förbjuden. Ekonomiutskottet anser dock att bestämmelserna om import och export av kärnavfall bör bedömas i framtiden. Vid denna bedömning ska man utöver ekonomiska aspekter särskilt beakta kärnavfalllets exceptionella natur, det ekonomiska ansvaret, det övergenerationella perspektivet, acceptansen för kärnenergi samt möjligheterna till eventuella internationella lösningar och de geopolitiska risker som är förknippade med dem.

Finansiering av säkerhetsforskning inom kärnenergi

Med de understöd som Statens kärnavfallshanteringsfond beviljar finansieras forskningsverksamhet vars syfte är att främja en säker drift av tillståndshavarnas kärnanläggningar och utvecklingen av kärnavfallshanteringslösningar samt att säkerställa att myndigheter och tillståndshavare har tillgång till tillräcklig och heltäckande sakkunskap och annan kompetens på områdena i fråga. I samband med ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning framfördes dock också kritiska bedömningar av att de avgifter som tas ut av tillståndshavarna minskar jämfört med nuläget.

Enligt propositionen ska den som ansöker om eller innehar tillstånd för en kärnanläggning fortfarande vara skyldig att årligen betala avgifter av skattenatur, men avgifterna och avgiftsgrunderna ändras för att minska avgiftsbördan. Enligt propositionen minskar avgiftsbördan med cirka 15 procent år 2029. I och med reformen blir principbesluten vanligare än

Betänkande EkUB 21/2026 rd

för närvarande och grundavgift tas inte längre ut av innehavaren av principbeslutet. Det nya är att det föreskrivs om avgiftsskyldighet också i fråga om uppförande eller drift av en produktionsanläggning för kärnbränsle.

Det har i ekonomiutskottets och miljöutskottets (MiUU 16/2026 rd) sakkunnigutfrågningarna framförts att den finansiering som samlas in av tillståndshavarna i sin helhet bör förbli på nuvarande nivå, så att kompetensbasen inom branschen kan bibehållas för att säkerställa en trygg drift av anläggningarna och kärnavfallshanteringen. Det har dock ansetts motiverat att förnya den finansiering som samlas in av tillståndshavarna, eftersom den har inneburit administrativ ineffektivitet. Det är också välkommet att grunderna för avgifterna ska graderas så att de bättre lämpar sig för aktörer i olika storleksklasser. Enligt utredning till ekonomiutskottet kommer finansieringen som helhet att öka både när användningen av Olkiluoto 3-enheten framskrider och när nya kärnanläggningsprojekt når tillståndsfasen. Detta ökar de medel som kan användas för forskning och kan i framtiden också möjliggöra finansiering av nya tekniker som hänför sig till projekt som genomförs eller har genomförts. Utvecklingen av kompetens är särskilt viktig när det gäller de tekniker som avgiftsbördan riktas mot och som har genomförts eller håller på att genomföras i Finland.

Övervakning, befogenheter och bemyndiganden att meddela föreskrifter

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 26/2026 rd) fäst särskild uppmärksamhet vid det som i propositionen sägs om övervakning och befogenheter utanför kärnanläggningen samt om bemyndigandena att meddela föreskrifter. Enligt grundlagsutskottet kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning, men lagförslag 1 bara om utskottets konstitutionella anmärkningar om precisering av bestämmelserna om övervakning utanför kärnanläggningsområdet och om bemyndigandena att meddela föreskrifter beaktas på behörigt sätt.

Grundlagsutskottet noterade att det i 152 och 161 § i propositionen föreslås att övervakningen av kärnanläggningar och skyldigheten till hantering av tillträdet sträcker sig också utanför anläggningsområdet. Gränserna för denna övervakning utanför anläggningsområdet är i de former som föreslås i propositionen tämligen inexakta, vilket ytterligare framhävs av den terminologiska skillnaden mellan 152 och 161 §. Enligt grundlagsutskottets bedömning är detta inte oproblematiskt med beaktande av att utskottet uttryckligen har ansett det vara av betydelse med tanke på säkerhetspersonalens användning av maktmedel vid kärnkraftverk att denna användning sker i ett noggrant avgränsat utrymme. Det kan till denna del anses vara av betydelse att de föreslagna befogenheterna delvis är mer omfattande än de som med grundlagsutskottets medverkan har föreskrivits för privata säkerhetstjänster (GrUU 22/2014 rd). Grundlagsutskottet anser att den föreslagna regleringen alltför otydligt utsträcker omfattande övervakningsbefogenheter som är av betydelse med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna också utanför kärnanläggningen. Ekonomiutskottet föreslår vissa preciseringar till denna del på det sätt som beskrivs nedan i detaljmotiveringen.

Enligt grundlagsutskottet förefaller de bemyndiganden att meddela föreskrifter som nu föreslås i kärnenergilagen vara omfattande och täcka många delområden som är centrala med tanke på kärnanläggningarnas skyddsarrangemang. Även om enskilda bemyndiganden har avgränsats till att gälla enbart tekniska frågor, är de föreslagna bestämmelserna på flera punkter till sin karaktär

Betänkande EkUB 21/2026 rd

ganska allmänt hållna och innehåller öppna formuleringar. Särskilt bemyndigandena att meddela föreskrifter med anknytning till 152 § i kärnenergilagen kan också ha betydelse med tanke på individens rörelsefrihet och skyddet för privatlivet, varvid regleringens sakliga betydelse enligt 80 § i grundlagen förutsätter reglering på lag- eller förordningsnivå. Ekonomiutskottet föreslår att bemyndigandena att meddela föreskrifter preciseras på det sätt som redogörs för nedan i detaljmotiveringen.

Bestämmelser om påföljder och rättsskydd

Lagutskottet har i sitt utlåtande (LaUU 3/2026 rd) bedömt propositionen ur sitt eget ansvarsområdes perspektiv med fokus på bestämmelserna om påföljder och rättsskydd. Lagutskottet ansåg att propositionen är ändamålsenlig och tillstyrkte att den godkänns med de ändringsförslag som ingår i utlåtandet. Ändringsförslagen gäller den föreslagna 403 § mom. om säkerhetsövervakningsföreselse i kärnenergilagen samt till ändringar i 159 § 1 mom. och 163 § 3 mom. i anslutning till den, 404 § om påföljdsavgift och 405 § om påföljdsavgiftens belopp och verkställighet, 34 kap. 4 § 1 mom. 4 punkten underpunkt d och 44 kap. 10 § 5 punkten i strafflagen i anslutning till de ändringar som föreslås i 58 § 1 mom. i den föreslagna kärnenergilagen, och 44 kap. 10 § 9 punkten i strafflagen samt i anslutning till den 361 § 2 mom. i kärnenergilagen och precisering av bemyndigandet att meddela föreskrifter i 4 mom. i den paragrafen.

Ekonomiutskottet anser att de föreslagna ändringarna är motiverade, och ändringsförslagen har tagits in i detaljmotiveringen till detta betänkande.

Kopplingen till propositionen RP 72/2026 rd och kärnämneskontroll

Samtidigt med den nu aktuella propositionen behandlar riksdagen proposition RP 72/2026 rd med förslag till lagar om ändring av kärnenergilagen och 34 kap. 6 § i strafflagen. Propositionen gäller ändring av den gällande kärnenergilagen. Enligt propositionen ska kärnenergilagens bestämmelse om förbud mot kärnladdningar upphävas. I fortsättningen ska kärnenergilagen inte längre innehålla ett nationellt förbud mot införsel, framställning, innehav och sprängning av kärnladdningar. Dessutom ändras kärnenergilagens hänvisningsbestämmelse som gäller kärnladdningsbrott i strafflagen i enlighet med detta. De nationella bestämmelserna om förbud mot kärnladdningar ska i fortsättningen alla ingå i strafflagen. Försvarsutskottet har lämnat betänkande FsUB 4/2026 rd om propositionen.

Försvarsutskottet konstaterar att propositionen är motiverad, eftersom Finlands nuvarande lagstiftning om kärnladdningar inte till alla delar motsvarar den förändrade säkerhetspolitiska miljön eller de försvarspolitiska behov som följer av Natomedlemskapet. Försvarsutskottet hänvisar i detta sammanhang till utrikesutskottets utlåtande, där det konstateras att propositionen är utrikes- och säkerhetspolitiskt motiverad. Försvarsutskottet har också betonat att fullt deltagande i alliansens kollektiva försvar förutsätter att den nationella lagstiftningen inte ställer upp onödiga hinder för planeringen av det kollektiva försvaret. Natos kärnvapenavskräckning bygger på kollektiv säkerhet, där säkerheten i en medlemsstat är kopplad till säkerheten i hela alliansen. Ansvar för avskräckningens trovärdighet vilar alltså på alla allierade, inte bara på kärnvapenstaterna eller de länder som deltar i arrangemangen för kärnvapendelning.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Den proposition RP 24/2026 rd om en totalreform av kärnenergilagen som nu behandlas i ekonomiutskottet innehåller fortfarande en bestämmelse om förbud mot kärnladdningar, i likhet med den gällande kärnenergilagen. Eftersom den bestämmelsen upphävs i enlighet med försvarsutskottets betänkande, måste dessa samtidigt anhängiga propositioner samordnas. I annat fall träder bestämmelsen om förbud mot kärnladdningar i kraft på nytt när den nya kärnenergilagen träder i kraft den 1 januari 2027, och upphävandet av förbudet blir en kortvarig temporär lösning. Också försvarsutskottet har i sitt betänkande konstaterat detta samordningsbehov.

Ekonomiutskottet bedömer kärnenergilagen med avseende på sitt ansvarsområde, och i detta betänkande granskar utskottet inte i detalj upphävandet av bestämmelsen om förbud mot kärnladdningar eller dess konsekvenser för försvarspolitik. Utskottet begränsar sin granskning till huruvida upphävandet av förbudet kan bedömas utifrån den *nya kärnenergilagens* bestämmelser, särskilt bestämmelserna om kärnämneskontroll, och den verksamhetsmiljö som förändras i och med den nya lagen på samma sätt som i fråga om den gällande lagen.

Enligt utredning till ekonomiutskottet, särskilt Strålsäkerhetscentralens yttrande, inverkar förändringarna i verksamhetsmiljön eller små modulära kärnkraftverk (SMR) inte i sig på vilka krav som ställs på kärnämneskontrollen eller hur kontrollen utförs. En ökning av antalet kärnanläggningar skulle däremot innebära att det finns mer kärnmaterial som omfattas av kärnämneskontrollen (till exempel kärnämnen, anordningar och datamaterial) och följaktligen mer verksamhet som hänför sig till kontrollen. Krav och kontroll skulle riktas mot dem på motsvarande sätt som mot nuvarande aktörer. Med tanke på ett effektivt genomförande av den internationella och nationella kärnämneskontrollen är det väsentligt att man vid planeringen av kärnanläggningarna bereder sig på att tillsynen genomförs i rätt tid i takt med att projektet framskrider. Den föreslagna lagen gör det möjligt att beakta kärnämneskontrollen tidigare än förut redan i anläggningarnas planeringsskede, vilket särskilt syftar till att möjliggöra ett effektivt genomförande av kärnämneskontrollen i fall där man erbjuder mer färdiga anläggningskoncept. Enligt utredning till ekonomiutskottet möjliggör strykningen av bestämmelsen om kärnladdningar inte att spridning av kärnvapen främjas i samband med produktion av kärnkraft i Finland.

I den föreslagna kärnenergilagen ingår, jämfört med den gällande lagen, avsevärt mer precis reglering om kärnämneskontroll. Skyldigheterna i fråga om kärnämneskontroll har hittills i huvudsak reglerats i kärnenergiförordningen (161/1988). Särskilt i avdelning II i lagen fastställs skyldigheterna inom kärnämneskontrollen för verksamhetsutövaren, och dessutom beaktas kärnämneskontrollen också som en del av de krav som gäller planering och tillståndsförfarande för kärnanläggningar.

I den föreslagna kärnenergilagen betonas att kärnämneskontrollen ska beaktas som en del av planeringen av användningen av kärnenergi. Enligt 11 § ska användningen av kärnenergi planeras så att spridning av kärnvapen inte främjas och att skyldigheterna avseende kärnämneskontroll uppfylls. Dessutom förutsätts det i 26 § att det skapas beredskap att iaktta de skyldigheter i fråga om kärnämneskontroll som hänför sig till olika skeden av en kärnanläggnings livscykel.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Kärnämneskontrollen är en del av säkerhetshelheten, det vill säga att bedömningen av dess genomförbarhet ingår redan i bedömningen av kärnanläggningskonceptet (81 §). Därefter granskas kärnämneskontrollen ytterligare i samband med ansökan om tillstånd att uppföra anläggningen (306 §), och dessutom granskas i detta sammanhang efterlevnaden av de förpliktelser enligt internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland. Kärnämneskontrollen granskas vidare i samband med behandlingen av drifttillståndet (307 §).

Kärnämneskontrollen omfattar också verksamhet i mindre skala än kärnanläggningsprojekt och till exempel forskning och utveckling inom kärnenergiområdet, där man också måste beakta förhindrande av spridning av kärnvapen. I avdelning II i den föreslagna lagen finns ett tillstånds- och anmälningssystem för sådan verksamhet. Till kärnämneskontrollen hör dessutom att säkerställa att det inte förekommer oanmäld verksamhet inom Finlands territorium. De ovan nämnda skyldigheterna att beakta kärnämneskontrollen i verksamheten hänför sig särskilt till planeringen av kärnanläggningsprojekt.

I proposition RP 72/2026 rd om kärnladdningar konstateras det att sloandet av 6 § i den nya kärnenergilagen i och med att förbudet slopas kan ha konsekvenser för Strålsäkerhetscentralens kärnmaterialtillsyn, särskilt för tillsynen över oanmäld verksamhet. En alternativ lösning kunde vara att till 11 § i den föreslagna nya kärnenergilagen foga en skyldighet att se till att spridning av kärnvapen förhindras vid användning av kärnenergi. Ekonomiutskottet föreslår på det sätt som beskrivs i detaljmotiveringen att 11 § i kärnenergilagen och dess rubrik ändras så att Strålsäkerhetscentralens heltäckande befogenheter i anslutning till tillsynsuppgiften säkerställs också i fortsättningen med tanke på efterlevnaden av internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland, trots att 6 § i den föreslagna kärnenergilagen stryks.

DETALJMOTIVERING

1. Kärnenergilagen

5 §. Definitioner. Ekonomiutskottet föreslår att 5 § om definitioner delas upp så att 5 § 1 mom. och det anknytande bemyndigandet att utfärda förordning i 6 mom. ändras till 5 § 1 och 2 mom. (definitioner) och 5 § 2—5 mom. till 6 § 1—4 mom. (bestämmelser som kompletterar definitionerna). Därmed behövs ingen omnumrering av paragraferna i lagen och inga korrigeringar av paragrafhänvisningarna till följd av den nedan föreslagna strykningen av 6 §, utom i fråga om de paragrafer som nämns ovan. Den tekniska ändringen är en följd av proposition RP 72/2026 rd om ändring av den gällande kärnenergilagen.

2 kap. Allmänna principer, skyldigheter och förbud

Ekonomiutskottet föreslår att ordet ”förbud” stryks i rubriken, så att rubriken motsvarar innehållet i kapitlet efter att den föreslagna 6 § har strukits.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

6 §. Förbud mot kärnladdningar. I proposition RP 72/2026 rd föreslås det att 4 § i den gällande kärnenergilagen upphävs. Försvarskommittén har lämnat ett betänkande (FsUB 4/2026 rd) om propositionen och tillstyrker att paragrafen upphävs. Enligt proposition RP 24/2026 rd ska kärnenergilagen reformeras i sin helhet och den gällande kärnenergilagen upphävas. De lagar som föreslås i propositionen avses träda i kraft den 1 januari 2027. Innehållet i 6 § i den kärnenergilag som föreslås i proposition RP 24/2026 rd motsvarar innehållet i den 4 § som föreslås bli upphävd i proposition RP 72/2026 rd. Det är nödvändigt att samordna propositionerna RP 24/2026 rd och RP 72/2026 rd för att säkerställa en konsekvent regleringshelhet och för att förhindra att förbudet mot kärnladdningar inte ska träda i kraft på nytt när den nya kärnenergilagen träder i kraft och att avskaffandet av förbudet inte blir en kortvarig interimslösning. Ekonomiutskottet föreslår därför att den 6 § som föreslås i RP 24/2026 rd stryks. I enlighet med detta föreslås kapitelrubriken samtidigt ändras till ”Allmänna principer och skyldigheter”.

11 §. Skyldigheterna avseende kärnämneskontroll. Ekonomiutskottet föreslår att paragrafen ändras på grund av att 4 § i den gällande kärnenergilagen om förbud mot kärnladdningar i proposition RP 72/2026 rd upphävs och 6 § i den nu aktuella propositionen stryks. Strykningen av den föreslagna 6 § i den nya kärnenergilagen kan med tanke på Strålsäkerhetscentralens kärnämneskontroll ha konsekvenser särskilt för tillsynen över oanmäld verksamhet. Ekonomiutskottet föreslår att 11 § i kärnenergilagen och dess rubrik ändras så att Strålsäkerhetscentralens befogenheter i anslutning till tillsynsuppgiften också i fortsättningen ska vara heltäckande med tanke på tillsynen av efterlevnaden av internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland, trots att 6 § i den föreslagna kärnenergilagen stryks. Samtidigt föreslås det att paragrafrubriken ändras till ”Förhindrande av spridning av kärnladdningar och kärnämneskontroll”.

36 §. Andra anmälningar i anslutning till kärnämneskontroll. Ekonomiutskottet föreslår till följd av det som sägs ovan i anknytning till 5 § att hänvisningen i paragrafen ändras så att den gäller det nya 6 § 1 mom.

58 §. Begränsning av strålningsexponering vid transporter. Ekonomiutskottet föreslår att 58 § ändras på det sätt som lagutskottet föreslår i sitt utlåtande (LaUU 3/2026 rd) så att den innebär en klar skyldighet för tillståndshavaren.

98 §. Tekniska krav på kärnanläggningars byggnader och strukturer. Ekonomiutskottet föreslår att ordalydelsen i 2 mom. preciseras så att de möjligheter till avvikelser som avses i bestämmelsen gäller situationer där avvikelserna är motiverade med tanke på de säkerhetskrav som föreskrivs i lagen. Ändringen är precisering till sin natur och den föreslagna ordalydelsen bidrar till att säkerställa att projekten kan genomföras.

150 §. Grunder för skyddsarrangemangen. Strålsäkerhetscentralen får enligt 4 mom. i den föreslagna paragrafen meddela föreskrifter av teknisk natur om planering, genomförande och utvärdering av skyddsarrangemangen samt om bedömning av skyddsbehoven. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 26/2026 rd) bedömt att de bemyndiganden att meddela föreskrifter som nu föreslås i kärnenergilagen förefaller vara omfattande och täcka många delområden som är centrala med tanke på kärnanläggningarnas skyddsarrangemang.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Även om enskilda bemyndiganden har avgränsats till att gälla enbart tekniska frågor, är de föreslagna bestämmelserna på flera punkter till sin karaktär ganska allmänt hållna och innehåller öppna formuleringar. För att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning måste grundlagsutskottets konstitutionella anmärkningar om bemyndigandena att utfärda föreskrifter beaktas på behörigt sätt.

Ekonomiutskottet föreslår därför att 4 mom. preciseras så att det konstateras att Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om beredskap för verksamhet som äventyrar kärnanläggningens eller transporternas säkerhet och potentiella följder av dem, om annan planering av skyddsarrangemangen och om de helheter av frågor som ska ingå i skyddsarrangemangen samt om förfarandena för uppdatering av skyddsarrangemangen och om säkerställandet av deras ändamålsenlighet.

151 §. Anläggningsområde och skyddszoner. I 152 och 161 § i propositionen föreslås det att övervakningen av kärnanläggningar och skyldigheten till åtkomsthantering ska sträcka sig också utanför anläggningsområdet. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 26/2026 rd) fäst uppmärksamhet vid att gränserna för denna övervakning utanför anläggningsområdet i de former som föreslås i propositionen är tämligen inexakta. Grundlagsutskottet anser att den föreslagna regleringen alltför otydligt utsträcker omfattande övervakningsbefogenheter som är av betydelse med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna också utanför kärnanläggningen. Den föreslagna regleringen måste preciseras till denna del. Det är ett villkor för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Ekonomiutskottet föreslår att bestämmelsen preciseras så att det till momentet fogas ett nytt 2 mom. där det konstateras att 1 mom. tillämpas också på en kärnanläggning som avses i 148 § 2 mom. Tillståndshavaren ska dessutom fastställa att förläggingsplatsen för sådana utanför området belägna lokaler som används för styrning och övervakning av funktioner som påverkar säkerheten vid kärnanläggningen utgör kärnanläggningens skyddsområde. Den som bedriver verksamhet på en i 148 § 2 mom. avsedd annan plats för användning av kärnenergi ska fastställa dess område. Bestämmelsens 4 mom. (3 mom. enligt propositionen) preciseras så att Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om fastställandet av anläggningsområdet, kärnanläggningens skyddsområde och området för användning av kärnenergi samt av de zoner som avses i 3 mom.

152 §. Övervakning av anläggningsområdet. Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande (GrUU 26/2026 rd) att gränserna för övervakningen utanför anläggningsområdet i de former som föreslås i propositionen är tämligen inexakta. Grundlagsutskottet anser att den föreslagna regleringen alltför otydligt utsträcker omfattande övervakningsbefogenheter som är av betydelse med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna också utanför kärnanläggningen. Den föreslagna regleringen måste preciseras till denna del. Det är ett villkor för att lagförslag 1 ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Ekonomiutskottet föreslår att paragrafen preciseras i fråga om tillämpningsområdet och tillämpningssituationerna för bestämmelserna om skyddsarrangemang för lokaler utanför kärnanläggningens anläggningsområde, med beaktande av de föreslagna ändringarna i 151 §.. Syftet är att säkerställa att det föreskrivs exakt och noggrant avgränsat om den rumsliga

Betänkande EkUB 21/2026 rd

räckvidden för en säkerhetspersons uppgifter och befogenheter. Ekonomiutskottet föreslår att 1 mom. preciseras så att tillståndshavaren i syfte att upptäcka och förhindra verksamhet som äventyrar säkerheten ska sörja för övervakningen av och hanteringen av tillträdet till kärnanläggningen och dess anläggningsområde, skyddsområde och informationssystem. Det föreslås att 2 mom. preciseras så att det hänvisas till kärnanläggningens skyddsområde och att säkerhetsvisitation också kan utföras på personer, fortskaffningsmedel, varor och försändelser som anländer till och lämnar skyddsområdet, om det är motiverat med tanke på sådana funktioner som utförs på skyddsområdet och som påverkar säkerheten vid kärnanläggningen. Till 3 mom. fogas en precisering om att det vid behov ska ses till att tillträdet förhindras eller begränsas i fråga om en sådan annan plats för användning av kärnenergi som avses i 148 § 2 mom.

Paragrafens 4 mom. om bemyndigandet för Strålsäkerhetscentralen att meddela föreskrifter måste också preciseras. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 26/2026 rd) bedömt att de bemyndiganden att meddela föreskrifter som nu föreslås i kärnenergilagen förefaller vara omfattande och täcka många delområden som är centrala med tanke på kärnanläggningarnas skyddsarrangemang. Även om enskilda bemyndiganden har avgränsats till att gälla enbart tekniska frågor, är de föreslagna bestämmelserna på flera punkter till sin karaktär ganska allmänt hållna och innehåller öppna formuleringar. För att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning måste grundlagsutskottets konstitutionella anmärkningar om bemyndigandena att utfärda föreskrifter beaktas på behörigt sätt. Grundlagsutskottet uppmanar ekonomiutskottet att precisera de föreslagna bemyndigandena att meddela föreskrifter så att de klart avgränsas i enlighet med de förutsättningar som i grundlagen 80 § 2 mom. i grundlagen ställs för att utfärda sådan reglering

Ekonomiutskottet föreslår att bemyndigandet att meddela föreskrifter i 4 mom. preciseras så att Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om 1) ordnandet av passerkontroll i en kärnanläggning och en anläggning för kärnämnestillvaratagande, deras anläggningsområde samt kärnanläggningens skyddsområde, tekniska lösningar för förhindrande och begränsning av tillträde, åtgärder och arrangemang för identifiering av störningssituationer, hotfulla situationer och olyckssituationer samt genomförandet av kontrollen av person- och godstrafiken vid kärnanläggningen, 2) ordnandet av passerkontroll på en i 148 § 2 mom. avsedd annan plats för användning av kärnenergi samt förhindrande och begränsning av tillträde till den platsen, 3) hanteringen av tillträdet till informationssystemen vid en kärnanläggning eller en anläggning för kärnämnestillvaratagande.

154 §. Skyddsplan. Utskottet föreslår att det till 1 mom. fogas en teknisk precisering med en hänvisning till 150 § 2 mom.

157 §. Krav som gäller anlåtande av säkerhetspersoner. Utskottet föreslår en precisering av hänvisningen till 160—167 § i syfte att förtydliga tillämpningen av bestämmelserna.

159 §. Säkerhetspersonens dräkt. Ekonomiutskottet föreslår att ordalydelsen i 1 mom. förtydligas och preciseras på det sätt som föreslås i lagutskottets utlåtande (LaUU 3/2026 rd), så att bestämmelsen medför en tydlig skyldighet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

161 §. Säkerhetspersoners befogenheter. Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande (GrUU 26/2026 rd) att omfattande övervakningsbefogenheter som är av betydelse med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna genom den föreslagna regleringen alltför otydligt utsträcks också utanför kärnanläggningen. Den föreslagna regleringen måste preciseras till denna del. Det är ett villkor för att lagförslag 1 ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Ekonomiutskottet föreslår att regleringen preciseras och att befogenheterna i fråga om område avgränsas med beaktande av de ändringar som föreslås i 151 § och på ett riskbaserat sätt. Ekonomiutskottet föreslår att 2 mom. ändras så att utövningen av befogenheterna begränsas till att inom kärnanläggningens skyddsområde avvärja omedelbara störningar eller hot mot kärnanläggningens säkerhet. Likaså avgränsas tillämpningen av befogenheterna enligt 3 mom riskbaserat., och till 4 punkten fogas en hänvisning till hot.

162 §. Säkerhetsvisitation och drogtestning. På samma sätt som det konstateras ovan i fråga om 152 och 161 § måste 162 § preciseras med anledning av grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 26/2026 rd) så att det föreskrivs exakt och noggrant avgränsat om den rumsliga räckvidden av en säkerhetspersoners uppgifter och befogenheter. Till 1—5 mom. fogas därför hänvisningar till kärnanläggningens skyddsområde. Utskottet föreslår att 6 mom. stryks.

163 §. Säkerhetspersoners maktmedelsredskap. Ekonomiutskottet föreslår utifrån det som lagutskottet föreslår i sitt utlåtande att 3 mom. ändras så att det medför en klar skyldighet.

164 §. Användning av fängsel. Ekonomiutskottet föreslår att 2 mom. preciseras så att det på motsvarande sätt som i 2 kap. 20 § i polislagen (872/2011) konstateras att begränsningen inte får åsamka den person som är föremål för åtgärden fara eller onödig smärta.

208 §. Befrielse från tillsyn enligt denna lag i fråga om kärnavfall. I bemyndigandet att utfärda förordning i 3 mom. behöver det också hänvisas till 1 mom. 3 punkten, enligt vilken nyttan av befrielsen ska vara större än olägenheten den medför och att den i princip ska vara säker.

305 §. Anhängiggörande av ansökan om tillstånd att uppföra en kärnanläggning.

Ekonomiutskottet föreslår utifrån miljöutskottets utlåtande (MiUU 16/2026 rd) en ny 10 punkt i paragrafen, enligt vilken en förutsättning för att en ansökan om tillstånd att uppföra en kärnanläggning ska bli anhängig är att projektets miljökonsekvenser har bedömts enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning samt att en miljökonsekvensbeskrivning och en motiverad slutsats enligt den lagen har utarbetats. Syftet med ändringen är att säkerställa att tillräcklig information om miljökonsekvenserna fås i rätt tid med tanke på kunskapsunderlaget för kommunernas beslutsfattande och planläggning.

316 §. Ansökan om principbeslut eller kärnanläggningstillstånd. Ekonomiutskottet föreslår utifrån miljöutskottets utlåtande (MiUU 16/2026 rd) att 316 § 2 mom. preciseras så att det motsvarar syftet enligt specialmotiveringen. Ändringen innebär att den andra och den tredje meningen byter plats med varandra.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

320 §. Meddelande av principbeslut och tillståndsbeslut och information om dessa.

Eftersom det nedan föreslås att besvärsrätten enligt 465 § 2 mom. utvidgas, föreslår ekonomiutskottet av konsekvensskäl en motsvarande utvidgning i 320 § 3 mom.

361 §. Anordningar som placerats av myndigheter. Ekonomiutskottet föreslår utifrån lagutskottets utlåtande (LaUU 3/2026 rd) att de särskilda grunder som avses i paragrafens 2 mom. preciseras så att det klart framgår vilka grunder som berättigar till att röra anordningar som placerats för övervakning eller ingripa i deras funktion. Det skulle vara tillåtet att röra anordningar eller ingripa i deras funktion på de särskilda grunder som preciseras i momentet och dessutom efter en förhandsanmälan till Strålsäkerhetscentralen. En anmälan om en särskild grund ska göras till Strålsäkerhetscentralen utan dröjsmål efter händelsen. En förhandsanmälan till Strålsäkerhetscentralen kan till exempel hänföra sig till service- och underhållsåtgärder. I anslutning till den föreslagna ändringen föreslås det också att bemyndigandet att meddela föreskrifter i 4 mom. kompletteras i fråga om anmälningsförfarandet.

401 §. Undantag som gäller en kärnanläggning i ett fortskaffningsmedel. Av de skäl som anges ovan i samband med 5 § föreslår utskottet att hänvisningen till 5 § 4 mom. ändras så att den gäller 6 § 3 mom. .

403 §. Säkerhetsövervakningsförseelse. Ekonomiutskottet föreslår ändringar i paragrafen utifrån lagutskottets utlåtande (LaUU 3/2026 rd).

Det föreslås att 1 och 2 mom. kompletteras med orden ”för gärningen” som en teknisk precisering. Ekonomiutskottet anser utifrån lagutskottets utlåtande att straffbarheten enligt 403 § 1 mom. 1 och 2 punkten i kärnenergilagen bör begränsas till att gälla underlåtenhet att iaktta sådana bestämmelser som innehåller ett klart förbud eller en klar skyldighet som gäller säkerhetspersoner, eller att de materiella bestämmelser som det i straffbestämmelsen hänvisas till bör utformas så att de innehåller ett klart förbud eller en klar skyldighet. Utskottet föreslår därför, på det sätt som redan konstaterats i fråga om 159 § 1 och 163 §, att 159 § 1 mom. och 163 § 3 mom. i kärnenergilagen ändras så att de innehåller en klar skyldighet samt att det föreslagna 403 § 1 mom. ändras så att det i fråga om de bestämmelser som nämns där klart är fråga om försummelse av en skyldighet.

Utskottet föreslår att hänvisningen till det föreslagna 165 § 2 mom. stryks i momentets 1 punkt, eftersom den bestämmelse som hänvisningen avser har karaktären av en principbestämmelse och kriminalisering av ett förfarande som strider mot den inte framstår som möjlig med beaktande av kravet på exakthet och noggrann avgränsning.

Utskottet föreslår att straffbestämmelsen i 1 mom. 4 punkten stryks, eftersom den föreslagna bestämmelsen till centrala delar överlappar strafflagens bestämmelser om tjänstebrott och är problematisk också med tanke på kravet på exakthet och noggrann avgränsning i den straffrättsliga legalitetsprincipen, eftersom det i bestämmelsen hänvisas till 165 § 4 mom. i den föreslagna kärnenergilagen, där det inte föreskrivs om förbud eller skyldigheter som kan bli straffbara vid överträdelse eller försummelse.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Utskottet föreslår att 2 mom. på motsvarande sätt som 1 mom. kompletteras med ett rekvisit för tillräknande, det vill säga ”uppsåtligen eller av grov oaktsamhet”.

404 §. Påföljdsavgift. Ekonomiutskottet föreslår utifrån lagutskottets utlåtande (LaUU 3/2026 rd) att paragrafen preciseras så att 1 mom. 4 punkten kompletteras med en skadepresumtion. Utskottet föreslår att 404 § 1 mom. 9 och 10 punkten slås samman och ändras så att påföljdsavgift kan påföras en verksamhetsutövare i vars verksamhet det upprepade gånger eller planmässigt görs undantag från de säkerhetstekniska drifförutsättningarna för en kärnanläggning utan eller i strid med det godkännande som föreskrivs i 134 § eller om det underlåts eller utan grund dröjs med att göra en i 134 § föreskriven anmälan. Numreringen av momentets följande punkter ändras på motsvarande sätt.

405 §. Påföljdsavgiftens belopp och verkställighet av påföljdsavgift. Ekonomiutskottet föreslår utifrån lagutskottets utlåtande (LaUU 3/2026 rd) att 2 mom. preciseras så att det i stället för till en juridisk person hänvisas till verksamhetsutövaren och att 3 mom. ändras så att det är fråga om bunden prövning på så sätt att påföljdsavgiften ska jämkas eller inte alls påföras när de förutsättningar som avses i bestämmelsen uppfylls.

410 §. Sökande av beslut om tillstånd eller godkännande samt anmälningsskyldiga inom området för kärnämneskontroll. Ekonomiutskottet föreslår att 3 mom. kompletteras med bestämmelser om ansökan om godkännande så att det där anges att godkännande enligt 41 § 3 mom. får sökas av den som enligt kärnenergilagen ansvarar för de kärnmaterial som avses i ansökan.

417 §. Sökande av godkännande som gäller säkerheten vid kärnanläggningar, kärnavfallshantering och transporter. Ekonomiutskottet föreslår att 2 mom. kompletteras så att en sådan verksamhetsutövare som avser att använda kärnenergi på en i 148 § 2 mom. avsedd annan plats för användning av kärnenergi har rätt att ansöka om godkännande av en skyddsplan enligt 154 §.

426 §. Ändring av beslut som gäller säkerheten vid kärnanläggningar och kärnavfallshantering. Ekonomiutskottet föreslår att det inledande stycket i 1 mom. preciseras med beaktande av den komplettering som föreslås i 417 § 2 mom. I det inledande stycket föreslås det också att avgränsningen ”som gäller säkerheten vid kärnanläggningen eller kärnavfallshanteringen” stryks, eftersom skyddsplanen i 1 punkten också kan gälla andra platser där kärnenergi används.

430 §. Kompletterande bestämmelser om återkallande av beslut. Ekonomiutskottet föreslår med stöd av miljöutskottets utlåtande (MiUU 16/2026 rd) att 1 mom. preciseras så att ansvaret för kärnavfallet fortfarande ligger hos den som beslutet om frigörande från tillsyn gäller. Ordalydelsen preciseras samtidigt till uttrycket ”skäligen kan genomföras med praktiska åtgärder”, som motsvarar den ordalydelse som systematiskt används annanstans i lagförslaget och som baserar sig på terminologin i konventionen om kärnsäkerhet och Euratoms kärnsäkerhetsdirektiv.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

465 §. Besvärsmätt. Ekonomiutskottet föreslår utifrån miljöutskottets utlåtande att besvärsmätten enligt 2 mom. utvidgas. Miljöorganisationerna ska enligt MKB-direktivet (2011/92/EU) ha besvärsmätt inte bara i fråga om tillstånd för uppförande av kärnanläggningar utan också i fråga om tillstånd för sådana kärnanläggningar och anläggningar för kärnämnestillvaratagande på vilka MKB-förfarandet tillämpas. Det kan till exempel vara ett tillstånd att ändra eller förlänga ett drifttillstånd eller ett tillstånd för avveckling av en anläggning. Det föreslås att förläggningsskommunens besvärsmätt utvidgas på motsvarande sätt som organisationernas besvärsmätt. Besvärsmätten i den kommun där anläggningen är belägen ska då utöver beslutet om tillstånd för uppförande gälla sådana tillståndsbeslut som gäller en kärnanläggning och en anläggning för kärnämnestillvaratagande och som bedöms kunna ha en väsentlig inverkan på kommunens förhållanden eller ställning.

474 §. Bestämmelse om upphävande. Det föreslås att 2 mom. förenklas genom att den särskilda övergångsbestämmelse som hänför sig till lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter stryks.

2. Lagen om ändring av strålsäkerhetslagen

Ingressen. Ekonomiutskottet föreslår att det till ingressen fogas att 41 § 3 mom. 3 punkten i strålskyddslagen upphävs och att 41 § 3 mom. 2 punkten ändras.

41 §. Behörighet som strålsäkerhetsansvarig. Ekonomiutskottet föreslår att 3 mom. 3 punkten upphävs, där det hänvisas till användning av kärnenergi, eftersom det i den föreslagna kärnenergilagen inte längre föreskrivs om strålsäkerhetsansvarig. Därför föreslås också en teknisk ändring i 2 punkten.

Ikraftträdandebestämmelsen. Ekonomiutskottet föreslår att det i anknötning till förslaget till ändring av 86 § i strålskyddslagen fogas övergångsbestämmelser om verksamhet som gäller metaller för återvinning.

3. Lagen om ändring av strafflagen

44 kap. Om brott som äventyrar andras hälsa och säkerhet

10 §. Straffbar användning av kärnenergi. Ekonomiutskottet föreslår utifrån lagutskottets utlåtande LaUU 3/2026 rd att 9 punkten kompletteras så att den motsvarar den ändring som föreslås i 361 § 2 mom. i kärnenergilagen.

4. Lagen om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

Ingressen. Ekonomiutskottet föreslår att ingressen ändras för att samordna lagen med lagarna 438/2026, 443/2026 och 447/2026, som antagits efter det att propositionen lämnats, samt med propositionerna RP 15/2026 rd, RP 90/2024 rd och RP 22/2026 rd, som är under behandling i riksdagen.

1 §. Lagens tillämpningsområde. Ekonomiutskottet föreslår att numreringen av de punkter som föreslås bli fogade till paragrafens 2 mom. för att samordna lagen med lagarna 438/2026, 443/

Betänkande EkUB 21/2026 rd

2026 och 447/2026, som antagits efter det att propositionen lämnats, samt med proposition RP 90/2024 rd, som är under behandling i riksdagen.

15. Lagen om ändring av 2 § i lagen om Strålsäkerhetscentralen

Ingressen. Ekonomiutskottet föreslår att det fogas en hänvisning till den nya 4 b punkten i 2 §.

2 §. Uppgifter. Ekonomiutskottet föreslår att paragrafen kompletteras med en ny 4 a punkt, där det hänvisas till Strålsäkerhetscentralens uppgifter enligt lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016), eftersom det i den lagen föreslås bestämmelser om Strålsäkerhetscentralens uppgifter. Därmed blir propositionens 4 a punkt i stället 4 b punkt.

16. Lagen om ändring av 1 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter

1 §. Avgiftsskyldiga. Ekonomiutskottet föreslår ett nytt lagförslag om ändring av 1 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter. Ekonomiutskottet föreslår att 1 mom. 3 punkten underpunkt r ändras så att det i stället för den kärnenergilag som upphävs hänvisas till den föreslagna kärnenergilagen, för att bättre uppfylla de krav på exakthet som ställs på reglering av avgifter av skattenatur.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 5—14 i proposition RP 24/2026 rd utan ändringar.

*Riksdagen godkänner lagförslag 1—4 och 15 i proposition RP 24/2026 rd med ändringar.
(Utskottets ändringsförslag)*

Riksdagen godkänner ett nytt lagförslag 16. (Utskottets nya lagförslag)

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Utskottets ändringsförslag

1.

Kärnenergilag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 kap.

Allmänna bestämmelser om användning av kärnenergi

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att säkerställa att användningen av kärnenergi är säker med tanke på människor, miljö och egendom och att användningen även i övrigt är förenlig med samhällets helhetsintresse. Syftet med denna lag är dessutom att säkerställa att användningen av kärnenergi inte främjar spridningen av kärnvapen.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om

- 1) innehav, framställning, produktion, överlåtelse, hantering, användning, lagring, import, export, överföring och transitering av kärnämnen och andra kärnmaterial samt kärnavfall,
- 2) forsknings- och utvecklingsverksamhet med anknytning till kärnbränslecykeln,
- 3) planering, uppförande, drift och avveckling eller förslutning av kärnanläggningar och anläggningar för kärnämnestillvaratagande,
- 4) kärnavfallshantering,
- 5) transport av kärnämnen och kärnavfall,
- 6) ingående av privaträttsliga avtal som är av betydelse för kärnämneskontrollen,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

7) andra förpliktelser enligt internationella överenskommelser på kärnenergiområdet än de som avses i punkterna 1–6.

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

På användningen av kärnenergi tillämpas de internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är förpliktande för Finland. På användningen av kärnenergi tillämpas dock inte 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (FördrS 11/1981). På förvärv av kärnämnen och på kärnämneskontroll tillämpas dessutom vad som föreskrivs om dem i Euratomfördraget och i förordningar som utfärdats med stöd av det.

Bestämmelser om export, överföring och transitering av kärnmaterial finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden, nedan *EU-förordningen om exportkontroll*, och i lagen om kontroll av export av produkter med dubbla användningsområden (500/2024), nedan *lagen om exportkontroll*. Om kärnmaterialet samtidigt är kärnavfall enligt denna lag, tillämpas dock denna lag på export, överföring och transitering av avfallet.

Bestämmelser om ansvaret vid atomskada finns i atomansvarighetslagen (484/1972). På tillsynen över efterlevnaden av atomansvarighetslagen tillämpas denna lag.

På användningen av kärnenergi tillämpas strålsäkerhetslagen (859/2018) i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag.

På transport av kärnämnen och kärnavfall tillämpas också vad som någon annanstans föreskrivs om transport av farliga ämnen.

På tryckbärande anordningar i kärnanläggningar samt på tryckbärande anordningar som används vid transport av kärnämnen eller kärnavfall tillämpas dessutom vad som i lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016) föreskrivs om dem samt om besiktning och övervakning av dem. På kärnanläggningars elektriska utrustning tillämpas dessutom elsäkerhetslagen (1135/2016) och på brandskyddsanordningar lagen om vissa brandskyddsanordningar (191/2024).

På kärnanläggningar tillämpas bygglagen (751/2023), 4 och 12 kap. i den lagen dock i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag.

Dessutom finns det bestämmelser om

- 1) arbetarskydd och skydd av arbetstagare i arbetarskyddslagen (738/2002),
- 2) miljöskydd i miljöskyddslagen (527/2014),
- 3) planering och användning av områden i lagen om områdesanvändning (132/1999),
- 4) gruvsäkerhet och tillsyn över den i gruvlagen (621/2011),
- 5) hantering av annat avfall än kärnavfall eller radioaktivt avfall i avfallslagen (646/2011),
- 6) bedömning av miljökonsekvenser i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005),
- 7) förfarandet vid miljökonsekvensbedömning i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017),
- 8) skyldigheter som gäller cybersäkerhetsrisker i cybersäkerhetslagen (124/2025).

Bestämmelser om skyldigheten för arbetstagare att delta i hälsoundersökning finns i 13 § i lagen om företagshälsovård (1383/2001).

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Bestämmelser om behandlingen av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *den allmänna dataskyddsförordningen*.

4 §

Krav avseende kärnanläggningars säkerhet i förhållande till annan lagstiftning

Vid planering, uppförande, drift och avveckling eller förslutning av kärnanläggningar ska det iakttas vad som någon annanstans i lag föreskrivs om skyldighet att förhindra skador på människor, miljön eller egendom, dock så att skyldigheterna enligt någon annan lag i fråga om hälsa, säkerhet och miljöskydd ska fullgöras på ett sätt som inte äventyrar kärnanläggningarnas säkerhet.

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *användning av kärnenergi* sådan verksamhet som avses i 2 §,
- 2) *naturligt uran* uran som innehåller den isotopblandning som förekommer i naturen,
- 3) *anrikat uran* uran där mängdförhållandet mellan summan av isotoperna 233 och 235 och isotop 238 är större än förhållandet mellan isotop 235 och isotop 238 i naturligt uran,
- 4) *särskilt klyvbart material*
 - a) isotop plutonium-239,
 - b) isotop uran-233,
 - c) anrikat uran,
 - d) något annat än i underpunkt a–c avsett ämne som innehåller en eller flera av de isotoper som avses i de nämnda underpunkterna,
- 5) *atområbränsle*
 - a) naturligt uran,
 - b) utarmat uran avseende isotop 235,
 - c) torium,
 - d) samtliga ämnen som innehåller i underpunkterna a–c nämnda ämnen i form av metall eller i legering, kemisk förening eller koncentrat,
- 6) *uran- eller toriumhaltig malm* sådan malm där den genomsnittliga
 - a) halten av naturligt uran är större än 1 kilogram per ton, eller
 - b) halten av torium är större än 30 kilogram per ton eller, om det gäller monazit, större än 100 kilogram per ton,
- 7) *kärnämne*
 - a) särskilt klyvbart material,
 - b) atområbränsle,
 - c) uran- eller toriumhaltig malm,
- 8) *kärnmaterial* i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning och förpliktelserna enligt de internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland

Betänkande EkUB 21/2026 rd

- a) kärnämnen,
- b) andra ämnen än kärnämnen, om de på grund av sina egenskaper särskilt lämpar sig för utvinning av kärnenergi,
- c) sådana komponenter och aggregat samt deras delar som är avsedda för eller annars särskilt lämpar sig för användning i kärnanläggningar eller för framställning av kärnämnen eller av ämnen som avses i underpunkt b,
- d) sådana komponenter och aggregat samt deras delar som är nödvändiga för tillverkning av komponenter eller aggregat som avses i underpunkt c,
- e) sådan programvara och teknik som kan användas för utveckling, produktion eller användning av kärnämnen, av ämnen som avses i underpunkt b eller av komponenter eller aggregat som avses i underpunkt c eller d, som har utformats skriftligen eller i annan materiell form och som inte finns att tillgå allmänt (*informationsmaterial om kärnenergiområdet*),
 - 9) *import* import till Finland från områden utanför Europeiska unionens tullområde,
 - 10) *export* export från Finland till områden utanför Europeiska unionens tullområde,
 - 11) *överföring* överföring inom Europeiska unionens tullområde,
 - 12) *ursprungslandsbegränsning* en kompletterande begränsning eller skyldighet som gäller innehav, tillverkning, produktion, överlåtelse, hantering, användning, lagring, import, export eller överföring av kärnmaterial eller andra produkter med anknytning till användning av kärnenergi och som grundar sig på en sådan bilateral överenskommelse på kärnenergiområdet som Finland eller Europeiska atomenergigemenskapen (*Euratom*) har ingått med en stat eller grupp av stater utanför Europeiska unionen eller på en sådan förbindelse med anknytning till fredlig användning av kärnenergi som Finland har ingått med en annan stat,
 - 13) *Euratomfördraget* fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (FördrS 103/1994),
 - 14) *förordningen om Euratoms kärnämneskontroll* kommissionens förordning (Euratom) 2025/974 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll,
 - 15) *potentiell exponering* i 4 § 12 punkten i strålsäkerhetslagen avsedd potentiell exponering,
 - 16) *strålningsarbete* arbete som utförs vid kärnanläggningar, anläggningar för kärnämnestillvaratagande, eller vid transport av kärnämne eller kärnavfall, där arbetstagarna riskerar utsättas för stråldoser som är högre än dosgränsen för allmänheten,
 - 17) *strålningsarbetare* en arbetstagare som är sysselsatt i strålningsarbete,
 - 18) *kontrollerat och övervakat område* ett i 91 § i strålsäkerhetslagen avsett kontrollerat och övervakat område,
 - 19) *strålsäkerhetsincident* en händelse till följd av vilken strålsäkerheten äventyras eller kan äventyras,
 - 20) *nödsituation med strålrisk* en i 4 § 31 punkten i strålsäkerhetslagen avsedd nödsituation med strålrisk,
 - 21) *extern arbetstagare* en person som deltar i verksamheten hos en innehavare av tillstånd för kärnanläggning eller anläggning för kärnämnestillvaratagande eller hos en innehavare av godkännande för transport och som inte är anställd som arbetstagare, praktikant och studerande hos innehavaren av tillstånd eller godkännande,
 - 22) *yrkesmässig exponering* i 4 § 36 punkten i strålsäkerhetslagen avsedd yrkesmässig exponering,
 - 23) *befintlig exponeringssituation* en sådan exponeringssituation som föranleds av joniserande strålning som inte är en nödsituation med strålrisk och inte heller användning av kärnenergi,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

24) *allmänheten* personer som inte är arbetstagare, externa arbetstagare, i 4 § 33 punkten i strålsäkerhetslagen avsedd nödsituationspersonal eller i 4 § 30 punkten i den lagen avsedd bistående nödsituationspersonal,

25) *exponering av allmänheten* sådan exponering för strålning av personer som inte är yrkesmässig,

26) *friklassningsnivå* sådan friklassningsnivå som fastställs med stöd av 85 § i strålsäkerhetslagen,

27) *radioaktivt ämne* ett ämne som sönderfaller spontant och alstrar joniserande strålning,

28) *kärnbränsle* ett sådant kärnämne och med det direkt anknutna strukturer som framställts i sådan form att det lämpar sig för frambringande av en kedjereaktion av kärnklyvningar i ett kärnkraftverk,

29) *använt kärnbränsle* ett kärnbränsle som har bestrålats i reaktorhärden och permanent avlägsnats därifrån,

30) *kärnavfall* sådant använt kärnbränsle och sådana strukturer, komponenter, saker och ämnen som i samband med eller till följd av driften eller avvecklingen av en kärnanläggning aktiverats, eller kontaminerats av ett radioaktivt ämne, för vilka det inte längre finns någon annan godtagbar användning i enlighet med denna lag, samt avfall som innehåller radioaktiva ämnen som uppkommit vid hanteringen av använt kärnbränsle och annat kärnavfall,

31) *mycket lågaktivt avfall* sådant kärnavfall vars genomsnittliga koncentration av radioaktiva ämnen av betydelse för strålsäkerheten är högst 100 kilobecquerel per kilogram,

32) *kärnkraftverk* en kärnanläggning vars syfte är att med utgångspunkt i fission producera el eller värme genom en kärnreaktor,

33) *kärnteknisk anläggning* en självständig kärnanläggning som används

a) för hantering, packning, lagring eller annat underhåll av särskilt klyvbart material eller atområbränsle och där det på en gång förvaras sammanlagt mer än 1 i artikel 2.16 i förordningen om Euratoms kärnämneskontroll avsett effektivt kilogram av de nämnda kärnämnen,

b) för hantering, packning, lagring eller annat underhåll av kärnavfall, dock inte slutförvaring,

34) *produktionsanläggning för kärnbränsle* en kärnanläggning vars huvudsakliga syfte är

a) anrikning avseende kärnämnet isotop,

b) framställning av kärnbränsle,

c) uppberedning av använt kärnbränsle,

35) *slutförvarsanläggning* en kärnanläggning vars huvudsakliga syfte är att förvara kärnavfall på ett sätt som avses bli bestående,

36) *markslutförvarsanläggning* en slutförvarsanläggning där mycket lågaktivt avfall förvaras på ett sätt som avses bli bestående,

37) *anläggning för kärnämnestillvaratagande* en anläggning som används för tillvaratagande av atområbränsle och där

a) mer än 10 000 kilogram naturligt uran eller torium tillvaratas under kalenderåret, eller

b) mer än 10 000 kilogram uran eller torium förvaras på en gång i det atområbränsle som uppkommit vid tillvaratagandet,

38) *kärnanläggning* ett kärnkraftverk, en kärnteknisk anläggning, en produktionsanläggning för kärnbränsle eller en slutförvarsanläggning, dock inte en anläggning för kärnämnestillvaratagande,

39) *område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse* ett område där trafik och vistelse har begränsats med stöd av 9 kap. 8 § i polislagen (872/2011) för att skydda en kärnanläggning eller en anläggning för kärnämnestillvaratagande,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

40) *anläggningsområde* ett avgränsat område inom det område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse,

41) *informationsmaterial* informationsmaterial om kärnenergiområdet samt en helhet av information som består av handlingar och andra uppgifter och som hänför sig till kärnanläggningar, anläggningar för kärnämnestillvaratagande eller transporter av kärnämnen eller kärnavfall,

42) *kärnanläggningens byggnad* en i 2 § 5 punkten i bygglagen avsedd byggnad där det finns kärnanläggningsfunktioner eller sådana lokaler som en säker drift av anläggningen förutsätter,

43) *kärnteknisk struktur* en struktur som är avsedd att utgöra en del av kärnanläggningens byggnad eller kärnanläggningens system och som är av betydelse för kärnanläggningens säkerhet och som består av minst två byggprodukter som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3110 om fastställande av harmoniserade regler för saluföring av byggprodukter och om upphävande av förordning (EU) nr 305/2011, men som inte omfattas av tillämpningsområdet för den harmoniserade produktstandard som avses i den förordningen eller vars tillverkare inte har skaffat en europeisk teknisk bedömning av strukturen i enlighet med den förordningen,

44) *kärnanläggningens struktur* en kärnteknisk struktur samt andra strukturer som är avsedda att utgöra en del av en kärnanläggnings byggnad eller en kärnanläggnings system och som är av betydelse för kärnanläggningens säkerhet,

45) *kärnteknisk maskin* en i artikel 2.2 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1230 om maskiner och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/42/EG och rådets direktiv 73/361/EEG, nedan *EU:s maskinförordning*, avsedd maskin eller relaterad produkt,

46) *kärnteknisk tryckbärande anordning* en i 2 § 1 punkten i lagen om tryckbärande anordningar avsedd tryckbärande anordning som är planerad för eller installerad i en kärnanläggning och vars funktionsstörning kan orsaka utsläpp av radioaktiva ämnen,

47) *kärnanläggnings tryckbärande anordning* en kärnteknisk tryckbärande anordning eller en annan tryckbärande anordning som är planerad för eller installerad i en kärnanläggning,

48) *kärnteknisk mekanisk komponent* en kärnteknisk maskin eller kärnteknisk tryckbärande anordning,

49) *kärnanläggnings komponent* en mekanisk eller annan komponent, utrustning eller anordning som är planerad för eller installerad i en kärnanläggning,

50) *avveckling av en anläggning* rengöring av ett kärnkraftverk, en kärnteknisk anläggning, en produktionsanläggning för kärnbränsle eller en anläggning för kärnämnestillvaratagande och dess anläggningsområde från radioaktiva ämnen och nedmontering av anläggningen samt förberedande åtgärder i anslutning till dessa,

51) *lagring av kärnavfall* förvaring av kärnavfall i en kärnanläggning eller i en del av den varifrån det är meningen att kärnavfallet senare flyttas bort,

52) *slutförvaring* förvaring av kärnavfall i en slutförvarsanläggning på ett sätt som avses bli bestående,

53) *permanent förslutning av en slutförvarsanläggning* permanent förslutning av en anläggning efter det att kärnavfall har placerats för slutförvaring i den,

54) *långtidssäkerhet* slutförvaringens säkerhet efter den permanenta förslutningen av slutförvarsanläggningen,

55) *kärnavfallshantering* hantering, lagring och slutförvaring av kärnavfall, avveckling av en kärnanläggning samt förslutning av en slutförvarsanläggning,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

56) *verksamhetsutövare* en fysisk person, sammanslutning eller stiftelse som bedriver användning av kärnenergi,

57) *tillståndshavare* innehavare av ett tillstånd för uppförande, drift eller avveckling av en kärnanläggning (*kärnanläggningstillstånd*),

58) *innehavare av godkännande för transport* en verksamhetsutövare som har ett godkännande enligt denna lag för transport av kärnämnen eller kärnavfall,

59) *nominell värmeeffekt* den maximala värmeeffekten av ett kärnkraftverks kärnreaktor eller kärnreaktorer vid normal drift.

~~Vad som i denna lag föreskrivs om atområbränsle tillämpas inte på sådant avfall eller sådana biprodukter som innehåller uran eller torium och som uppkommer i samband med gruvdrift enligt 1 § 1 mom. 4 punkten i gruvlagen, vid malmanrikning, vid tillvaratagande av kärnämne eller vid metallförädling eller därmed jämförbar verksamhet eller till följd av dessa, om avfallet eller biprodukten inte överförs till kärnenergianvändning.~~

~~Om kärnämnen, kärnavfall, radioaktiva ämnen innehållande avfall eller sådana ämnen, komponenter eller aggregat som avses i 8 § underpunkterna b–d med stöd av denna lag samtidigt utgör flera än en eller ett av det nämnda ska respektive bestämmelser i denna lag tillämpas separat på det nämnda.~~

~~På forskningsreaktorer och andra kärnanläggningar som har en kärnreaktor som grundar sig på fission tillämpas vad som föreskrivs om kärnkraftverk. På en kärnanläggning som uppförs för att användas som fortskaffningsmedel enbart i Finland eller som används i ett sådant fortskaffningsmedel eller som dess kraftkälla tillämpas vad som föreskrivs om kärnanläggningar. Om ett sådant fortskaffningsmedel som är avsett att användas någon annanstans än i Finland tillverkas och tas i bruk i Finland eller om ett sådant fortskaffningsmedel som används någon annanstans förs till Finland för reparation eller underhåll, tillämpas på det, medan det är i Finland, vad som föreskrivs om kärnanläggningar.~~

~~Vad som i denna lag föreskrivs om kärnavfall som uppkommit i Finland tillämpas också på sådant kärnavfall som uppkommer vid behandling av det förstnämnda kärnavfallet någon annanstans än i Finland.~~

Närmare bestämmelser om de ämnen som avses i 1 mom. 8 punkten underpunkt b, om de komponenter, aggregat och delar som avses i 1 mom. 8 punkten underpunkterna c och d samt om informationsmaterial om kärnenergiområdet får utfärdas genom förordning av statsrådet i enlighet med vad genomförandet av Europeiska unionens lagstiftning och uppfyllandet av förpliktelserna enligt internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland förutsätter.

6 §

Bestämmelser som kompletterar definitionerna

Vad som i denna lag föreskrivs om atområbränsle tillämpas inte på sådant avfall eller sådana biprodukter som innehåller uran eller torium och som uppkommer i samband med gruvdrift enligt 1 § 1 mom. 4 punkten i gruvlagen, vid malmanrikning, vid tillvaratagande av kärnämne eller vid metallförädling eller därmed jämförbar verksamhet eller till följd av dessa, om avfallet eller biprodukten inte överförs till kärnenergianvändning.

Om kärnämnen, kärnavfall, radioaktiva ämnen innehållande avfall eller sådana ämnen, komponenter eller aggregat som avses i 5 § 1 mom. 8 punkten underpunkterna b–d med stöd av

Betänkande EkUB 21/2026 rd

denna lag samtidigt utgör flera än en eller ett av det nämnda ska respektive bestämmelser i denna lag tillämpas separat på det nämnda.

På forskningsreaktorer och andra kärnanläggningar som har en kärnreaktor som grundar sig på fission tillämpas vad som föreskrivs om kärnkraftverk. På en kärnanläggning som uppförs för att användas som fortskaffningsmedel enbart i Finland eller som används i ett sådant fortskaffningsmedel eller som dess kraftkälla tillämpas vad som föreskrivs om kärnanläggningar. Om ett sådant fortskaffningsmedel som är avsett att användas någon annanstans än i Finland tillverkas och tas i bruk i Finland eller om ett sådant fortskaffningsmedel som används någon annanstans förs till Finland för reparation eller underhåll, tillämpas på det, medan det är i Finland, vad som föreskrivs om kärnanläggningar.

Vad som i denna lag föreskrivs om kärnavfall som uppkommit i Finland tillämpas också på sådant kärnavfall som uppkommer vid behandling av det förstnämnda kärnavfallet någon annanstans än i Finland.

2 kap.

Allmänna principer och skyldigheter ~~och förbud~~

~~6 §~~

~~Förbud mot kärnladdningar~~

~~Det är förbjudet att importera eller överföra kärnladdningar till Finland samt att framställa, inneha och spränga sådana i Finland.~~

7 §

Samhällets helhetsintresse

Användningen av kärnenergi ska, med beaktande av dess olika verkningar, vara förenlig med samhällets helhetsintresse.

8 §

Säkerhet vid användning av kärnenergi

Användningen av kärnenergi ska vara säker och får inte orsaka skada på människor, miljö eller egendom.

Åtgärderna för säkerställande av säkerheten ska dimensioneras och riktas så att de står i rätt proportion till de risker som användningen av kärnenergi medför.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

9 §

Kärnanläggningens säkerhet samt kärnavfallshantering

En kärnanläggning ska vara så säker som skäligen genom praktiska åtgärder kan förverkligas. Säkerheten vid kärnanläggningen ska granskas som en helhet med hänsyn till mänskliga, organisatoriska och tekniska aspekter samt deras gemensamma inverkan på säkerheten.

Tillståndshavaren ska sörja för kärnanläggningens säkerhet och säkerställa att det finns tillräckliga förutsättningar för att upprätthålla säkerheten. Denna skyldighet kan inte överföras på någon annan. Uppfyllandet av de krav som gäller säkerheten ska visas på ett tillförlitligt sätt. Säkerheten ska förbättras i rätt tid i enlighet med vad som på grundval av erfarenheterna av driften av kärnanläggningar och säkerhetsforskningen samt med beaktande av den vetenskapliga och tekniska utvecklingen kan anses som motiverat med tanke på säkerheten vid kärnanläggningen samt i enlighet med åtgärder som skäligen kan genomföras genom praktiska åtgärder.

Tillståndshavaren ska i fråga om sin verksamhet sörja för kärnavfallshanteringen och svara för de kostnader som hänför sig till den.

På anläggningar för kärnämnestillvaratagande, innehavare av tillstånd för dem och hantering av avfall som uppkommer vid driften av anläggningar och som innehåller naturliga radioaktiva ämnen tillämpas vad som i 1–3 mom. föreskrivs om kärnanläggningar, tillståndshavare och kärnavfallshantering.

10 §

Tillämpning av de allmänna principerna för strålskydd

Användningen av kärnenergi och skyddsåtgärderna är berättigade, om den uppnådda helhetsnyttan är större än de olägenheter som uppstår.

För att optimera strålskyddet ska den yrkesmässiga exponeringen och exponeringen av allmänheten för joniserande strålning vid användning av kärnenergi hållas så låg som det skäligen är möjligt genom praktiska åtgärder.

Vid användningen av kärnenergi får den stråldos som en arbetstagare eller en enskild individ ur allmänheten utsätts för inte vara högre än dosgränsen.

11 §

Förhindrande av spridning av kärnladdningar och kärnämneskontroll

Vid användningen av kärnenergi ska det sörjas för att spridning av kärnvapen och andra kärnladdningar förhindras.

Användningen av kärnenergi ska planeras och verkställas så att spridning av kärnvapen och andra kärnladdningar förhindras och att skyldigheterna avseende kärnämneskontroll uppfylls.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

12 §

Skyddande av kärnanläggningar och kärnmaterial

Kärnanläggningar och anläggningar för kärnämnestillvaratagande ska skyddas mot lagstridig och annan uppsåtlig verksamhet som äventyrar säkerheten.

Vid användning av kärnenergi ska kärnämnen och andra kärnmaterial samt kärnavfall skyddas på deras hanterings- och lagringsställen mot lagstridig verksamhet och försvinnande samt mot att annars komma i händerna på utomstående personer.

13 §

Beredskap för begränsning av konsekvenser

Vid kärnanläggningar, anläggningar för kärnämnestillvaratagande samt vid transport av kärnämnen och kärnavfall ska det genom förhandsarrangemang finnas beredskap för att begränsa följderna av olyckor och händelser som försämrar säkerheten.

3 kap.

Myndigheter samt övriga myndighetsuppgifter

14 §

Statsrådet och ministerierna

Statsrådet avgör i enlighet med bestämmelserna i denna lag principbeslut och tillståndsärenden som gäller kärnanläggningsprojekt samt sköter övriga uppgifter som enligt denna lag ankommer på statsrådet.

Den högsta ledningen och styrningen av tillsynen över efterlevnaden av denna lag utövas av arbets- och näringsministeriet. Ministeriet är också den behöriga myndighet i Finland som avses i Euratomfördraget och övervakar att bestämmelserna om reservering av medel för kostnader för kärnavfallshantering iakttas och sköter övriga uppgifter som enligt denna lag ankommer på ministeriet.

Utrikesministeriet är behörig myndighet vid export och överföring av kärnmaterial från Finland när det är fråga om sådana produkter med dubbla användningsområden som inte samtidigt är kärnavfall enligt denna lag.

15 §

Strålsäkerhetscentralen

Strålsäkerhetscentralen har tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i denna lag till övriga delar än de som anges i 14 § samt sköter övriga uppgifter som enligt denna lag ankommer på centralen. Strålsäkerhetscentralen förvaltar det nationella systemet för kärnämneskontroll och,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

till den del tillsynen inte ankommer på arbets- och näringsministeriet, har tillsyn över efterlevnaden av sådana förpliktelser avseende kärnämneskontroll, och sådana andra förpliktelser enligt internationella överenskommelser på kärnenergiområdet, som är förpliktande för Finland och som satts i kraft genom lag.

Dessutom är Strålsäkerhetscentralen

- 1) i artikel 6 i förordningen om Euratoms kärnämneskontroll avsedd områdesföreträdare,
- 2) i artikel 37 i förordningen om Euratoms kärnämneskontroll avsedd ansvarig myndighet för nationella lokaler på annan plats och svarar för att uppgifter om lokalerna lämnas till Europeiska kommissionen i enlighet med den förordningen,
- 3) i rådets direktiv 2006/117/Euratom om övervakning och kontroll av transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle, nedan *direktivet om kärnavfallstransporter*, avsedd behörig myndighet,
- 4) det organ som i enlighet med de internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland svarar för lämnandet av uppgifter om finska staten när det gäller kärnämneskontroll till Internationella atomenergiorganet.

16 §

Tullen

Tullen ska övervaka import och export av kärnmaterial, kärnavfall och produkter med dubbla användningsområden samt transitering av dem genom finskt territorium. Vid tillsyn som utövas av Tullen tillämpas tullagen (304/2016).

17 §

Statens kärnavfallshanteringsfond

Statens kärnavfallshanteringsfond är en fond utanför statsbudgeten som har till uppgift att sörja för reserveringen av medel för kostnader för kärnavfallshantering, att finansiera forskning som gäller kärnanläggningars säkerhet och kärnavfallshanteringen samt att sköta fondens övriga uppgifter enligt denna lag.

18 §

Delegationer

I anslutning till Strålsäkerhetscentralen finns följande delegationer som arbets- och näringsministeriet tillsätter för viss tid:

- 1) en kärnsäkerhetsdelegation, för beredning av ärenden som gäller säkerheten vid kärnanläggningar,
- 2) en delegation för skyddsarrangemang på kärnenergiområdet, för utveckling av skyddsarrangemangen vid kärnanläggningar, anläggningar för kärnämnestillvaratagande samt transport av kärnämne och kärnavfall.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Närmare bestämmelser om tillsättning av kärnsäkerhetsdelegationen och delegationen för skyddsarrangemang på kärnenergiområdet samt om delegationernas sammansättning, mandatperiod och uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

AVDELNING II

KÄRNÄMNESKONTROLL

4 kap.

Skyldigheter som gäller kärnmaterial

19 §

Anmälnings- och övervakningsskyldigheter som gäller kärnmaterial

För genomförande av kärnämneskontrollen är verksamhetsutövaren skyldig att ha på tillförlitligt material baserad material- och driftsbokföring över kärnmaterial som verksamhetsutövaren innehar och har ansvar för samt att anmäla, lämna uppgifter om och rapportera om kärnmaterialen till Strålsäkerhetscentralen.

Verksamhetsutövaren är också skyldig att till Strålsäkerhetscentralen anmäla, lämna uppgifter om och rapportera om de platser som verksamhetsutövaren har i sin besittning eller ansvarar för och där innehav, tillverkning, produktion, överlåtelse, hantering, användning eller lagring av kärnmaterial bedrivs eller är avsedd att bedrivs (*plats där kärnenergi används*).

En kärnanläggning eller annan plats där kärnenergi används får inte ha sådana lokaler, material eller verksamheter av betydelse med tanke på kärnämneskontrollen som inte ingår i de uppgifter som lämnats.

20 §

Mindre innehavares anmälnings- och övervakningsskyldigheter i fråga om kärnämnen

En verksamhetsutövare vars verksamheter eller en del av dem har godkänts av Strålsäkerhetscentralen som en sådan *mindre innehavare* vid nationell lokal på annan plats som avses i artikel 37.1 i förordningen om Euratoms kärnämneskontroll är skyldig att upprätthålla ett system för bokföring och kontroll av kärnämnen i enlighet med artiklarna 9–11 i den förordningen. Strålsäkerhetscentralen svarar för att uppgifter om mindre innehavare lämnas till Europeiska kommissionen i enlighet med 15 § 2 mom. 2 punkten.

Strålsäkerhetscentralen godkänner verksamhetsutövarens verksamheter eller en del av dem som mindre innehavare, om dessa innehar små mängder atområbränsle eller särskilt klyvbart material och godkännandet inte medför olägenhet för genomförandet av tillsynen enligt denna lag eller förordningen om Euratoms kärnämneskontroll.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

21 §

Skyldigheter i samband med överlåtelse av kärnmaterial

Kärnmaterial får överlåtas endast efter att mottagaren har gett sitt samtycke till detta och mot mottagningsbevis. Överlåtaren ska se till att mottagaren får tillgång till väsentliga delar av material- och driftsbokföringen över de kärnmaterial som överläts eller tillgång till en kopia av den. Överlåtaren ska dessutom före överlåtelsen säkerställa att mottagaren har tillstånd, om ett sådant krävs enligt denna lag.

En verksamhetsutövare som överlåter sådant kärnmaterial eller någon annan sådan produkt med anknytning till användningen av kärnenergi som omfattas av en ursprungslandsbegränsning ska underrätta mottagaren om detta. Även mottagaren är skyldig att av den verksamhetsutövare som överlåtit sådant kärnmaterial eller någon sådan annan produkt ta reda på vilka skyldigheter och begränsningar som gäller kärnmaterialet eller produkten på grund av ursprungslandsbegränsningen och att iaktta dem.

22 §

Egenkontroll som gäller kärnämneskontroll

Verksamhetsutövaren ska ordna egenkontroll genom att säkerställa att

1) uppgifterna om kärnmaterial, om forsknings- och utvecklingsverksamhet relaterad till kärnbränslecykeln och om annan verksamhet som är av betydelse med tanke på kärnämneskontrollen är riktiga och fullständiga och hanteras fortlöpande för förhindrande av spridning av kärnvapen och för genomförande av den tillsyn som behövs för iakttagande av de internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland,

2) det i de uppgifter som lämnats om den plats där kärnenergi används ingår alla lokaler, material och verksamheter som är av betydelse med tanke på kärnämneskontrollen.

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål underrätta Strålsäkerhetscentralen om händelser och observationer som kan vara av väsentlig betydelse med tanke på kärnämneskontrollen.

23 §

Krav som gäller verksamhetsutövarens personal

Verksamhetsutövaren ska för fullgörande av skyldigheterna i fråga om kärnämneskontrollen ha tillräckligt med personal som har behövlig utbildning, erfarenhet och lämplighet samt faktisk möjlighet att sköta sina uppgifter. Verksamhetsutövaren ska systematiskt utveckla personalens kompetens i enlighet med vad skyldigheterna i fråga om kärnämneskontrollen kräver.

24 §

Skyddsarrangemang för kärnmaterial

Skyddsarrangemangen för kärnmaterial ska vara tillräckliga med tanke på verksamheten och de risker som hänför sig till kärnämneskontrollen, och skyddsarrangemangen ska hållas

Betänkande EkUB 21/2026 rd

uppdaterade. Skyddsarrangemangen omfattar följande, beroende på de risker som är förknippade med kärnmaterialet:

- 1) skydd av kärnmaterial och platser där kärnenergi används, på ett strukturellt sätt, med tillräcklig personal, med hantering av informationssäkerheten och på annat behövligt sätt,
- 2) regelbunden kontroll av förläggingsplatsen för kärnmaterialen,
- 3) åtkomsthantering och användning av andra tekniska övervakningsmetoder.

På skyddsarrangemangen på den plats där kärnenergi används tillämpas dessutom bestämmelserna om skyddsarrangemang för kärnanläggningar i enlighet med 16 kap.

Skyddsarrangemangen samt åtgärderna för säkerhet vid användning av kärnenergi och för kärnämneskontroll ska utgöra en sammanhängande helhet.

25 §

Handbok för kärnämneskontroll

Verksamhetsutövaren ska ha en handbok för kärnämneskontroll som innehåller de förfaranden, ansvar och skyldigheter som behövs för iakttagande av skyldigheterna i fråga om kärnämneskontrollen, så att iakttagandet av de skyldigheter i fråga om kärnämneskontrollen som verksamhetsutövaren ansvarar för kan fullgöras och verifieras på ett tillförlitligt sätt utifrån handboken.

Handboken ska redan finnas innan verksamheten i samband kärnämneskontrollen inleds eller, om det enligt förordningen om Euratoms kärnämneskontroll ska göras en redovisning av den grundläggande tekniska beskrivningen av projektet, innan den grundläggande tekniska beskrivningen redovisas för första gången. Handboken ska hållas uppdaterad. Verksamhetsutövaren ska se till att den uppdaterade versionen av handboken finns tillgänglig för Strålsäkerhetscentralen.

Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas om undantag från iakttagandet av de skyldigheter som gäller handboken, om verksamheten är av ringa betydelse med tanke på kärnämneskontrollen och det inte är behövligt att iaktta skyldigheten i fråga med tanke på uppnåendet av lagens syfte eller internationella förpliktelser som är bindande för Finland.

26 §

Tillämpningen av skyldigheterna i fråga om kärnämneskontrollen på kärnanläggningar och anläggningar för kärnämnestillvaratagande

Det ska skapas beredskap att iaktta de skyldigheter i fråga om kärnämneskontroll som hänförs till planering, uppförande, idrifttagning, drift samt avveckling eller förslutning av kärnanläggningar och anläggningar för kärnämnestillvaratagande. För beredskapen ska den som ansöker om och den som innehar tillstånd för uppförande eller drift av en kärnanläggning eller en anläggning för kärnämnestillvaratagande ha en av Strålsäkerhetscentralen godkänd plan för hur kärnämneskontrollen organiseras.

Ett godkännande förutsätter att planen innehåller en beskrivning av tidsplanen för projektet till den del den är av betydelse med tanke på kärnämneskontrollen samt en redogörelse för åtgärderna för beredskapen att iaktta skyldigheterna i fråga om kärnämneskontroll i de olika faserna av anläggningens livscykel.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Planen ska hållas uppdaterad fram till idrifttagningen av kärnanläggningen eller anläggningen för kärnämnestillvaratagande.

27 §

Tillståndskrav för verksamhet som hänför sig till kärnmaterial

För sådan användning av kärnenergi som hänför sig till kärnmaterial ska det finnas verksamhetstillstånd eller något annat tillstånd eller så ska en verksamhetsanmälan eller någon annan anmälan göras om den enligt vad som föreskrivs nedan.

Sådan användning av kärnenergi som hänför sig till kärnmaterial och som enligt 5 kap. kräver tillstånd eller verksamhetsanmälan får bedrivas endast av sådana sammanslutningar eller stiftelser som avses i 2 § 1 mom. och 3 § 1 mom. 2 punkten i näringsverksamhetslagen (565/2023).

28 §

Strålsäkerheten i verksamhet som hänför sig till kärnämnen

Om någon annan än innehavaren av ett tillstånd för en kärnanläggning eller en anläggning för kärnämnestillvaratagande innehar, framställer, producerar, överlåter, hanterar, använder eller lagrar kärnämnen, tillämpas på strålsäkerheten i verksamheten vad som i strålsäkerhetslagen föreskrivs om verksamhetsutövare, radioaktiva ämnen och strålningsverksamhet. På dessa kärnämnen tillämpas vad som i den lagen föreskrivs om strålkällor som innehåller radioaktiva ämnen. På radioaktivt avfall som uppkommer i verksamheten tillämpas vad som i den lagen föreskrivs om radioaktivt avfall.

Utöver vad som i strålsäkerhetslagen föreskrivs om strålsäkerhet ska en i 1 mom. avsedd verksamhetsutövare säkerställa att en okontrollerad kedjereaktion inte inträffar. En sådan verksamhetsutövare ska dessutom i den säkerhetsbedömning av strålningsverksamhet som avses i 26 § i strålsäkerhetslagen beskriva åtgärderna för hantering av kedjereaktioner.

29 §

Bemyndigande för strålsäkerhetscentralen att meddela föreskrifter

Strålsäkerhetscentralen får meddela i enlighet med vad som krävs enligt de förpliktelser i fråga om kärnämneskontroll som är bindande för Finland närmare föreskrifter av teknisk natur om

- 1) material- och driftsbokföring,
- 2) anmälnings-, informations- och rapporteringsskyldigheterna och tidsfristerna som gäller dem,
- 3) den ringa mängd atområbränsle och särskilt klyvbart material som hänför sig till godkännandet som mindre innehavare,
- 4) mottagningsbevis, iakttagande av en ursprungslandsbegränsning och lämnande av bokföringsuppgifter i samband med överlåtelse, när kärnmaterial eller annat informationsmaterial överläts,
- 5) egenkontroll och underrättelse i anslutning till den,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

6) personal med uppgifter inom kärnämneskontroll och kraven på personalens utbildning, erfarenhet och lämplighet,

7) åtgärder enligt skyddsarrangemangen för kärnmaterial samt hur åtgärderna bestäms för olika kärnmaterial,

8) det som ska ingå i handboken för kärnämneskontroll, hur handboken lämnas in till Strålsäkerhetscentralen och hur den förvaltas,

9) beaktande av kärnämneskontroll i de olika faserna av livscykeln för en kärnanläggning och anläggning för kärnämnestillvaratagande,

10) innehållet i planen för hur kärnämneskontrollen organiseras.

Strålsäkerhetscentralen får också meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om hanteringen av kedjereaktioner i annan verksamhet än verksamheten vid en kärnanläggning eller anläggning för kärnämnestillvaratagande.

5 kap.

Tillståndssystem och anmälningar som gäller kärnämneskontroll

30 §

Krav på verksamhetstillstånd

För verksamheten krävs verksamhetstillstånd, om det är fråga om

1) innehav, framställning, produktion, hantering, användning, lagring eller överlåtelse av särskilt klyvbart material eller atområbränsle,

2) import eller överföring av kärnämnen till Finland,

3) innehav, tillverkning, produktion, överlåtelse, import eller överföring till Finland av kärnmaterial som avses i 5 § 1 mom. 8 punkten underpunkterna b–d,

4) innehav, överlåtelse, import eller överföring till Finland av sådant informationsmaterial om kärnenergiområdet som omfattas av en ursprungslandsbegränsning,

5) export eller överföring från Finland av uran- eller toriumhaltig malm.

För verksamheten krävs dock inte verksamhetstillstånd, om det är fråga om sådan verksamhet av ringa betydelse med tanke på kärnämneskontrollen som det ska göras en verksamhetsanmälan om.

31 §

Prövning av verksamhetstillstånd

Strålsäkerhetscentralen beviljar verksamhetstillstånd, om

1) sökanden har förutsättningar att fullgöra de skyldigheter som gäller kärnmaterial,

2) sökanden har fullgjort de skyldigheter som gäller handboken för kärnämneskontroll,

3) det för den verksamhet som hänför sig till kärnmaterial finns en godtagbar grund som inte står i strid med förverkligandet av målen för kärnämneskontrollen,

4) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för beviljande av tillstånd.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Innan Strålsäkerhetscentralen beviljar verksamhetstillstånd ska den vid behov genom inspektioner säkerställa att verksamhetsutövaren uppfyller förutsättningarna enligt 1 mom. samt dessutom innan

1) verksamhetstillstånd beviljas för produktion, hantering eller annan användning av kärnämnen säkerställa att verksamhetsutövaren har fullgjort skyldigheten att i enlighet med förordningen om Euratoms kärnämneskontroll lämna in den grundläggande tekniska beskrivningen av anläggningen,

2) verksamhetstillstånd beviljas för import, export, överföring, överlåtelse eller innehav av kärnmaterial där verksamheten enligt tillståndet omfattas av tillämpningsområdet för en bilateral överenskommelse inom kärnenergiområdet, säkerställa att förpliktelserna enligt överenskommelsen iakttas.

32 §

Tillståndskrav för ingående av privaträttsliga avtal som omfattas av kärnämneskontrollen

För ingående av sådana privaträttsliga avtal som har till syfte att delta i tillverkning, montering, byggande eller användning av en sådan komponent eller ett sådant aggregat som avses i 5 § 1 mom. 8 punkten underpunkt c eller d ska det finnas tillstånd av Strålsäkerhetscentralen. Tillstånd krävs dock inte, om

- 1) verksamheten äger rum inom territoriet för en medlemsstat i Europeiska unionen,
- 2) verksamheten äger rum inom en viss stat utanför Europeiska unionens område och komponenten eller aggregatet i fråga inte är sensitivt,
- 3) det är fråga om ett arbetsavtal.

Närmare bestämmelser om de komponenter, aggregat och stater som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet i enlighet med de internationella överenskommelser inom kärnenergiområdet som är bindande för Finland.

33 §

Tillståndsprövning i fråga om ingående av privaträttsliga avtal

Strålsäkerhetscentralen beviljar tillstånd för ingående av privaträttsligt avtal, om

- 1) sökanden har förutsättningar att sörja för förhindrande av spridningen av kärnvapen och uppfylla de andra förpliktelserna enligt de internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland,
- 2) avtalet fullgörs i en stat som har förbundit sig till att förhindra spridningen av kärnvapen och till det internationella kontrollsystemet för kärnmaterial,
- 3) det finns en godtagbar grund för avtalet med beaktande av syftena med denna lag, och
- 4) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för beviljande av tillstånd.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

34 §

Verksamhetsanmälan

En verksamhetsanmälan om verksamheten ska göras till Strålsäkerhetscentralen, om det kärnmaterial som verksamheten gäller inte omfattas av en ursprungslandsbegränsning och det är fråga om

1) tillverkning av sådana komponenter, aggregat och delar som avses i 5 § 1 mom. 8 punkten underpunkterna c och d,

2) en med tanke på kärnämneskontrollen ringa mängd kärnmaterial och

a) innehav, framställning, produktion, överlåtelse, import eller överföring till Finland av ämnen som avses i 5 § 1 mom. 8 punkten underpunkt b,

b) innehav, hantering, användning, lagring, import eller överlåtelse av atområbränsle, eller

c) överlåtelse av särskilt klyvbart material till någon som har verksamhetstillstånd för innehav av sådant material,

3) en med tanke på kärnämneskontrollen ringa mängd uran- eller toriumhaltig malm och denna

a) importeras eller överförs till Finland, eller

b) överförs från Finland eller exporteras till en stat som är part i fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen (FördrS 11/1970).

Verksamhetsanmälan ska lämnas in i tillräckligt god tid innan verksamheten inleds. Om det för verksamheten krävs en handbok för kärnämneskontroll, ska handboken lämnas in till Strålsäkerhetscentralen senast när verksamhetsanmälan görs. Strålsäkerhetscentralen ska utan dröjsmål underrättas om förändringar som skett i de uppgifter som uppgetts i verksamhetsanmälan.

Närmare bestämmelser om den ringa mängd som avses i 1 mom. och 2 och 3 punkten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

35 §

Anmälan om export av kärnmaterial

Den som exporterar eller överför kärnmaterial från Finland ska anmäla saken till Strålsäkerhetscentralen inom två veckor från exporten eller överföringen, om det i Finland krävs verksamhetstillstånd eller verksamhetsanmälan för överlåtelse av kärnmaterial i fråga.

36 §

Andra anmälningar i anslutning till kärnämneskontroll

Verksamhetsutövaren ska årligen före utgången av februari till Strålsäkerhetscentralen i enlighet med vad som förutsätts i de internationella överenskommelser om kärnämneskontroll som är bindande för Finland lämna

1) anmälan om de i 5 § 1 mom. 8 punkten underpunkterna b, c och d avsedda ämnen, komponenter, aggregat och delar som tillverkats under det föregående kalenderåret,

2) uppgifter om den forsknings- och utvecklingsverksamhet relaterad till utveckling av processer och system i kärnbränslecykeln som bedrivits under det föregående kalenderåret,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

3) översiktsplanerna för utveckling av kärnbränslecykeln, om det för verksamheten finns ett sådant tillstånd eller godkännande som avses i denna lag.

Den som svarar för verksamheten ska i tillräckligt god tid innan verksamhet enligt 6 § 1 mom. inleds göra en anmälan till Strålsäkerhetscentralen, om det enligt den plan som gäller verksamheten årligen ansamlas mer än 500 kilogram uran eller torium i avfallet eller biprodukten så att den genomsnittliga halten av uran och torium i avfallet eller biprodukten i fråga överskrider de föreskrivna koncentrationsgränserna för uran- eller toriumhaltig malm. Om detta framkommer först under verksamheten, ska saken anmälas till Strålsäkerhetscentralen utan dröjsmål. Den som svarar för verksamheten ska dessutom göra en anmälan till Strålsäkerhetscentralen, om det i det avfall eller den biprodukt som avses ovan överläts mer än 500 kilogram uran eller torium till en annan aktör på en gång eller under samma kalenderår. Anmälan ska göras inom en månad från överlåtelsen.

37 §

Kompletterande bestämmelser om anmälningar

En anmälan enligt 34–36 § ska göras elektroniskt och innehålla de uppgifter som behövs för tillsynen över verksamheten.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om tidpunkten för lämnande av anmälan enligt 34–36 §, om elektronisk anmälan, om innehållet i anmälningarna och om de utredningar och uppgifter som ska fogas till anmälan.

38 §

Förlängning av tidsfristen för lämnande av anmälningar

Strålsäkerhetscentralen kan godkänna att avvikelse görs från den tidsfrist som anges i 35 och 36 § och fastställa en ny tidsfrist.

Ett godkännande förutsätter att ansökan om det gjorts före utgången av tidsfristen, att det finns grundad anledning till avvikelserna och att överskridandet av tidsfristen inte inverkar negativt på iakttagandet av förpliktelseerna enligt de internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland.

39 §

Kompletterande skyldighet i fråga om verksamhet som hänför sig till kärnmaterial

Verksamhetsutövaren ska samtidigt lämna Strålsäkerhetscentralen de uppgifter som verksamhetsutövaren med tanke på kärnämneskontrollen lämnar till Europeiska kommissionen med stöd av Euratomfördraget.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om lämnande till centralen av de uppgifter som avses i 1 mom.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

40 §

Uppgifter om kärnmaterial som ska uppges i tulldeklarationen

Verksamhetsutövaren är skyldig att i tulldeklarationen eller en redogörelse som hänför sig till den meddela när

1) kärnämnen eller i 5 § 1 mom. 8 punkten underpunkterna b–d avsedda ämnen, komponenter, aggregat eller deras delar eller i underpunkt e i den punkten avsett informationsmaterial som klassificeras som vara importerats,

2) uran- eller toriumhaltig malm exporteras.

I tulldeklarationen ska dessutom anges numret på det verksamhetstillstånd eller den verksamhetsanmälan som berättigar till import eller export, om tillstånd eller anmälan krävs enligt denna lag.

Tullen ska innan försändelsen överläts från ett tullkontor kontrollera att mottagaren har ett verksamhetstillstånd för importen eller att en verksamhetsanmälan om importen har gjorts, om tillstånd eller anmälan krävs enligt denna lag.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i tulldeklarationen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 kap.

Avgränsning av tillämpningen av bestämmelserna om kärnämneskontroll

41 §

Avgränsning av tillämpningen av bestämmelserna om kärnämneskontroll

Bestämmelserna i 4 och 5 kap. tillämpas inte på

1) kärnämne som har släppts ut i miljön, om det är fråga om sådana utsläpp av radioaktiva ämnen som avses i 7 kap. eller i 127 § i strålsäkerhetslagen,

2) radioaktivt avfall som innehåller kärnämne, om kärnämneskontrollen har avslutats på basis av avfallets låga halt av kärnämne,

3) kärnämne som använts vid tillverkning av en slutprodukt som inte är avsedd särskilt för verksamhet med anknytning till användning av kärnenergi, och vilket inte omfattas av en ursprungslandsbegränsning och som i praktiken inte kan tas tillvara,

4) kärnämne som ingår i en slutprodukt som inte är avsedd särskilt för verksamhet med anknytning till användning av kärnenergi, och vilket inte omfattas av en ursprungslandsbegränsning och som i praktiken inte kan tas tillvara,

5) kärnämne som, såsom en del av ett instrument, i medicinskt syfte placerats in i människokroppen,

6) atområbränsle, om det är fråga om koncentrat vars halt av uran eller torium inte överskrider de föreskrivna koncentrationsgränserna för uran- eller toriumhaltig malm och som i verksamheten i fråga inte vidareförädlas för anrikning av uran eller torium eller överläts till någon annan,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

7) kärnämne på vilket kontroll enligt förordningen om Euratoms kärnämneskontroll inte tillämpas på någon annan än i 1–6 punkten avsedd grund,

8) kärnmaterial som avses i 5 § 1 mom. 8 punkten underpunkterna b–d, om

a) det ändras permanent så att det inte längre lämpar sig för ett ändamål som avses i nämnda underpunkter, eller

b) det slutförvaras och en eventuell ursprungslandsbegränsning som gäller materialet inte hindrar befrielse från tillämpningen av bestämmelserna om kärnämneskontroll när materialet är i funktionsdugligt skick.

Befrielse enligt 1 mom. 1–3 och 7 punkten från tillämpningen av bestämmelserna om kärnämneskontroll förutsätter också att det förfarande enligt förordningen om Euratoms kärnämneskontroll som tillämpas på punkten i fråga har iakttagits.

Befrielse enligt 1 mom. 8 punkten från tillämpningen av bestämmelserna om kärnämneskontroll förutsätter dessutom att Strålsäkerhetscentralen på ansökan har bedömt att förutsättningen enligt 8 punkten underpunkt a eller b uppfylls och godkänt befrielse från tillämpningen av bestämmelserna om kärnämneskontroll. Ansökan ska lämnas till Strålsäkerhetscentralen senast 30 dagar innan den åtgärd som avses i den punkten avses bli genomförd.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om sådan avgränsning av tillämpningen av bestämmelserna om kärnämneskontroll för kärnmaterial som föreskrivs i 1 mom. 8 punkten.

42 §

Undantag i fråga om verksamhetstillstånd och verksamhetsanmälan i vissa situationer

Verksamhetstillstånd eller verksamhetsanmälan krävs inte för

1) överlåtelse av kärnmaterial, om överlåtelsen sker i samband med sådan export eller överföring från Finland som omfattas av ett individuellt exporttillstånd enligt EU-förordningen om exportkontroll eller ett globalt exporttillstånd enligt den EU-förordningen, eller av Strålsäkerhetscentralens godkännande enligt denna lag för export eller överföring av kärnavfall från Finland,

2) överföring av atområbränsle eller särskilt klyvbart material till Finland, om det inte är fråga om sensitiva kärnämnen och verksamheten inte omfattas av en ursprungslandsbegränsning,

3) innehav, tillverkning, produktion, överlåtelse, import eller överföring till Finland av komponenter, aggregat och delar som avses i 5 § 1 mom. 8 punkten underpunkterna c och d, om det inte är fråga om en produkt som avses i EU-förordningen om exportkontroll och kärnmaterial inte omfattas av en ursprungslandsbegränsning.

Närmare bestämmelser om sensitiva kärnämnen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

43 §

Tillämpning av kravet på verksamhetstillstånd och verksamhetsanmälan i kärnanläggningars verksamhet

Verksamhetstillstånd eller verksamhetsanmälan krävs inte, om kärnmaterial överläts till en tillståndshavare och de kommer att användas i den verksamhet som avses i kärnanläggningstillståndet.

När följande material behövs i kärnanläggningens verksamhet eller uppkommer som resultat av verksamheten har tillståndshavaren också, i enlighet med vad som vid behov närmare bestäms i kärnanläggningstillståndet, utan verksamhetstillstånd eller verksamhetsanmälan rätt att

1) inneha, tillverka, producera, hantera, använda och lagra sådana kärnmaterial som avses i 5 § 1 mom. 8 punkten underpunkterna a–d inom det område i tillståndshavarens besittning som omfattas av begränsning av trafik och vistelse eller inom en del av området,

2) inneha informationsmaterial om kärnenergiområdet.

Vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om tillståndshavare tillämpas också på innehavare av tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande.

44 §

Tillämpning av kravet på verksamhetstillstånd och verksamhetsanmälan i myndighetsverksamhet

Strålsäkerhetscentralen får i egenskap av myndighet bedriva verksamhet som hänför sig till kärnmaterial utan verksamhetstillstånd eller verksamhetsanmälan. Detsamma gäller Internationella atomenergiorganet och Europeiska kommissionen när de utövar tillsyn enligt 35 kap.

Strålsäkerhetscentralen ska dock i sin myndighetsverksamhet iaktta bestämmelserna i

- 1) 19 § om anmälnings- och övervakningsskyldigheter som gäller kärnmaterial,
- 2) 21 § om skyldigheter i samband med överlåtelse av kärnmaterial,
- 3) 22 § om egenkontroll som gäller kärnämneskontroll,
- 4) 23 § om krav som gäller verksamhetsutövarens personal,
- 5) 24 § om skyddsarrangemang för kärnmaterial,
- 6) 25 § om handbok för kärnämneskontroll,
- 7) 28 § om strålsäkerheten i verksamhet som hänför sig till kärnämnen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

AVDELNING III

KÄRNANLÄGGNINGAR

7 kap.

Strålsäkerhet vid kärnanläggningar och transporter

45 §

Tillämpning av strålsäkerhetsbestämmelser på transporter

Vad som i detta kapitel föreskrivs om strålskydd och begränsning av exponering för strålning tillämpas, om aktiviteten hos följande som transporteras på en och samma gång någon annanstans än inom ett område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse överstiger 1 000 terabecquerel:

- 1) särskilt klyvbart material,
- 2) använt kärnbränsle eller annat kärnavfall.

Tillståndshavaren svarar för att i detta kapitel föreskrivna skyldigheter som gäller vid transport iakttas, om transporten anknyter till verksamhet vid tillståndshavarens kärnanläggning och tillståndshavaren sörjer för ordnandet av transporten. I annat fall är det innehavaren av godkännande för transport som svarar för att skyldigheterna iakttas, och på denne tillämpas vad som i detta kapitel föreskrivs om tillståndshavaren.

På transport av andra radioaktiva ämnen och kärnavfall än de som avses i 1 mom. tillämpas vad som i strålsäkerhetslagen och lagen om transport av farliga ämnen (541/2023) föreskrivs om transport av radioaktiva ämnen, dock så att på tillståndshavare och på innehavare av godkännande för transport tillämpas vad som i strålsäkerhetslagen föreskrivs om verksamhetsutövare samt på strålningsarbetare och strålningsarbete vad som i den lagen föreskrivs om strålningsarbetare och strålningsarbete.

46 §

Begränsning av kärnanläggningars utsläpp av radioaktiva ämnen vid störnings- och olycksituationer

I olycksituationer vid en kärnanläggning ska sannolikheten för utsläpp av radioaktiva ämnen vara ytterst liten, om utsläppen

- 1) skulle orsaka omfattande skyddsåtgärder för allmänheten,
- 2) skulle orsaka till sin verkan omfattande och långvariga begränsningar i användningen av mark- och vattenområden, eller
- 3) i ett tidigt skede av en olycksituation vid en kärnanläggning skulle orsaka skyddsåtgärder för allmänheten.

Ju större sannolikhet för en störnings- eller olycksituation det är fråga om, desto mindre ska den potentiella exponeringen av allmänheten vara.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Närmare bestämmelser om restriktioner samt följer av potentiell exponering av allmänheten vid olika störnings- och olycksituationer som kan leda till begränsningar i användningen av mark- och vattenområden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om olika störnings- och olycksituationer och om gränser för möjligheten av utsläpp av radioaktiva ämnen i anslutning till sådana samt om bedömning av potentiell exponering och av konsekvenserna av nämnda utsläpp.

47 §

Begränsning av exponering för strålning i en kärnanläggning

På strålningsexponering som orsakas av en kärnanläggning tillämpas vad som med stöd av 8 § och 10 § 2 mom. i strålsäkerhetslagen föreskrivs om dosgränser. På grunderna för beräkning och fastställande av exponering för strålning tillämpas vad som föreskrivs med stöd av 10 § 1 mom. i den lagen.

48 §

Begränsning av exponering av allmänheten orsakad av en kärnanläggning

Tillståndshavaren ska begränsa exponering av allmänheten i synnerhet

- 1) genom att tillräckligt effektivt begränsa att radioaktiva ämnen sprids från kärnanläggningen,
- 2) genom att begränsa tillträdet till kärnanläggningen och dess anläggningsområde.

49 §

Dosrestriktioner och restriktioner för potentiell exponering

Tillståndshavaren ska fastställa dosrestriktioner för yrkesmässig exponering, dosrestriktioner för kollektiv yrkesmässig exponering och restriktioner för potentiell yrkesmässig exponering med hänsyn till särdragen i kärnanläggningens verksamhet så att exponeringen beräknas underskrida dosgränsen som ett resultat av optimeringen av strålskyddet. De restriktioner som gäller potentiell yrkesmässig exponering ska grunda sig på sådana identifierade strålsäkerhetsincidenter som kan orsaka betydande strålningsexponering. Dosrestriktioner för yrkesmässig exponering av externa arbetstagare ska fastställas med de externa arbetstagarnas arbetsgivare.

Dessutom ska tillståndshavaren fastställa dosrestriktionerna för yrkesmässig exponering så att den sammanlagda stråldosen av samtliga kärnanläggningar och anläggningar för kärnämnestillvaratagande samt verksamheter som kräver säkerhetstillstånd med stöd av strålsäkerhetslagen beräknas bli lägre än dosgränsen. Detsamma gäller fastställande av dosrestriktioner för allmänheten.

Närmare bestämmelser om dosrestriktioner för allmänheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om fastställande av dosrestriktioner för kollektiv yrkesmässig exponering.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

50 §

Strålskydd för arbetstagare

Strålskydd för strålningsarbetare ska anordnas på det sätt som föreskrivs i 12 kap. i strålsäkerhetslagen, dock så att

- 1) på tillståndshavare tillämpas vad som i den lagen föreskrivs om verksamhetsutövare,
- 2) på strålningsarbetare tillämpas vad som i den lagen föreskrivs om i den lagen avsedda strålningsarbetare,
- 3) på strålningsarbete tillämpas vad som i den lagen föreskrivs om i den lagen avsett strålningsarbete,
- 4) på kärnanläggningars verksamhet och transporter tillämpas vad som i den lagen föreskrivs om strålningsverksamhet,
- 5) på kärnanläggningars verksamhet och transporter tillämpas vad som i den lagen föreskrivs om verksamhet som kräver säkerhetstillstånd,
- 6) kärnanläggningars kontrollerade områden ska indelas i zoner på grundval av exponeringsförhållandena,
- 7) det för alla strålningsarbetare som arbetar vid en kärnanläggning ska anordnas en individuell dosövervakning i enlighet med 92 § 3 mom. i den lagen.

Utöver vad som i 12 kap. i strålsäkerhetslagen föreskrivs om strålskydd för arbetstagare ska tillståndshavaren ha behövliga lokaler, anordningar, utrustningar och systematiska förfaranden för bedömning och uppföljning av strålningsförhållandena vid kärnanläggningen samt för ett säkert genomförande av de åtgärder som vidtas vid kärnanläggningen i syfte att förhindra eller begränsa exponering för strålning. Dessa åtgärder ska anpassas till mängden av och sannolikheten för strålningsexponering. Tillståndshavaren ska också regelbundet följa upp strålningsexponeringen för andra arbetstagare än strålningsarbetare, om deras exponering trots de åtgärder som begränsar strålningsexponeringen är större än dosrestriktionen för allmänheten.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de zoner som avses i 1 mom. 6 punkten och om de lokaler, anordningar, utrustningar och förfaranden som avses i 2 mom.

51 §

Begränsning av utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnanläggningar

Kärnanläggningar ska planeras och drivas så att de utsläpp av radioaktiva ämnen till miljön och till spillvattenavlopp enligt lagen om vattentjänster (119/2001) som orsakas av anläggningens verksamhet hålls så små som det skäligen genom praktiska åtgärder är möjligt med beaktande av den strålningsexponering som de medför. För detta ändamål ska det finnas behövliga system och arrangemang.

Tillståndshavaren ska se till att utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnanläggningen systematiskt begränsas.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de system och arrangemang som begränsar utsläpp av radioaktiva ämnen och om begränsning av den exponering för strålning som orsakas av utsläpp till spillvattenavlopp.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

52 §

Gränsvärden för utsläpp av radioaktiva ämnen

Tillståndshavaren ska ha sådana gränsvärden för utsläpp av radioaktiva ämnen som Strålsäkerhetscentralen har godkänt och som tillämpas på kärnanläggningen. Godkännandet förutsätter att exponeringen av allmänheten inte överstiger dosrestriktionen enligt gränsvärdena.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om omständigheter som ska beaktas när gränsvärden för utsläpp fastställs.

53 §

Målvärden för utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnanläggning

Tillståndshavaren ska fastställa målvärden för de årliga utsläppen av radioaktiva ämnen från kärnanläggningen innan driften av anläggningen inleds. Målvärdena ska grunda sig på en planerad, störningsfri verksamhet vid anläggningen och ska vid behov ändras.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om fastställandet av målvärden för radioaktiva utsläpp och om bedömning av behovet att ändra värdena.

54 §

Utredning av status avseende radioaktivitet i miljön vid en kärnanläggning

Innan driften av en kärnanläggning inleds ska en statusrapport avseende miljön utarbetas, i vilken utgångsläget för radioaktivitet i miljön innan verksamheten inleds är beskrivet på grundval av strålningsmätningar och bestämning av radioaktiva ämnen. De åtgärder och resultat som hänför sig till utarbetandet av statusrapporten avseende miljön ska dokumenteras.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om hur statusrapporter avseende miljön ska utarbetas och vad de ska innehålla.

55 §

Ordnanande av uppföljning av utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnanläggning

Tillståndshavaren ska se till att uppföljning av utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnanläggningen ordnas så att utsläppen tillförlitligt kan verifieras. De faktiska utsläppen av radioaktiva ämnen ska jämföras med de gränsvärden som avses i 52 § och de målvärden som avses i 53 §. Om de gränsvärden som avses i 52 § eller de målvärden som avses i 53 § överskrids, ska tillståndshavaren bedöma orsakerna till överskridandet och vid behov vidta åtgärder för att hantera eller minska utsläppen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om ordnandet av uppföljning av utsläpp av radioaktiva ämnen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

56 §

Ordnande av strålningsövervakning av miljön vid en kärnanläggning

Tillståndshavaren ska se till att strålningsövervakning av miljön vid kärnanläggningen ordnas så att de strålningsexponeringsleder som är mest betydande med tanke på exponering av allmänheten följs upp för att verifiera att dosrestriktionerna iakttas. Tillståndshavaren ska också se till att de förändringar i nivån av radioaktivitet i miljön vid anläggningen som anläggningens verksamhet orsakar identifieras. Tillståndshavaren ska vid strålningsövervakningen dessutom beakta andra tillgängliga uppgifter om radioaktivitet i miljön.

Tillståndshavaren ska ha en av Strålsäkerhetscentralen godkänd plan för ordnande av strålningsövervakning av miljön vid kärnanläggningen. Godkännandet av planen förutsätter att de krav som föreskrivs i 1 mom. uppfylls.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om hur strålningsövervakningen av miljön ska ordnas och om planen för ordnande av strålningsövervakning av miljön.

57 §

Uppföljning av exponering av allmänheten i miljön vid en kärnanläggning

Tillståndshavaren ska se till att exponering av allmänheten i miljön vid kärnanläggningen följs upp för att övervaka att dosrestriktionerna iakttas.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om ordnandet av uppföljning av exponeringen av allmänheten.

58 §

Begränsning av strålningsexponering vid transporter

När det gäller transporter ska tillståndshavaren iakttä vad som i 15 kap. i strålsäkerhetslagen föreskrivs om verksamhetsutövarens skyldigheter i fråga om att begränsa exponering av allmänheten.

På begränsning av yrkesmässig exponering och exponering av allmänheten till följd av transport tillämpas också vad som föreskrivs om det i 8 och 9 § i strålsäkerhetslagen samt med stöd av 10 § i den lagen.

59 §

Strålsäkerhetsexperter

Vid kärnanläggningar och transporter ska strålsäkerhetsexperter anlitas för att planera, genomföra och övervaka arbetstagarnas och allmänhetens strålskydd.

På strålsäkerhetsexperter tillämpas vad som i 32 § i strålsäkerhetslagen föreskrivs om anlitan av strålsäkerhetsexperter samt vad som i 6 kap. i den lagen föreskrivs om behörighetsvillkor och strålskyddskompetens.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

60 §

Informationsmaterial om strålsäkerhet

För säkerställande av strålskyddet för arbetstagare och miljön vid kärnanläggningar ska det finnas tillräckliga anvisningar som omfattar det administrativa, operativa och tekniska genomförandet av strålskyddet. Vid kärnanläggningar och transporter ska arbetstagare ha tillgång till de strålsäkerhetsanvisningar som gäller arbetet och andra behövliga informationsmaterial som gäller arbetstagarnas strålsäkerhet.

På bevarande av handlingar och därmed jämförbara informationsmaterial som gäller strålsäkerhet tillämpas vad som i 31 § 2 mom. och med stöd av 31 § 3 mom. i strålsäkerhetslagen föreskrivs om bevarande av dokument som gäller säkerheten i strålningsverksamhet och därmed jämförbara data.

61 §

Utbildning och introduktion i arbetstagarnas strålsäkerhet

På utbildning, introduktion och kompetensupprätthållande fortbildning i fråga om arbetstagarnas strålsäkerhet vid kärnanläggningar och transporter tillämpas 33 och 34 § i strålsäkerhetslagen. På tillståndshavare tillämpas vad som i den lagen föreskrivs om verksamhetsutövare.

62 §

Strålningsmätningar

Vid kärnanläggningar ska det genomföras tillräckliga strålningsmätningar i syfte att säkerställa arbetstagarnas och allmänhetens strålsäkerhet samt att följa upp kärnanläggningens strålningsförhållanden. Vid strålningsmätningarna ska för ändamålet lämpliga och tillförlitliga strålmätningssystem användas.

På dosimetritjänster som används vid kärnanläggningar och på strålningsmätningar i samband med transporter tillämpas 9 kap. i strålsäkerhetslagen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om i 1 och 2 mom. avsedda strålmätningssystem och om säkerställande av strålningsmätningars tillförlitlighet och om deras kalibrering, mätprecision, användning och lämplighet för användningsändamålet.

63 §

Utförande av mätningar och analyser

När det gäller utsläppsprov av radioaktiva ämnen, prov inom strålningsövervakningen av miljön och prov som hänför sig till utredning av det grundläggande tillståndet för radioaktivitet i miljön samt kemiska och radiokemiska mätningar och analyser som är viktiga för strålsäkerheten och som grundar sig på annan än kontinuerlig mätning får mätningarna och analyserna utföras av ett provningsorgan som konstaterats vara behörigt.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Strålsäkerhetscentralen kan godkänna att i 1 mom. avsedda mätningar och analyser utförs även annanstans än vid ett provningsorgan som konstaterats vara behörigt, om det finns en grundad anledning till detta och lämpligheten hos använda metoder och kvaliteten på resultaten tillförlitligt säkerställs på något annat sätt.

8 kap.

Förlägningsplatsen för en kärnanläggning

64 §

Krav på förlägningsplatsen för en kärnanläggning

Förlägningsplatsen för en kärnanläggning ska vara lämplig för den planerade verksamheten så att kärnanläggningen kan drivas och avvecklas eller förslutas på ett säkert sätt på förlägningsplatsen med beaktande av de lokala naturförhållandena, närmiljöns funktioner och allmänheten samt de yttre säkerhetshoten mot anläggningen och andra eventuella yttre händelser.

Vid valet av förlägningsplats för en slutförvarsanläggning ska också långtidssäkerheten beaktas.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om förlägningsplatsens lämplighet.

65 §

Skyddszonen för en kärnanläggning

En kärnanläggning ska ha en skyddszon. Skyddszonen ska vara minst lika stor som anläggningsområdet, som ska vara beläget inom skyddszonen.

Skyddszonen för kärnanläggningen ska vara sådan så att det i händelse av olyckssituationer med stor säkerhet inte uppstår sådant behov av att evakuera allmänheten utanför skyddszonen som beror på förhindrande eller begränsande av allvarliga skadliga effekter som strålningen direkt medför för hälsan. Evakueringen från skyddszonen ska kunna genomföras effektivt.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om säkerhetszonens egenskaper och om de behövliga åtgärder som tillståndshavaren ska vidta för att förhindra och begränsa skadliga effekter.

66 §

Beredskapszonen för en kärnanläggning

En kärnanläggning ska ha en beredskapszon.

Beredskapszonen för kärnanläggningen ska vara sådan att det i händelse av en olyckssituation med stor säkerhet inte behövs brådskande åtgärder utanför beredskapszonen för att begränsa sådana skadliga effekter på allmänhetens hälsa som orsakas av strålning och som följer senare.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om beredskapszonens egenskaper och om bedömning av de behövliga åtgärder som tillståndshavaren ska vidta för att begränsa skadliga effekter.

67 §

Bedömning av lämpligheten hos förläggningsplatsen för en kärnanläggning

Lämpligheten hos förläggningsplatsen för en kärnanläggning ska bedömas. För bedömning av lämpligheten ska förläggningsplatsens egenskaper, allmänna uppgifter om planerade kärnanläggningar på anläggningsplatsen och verksamheter i anslutning till dem och uppgifter om genomförbarheten av beredskapsarrangemang, skyddsarrangemang och transportarrangemang på förläggningsplatsen utredas samt förläggningsplatsens närmiljö kartläggas. Vid bedömningen ska tillförlitliga metoder för undersökning, beräkning och bedömning samt tillräcklig sakkunskap och kvalitetsledning användas.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om utredning av förläggningsplatsens egenskaper, om bedömning av förläggningsplatsens lämplighet, om de egenskaper som påverkar långtidssäkerheten vid förläggningsplatsen för en slutförvarsanläggning och om den sakkunskap och kvalitetsledning som krävs.

68 §

Lämplighetsutlåtande om förläggningsplatsen för en kärnanläggning

Utlåtande om lämpligheten hos förläggningsplatsen för en kärnanläggning ges av Strålsäkerhetscentralen. Lämplighetsutlåtandet om förläggningsplatsen för en slutförvarsanläggning behandlas och avgörs samtidigt som det utlåtande som ges utifrån bedömningen av slutförvarsanläggningens i 81 § avsedda kärnanläggningskoncept.

I lämplighetsutlåtandet om förläggningsplatsen för kärnanläggningen ska det på grundval av de planer och den bedömning som sökanden har lagt fram tas ställning till huruvida kraven på skyddszon, på beredskapsområde, på kärnanläggningens och transporters skyddsarrangemang och på kärnanläggningens beredskapsarrangemang uppfylls samt till genomförbarheten av transport av kärnämnen och kärnavfall.

I lämplighetsutlåtandet om förläggningsplatsen för kärnanläggningen kan det tas ställning till vilka av de saker som behandlats vid den utredning eller bedömning som avses i 67 § som ska utredas närmare vid en kompletterande granskning.

69 §

Fastställande av de konstruktionsförutsättningar som beror på förläggningsplatsen för en kärnanläggning

På grundval av bedömningen av lämpligheten hos förläggningsplatsen för en kärnanläggning ska de konstruktionsförutsättningar som beror på förläggningsplatsen fastställas så att en kärnanläggning som planerats enligt dem är säker på förläggningsplatsen. I fråga om en slutförvarsanläggning ska de konstruktionsförutsättningar som beror på förläggningsplatsen

Betänkande EkUB 21/2026 rd

dessutom fastställas så att långtidssäkerheten och de naturliga barriärernas säkerhetsegenskaper beaktas preliminärt.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om fastställandet av konstruktionsförutsättningar.

70 §

Fastställande av de konstruktionsförutsättningar som beror på förläggningsplatsen för en kärnanläggning

Strålsäkerhetscentralen ska i ett bindande utlåtande fastställa de konstruktionsförutsättningar som beror på förläggningsplatsen för en kärnanläggning. Givandet av ett utlåtande förutsätter att 64 och 67 § har iakttagits vid bedömningen av förläggningsplatsen och att de målsättningar som föreskrivs i 69 § uppfylls.

Strålsäkerhetscentralen kan i sitt utlåtande om fastställandet av de konstruktionsförutsättningar som beror på förläggningsplatsen för kärnanläggningen ta ställning till

1) säkerställandet av säkerheten vid kärnanläggningar som placeras på förläggningsplatsen och av säkerheten i funktioner i anslutning till dem,

2) de förberedande åtgärder av kärnanläggningen som vidtas på förläggningsplatsen så att det inte uppstår hinder för en kompletterande utredning av förläggningsplatsens egenskaper,

3) kompletterande undersökningar av externa händelser, av funktioner i omgivningen och av effekter som föranleds av omgivningen samt bedömningar som görs utifrån undersökningarna och de effekter som undersökningarna får i planeringen av anläggningen.

71 §

Uppföljning av förläggningsplatsens egenskaper

Utredning och uppföljning av egenskaperna hos förläggningsplatsen för en kärnanläggning ska fortsätta under uppförandet och driften av anläggningen. Det ska då särskilt bedömas, om

1) det har skett sådana förändringar på förläggningsplatsen för kärnanläggningen eller i dess närhet som i betydande grad kan påverka säkerheten vid de kärnanläggningar som uppförs eller har uppförts på förläggningsplatsen eller vid transport av kärnämnen eller kärnavfall, eller genomförandet av beredskapsarrangemang eller skyddsarrangemang,

2) det erhållits sådan ny information om egenskaperna hos förläggningsplatsen som är av väsentlig betydelse för de konstruktionsförutsättningar som beror på förläggningsplatsen.

Egenskaperna hos förläggningsplatsen för en slutförvarsanläggning och förändringar i dem ska följas upp fram till slutförvarsanläggningens permanenta förslutning.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om uppföljning av förläggningsplatsens egenskaper.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

9 kap.

Allmänna krav som gäller en kärnanläggnings säkerhet

72 §

Krav som gäller planeringen av en kärnanläggning

En kärnanläggning ska planeras så att den är säker.

Det primära målet för planeringen med tanke på säkerheten är att förebygga olyckor. Vid planeringen av en kärnanläggning samt av dess system, strukturer och komponenter ska beredskap inför störnings- och olyckssituationer vid kärnanläggningen skapas. Beredskapen förutsätter skydd mot externa och interna händelser, hantering av åldrandet samt hantering av mänskliga faktorer som har att göra med säkerheten. Ju allvarligare följer en olycka skulle kunna ha för människor, miljön eller egendom, desto mindre ska sannolikheten vara för att en olycka inträffar. Som grund för säkerhetsplaneringen ska de begränsningar av potentiell exponering av allmänheten som avses i 46 § användas.

Kärnanläggningen ska dessutom planeras så att anläggningen och dess system, strukturer och komponenter samt den organisation som driver och skyddar anläggningen fungerar tillförlitligt som helhet med tanke på kärnanläggningens säkerhet.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om konstruktionsförutsättningarna för en kärnanläggning, beredskapen inför störnings- och olyckssituationer samt inför interna och externa hot, hanteringen av mänskliga faktorer som har att göra med säkerheten, planeringen av den helhet som utgörs av kärnanläggningen och den organisation som driver och skyddar anläggningen samt andra omständigheter som ska beaktas vid planeringen.

73 §

En kärnanläggnings säkerhetsfunktioner och skyddet av dem

Vid säkerställandet av kärnanläggningens säkerhet ska i första hand sådana naturliga säkerhetsegenskaper utnyttjas som kan uppnås genom planeringslösningar. Kärnanläggningen ska ha säkerhetsfunktioner genom vilka hanteringen av störningssituationer säkerställs, uppkomsten och framskridandet av olyckssituationer förebyggs och följderna av olyckor lindras.

Kärnanläggningens säkerhet ska säkerställas genom på varandra följande och av varandra oberoende skydd. För att säkerställa säkerhetsfunktionernas tillförlitlighet ska det i behövlig omfattning användas parallella och från varandra åtskilda delsystem eller komponenter samt sinsemellan olika system och komponenter.

En kärnanläggning ska ha system, strukturer och komponenter som skyddar kärnanläggningen och dess säkerhetsfunktioner mot externa och interna händelser.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om konstruktionsförutsättningarna för säkerhetsfunktionerna och skyddet av dem och om genomförandet av säkerhetsfunktionerna, om på varandra följande och av varandra oberoende skydd samt om hur säkerställandet av säkerhetsfunktionernas tillförlitlighet ska genomföras vid kärnanläggningen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

74 §

Hantering av en kärnanläggning

För styrningen av kärnanläggningen och för övervakningen och hanteringen av dess tillstånd ska det finnas sådana system, förfaranden och lokaler som behövs vid vanlig drift samt i störnings- och olycksituationer.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de system, förfaranden och lokaler som avses i 1 mom.

75 §

Beredskap för hantering av kärnbränsle och kärnavfall

En kärnanläggning ska planeras så att det i samband med eller till följd av dess verksamhet i fråga om radioaktiviteten och volymen uppkommer så lite kärnavfall som det skäligen genom praktiska åtgärder är möjligt med beaktande av omfattningen av kärnanläggningens verksamhet och de krav i fråga om säkerheten som anges i denna lag.

En kärnanläggning ska ha de system, förfaranden och lokaler som behövs för en säker hantering och lagring av anläggningens kärnbränslen och kärnavfall.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om planeringslösningar som gäller begränsning av uppkomsten av kärnavfall samt om de system, förfaranden och lokaler som är avsedda för hanteringen och lagringen av kärnbränslen och kärnavfall.

76 §

Begränsning av strålningsexponering genom planeringslösningar

Kärnanläggningens lokaler samt placeringen av system, strukturer och komponenter i lokalerna ska planeras så att personalens exponering för strålning är så liten som möjligt. Genom valet av material för systemen, strukturerna och komponenterna samt genom andra planeringslösningar ska oavsiktlig uppkomst, spridning och ansamling av radioaktiva ämnen begränsas.

De system, strukturer, komponenter och lokaler i kärnanläggningen där det kan samlas eller uppstå radioaktiva ämnen i sådana mängder som är betydande med tanke på personalens exponering för strålning ska kunna rengöras från radioaktiva ämnen i den mån det är ändamålsenligt och det skäligen med praktiska åtgärder är möjligt.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de system, strukturer och komponenter som är avsedda för att begränsa strålningsarbetarnas exponering för strålning samt kärnanläggningens övriga planeringslösningar som behövs för det.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

77 §

Kärnanläggningens system, strukturer och komponenter

Kärnanläggningens system, strukturer och komponenter ska planeras, tillverkas, byggas, installeras och användas på det sätt som krävs med tanke på deras betydelse för kärnanläggningens säkerhet. Detsamma gäller de underhållsåtgärder, kontroller och tester som ska utföras på dem. Det ska också finnas beredskap för upprätthållandet av funktionsdugligheten och hanteringen av åldrandet hos de system och till dem hörande strukturer och komponenter som är viktiga med tanke på säkerheten vid kärnanläggningen. Dessutom ska det finnas beredskap för hanteringen av åldrandet hos de byggnader i kärnanläggningen som är viktiga med tanke på säkerheten vid anläggningen.

Kärnanläggningens system, strukturer och komponenter ska klassificeras utifrån deras betydelse för genomförandet av säkerhetsfunktionerna (*säkerhetsklassificering*). Dessutom ska de klassificeras utifrån kraven på tålighet hos dem vid genomförandet av säkerhetsfunktioner vid jordbävning (*seismisk klassificering*). De strukturer vid en slutförvarsanläggning som är avsedda som barriärer och strukturer med direkt anknytning till dem ska klassificeras enligt vilken betydelse de har vid genomförandet av långtidssäkerheten (*klassificering enligt kravnivå*).

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om genomförande av det säkerhetsmål som avses i 1 mom., om beredskapen för upprätthållandet av funktionsdugligheten och för hanteringen av åldrandet samt om säkerhetsklassificering, seismisk klassificering och klassificering enligt kravnivå av system, strukturer och komponenter och om hur klassificeringen påverkar tillämpningen av de krav som gäller kärnanläggningen.

78 §

Beredskap för avveckling av en kärnanläggning

Vid planeringen och driften av kärnkraftverk, kärntekniska anläggningar och produktionsanläggningar för kärnbränsle ska en säker avveckling av anläggningen förberedas. Avvecklingen ska också planeras så att mängden kärnavfall som uppkommer blir så liten som det skäligen med praktiska åtgärder är möjligt.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om planeringen av avvecklingen av en kärnanläggning.

79 §

Långtidssäkerhet vid planeringen av en slutförvarsanläggning

En slutförvarsanläggning ska planeras så att utsläpp av radioaktiva ämnen i livsmiljön förhindras så effektivt som möjligt efter den permanenta förslutningen av slutförvarsanläggningen så länge som säkerheten kräver det. Planeringen av en slutförvarsanläggning ska basera sig på sådana säkerhetsfunktioner som behövs för långtidssäkerheten genom vilka kärnavfallet isoleras från livsmiljön och det begränsas att radioaktiva ämnen frigörs och sprids i miljön. Dessa säkerhetsfunktioner ska genomföras med barriärer som kompletterar varandra. Långtidssäkerheten vid en slutförvarsanläggning får inte

Betänkande EkUB 21/2026 rd

vara beroende av att en enskild för långtidssäkerheten behövlig säkerhetsfunktion eller barriär fungerar.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om konstruktionsförutsättningarna för slutförvarsanläggningars säkerhetsfunktioner och barriärer för långtidssäkerhet.

80 §

Kompletterande krav som gäller planeringen av en kärnanläggning

Vid planeringen av en kärnanläggning ska det skapas beredskap att följa skyldigheterna i fråga om kärnämneskontroll, nödsituationer med strålrisk och i 173 § 1 mom. avsedda beredskapssituationer samt andra i denna lag föreskrivna skyldigheter i fråga om kärnanläggningar.

10 kap.

Bedömning och godkännande av planeringen av kärnanläggningar

81 §

Bedömning av kärnanläggningskonceptet

Det ska finnas en allmän plan om genomförandet av kärnanläggningens säkerhetsprinciper samt om kärnanläggningens strukturella, tekniska och funktionella lösningar (*kärnanläggningskoncept*) som Strålsäkerhetscentralen bedömer på förhand för att säkerställa att vad som i denna lag föreskrivs om säkerheten vid kärnanläggningar iakttas vid planeringen av en kärnanläggning, och för att identifiera eventuella ändringsbehov till den del dessa kan påverkas genom planeringen av kärnanläggningen. I bedömningen ska följande granskas:

- 1) grunderna för säkerheten vid kärnanläggningen och i fråga om en slutförvarsanläggning även grunderna för långtidssäkerheten,
- 2) påvisandet av säkerheten genom kalkyler, försök och andra metoder,
- 3) förfaranden, kompetens och erfarenhet i anslutning till planeringen av kärnanläggningskonceptet samt leveranskedjan och hanteringen av den,
- 4) genomförbarheten av kärnavfallshanteringen,
- 5) i fråga om kärnkraftverk också beredskapen för kärnbränsleförsörjning.

Strålsäkerhetscentralen ger sökanden ett utlåtande utifrån bedömningen av kärnanläggningskonceptet. I utlåtandet ska det tas ställning till om den kärnanläggning som planeras med stöd av konceptet kan bedömas uppfylla de krav på kärnanläggningens säkerhet som föreskrivs i denna lag och om konceptet har planerats tillräckligt färdigt för att uppfylla förutsättningarna för anhängigblivande av ansökan om tillstånd för uppförande. I utlåtandet ska också nämnas de lösningar som framkommit vid bedömningen vilka kräver att kärnanläggningskonceptet ändras innan tillstånd för uppförande ansöks för att kraven på säkerhet ska uppfyllas.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Strålsäkerhetscentralen kan avvisa en ansökan om bedömning av ett kärnanläggningskoncept, om det av skäl som hänför sig till samhällets helhetsintresse eller av andra särskilda skäl är osäkert om en kärnanläggning enligt kärnanläggningskonceptet kan genomföras i Finland. Strålsäkerhetscentralen ska vid behov begära utlåtande i ärendet av arbets- och näringsministeriet.

Utlåtandet om kärnanläggningskonceptet för en slutförvarsanläggning behandlas och avgörs samtidigt som lämplighetsutlåtandet om förläggningsplatsen för anläggningen.

82 §

Förhandsbesked

Strålsäkerhetscentralen kan på ansökan ge ett förhandsbesked om till vilka delar ett system, en struktur eller en komponent som har planerats för en kärnanläggning, eller en helhet som dessa bildar, eller det förfarande som används för att påvisa säkerheten uppfyller kraven enligt denna lag. En ansökan om förhandsbesked kan behandlas och avgöras när ett utlåtande om kärnanläggningskonceptet har getts i ärendet.

När Strålsäkerhetscentralen behandlar och avgör ett i denna lag avsett ärende som gäller ett system, en struktur eller en komponent iakttar centralen det förhandsbesked om ansökan som den gett. Förhandsbeskedet iakttas dock inte, om

1) de uppgifter som lämnats i ansökan om förhandsbesked var så felaktiga eller bristfälliga att det skulle ha inverkat på avgörandet av ärendet,

2) kärnanläggningskonceptet eller det system, den struktur eller den komponent som förhandsbeskedet gäller har ändrats på ett sätt som inte är av ringa betydelse för säkerheten vid anläggningen eller så att systemet, strukturen eller komponenten inte längre motsvarar vad som har avgjorts i förhandsbeskedet, eller

3) den bestämmelse som tillämpats i beslutet har ändrats eller tolkningen av den har ändrats genom domstolsbeslut så att ett ärende som har avgjorts genom förhandsbeskedet inte längre överensstämmer med gällande lag eller tolkningen av den.

83 §

Godkännande av helhets- och systemplaneringen av en kärnanläggning

Helhets- och systemplaneringen av en kärnanläggning ska vara godkänd av Strålsäkerhetscentralen. Godkännandet förutsätter att kärnanläggningen uppfyller kraven enligt denna lag på säkerheten vid kärnanläggningen och övriga krav enligt denna lag på kärnanläggningen och dess förläggningsplats även med beaktande av det som framförs i utlåtandena om fastställandet av de konstruktionsförutsättningar som beror på förläggningsplatsen och om kärnanläggningskonceptet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

84 §

Ändringar i konstruktionsförutsättningarna för en kärnanläggning

Sådana ändringar i konstruktionsförutsättningarna som beror på förläggningsplatsen för en kärnanläggning, eller ändringar i andra centrala konstruktionsförutsättningar för en kärnanläggning, ska vara godkända av Strålsäkerhetscentralen.

85 §

Ändringar i helhets- och systemplaneringen av en kärnanläggning under uppförandet

En plan som gäller ändringar i helhets- och systemplaneringen av en kärnanläggning under uppförandet ska vara godkänd av Strålsäkerhetscentralen, om planen

1) ändrar kärnanläggningens funktionella eller strukturella helhet, eller konstruktionsförutsättningen, verksamhetsprincipen eller de centrala beroendeförhållandena för systemet eller systemen för kärnanläggningens säkerhetsfunktioner, eller

2) kan påverka utförandet av säkerhetsfunktioner i systemet eller systemen i kärnanläggningen eller skyddet av dem mot yttre eller inre händelser.

86 §

Betydande ändringar i en kärnanläggnings helhets- och systemplanering under driften av kärnanläggningen

En principiell plan för sådana ändringar i en kärnanläggning som görs under driften ska vara godkänd av Strålsäkerhetscentralen, om ändringarna

1) påverkar den funktionella eller strukturella helheten av kärnanläggningens säkerhetsfunktioner, eller

2) ändrar konstruktionsförutsättningen, verksamhetsprincipen eller de centrala beroendeförhållandena för systemet eller systemen för kärnanläggningens säkerhetsfunktioner.

Sådan systemplanering av system eller byggnader som preciserar den i 1 mom. avsedda principiella planen ska vara godkänd av Strålsäkerhetscentralen.

87 §

Ändringar som påverkar en kärnanläggnings säkerhet under driften av kärnanläggningen

En plan för sådana ändringar i en kärnanläggning som görs under driften ska vara godkänd av Strålsäkerhetscentralen, om ändringarna väsentligen kan påverka skyddet av säkerhetsfunktioner mot yttre eller inre händelser eller utförandet av säkerhetsfunktioner i systemet eller systemen eller byggnaderna.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

88 §

Ändringar i strålmätningssystemen under uppförandet eller driften av en kärnanläggning

En plan för ändringar i ett annat system vid en kärnanläggning än ett i 62 § 1 mom. avsett strålmätningssystem som styr säkerhetsfunktioner ska vara godkänd av Strålsäkerhetscentralen, om ändringarna väsentligen påverkar strålmätningssystemets tillförlitlighet eller principer.

89 §

Ringa ändringar i systemen vid en kärnanläggning

Ett sammandrag av andra än i 85–87 § avsedda ändringar, som under uppförandet eller driften av en kärnanläggning görs i system som är betydande för säkerheten, ska innan ändringarna genomförs lämnas till Strålsäkerhetscentralen för kännedom. Detsamma gäller andra ändringar i kärnanläggningens strålmätningssystem än de som avses i 85–88 §.

90 §

Helheter som är jämförbara med systemen vid en kärnanläggning

En plan för ändring av en med systemen vid en kärnanläggning jämförbar viktig helhet när det gäller kärnanläggningens drift ska vara godkänd av Strålsäkerhetscentralen, om ändringen kan ha någon annan än ringa inverkan på kärnanläggningens säkerhet eller genomförandet av kärnavfallshanteringen.

91 §

Godkännande av planeringen av en kärnanläggning

Strålsäkerhetscentralen godkänner ändringarna i de konstruktionsförutsättningar som avses i 84 §, den ändringsplan som avses i 85, 87, 88 och 90 § samt den principplan som avses i 86 § och den systemplanering som preciserar den, om förutsättningarna enligt 83 § uppfylls.

92 §

Ändringarnas inverkan på andra planer och förfaranden som gäller en kärnanläggning

Tillståndshavaren ska se till att för iakttagande av de krav som gäller kärnämneskontroll, åldringshantering av kärnanläggningens system, strukturer och komponenter, nödsituationer med strålrisk, skyddsarrangemang, i 173 § 1 mom. avsedda beredskapssituationer och avveckling samt övriga krav enligt denna lag görs de ändringar som behövs på grund av de ändringar i kärnanläggningen och dess system som avses i 84–90 §.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

93 §

Ändring av klassificeringen av system, strukturer och komponenter

Tillståndshavaren kan ansöka om ändring av säkerhetsklassificeringen av system, strukturer och komponenter och ändring av den seismiska klassificeringen också annars än som en del av de ändringar i en kärnanläggning och dess system som avses i 84–88 och 90 §. På ändring av säkerhetsklassificeringen och den seismiska klassificeringen tillämpas 77 §.

94 §

Ändring eller precisering av planeringen av en slutförvarsanläggning

Om planeringen av en slutförvarsanläggning ändras eller preciseras på det sätt som avses i 84–88 § under uppförandet eller driften av anläggningen, tillämpas vid godkännandet av planeringen av slutförvarsanläggningen 91 § så att konsekvenserna också bedöms med tanke på långtidssäkerheten vid slutförvarsanläggningen.

Tillståndshavaren får också annars än som en del av de ändringar som avses i 84–88 § ansöka om ändring av klassificeringen enligt kravnivå av de strukturer som är avsedda som slutförvarsanläggningens barriärer och av strukturer som har direkt anknytning till sådana barriärer. På ändring av klassificeringen enligt kravnivå tillämpas 77 §.

95 §

Säkerhetsanalys av kärnanläggningen

Det ska utarbetas en säkerhetsanalys av kärnanläggningen, som innehåller de uppgifter om kärnanläggningen, dess system, byggnader, strukturer, komponenter, förläggningsplats, principer för driften samt påvisande av säkerheten som behövs för bedömning av kärnanläggningens tekniska säkerhet.

Säkerhetsanalysen av kärnanläggningen ska hållas uppdaterad under uppförandet och driften av kärnanläggningen. I säkerhetsanalysen ska inkluderas de ändringar som gjorts i kärnanläggningen så att en tillräcklig helhetsuppfattning om kärnanläggningens säkerhet bevaras.

96 §

Tillståndshavarens informationsskyldighet

Tillståndshavaren ska hålla en allmän beskrivning av anläggningen och de säkerhetsprinciper som iakttas vid den framlagda till allmänt påseende.

Bestämmelser om sekretess för informationsmaterialen finns i 449 §.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

97 §

Bemyndigande att meddela föreskrifter

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om innehållet i

- 1) den plan som avses i 85–88 §,
- 2) det sammandrag som avses i 89 §,
- 3) den säkerhetsanalys av kärnanläggningen som avses i 95 §.

11 kap.

Kärnanläggningars byggnader, strukturer och komponenter

98 §

Tekniska krav på kärnanläggningars byggnader och strukturer

Kärnanläggningars byggnader ska planeras och uppföras och deras strukturer väljas eller planeras och tillverkas samt installeras i kärnanläggningarna så att kärnanläggningarnas säkerhet inte äventyras. Dessutom ska vad som i eller med stöd av 29, 31–34, 39 och 40 § i bygglagen föreskrivs om väsentliga tekniska krav för uppförande och konstruktioner iakttas. Till övriga delar tillämpas 4 kap. i bygglagen inte på kärnanläggningars byggnader eller strukturer.

Strålsäkerhetscentralen kan godkänna avvikelser från ett mer detaljerat tekniskt krav enligt en bestämmelse som utfärdats med stöd av 31–34, 39 och 40 § i bygglagen, om avvikelserna är **nödvändig för motiverad med tanke på de krav på säkerheten vid kärnanläggningen som föreskrivs i denna lag** och iakttagandet av det aktuella väsentliga tekniska krav som avses i bygglagen inte äventyras.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de tekniska lösningar som säkerheten vid kärnanläggningen kräver vid uppförandet av en kärnanläggning och i fråga om dess strukturer.

99 §

Tekniska krav för kärnanläggningars komponenter

Kärnanläggningars komponenter samt plattformar för automatiserade system ska väljas eller planeras och tillverkas samt installeras i kärnanläggningarna så att kärnanläggningarnas säkerhet inte äventyras.

Dessutom tillämpas på kärntekniska tryckbärande anordningar vad som i lagen om tryckbärande anordningar föreskrivs om kraven på säkerhet för dem. Kärntekniska maskiner ska uppfylla hälso- och säkerhetskraven enligt EU:s maskinförordning till den del iakttagandet av kraven inte äventyrar säkerheten vid kärnanläggningar. Målet för hälsa och säkerhet enligt den förordningen ska till övriga delar genomföras på ett sådant sätt att säkerheten vid kärnanläggningar inte äventyras.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de tekniska lösningar i kärntekniska mekaniska komponenter som säkerheten vid kärnanläggningar förutsätter samt om lämpligheten och monteringen av elkomponenter, automatiska komponenter och komponenter i systemplattformar för automatiska system i kärnanläggningar.

100 §

Säkerställande av iakttagande av kraven för kärnanläggningars strukturer och komponenter

Tillståndshavaren ska se till att bedömningen av huruvida kärnanläggningens strukturer, komponenter och systemplattform för automatiska system är kravenliga görs i enlighet med vad som föreskrivs nedan.

Dessutom tillämpas vad som någon annanstans i lag eller i förordningar av Europeiska unionen föreskrivs om krav på strukturer och komponenter samt om bedömning av överensstämmelse med kraven.

101 §

Allmänna kravspecifikationer för kärnanläggningars strukturer och komponenter

De krav och tillämpningsanvisningar som ska tillämpas på kärnanläggningars sådana strukturer och komponenter som påverkar säkerheten, de tekniska egenskaper som strukturerna och komponenterna förutsätts ha med tanke på kärnanläggningarnas säkerhet samt de behövliga förfarandena för bedömning av överensstämmelse med dessa krav, tillämpningsanvisningar och tekniska egenskaper ska specificeras (*allmänna kravspecifikationer*). De allmänna kravspecifikationerna ska hållas uppdaterade.

De allmänna kravspecifikationerna ska vara godkända av Strålsäkerhetscentralen. En förutsättning för godkännande är att de krav, tillämpningsanvisningar, förutsatta tekniska egenskaper och förfaranden som tillämpas på kärnanläggningarnas strukturer eller komponenter bildar en konsekvent helhet på grundval av vilken strukturerna eller komponenterna kan bedömas fungera tillförlitligt som en del av kärnanläggningen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de helheter av frågor som ska ingå i de allmänna kravspecifikationerna och om grunderna för bedömningen av de allmänna kravspecifikationerna.

102 §

Detaljerade tekniska planer för kärnanläggningars strukturer och komponenter

En detaljerad teknisk plan för en kärnanläggnings sådana strukturer, komponenter samt systemplattformar för automatiska system som påverkar säkerheten ska utarbetas och i planen ska den godkända helhets- och systemplaneringen av kärnanläggningen och de ändringar och preciseringar som godkänts i den samt de godkända allmänna kravspecifikationerna för strukturen eller komponenten i fråga iakttas. I planen ska strukturen, komponenten eller systemplattformen, konstruktionsförutsättningarna och de egenskaper som grundar sig på dess användningsplats samt de förfaranden som tillämpas för att säkerställa iakttagande av planen

Betänkande EkUB 21/2026 rd

beskrivas. I planen ska det också redogöras för hur strukturen fungerar som en del av kärnanläggningen eller komponenten som en del av kärnanläggningens system, så att säkerheten vid kärnanläggningen inte äventyras.

När de allmänna kravspecifikationerna innehåller de uppgifter som avses i 1 mom. och Strålsäkerhetscentralen har godkänt avvikelser från kravet på en detaljerad teknisk plan som en del av godkännandet av de allmänna kravspecifikationerna krävs ingen detaljerad teknisk plan för de strukturer eller komponenter i kärnanläggningen som påverkar säkerheten.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de delar av frågor som ska inkluderas i detaljerade tekniska planer.

103 §

Behörighetsfördelning i besiktningsverksamheten

Strålsäkerhetscentralen ska

- 1) granska en detaljerad teknisk plan, om det är fråga om
 - a) strukturer som är viktiga med tanke på kärnanläggningens säkerhet,
 - b) kärntekniska mekaniska komponenter eller el- och automationsutrustning som är viktiga med tanke på kärnanläggningens säkerhet,
 - c) sådana systemplattformar för automatiska system i kärnanläggningen som påverkar säkerheten,
- 2) bedöma överensstämmelse med kraven, om det är fråga om
 - a) sådana kärntekniska strukturer eller mekaniska komponenter som är viktiga för kärnanläggningens säkerhet,
 - b) sådana reservdelar till kärntekniska strukturer eller mekaniska komponenter som är viktiga för genomförandet av kärnanläggningens säkerhetsfunktioner,
- 3) utföra idrifttagningsbesiktningar av sådana strukturer och kärntekniska mekaniska komponenter som är viktiga för kärnanläggningens säkerhet.

Ett besiktningsorgan som har godkänts av Strålsäkerhetscentralen utför andra granskningar, bedömningar och besiktningar än i 1 mom. avsedda granskningar av detaljerade tekniska planer, bedömningar av överensstämmelse med kraven samt idrifttagningsbesiktningar, om det förutsätts att sådana utförs på en kärnanläggningsstruktur eller komponenter som påverkar säkerheten.

Strålsäkerhetscentralen fastställer fördelningen av behörigheten för detaljerad besiktning av kärnanläggningens strukturer och komponenter på grundval av de uppgifter som lämnats om helhets- och systemplaneringen av kärnanläggningen eller ändring av planeringen. Strålsäkerhetscentralen kan i beslutet om fastställande godkänna att besiktningsorganet utför den i 1 mom. 1 punkten underpunkterna a och b avsedda granskningen av den detaljerade tekniska planen, de i 1 mom. 2 punkten avsedda bedömningarna av överensstämmelse med kraven eller de i 1 mom. 3 punkten avsedda idrifttagningsbesiktningarna till den del det utifrån en helhetsbedömning av kärnanläggningens säkerhet inte finns något hinder för detta. Strålsäkerhetscentralen kan i beslutet om fastställande också godkänna att ett av Strålsäkerhetscentralen godkänt i 436 § avsett egenbesiktningsorgan får utföra besiktningarna av en detaljerad kärnteknisk plans i 2 mom. avsedda kärntekniska strukturer och mekaniska komponenter samt bedöma överensstämmelsen med de krav som hänför sig till dem, om strukturens eller komponentens betydelse för kärnanläggningens säkerhet inte förutsätter en oberoende besiktning. Strålsäkerhetscentralen kan efter att ha hört tillståndshavaren ändra den

Betänkande EkUB 21/2026 rd

fastställda behörighetsfördelningen i besiktningsverksamheten, om det är motiverat med stöd av nya uppgifter om komponentens eller strukturens betydelse för säkerheten.

Strålsäkerhetscentralen kan på ansökan avvika från den fastställda behörighetsfördelningen i besiktningsverksamheten och

1) granska en i 2 mom. avsedd detaljerad teknisk plan, om den har ett nära samband med sådana detaljerade tekniska planer som Strålsäkerhetscentralen har till uppgift att granska,

2) granska en i 2 mom. avsedd detaljerad teknisk plan eller utföra en i 2 mom. avsedd bedömning av överensstämmelse med kraven i en situation där det föreskrivna besiktningsorganet inte finns att tillgå,

3) utföra idrifttagningsbesiktning av i 2 mom. avsedda strukturer och komponenter, om det med tanke på syftet med idrifttagningen och ett effektivt genomförande av den är motiverat.

104 §

Granskning av detaljerade tekniska planer

Vid granskningen av detaljerade tekniska planer ska det utredas om kraven enligt 102 § uppfylls och om planerna även i övrigt har gjorts upp på ett ändamålsenligt sätt med tanke på målsättningen för säkerheten vid kärnanläggningarna och med beaktande av vad Strålsäkerhetscentralen har godkänt i den tillämpliga allmänna kravspecifikationen och i fråga om kärnanläggningarnas system i helhets- och systemplaneringen och ändringar som gjorts i den. De detaljerade tekniska planerna för kärntekniska strukturer och mekaniska komponenter granskas som en del av bedömningen av överensstämmelse med kraven. När Strålsäkerhetscentralen granskar en detaljerad teknisk plan, fattas utifrån granskningen ett beslut där det tas ställning till de frågor som har utretts vid granskningen och till de ändringar som krävs i planen.

Tillverkningen av kärntekniska strukturer eller mekaniska komponenter som är viktiga för säkerheten vid kärnanläggningar får inledas först när Strålsäkerhetscentralen vid granskningen av de detaljerade tekniska planerna för strukturerna eller komponenterna har konstaterat att planerna uppfyller de föreskrivna kraven, om inte Strålsäkerhetscentralen av grundad anledning i de allmänna kravspecifikationerna har godkänt avvikelser från kravet. Detta begränsar dock inte utförandet av sådana åtgärder med anknytning till tillverkningen som inte har någon betydande inverkan på den färdiga strukturens eller komponentens säkerhet.

Om avvikelser från en granskad detaljerad teknisk plan görs så att detta inverkar på kärnanläggningens säkerhet, ska planen till denna del granskas på nytt i enlighet med denna lag. Övriga avvikelser ska delges den instans som är behörig enligt 103 §.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om bedömningen av inverkan på säkerheten av de i 3 mom. avsedda avvikelserna och om förfarandena för anmälningar av avvikelser.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

105 §

Grunderna för bedömning av kärntekniska strukturers och mekaniska komponenters överensstämmelse med kraven

Tillståndshavaren ska i enlighet med behörighetsfördelningen enligt 103 § lämna Strålsäkerhetscentralen eller besiktningsorganet de uppgifter, planer och grunder för dem som behövs för bedömningen av överensstämmelse med kraven samt ordna tillräckliga förutsättningar för Strålsäkerhetscentralen eller besiktningsorganet att övervaka tillverkningen och få uppgifter av tillverkaren.

Sådana kärntekniska strukturer och mekaniska komponenter vars överensstämmelse med kraven har bedömts i enlighet med denna lag får installeras och användas endast i sådana kärnanläggningar som de enligt de allmänna kravspecifikationerna och de detaljerade tekniska planerna lämpar sig för.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om påvisande av överensstämmelse med kraven och om de uppgifter som behövs för det.

106 §

Bedömningsförfaranden för kärntekniska strukturers och mekaniska komponenters överensstämmelse med kraven

Vid bedömning av kärntekniska strukturers och mekaniska komponenters överensstämmelse med kraven granskas utöver den detaljerade tekniska planen att

1) tillverkaren av strukturen eller komponenten har ett ändamålsenligt ledningssystem och andra förutsättningar att konstruera och tillverka strukturen eller komponenten i överensstämmelse med kraven,

2) strukturen eller komponenten och dess tillverkning är planerade så att de föreskrivna kraven uppfylls och tillståndshavaren har säkerställt detta,

3) strukturen eller komponenten konstrueras eller tillverkas i överensstämmelse med de krav som ställs på den,

4) strukturen eller komponenten överensstämmer med kraven med beaktande av dess användningsplats i kärnanläggningen.

Om det är fråga om sådan i 103 § avsedd granskning av detaljerade tekniska planer och bedömning av överensstämmelse med kraven som utförs av ett sådant besiktningsorgan som godkänts av Strålsäkerhetscentralen, får bedömningen med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. också göras så att utöver granskning av den detaljerade tekniska planen

1) typbesiktas strukturen eller komponenten och säkerställs dess överensstämmelse med typen med beaktande av strukturens eller komponentens betydelse för säkerheten vid kärnanläggningen genom att granska och övervaka kvalitetssystemet för produktionen eller genom att rikta in besiktningar på strukturen eller komponenten, eller

2) granskas ändamålsenligheten hos tillverkarens kvalitetssystem och övervakas följandet av systemet samt försäkras och säkerställer tillverkaren att denne iakttar det godkända kvalitetssystemet.

Om strukturens eller komponentens överensstämmelse med kraven har bedömts i enlighet med 1 mom. och samma tillverkare tillverkar en annan kärnteknisk struktur eller mekanisk

Betänkande EkUB 21/2026 rd

komponent, behöver den i 1 mom. 1 punkten avsedda bedömningen inte göras på nytt, om inte det finns särskild anledning till det med hänsyn till kärnanläggningens säkerhet. Dessutom förutsätts det att tillståndshavaren årligen bedömer att de kvalitetssystem och ledningssystem som tillverkaren och de provningsorgan som tillverkaren använder uppfyller kravet enligt den punkten samt sammanställer ett sammandrag av resultaten av bedömningarna.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om förfarandena för bedömning av kärntekniska strukturers och mekaniska komponenters överensstämmelse med kraven och om det i 1 mom. 1 punkten avsedda ledningssystemet.

107 §

Kompletterande skyldigheter för tillståndshavare när det gäller kärntekniska strukturer och mekaniska komponenter

Tillståndshavaren ska innan en kärnteknisk struktur eller mekanisk komponent tas i drift säkerställa att

- 1) strukturen eller komponenten uppfyller de föreskrivna kraven,
- 2) strukturens eller komponentens överensstämmelse med kraven har bedömts i enlighet med det förfarande för bedömning av överensstämmelse som ska tillämpas på strukturen eller komponenten,
- 3) strukturens eller komponentens överensstämmelse med kraven inte äventyrats under lagringen eller transporten,
- 4) strukturens eller komponentens tillverkare har upprättat tekniska handlingar och att de finns tillgängliga för Strålsäkerhetscentralen eller besiktningsorganet,
- 5) strukturen eller komponenten är försedd med identifieringsuppgifter om komponenten och uppgifter om tillverkaren,
- 6) till strukturen eller komponenten har fogats de anvisningar och den säkerhetsinformation som behövs för säker användning.

108 §

Kärntekniska strukturer och mekaniska komponenter som kräver lång tillverknings tid

Med avvikelse från bestämmelserna i 104 § får Strålsäkerhetscentralen granska detaljerade tekniska planer för sådana kärntekniska strukturer eller mekaniska komponenter som är viktiga för kärnanläggningens säkerhet och som kräver lång tillverknings tid om

- 1) godkännande av en kärnanläggnings helhets- och systemplanering har ansökts eller tillståndshavaren tidigare har fått godkännande för helhets- och systemplaneringen av en motsvarande kärnanläggning,
- 2) i ansökan om godkännande av helhets- och systemplaneringen och i den bedömning som gjorts på grundval av ansökan inte har framkommit sådana omständigheter som hindrar en granskning av den detaljerade tekniska planen, och
- 3) den allmänna kravspecifikationen för strukturen eller komponenten i fråga har godkänts eller de omständigheter som förutsätts i den allmänna kravspecifikationen i tillräcklig omfattning presenteras i den detaljerade tekniska planen för komponenten eller strukturen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Tillståndshavaren ska årligen utvärdera det kvalitetssystem som tillverkaren av den struktur eller komponent som avses i 1 mom. har och påvisandet av behörigheten hos de provningsorgan som tillverkaren anlitar samt upprätta ett sammandrag av resultaten av bedömningarna.

109 §

Bedömning av överensstämmelse med kraven för systemplattformar för automatiserade system

Överensstämmelse med kraven för systemplattformar för automatiserade system som är viktiga för säkerheten vid kärnanläggningar ska bedömas av ett sådant certifieringsorgan för typöverensstämmelse som fastställts vara behörigt.

Vid i 1 mom. avsedd bedömning kontrolleras att tillverkaren har ett ändamålsenligt ledningssystem och andra förutsättningar att planera och tillverka systemplattformen i enlighet med kraven samt typgodkänns de delar som ingår i systemplattformen och säkerställs att de överensstämmer med den godkända typen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om förfarandet för bedömning av överensstämmelse med kraven för systemplattformar för automatiska system.

110 §

Idrifttagningsbesiktning av de strukturer och komponenter vid kärnanläggningar som påverkar säkerheten

Kärnanläggningars sådana strukturer, komponenter och systemplattformar för automatiska system som påverkar säkerheten får tas i drift när de genomgått idrifttagningsbesiktning. Vid idrifttagningsbesiktningen säkerställs att strukturer, komponenter och systemplattformar har installerats på användningsplatsen så att de inte äventyrar kärnanläggningens säkerhet. Vid idrifttagningsbesiktningen säkerställs också att kraven enligt denna lag för detaljerade tekniska planer och även i övrigt för strukturer, komponenter eller systemplattformar har iakttagits.

På idrifttagningsbesiktning av tryckbärande anordningar i kärnanläggningar tillämpas dessutom vad som föreskrivs om detta i lagen om tryckbärande anordningar.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om innehållet i idrifttagningsbesiktningen.

111 §

Uppförande av kärnanläggningar

På förläggingsplatsen för en kärnanläggning får arbeten som hänför sig till kärnanläggningens strukturer inte utföras förrän tillståndet att uppföra kärnanläggningen har vunnit laga kraft, om inte något annat har bestämts med stöd av 467 §.

Vid uppförandet av kärnanläggningar ska de planer som Strålsäkerhetscentralen har godkänt följas.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

112 §

Reparationer och ändringar av kärnanläggningars strukturer och komponenter

Vad som i detta kapitel i fråga om kärnanläggningars strukturer och komponenter samt systemplattformar för automatiska system föreskrivs om krav, bedömning av överensstämmelse med kraven, allmänna kravspecifikationer, detaljerade tekniska planer och idrifttagningsbesiktningar tillämpas också när strukturerna, komponenterna eller systemplattformarna repareras eller ändras på så sätt att det kan ha betydelse för säkerheten vid kärnanläggningarna.

12 kap.

Kärnbränsle och styrelement

113 §

Planering av kärnbränsle och styrelement

Kärnbränsle samt delar i fast form avsedda för hantering av en kedjereaktion (*styrelement*) ska planeras så att de kan användas på ett säkert sätt i reaktorn i det kärnkraftverk där de är avsedda att användas. Dessutom ska kärnbränslet och styrelementen planeras så att transporten, hanteringen, lagringen samt upparbetningen eller slutförvaringen av dem kan genomföras på ett säkert sätt.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om kraven på utformningen av kärnbränsle och styrelement.

114 §

Godkännande av planer för kärnbränsle och styrelement

Planerna för kärnbränsle och styrelement och för tillverkningen av dem samt sådana ändringar av dem som är betydande ska vara godkända av Strålsäkerhetscentralen. Godkännandet förutsätter att

- 1) kraven enligt 113 § uppfylls,
- 2) det ordnats möjlighet för Strålsäkerhetscentralen att på behövt sätt övervaka tillverkningen,
- 3) det inte finns något annat i denna lag föreskrivet hinder för godkännandet.

Andra än betydande ändringar av kärnbränslet och styrelementen och av planerna för tillverkningen av dem ska utan dröjsmål lämnas till Strålsäkerhetscentralen för kännedom efter det att planen har ändrats.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om innehållet i planerna för kärnbränsle och styrelement.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

115 §

Framställning av kärnbränsle och styrelement

Framställning av kärnbränsle och styrelement får inledas när Strålsäkerhetscentralen har godkänt de planer som avses i 114 §. Innan planerna godkänns får dock sådana åtgärder vid framställningen vidtas som inte har någon betydande inverkan på säkerheten hos kärnbränslet eller styrelementen. Strålsäkerhetscentralen kan godkänna att ett provparti av kärnbränsle börjar framställas innan planerna är godkända, om det är motiverat för att bedöma kärnbränslets lämplighet och förutsättningarna enligt 114 § 1 mom. uppfylls.

Tillståndshavaren ska säkerställa att i 114 § avsedda godkända planer och vad som bestäms i Strålsäkerhetscentralens beslut om dem iakttas vid framställningen. Tillståndshavaren ska utan dröjsmål underrätta Strålsäkerhetscentralen om andra än ringa avvikelser i anslutning till framställningen. Dessutom ska tillståndshavaren se till att kärnbränslepartiet specificeras så att det kan identifieras för kärnämneskontroll, kvalitetskontroll och annan tillsyn. På bedömning av överensstämmelse med kraven för bränslet och styrelementen tillämpas vad som i 105 § 1 mom. och 106 § 1 mom. föreskrivs samt med stöd av 105 § 3 mom. och 106 §:n 4 mom. bestäms om bedömningen av överensstämmelse med kraven i fråga om kärntekniska strukturer och mekaniska komponenter.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de åtgärder som är tillåtna innan planerna är godkända samt om tillsynen över framställningen av kärnbränsle och styrelement.

116 §

Godkännande av kärnbränsle och styrelement för användning

Ett kärnbränsleparti och styrelement får användas i ett kärnkraftverk när Strålsäkerhetscentralen har godkänt dem för användning. Godkännandet förutsätter att kärnbränslepartiet eller styrelementen överensstämmer med de godkända planerna eller att avvikelser från planerna inte äventyrar säkerheten vid kärnkraftverket och att 115 § har iakttagits vid framställningen.

Om det inte är fråga om för ett visst kärnkraftverk och en viss driftsperiod avsett kärnbränsle eller avsedda styrelement, eller om det på något annat sätt än vad som avses i 115 § 2 mom. är möjligt att försäkra sig om bränslets och styrelementens säkerhet och kvalitet, kan Strålsäkerhetscentralen godkänna att det kärnbränsle eller de styrelement som framställts tidigare tas i användning i kärnanläggningen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om godkännande av kärnbränsle och styrelement för användning.

117 §

Användning av kärnbränsle i en kärnkraftverksreaktor

Kärnbränsle ska användas i en kärnkraftverksreaktor på så sätt att säkerheten vid kärnkraftverket inte äventyras.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Användningen av kärnbränsle i kärnkraftverksreaktorn förutsätter en av Strålsäkerhetscentralen godkänd plan för reaktorns varje driftperiod. Godkännandet förutsätter att den förutsättning som föreskrivs i 1 mom. uppfylls.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om den plan som avses i 2 mom.

118 §

Tillsyn över användningen av och skicket på kärnbränsle och styrelement

Säkerheten vid användning och lagring av kärnbränsle och styrelement ska säkerställas. För säkerställande av säkerheten ska tillståndshavaren ha skriftliga förfaranden för tillsynen över användningen av och skicket på kärnbränslet och styrelementen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om innehållet i förfarandena för tillsyn över användningen av och skicket på kärnbränsle och styrelement.

119 §

Reparation av kärnbränsle och styrelement

Nedmontering av kärnbränsle och styrelement för besiktningar samt reparation av dem ska genomföras kontrollerat, och efter besiktningarna eller reparationerna ska de uppfylla kraven enligt 113 § 1 mom. För reparation av kärnbränsle och styrelement ska det finnas en reparationsplan som på förhand ska lämnas till Strålsäkerhetscentralen.

Om avsikten är att vid reparation av kärnbränsle eller styrelement använda andra delar än sådana som överensstämmer med den godkända framställningsplanen, ska det för framställningen av dem finnas en plan som godkänts av Strålsäkerhetscentralen. På godkännandet tillämpas vad som i 114 § föreskrivs om godkännande av de planer som avses där.

Ett reparerat kärnbränsle eller styrelement får användas i kärnkraftverket efter att Strålsäkerhetscentralen har godkänt det för användning. På godkännandet tillämpas 116 § 1 mom. Dessutom ska tillståndshavaren se till att det reparerade kärnbränslet eller styrelementet genomgår behövliga besiktningar och provningar, genom vilka lämplighet för den planerade användningen påvisas.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om reparation av kärnbränsle och styrelement och om planerna för detta.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

13 kap.

Kärnanläggningens organisation och ledning

120 §

Främjande av kärnanläggningens säkerhet i verksamheten

Tillståndshavaren ska i den verksamhet som avses i tillståndet främja sådana värden, attityder och tillvägagångssätt som stöder säkerheten vid kärnanläggningen och förbättring av säkerheten. Tillståndshavaren ska se till att observationer och händelser som inverkar på säkerheten vid kärnanläggningen identifieras och utreds och att också observationer och händelser vid andra kärnanläggningar utvärderas. Tillståndshavaren ska vidta de behövliga åtgärder som identifierats utifrån dessa.

De värden, attityder och tillvägagångssätt som avses i 1 mom. ska tillståndshavaren utvärdera regelbundet samt dessutom, om det finns skäl att anta att värdena, attityderna och tillvägagångssätten innehåller drag som försvagar säkerheten, eller om det sker väsentliga förändringar i kärnanläggningens verksamhet eller verksamhetsmiljö.

Tillståndshavaren ska se till att information som inverkar på säkerheten vid kärnanläggningen utbyts med andra sådana organisationer vars verksamhet kan inverka på kärnanläggningens säkerhet.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om värden, attityder och tillvägagångssätt som främjar säkerheten vid kärnanläggningar och om utvärdering av dem, om funktioner för utvecklande av säkerheten samt om det informationsutbyte som avses i 3 mom.

121 §

Ledningssystem

Tillståndshavaren svarar för att förfaranden, befogenheter, ansvar och skyldigheter samt anvisningar som hänför sig till dem fastställs för verksamheten enligt tillståndet i enlighet med vad som behövs för att bedriva verksamheten i enlighet med denna lag. Förfarandena, befogenheterna, ansvaret och skyldigheterna ska vara proportionella med tanke på säkerheten vid kärnanläggningen, och mänskliga och organisatoriska faktorer ska beaktas i dem. Tillståndshavarens övriga mål får inte äventyra säkerheten vid kärnanläggningen. Tillståndshavaren ska också se till att tillräckliga förfaranden för uppnående av säkerheten iakttas vid planeringen av kärnanläggningen och ändringar i fråga om den.

För fullgörandet av de skyldigheter som avses i 1 mom. ska tillståndshavaren ha ett ledningssystem som ska hållas uppdaterat och vars överensstämmelse med kraven regelbundet ska utvärderas.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de förfaranden och krav som anges i 1 mom. samt om innehållet i och uppdateringen av det ledningssystem som avses i 2 mom.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

122 §

Kärnanläggningens personal

Tillståndshavaren ska se till att det för att säkerställa kärnanläggningens säkerhet finns tillräckligt med personal som har behövlig utbildning, erfarenhet och lämplighet samt har faktisk möjlighet att sköta sina uppgifter. Tillståndshavaren ska systematiskt följa att den personal som påverkar säkerheten vid kärnanläggningen är tillräcklig och lämplig samt försäkra sig om att personalens kompetens upprätthålls och utvecklas på det sätt som kärnanläggningens säkerhet förutsätter.

Tillståndshavaren ska utse den personal som ska vara på plats vid kärnanläggningen eller vara tillgänglig i syfte att säkerställa anläggningens säkerhet. Tillståndshavaren ska också utse de personer som ska leda de funktioner som är centrala med tanke på kärnanläggningens säkerhet.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om den personal som behövs för att säkerställa kärnanläggningens säkerhet samt om de krav som ställs på personalen och om utvecklingen av personalens kompetens.

123 §

Högsta ledningen

Tillståndshavarens styrelse eller motsvarande organ ska ha den sakkunskap som behövs med tanke på kärnanläggningens säkerhet samt annan kompetens och erfarenhet som krävs för skötseln av uppgiften. Dessutom ska medlemmarna i styrelsen eller det motsvarande organet ha gott anseende.

Tillståndshavarens högsta chef ska för skötseln av uppgiften ha tillräcklig sakkunskap och erfarenhet i fråga om säkerheten vid en kärnanläggning och regleringen av den samt lämplig högre högskoleexamen. Dessutom ska personen ha gott anseende och även annars vara lämplig för uppgiften.

Närmare bestämmelser om den sakkunskap och behörighet som krävs enligt 1 och 2 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

124 §

Hantering av upphandlingen och leveranskedjan

Tillståndshavaren får i verksamhet som påverkar kärnanläggningens säkerhet endast anlita sådana leverantörer och underleverantörer som har förmåga att leverera en sådan produkt eller tjänst som kärnanläggningens säkerhet kräver och som överensstämmer med kraven. Upphandlingar ska planeras och genomföras på ett sätt som är förenligt med de krav som ställts på säkerheten. Det ska finnas behöriga förfaranden för hanteringen av upphandlingarna och leveranskedjan.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de förfaranden som behövs för hanteringen av upphandlingen och leveranskedjan.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

125 §

Intern kontroll

Tillståndshavaren ska sörja för den interna kontrollen av kärnanläggningens verksamhet, funktioner och tekniska lösningar så att den är tillräcklig med tanke på kärnanläggningens säkerhet och för att säkerställa att bestämmelserna i denna lag iakttas.

Tillståndshavaren ska vidta åtgärder för att avhjälpa brister som upptäckts i den interna kontrollen och förhindra att de upprepas samt bedöma om de vidtagna åtgärderna varit tillräckliga.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om ordnandet av den interna kontrollen.

126 §

Oberoende säkerhetsövervakning av en kärnanläggning

Tillståndshavaren ska ordna oberoende säkerhetsövervakning av kärnanläggningen med uppgift att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig och effektiv samt bedöma organisationens förmåga att se till att övriga krav enligt denna lag iakttas.

Resultaten och åtgärdsrekommendationerna från den oberoende säkerhetsövervakningen ska regelbundet rapporteras till organisationens högsta ledning, som ska besluta vilka åtgärder som vidtas utifrån resultaten och rekommendationerna.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om ordnandet av oberoende säkerhetsövervakning.

127 §

Hantering av ändringar i en kärnanläggning

Tillståndshavaren ska se till att tekniska, organisatoriska och funktionella ändringar i en kärnanläggning genomförs systematiskt och kontrollerat.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om hanteringen av de ändringar som avses i 1 mom.

128 §

Hantering av säkerhetsrisker och säkerhetsincidenter vid en kärnanläggning

Tillståndshavaren ska se till att risker som hänför sig till kärnanläggningens säkerhet identifieras och hanteras systematiskt.

Tillståndshavaren ska också se till att incidenter som hänför sig till kärnanläggningens säkerhet hanteras systematiskt.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om förfaranden för hantering av risker och incidenter som hänför sig till kärnanläggningens säkerhet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

129 §

Hantering av informationsmaterial

Tillståndshavaren ska se till att informationsmaterial som är väsentligt med tanke på kärnanläggningens säkerhet uppdateras och hanteras systematiskt under kärnanläggningens livscykel.

Tillståndshavaren ska se till att den får tillräckliga uppgifter av produkternas och tjänsternas leverantörer och deras underleverantörer för att kunna sörja för kärnanläggningens säkerhet under anläggningens livscykel.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om förfaranden som hänför sig till hanteringen av det informationsmaterial som avses i 1 och 2 mom.

14 kap.

Drift av kärnanläggningar

130 §

Säkerheten vid drift av kärnanläggningar

Kärnanläggningar ska drivas på ett säkert sätt.

Vid störningar, hotfulla situationer och olyckor i kärnanläggningar ska behövliga åtgärder omedelbart vidtas för att säkerställa säkerheten vid kärnanläggningarna.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om säker drift av kärnanläggningar samt om behövliga åtgärder avseende säkerheten vid störningssituationer, hotfulla situationer och olyckssituationer.

131 §

Kärnkraftverksoperatör

Ett kärnkraftverk ska med tanke på en säker drift av anläggningen ha ett tillräckligt antal operatörer som svarar för hanteringen av anläggningens process och som godkänts av Strålsäkerhetscentralen för uppgiften i fråga vid anläggningen i fråga. En sådan uppgift får skötas endast av en person som har ett giltigt godkännande för uppgiften i fråga. Godkännandet förutsätter

- 1) för uppgiften behövlig allmän teknisk utbildning och erfarenhet samt lämplighet att sköta uppgiften,
- 2) introducerande särskild utbildning i uppgiften i fråga, och
- 3) sådan påvisad kompetens som uppgiften förutsätter.

En godkänd kärnkraftverksoperatör ska regelbundet arbeta i den uppgift som godkännandet gäller samt med godkänt resultat genomgå de repetitionsutbildningar som upprätthållandet av kompetensen förutsätter.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Tillståndshavaren ska ordna i 1 mom. 2 punkten och 2 mom. avsedd utbildning samt se till att i 1 mom. 3 punkten avsedd kompetens påvisas och säkerställa den i 1 punkten avsedda lämpligheten för att sköta uppgiften med hänsyn till hälsotillståndet genom årliga hälsoundersökningar inom företagshälsovården och annars vid behov.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om innehållet i och ordnandet av den utbildning som förutsätts i uppgiften som kärnkraftverksoperatör, om åtgärder och arrangemang som gäller påvisande av kompetensen samt om skötseln av uppgiften som kärnkraftverksoperatör och upprätthållandet av den kompetens som uppgiften förutsätter.

132 §

Övervakning och styrning av kärnanläggningars tillstånd

Kärnanläggningars tillstånd ska övervakas och styras systematiskt och tillförlitligt för att säkerställa kärnanläggningarnas säkerhet.

Funktionsdugligheten hos kärnanläggningarnas system, strukturer och komponenter ska systematiskt övervakas.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om ordnandet av övervakning och styrning av kärnanläggningars tillstånd och ordnandet av övervakning av i 2 mom. avsedd funktionsduglighet.

133 §

Säkerhetstekniska driftförutsättningar för en kärnanläggning

Det ska finnas säkerhetstekniska driftförutsättningar för en kärnanläggning, i vilka de tekniska och administrativa krav som behövs för att säkerställa att kärnanläggningen drivs i enlighet med konstruktionsförutsättningarna och antagandena i säkerhetsanalyserna fastställs. De säkerhetstekniska driftförutsättningarna ska hållas uppdaterade.

Verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för de säkerhetstekniska driftförutsättningarna får inte inledas innan driftförutsättningarna har godkänts av Strålsäkerhetscentralen. Godkännandet förutsätter att driftförutsättningarna när det gäller den verksamhet som anges i dem uppfyller den målsättning som anges i 1 mom.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om det som ska ingå i de säkerhetstekniska driftförutsättningarna, om förfarandena för uppdatering av dem och om säkerställandet av deras ändamålsenlighet.

134 §

Iakttagande av säkerhetstekniska driftförutsättningar vid en kärnanläggning

En kärnanläggning ska drivas i enlighet med de säkerhetstekniska driftförutsättningarna.

Från de säkerhetstekniska driftförutsättningarna får avvika endast om det godkänts på förhand av Strålsäkerhetscentralen. Godkännandet förutsätter att avvikelserna är motiverade med tanke på kärnanläggningens säkerhet och att kärnanläggningens säkerhetsnivå utifrån en helhetsbedömning inte bedöms bli nämnvärt sämre. Om avvikelserna från driftförutsättningarna på

Betänkande EkUB 21/2026 rd

grund av ett misstag eller någon motsvarande orsak görs utan förhandsgodkännande, ska avvikelens betydelse för kärnanläggningens säkerhet bedömas och Strålsäkerhetscentralen utan dröjsmål underrättas om avvikelser.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om driften av kärnanläggningar i enlighet med de säkerhetstekniska driftförutsättningarna och om förfaranden vid avvikelser från förutsättningarna.

135 §

Driftnivåer för en kärnanläggning

Det ska finnas driftnivåer för en kärnanläggning, i vilka den övervakning och styrning av anläggningens tillstånd som en säker drift av anläggningen förutsätter fastställs. I driftnivåerna ska också förfarandemåttorna för tillförlitlig identifiering och hantering av störnings- och olycksituationer fastställas.

Driftnivåerna ska utarbetas och upprätthållas på ett systematiskt sätt och med hjälp av tillförlitliga metoder. Driftnivåernas lämplighet för sitt ändamål ska säkerställas.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de helheter som ska ingå i driftnivåerna för kärnanläggningar, om ett systematiskt utarbetande och upprätthållande av driftnivåerna samt om metoderna för utarbetande och upprätthållande av driftnivåerna och om säkerställandet av ändamålsenligheten.

136 §

Stannande och återstart av en kärnanläggning

Ett kärnkraftverk ska stannas och återstartas på ett säkert sätt. Perioden mellan att kärnkraftverket stannas och att det återstartas ska planeras. Planen ska innehålla en bedömning av hur de åtgärder som vidtas under perioden i fråga påverkar anläggningens säkerhet.

Planen och den säkerhetsbedömning som ingår i den ska lämnas till Strålsäkerhetscentralen för kännedom innan kärnkraftverket stannas på grund av omfattande underhålls- och reparationsåtgärder, för byte av kärnbränsle eller när anläggningen är föremål för åtgärder som till sin omfattning eller betydelse kan jämföras med dessa. Kärnkraftverket får efter sådana åtgärder återstartas när Strålsäkerhetscentralen vid en besiktning har konstaterat att tillståndshavaren har säkerställt en säker start.

Ett långvarigt avbrott i verksamheten vid en annan kärnanläggning än ett kärnkraftverk ska planeras, dess konsekvenser för kärnanläggningens säkerhet bedömas och behövliga åtgärder vidtas för att trygga säkerheten under avbrottet i verksamheten. Planen ska innehålla en bedömning av hur de underhålls- eller reparationsåtgärder eller ändringsarbeten som genomförs under perioden i fråga påverkar kärnanläggningens säkerhet. Planen ska lämnas till Strålsäkerhetscentralen för kännedom innan verksamheten avbryts. Kärnanläggningen får efter sådana åtgärder återstartas när Strålsäkerhetscentralen vid en besiktning har konstaterat att tillståndshavaren har säkerställt en säker start.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om innehållet i de planer och säkerhetsbedömningar som gäller stannande och återstart av kärnkraftverk och andra

Betänkande EkUB 21/2026 rd

kärnanläggningar och om hur planerna och säkerhetsbedömningarna ska lämnas till Strålsäkerhetscentralen samt om förfarandena för säkerställande av säkerheten vid starten.

15 kap.

Säkerställande och utveckling av säkerheten vid en kärnanläggning

137 §

Påvisande av att säkerhetskraven uppfylls

Uppfyllandet av kraven för kärnanläggningens och dess systems, strukturers och komponenters säkerhet och med dem förenade mänskliga faktorer ska påvisas med hjälp av sådana tillförlitliga metoder och förfaranden vars resultat kan verifieras och spåras under kärnanläggningens livscykel.

Uppfyllandet av kraven för slutförvarsanläggningens långtidssäkerhet ska bedömas under anläggningens livscykel med hjälp av tillförlitliga metoder och förfaranden.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om påvisandet av att kraven för system, strukturer och komponenter har uppfyllts och om bedömningen av att kraven för slutförvarsanläggningars långtidssäkerhet har uppfyllts samt om de metoder och förfaranden som tillämpas vid påvisandet av att kraven uppfylls och vid bedömningen av om kraven uppfylls.

138 §

Hantering av åldrande av en kärnanläggnings system, strukturer och komponenter

Tillståndshavaren ska se till att hantera tillförlitligheten och åldrandet i fråga om funktionen hos en kärnanläggnings system, strukturer och komponenter i syfte att upprätthålla säkerheten vid kärnanläggningen. Vid hanteringen av åldrandet ska hänsyn tas till ordnandet av övervakningen av skicket hos och underhållet av kärnanläggningens system, strukturer och komponenter, till besiktningar och andra åtgärder i anslutning till dem samt till systemens, strukturernas och komponenternas betydelse för kärnanläggningens säkerhet under driften av anläggningen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om hanteringen av åldrandet.

139 §

Tillsyn över skicket av en kärnanläggnings byggnader, strukturer och komponenter

Tillståndshavaren ska se till att bestämmelserna om skyldigheterna för huvudprojekteraren och ägaren till byggnaden enligt 139 § och 140 § 1 mom. 1 och 3 punkten i bygglagen iakttas vid utarbetandet och uppdateringen av drift- och underhållsanvisningar för kärnanläggningens byggnader. Om de underhållsskyldigheter i fråga som ägaren av byggnaderna har försummas, tillämpas 141 § i bygglagen. Till övriga delar tillämpas inte 12 kap. i bygglagen på kärnanläggningars byggnader eller strukturer.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Tillståndshavaren ska följa i hurdant skick kärnanläggningens strukturer och komponenter är och se till att de besiktas regelbundet. Dessutom tillämpas vad som

1) i lagen om tryckbärande anordningar föreskrivs om periodiska besiktningar av kärnanläggningens tryckbärande anordningar,

2) i elsäkerhetslagen föreskrivs om periodiska besiktningar av kärnanläggningens elanläggningar,

3) i arbetarskyddslagen föreskrivs om återkommande besiktningar av kärnanläggningens lyft- och förflyttningsanordningar,

4) i lagen om vissa brandskyddsanordningar föreskrivs om periodiska besiktningar av kärnanläggningens brandskyddsanordningar.

Om övervakningen av strukturernas eller komponenternas skick förutsätter en oberoende besiktning på grund av deras betydelse för säkerheten, utförs besiktningen av de strukturer och komponenter som är viktiga för säkerheten vid kärnanläggningar av Strålsäkerhetscentralen och andra besiktningar av ett besiktningsorgan som godkänts av Strålsäkerhetscentralen. På fastställande av fördelningen av besiktningsbehörigheten tillämpas 103 § 3 mom. och på avvikelser från fördelningen av besiktningsbehörigheten 103 § 4 mom. 3 punkten.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om den i 2 mom. avsedda övervakningen av skicket och därtill hörande regelbunden besiktning.

140 §

Program för hantering av åldrande

Tillståndshavaren ska för åtgärderna för hantering av åldrande och för övervakning av skicket ha ett av Strålsäkerhetscentralen godkänt program för hantering av åldrande, som ska hållas uppdaterat. I programmet för hantering av åldrande ska ingå en beskrivning av de åtgärder som den i 138 § avsedda hanteringen av åldrande och den i 139 § avsedda övervakningen av skicket förutsätter.

Godkännandet av programmet för hantering av åldrande förutsätter att de åtgärder som avses i 1 mom. beskrivs tillräckligt utförligt i programmet så att hanteringen av åldrandet och övervakningen av skicket bildar en ändamålsenlig helhet med tanke på säkerheten vid kärnanläggningen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om innehållet i programmet för hantering av åldrande.

141 §

Periodisk oförstörande besiktning av en kärnanläggnings strukturer och komponenter

Tillståndshavaren ska se till att sådana strukturer och mekaniska komponenter i kärnanläggningen som är av central betydelse med tanke på genomförandet av säkerhetsfunktioner eller när det gäller att förhindra utsläpp av radioaktiva ämnen periodiskt genomgår en besiktning där bevarandet av egenskaperna och integriteten hos de komponenter som omfattas av besiktningen på ett tillförlitligt sätt bedöms utan att de skadas eller ändras permanent (*oförstörande besiktning*). Tillståndshavaren ska se till att det finns en plan för

Betänkande EkUB 21/2026 rd

oförstörande besiktningar, som hålls uppdaterad, och för registrering av resultaten av besiktningarna.

Oförstörande besiktningar får utföras på i 1 mom. avsedda strukturer av en person som av ett i denna lag avsett certifieringsorgan fastställts vara lämplig och på mekaniska komponenter av ett provningsorgan som godkänts enligt denna lag. Provningsorganet ska vid oförstörande besiktning av mekaniska komponenter använda en metod enligt ett besiktningssystem som fastställts vara lämpligt av ett kvalificeringsorgan som godkänts enligt denna lag (*kvalificerad periodisk besiktning*).

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de i 1 och 2 mom. avsedda besiktningarna och de planer som gäller dem samt om fastställande av lämpligheten hos metoderna enligt besiktningssystemen.

142 §

Program för kvalificerade periodiska besiktningar

Tillståndshavaren ska ha ett av Strålsäkerhetscentralen godkänt program för kvalificerade periodiska besiktningar, som ska hållas uppdaterat. I programmet ska anges de komponenter som ska besiktas och de tillämpningsanvisningar för dem som ska iakttas vid besiktningen samt principerna och planerna för besiktningarna. Ett godkännande av programmet förutsätter att integriteten hos de komponenter som omfattas av programmets tillämpningsområde kan bedömas tillförlitligt och tillräckligt ofta på grundval av programmet. Programmet och de delar som kompletterar det ska ha godkänts i tillräckligt god tid innan besiktningarna enligt programmet och dess delar inleds.

Tillståndshavaren ska dessutom fastställa uppgifterna om och de besiktningmålsättningar som ska godkännas av Strålsäkerhetscentralen för de objekt som ska besiktas i enlighet med programmet för kvalificerade periodiska besiktningar. Godkännandet förutsätter att uppgifterna och besiktningmålsättningarna har fastställts på ett heltäckande sätt.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om programmet för kvalificerade periodiska besiktningar, om de programenliga uppgifter om och besiktningsmål för det som är föremål för besiktning och om lämnandet av uppgifter om dessa.

143 §

Avvikelse som upptäckts vid kvalificerad periodisk besiktning

Om det vid en kvalificerad periodisk besiktning konstateras att en komponent inte uppfyller den besiktningmålsättning som uppställts för den, ska fortsatt användning av komponenten i anläggningen ha ett godkännande av Strålsäkerhetscentralen. Godkännandet förutsätter att tillståndshavaren påvisar att användningen av komponenten är säker på det sätt som avses i denna lag under komponentens planerade användningsperiod.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

144 §

Kvalitetskontroll av kärnanläggningars sådana strukturer och komponenter som påverkar säkerheten

Genom kvalitetskontroll av kärnanläggningars sådana strukturer och komponenter som påverkar säkerheten ska det säkerställas att de överensstämmer med den godkända detaljerade tekniska planen.

Oförstörande besiktningar som hänför sig till kvalitetskontrollen av sådana strukturer eller komponenter som är viktiga för säkerheten vid en kärnanläggning får utföras av provningsorgan som godkänts enligt denna lag. Provningsorgan som konstaterats vara behöriga får utföra sådana oförstörande besiktningar som hänför sig till kvalitetskontrollen av sådana andra strukturer eller komponenter i kärnanläggningar som påverkar säkerheten och som inte är viktiga för säkerheten vid kärnanläggningen.

Dessutom får oförstörande besiktningar som hänför sig till kvalitetskontroll av strukturer och komponenter göras enligt vad som av Strålsäkerhetscentralen har godkänts som en del av tillverkningen av strukturer och komponenter i enlighet med de allmänna kravspecifikationerna.

145 §

Kompletterande bestämmelser om besiktning av vissa komponenter

De personer som gör permanenta förband på och oförstörande besiktning av kärnanläggningars sådana mekaniska komponenter som tillverkas enskilt och som påverkar säkerheten samt de tillverkningsmetoder som påverkar egenskaperna hos förbandsmetoder och andra material i strukturer ska ha fastställts vara lämpliga av ett certifieringsorgan som avses i denna lag.

Strålsäkerhetscentralen kan också godkänna användning av sådana personer, förbandsmetoder och i 1 mom. avsedda tillverkningsmetoder som någon annan aktör än ett certifieringsorgan har fastställt vara lämpliga, om det påvisas att personernas kompetens har säkerställts på ett tillförlitligt sätt och att de nämnda metoderna har säkerställts på ett tekniskt motsvarande tillförlitligt sätt.

146 §

Periodisk säkerhetsbedömning av en kärnanläggning

Tillståndshavaren ska minst vart tionde år bedöma kärnanläggningens säkerhet i sin helhet (*periodisk säkerhetsbedömning*). Genomförandet av den periodiska säkerhetsbedömningen ska planeras. Planen ska innehålla en beskrivning av bedömningens omfattning, innehåll och de bedömningsmetoder som används. Planen ska lämnas till Strålsäkerhetscentralen för kännedom.

Vid en periodisk säkerhetsbedömning ska kärnanläggningen bedömas enligt de grunder som använts vid planeringen av den och det ska också bedömas om grunderna är tillräckliga med beaktande av vad som i denna lag föreskrivs om säkerheten vid kärnanläggningen. Dessutom ska det i planen identifieras utvecklingsbehov som har samband med säkerheten vid kärnanläggningen och dess drift samt i detta sammanhang beakta hanteringen av åldrandet av kärnanläggningen och dess system, strukturer och komponenter, ledningen av kärnanläggningens

Betänkande EkUB 21/2026 rd

organisation och verksamhet, erfarenheterna av driften av kärnanläggningar, den utveckling av kravnivån som skett enligt tillämpliga bestämmelser och föreskrifter, resultaten av säkerhetsutredningar samt den vetenskapliga och tekniska utvecklingen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om planeringen av periodiska säkerhetsbedömningar, det som ska ingå i säkerhetsbedömningar samt tillämpliga bedömningsmetoder.

147 §

Behandling av den periodiska säkerhetsbedömningen av en kärnanläggning

Tillståndshavaren ska lämna Strålsäkerhetscentralen det material som gäller den periodiska säkerhetsbedömningen, resultaten av bedömningen samt de slutsatser som på grundval av bedömningen dragits om de åtgärder som behövs för att säkerställa och utveckla säkerheten vid kärnanläggningen. Tillståndshavaren ska också lämna Strålsäkerhetscentralen en offentlig sammanfattning av de nämnda ärendena och publicera den.

Strålsäkerhetscentralen godkänner tillståndshavarens slutsatser om de åtgärder som behövs för att säkerställa och utveckla säkerheten vid kärnanläggningen, om säkerhetsbedömningen har gjorts i ändamålsenlig omfattning och slutsatserna grundar sig på en tillräckligt täckande och omsorgsfull bedömning.

Om det är fråga om en kärnanläggning för vilken statsrådet har beviljat tillstånd, ska Strålsäkerhetscentralen lämna det beslut som avses i 2 mom. till arbets- och näringsministeriet för kännedom.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om innehållet i det material som avses i 1 mom.

16 kap.

Skyddsarrangemang

148 §

Tillämpning av bestämmelserna om skyddsarrangemang på kärnanläggningar och på annan användning av kärnenergi

Vad som i detta kapitel föreskrivs om skyddsarrangemang för kärnanläggningar tillämpas på

- 1) kärnkraftverk,
- 2) produktionsanläggningar för kärnbränsle,
- 3) kärnanläggningar som är avsedda för hantering, lagring och slutförvaring av använt kärnbränsle och annat högaktivt kärnavfall,
- 4) andra än i 1–3 punkten avsedda kärnanläggningar som är belägna inom samma område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse som en kärnanläggning enligt de punkterna.

På andra än i 1 mom. avsedda kärnanläggningar, anläggningar för kärnämnestillvaratagande och andra sådana platser där kärnenergi används och där ett särskilt klyvbart material innehas på

Betänkande EkUB 21/2026 rd

en och samma gång så att mängden inte är ringa, tillämpas bestämmelserna om skyddsarrangemang för kärnanläggningar enligt vad som föreskrivs nedan.

Om det på ett område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse finns flera olika tillståndsinnehavares kärnanläggningar, ska tillståndshavarna se till att skyddsarrangemangen för anläggningarna samordnas.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om skyddsarrangemang vid transporter tillämpas inom områden som inte omfattas av begränsning av trafik och vistelse på transporter av

- 1) särskilt klyvbart material, om inte mängden material som transporteras på en och samma gång är ringa,
- 2) använt kärnbränsle och sådant kärnbränsle som har bestrålats i reaktorhärden och som planerats att återföras till reaktorhärden efter att det avlägsnats därifrån,
- 3) annat kärnavfall än använt kärnbränsle, om aktiviteten hos det kärnavfall som på en och samma gång transporteras överstiger 1 terabecquerel.

Närmare bestämmelser om det material som avses i 2 mom. och 4 mom. 1 punkten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

149 §

Tillståndshavarens ansvar för skyddsarrangemang vid transport

Tillståndshavaren svarar för att de i detta kapitel föreskrivna skyldigheterna i fråga om skyddsarrangemang vid transport iaktas, om transporten anknyter till verksamhet vid tillståndshavarens kärnanläggning och tillståndshavaren sköter ordnandet av transporten. I annat fall är det innehavaren av godkännandet för transporten som svarar för att skyldigheterna iaktas. I så fall tillämpas på innehavaren av godkännandet vad som i detta kapitel föreskrivs om tillståndshavare.

Ansvar för skyddsarrangemang vid transport och överföringen av ansvaret under transporten ska före inledandet av transporten fastställas mellan dem som är delaktiga i transporten.

150 §

Grunder för skyddsarrangemangen

För att trygga kärnanläggningen och transporten ska det finnas skyddsarrangemang som är tillräckliga i förhållande till de risker som är förenade med kärnanläggningens verksamhet och transporter eller till annan verksamhet som äventyrar kärnanläggningens eller transporternas säkerhet och potentiella följder av dem samt i förhållande till de skyddsbehov som bedömts föreligga utifrån den lägesbild som gäller dem. Tillståndshavaren har skyldighet att upprätthålla en lägesbild och sörja för skyddsarrangemangen samt för utvärdering och utveckling av dem till de delar de inte hör till myndigheterna.

Skyddspolisen fastställer en hotbild i fråga om sådan lagstridig verksamhet som riktar sig mot kärnanläggningars verksamhet och transporter. Strålsäkerhetscentralen fastställer grunderna för planeringen av skyddsarrangemangen utifrån hotbilden och utifrån potentiella följder av hotbilden och av annan verksamhet som äventyrar kärnanläggningens eller transporternas säkerhet (*dimensionerande hotbeskrivning*). Tillståndshavarens skyddsarrangemang ska grunda sig på den dimensionerande hotbeskrivningen. Planerna för skyddsarrangemangen eller

Betänkande EkUB 21/2026 rd

transporterna ska ändras om förändringar i den dimensionerande hotbeskrivningen eller i lägesbilden så kräver.

Även på i 148 § 2 mom. avsedda anläggningar och andra platser där kärnenergi används tillämpas 1 och 2 mom.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om beredskap för verksamhet som äventyrar kärnanläggningens eller transporternas säkerhet och potentiella följder av dem, om annan planering av skyddsarrangemangen och om de helheter av frågor som ska ingå i skyddsarrangemangen samt om förfarandena för uppdatering av skyddsarrangemangen och om säkerställandet av deras ändamålsenlighet.

151 §

Anläggningsområde och skyddszoner

Tillståndshavaren ska inom det område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse som anläggningsområde fastställa det område som är centralt med tanke på säkerheten vid kärnanläggningen. Även innehavaren av tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande ska inom det område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse som anläggningsområde fastställa det område som är centralt med tanke på säkerheten vid anläggningen.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas också på en kärnanläggning som avses i 148 § 2 mom. Tillståndshavaren ska dessutom fastställa att förläggingsplatsen för sådana utanför området belägna lokaler som används för styrning och övervakning av funktioner som påverkar säkerheten vid kärnanläggningen utgör kärnanläggningens skyddsområde. Den som bedriver verksamhet på en i 148 § 2 mom. avsedd annan plats för användning av kärnenergi ska fastställa dess område.

Tillståndshavaren ska inom det område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse fastställa zoner på basis av de risker som hänför sig till kärnanläggningens skyddsarrangemang och datanäten för det så att skyddsarrangemangen kan genomföras på ett ändamålsenligt och proportionerligt sätt inom de olika zonerna i enlighet med de skyddsbehov som hänför sig till dem. Zonerna ska fastställas så att säkerhetshot upptäcks och responsen på dem genomförs i rätt tid. Dessutom ska vid fastställandet av zoner hänsyn tas till behovet av att skydda de system och till dem hörande strukturer och komponenter som är viktiga med tanke på säkerheten vid kärnanläggningen samt de byggnader i kärnanläggningen som är viktiga med tanke på säkerheten.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om fastställandet av anläggningsområdet, kärnanläggningens skyddsområde och området för användning av kärnenergi samt av de zoner som avses i 3 mom.

152 §

Övervakning av anläggningsområdet

Tillståndshavaren ska i syfte att upptäcka och förhindra verksamhet som äventyrar säkerheten sörja för övervakningen och hanteringen av tillträdet till kärnanläggningen och dess anläggningsområde, skyddsområde och ~~sådana utanför området belägna lokaler samt informationssystem som används för styrning eller övervakning av kärnanläggningen.~~

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Övervakningen ska genomföras så att verksamhet som äventyrar säkerheten kan upptäckas i rätt tid och på ett tillräckligt heltäckande och tillförlitligt sätt med tanke på säkerheten.

Person- och godstrafiken till och från kärnanläggningen och **dess anläggningsområde och skyddsområde** ~~de lokaler utanför anläggningsområdet som används för styrning eller övervakning av kärnanläggningen~~ ska övervakas. De personer, fortskaffningsmedel, varor och försändelser som anländer till anläggningsområdet ska genomgå säkerhetsvisitation. Säkerhetsvisitation kan vid behov också utföras när någon lämnar anläggningsområdet **och när personer, fortskaffningsmedel, varor och försändelser anländer till eller lämnar skyddsområdet, om det är motiverat med tanke på sådana funktioner som utförs på skyddsområdet och påverkar säkerheten vid kärnanläggningen.** Säkerhetsvisitation görs inte i fråga om polisens, räddningsväsendets, Gränsbevakningsväsendets eller Försvarsmaktens anställda som utför ett tjänsteuppdrag och inte heller i fråga om fortskaffningsmedel, utrustning eller andra varor som dessa medför. Säkerhetsvisitation kan utifrån en riskbedömning utelämnas också i fråga om andra personer som deltar i avvärjandet av ett allvarligt hot mot liv, hälsa eller egendom och i fråga om fortskaffningsmedel, utrustning eller andra varor som dessa medför.

Även i fråga om anläggningar som avses i 148 § 2 mom. tillämpas 1 mom. på övervakningen av anläggningsområdet och 2 mom. på övervakningen av person- och godstrafiken. I 148 § 2 mom. avsedda andra platser där kärnenergi används samt tillträdet till dem ska övervakas **och vid behov ska tillträdet förhindras eller begränsas.**

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om

- 1) **ordnandet av passerkontroll i en kärnanläggning och en anläggning för kärnämnestillvaratagande, deras anläggningsområde samt kärnanläggningens skyddsområde, tekniska lösningar för förhindrande och begränsning av tillträde, åtgärder och arrangemang för identifiering av störningssituationer, hotfulla situationer och olycksituationer samt genomförandet av kontrollen av person- och godstrafiken vid kärnanläggningen,**
- 2) **ordnandet av passerkontroll på en i 148 § 2 mom. avsedd annan plats för användning av kärnenergi samt förhindrande och begränsning av tillträde till den platsen,**
- 3) **hanteringen av tillträdet till informationssystemen vid en kärnanläggning eller en anläggning för kärnämnestillvaratagande.**

153 §

Säkerhetsreglemente

Tillståndshavaren ska ha ett av Strålsäkerhetscentralen godkänt säkerhetsreglemente som gäller kärnanläggningens skyddsarrangemang, vilket ska hållas uppdaterat.

För godkännandet krävs det att en begränsning i rätten att färdas och vistas i ett område har fastställts enligt 9 kap. 8 § i polislagen för kärnanläggningen och att det i säkerhetsreglementet i tillräcklig utsträckning med hänsyn till den dimensionerande hotbeskrivningen och lägesbilden ges uppgifter om

- 1) ledningen av den organisation som svarar för skyddsarrangemangen och hur organisationens verksamhet har ordnats,
- 2) säkerhetspersonernas uppgifter och ansvar inom den organisation som svarar för skyddsarrangemangen samt om den utbildning som krävs av säkerhetspersoner och om hur utbildningen har ordnats,
- 3) säkerhetsvisitationer och drogtestar,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

- 4) skyddet av kärnanläggningen,
- 5) de viktigaste instruktioner som ges säkerhetspersoner och andra som deltar i skyddsarrangemangen,
- 6) den övervakningsutrustning, de maktmedelsredskap och den övriga utrustning som används,
- 7) övningsverksamhet som hänför sig till skyddsarrangemangen och säkerställande och visande av att personalen kan hantera maktmedelsredskapen,
- 8) samarbetet med polisen och andra myndigheter,
- 9) andra än i 1–8 punkten avsedda omständigheter som behövs för att trygga målen för skyddsarrangemangen.

Säkerhetsreglementet ska samordnas med den externa räddningsplan som avses i räddningslagen (379/2011) utan att kärnanläggningens eller transporters säkerhet äventyras. Säkerhetsreglementet ska samordnas med de av polisens planer för tryggandet av kärnanläggningen och transporterna som tillståndshavaren får information om av polisen.

154 §

Skyddsplan

Kärnanläggningen ska ha en av Strålsäkerhetscentralen godkänd skyddsplan, som ska hållas uppdaterad. För godkännandet krävs att det i skyddsplanen med tillräcklig noggrannhet anges de i 150 § 1 och 2 mom. avsedda grunderna för planeringen av skyddsarrangemangen och det tekniska, strukturella och organisatoriska genomförandet av de skyddsarrangemang som baserar sig på dessa grunder samt att det ges en beskrivning av hur de i denna lag avsedda kraven i fråga om skyddsarrangemangen uppfylls.

Även på i 148 § 2 mom. avsedda anläggningar och andra platser där kärnenergi används tillämpas 1 mom.

För transporter ska det utarbetas en skyddsplan där de uppgifter som avses i 1 mom. ska anges i fråga om transporter. Skyddsplanen för en transport behandlas och avgörs som en del av godkännandet av ansökan om transport i enlighet med 186 §.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om innehållet i skyddsplanen.

155 §

Utrustning för skyddsarrangemangen

Tillståndshavaren ska ha en larmcentral för skyddsarrangemangen samt de andra lokaler, redskap, utrustningar och kommunikationssystem som skyddsarrangemangen kräver. Det ska säkerställas att dessa är i funktionsdugligt skick.

Även på i 148 § 2 mom. avsedda anläggningar och andra platser där kärnenergi används tillämpas 1 mom.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om larmcentralens verksamhet samt om redskapen, utrustningarna och kommunikationssystemen för skyddsarrangemangen och säkerställandet av att de är i funktionsdugligt skick.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

156 §

Ansvarig person för skyddsarrangemangen

Vid kärnanläggningen och för transporter ska det finnas en sådan av Strålsäkerhetscentralen godkänd ansvarig person för skyddsarrangemangen som har till uppgift att sörja för genomförandet av verksamhet enligt de bestämmelser och föreskrifter som gäller skyddsarrangemangen för kärnanläggningen och transporterna samt att sörja för ledningen och övervakningen av säkerhetspersonerna. Tillståndshavaren ska se till att den ansvariga personen för skyddsarrangemangen i sitt uppdrag har en sådan ställning att personen har tillräckliga befogenheter och faktisk möjlighet att sköta sina uppgifter. Den ansvariga personen för skyddsarrangemangen ska ha en ställföreträdare, på vilken bestämmelserna om den ansvariga personen för skyddsarrangemangen i denna lag tillämpas.

För att en person ska godkännas som ansvarig person för skyddsarrangemangen krävs det att

- 1) personen står i anställningsförhållande till tillståndshavaren eller ett bolag där tillståndshavaren har bestämmande inflytande,
- 2) personen är förtrogen med skyddsarrangemangen,
- 3) personen har den utbildning och erfarenhet samt kännedom om lagstiftningen som behövs med tanke på uppgifterna samt behövlig information om säkerheten vid kärnanläggningen och vid transporter,
- 4) personen är lämplig att sköta uppgiften.

Strålsäkerhetscentralen kan på särskilda grunder med avvikelse från 2 mom. 1 punkten godkänna också en sådan ansvarig person för skyddsarrangemangen som står i anställningsförhållande till en annan tillståndshavare inom samma område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse med vilken skyddsarrangemangen med stöd av 148 § 3 mom. ska samordnas.

Även vid i 148 § 2 mom. avsedda anläggningar och andra platser där kärnenergi används ska det finnas en sådan ansvarig person för skyddsarrangemangen som uppfyller de krav som anges i 2 mom. 1–4 punkten och som har till uppgift att sörja för organiseringen av verksamhet enligt de bestämmelser och föreskrifter som gäller skyddsarrangemangen, och en ställföreträdare för denne. Dessutom tillämpas på innehavare av tillstånd för i 148 § 2 mom. avsedda anläggningar och andra platser där kärnenergi används vad som i 1 mom. föreskrivs om tillståndshavarens skyldighet att se till att den ansvariga personen för skyddsarrangemangen, samt ställföreträdaren, har befogenheter och möjlighet att sköta sina uppgifter.

157 §

Krav som gäller anlitage av säkerhetspersoner

Tillståndshavaren ska ha så många säkerhetspersoner som den dimensionerande hotbeskrivningen och lägesbilden kräver. En säkerhetspersons uppgift är att skydda kärnanläggningen och transporterna mot verksamhet som äventyrar deras säkerhet och mot potentiella följder av sådan verksamhet **enligt vad som föreskrivs närmare i 160—167 §.**

Säkerhetspersoner ska anlitas för att trygga uppförande, drift och avveckling av en kärnanläggning tills det på anläggningsområdet inte längre finns sådana kärnämnen eller kärnavfall som avses i 148 § 2 mom. eller tills detta kärnavfall har placerats i slutförvar på

Betänkande EkUB 21/2026 rd

anläggningsområdet. Vid transporter ska säkerhetspersoner anlitas för hela transporten ända tills kärnämnet eller kärnavfallet har överlätit till mottagaren, om inte något annat bestäms i beslutet om godkännande för transport.

För att trygga transporten får i stället för en säkerhetsperson en sådan väktare som avses i lagen om privata säkerhetstjänster (1085/2015), nedan *säkerhetstjänstlagen*, anlitas, om färskt kärnbränsle eller särskilt klyvbart material med högst motsvarande aktivitet transporteras.

Säkerhetspersoner får användas endast i enlighet med 1 och 2 mom.

158 §

Krav som ställs på säkerhetspersoner

Som säkerhetspersoner får tillståndshavaren endast anlita personer som har

- 1) ett giltigt godkännande enligt 10 § i säkerhetstjänstlagen,
- 2) behövlig utbildning i grunderna för legitimiteten i att använda maktmedel, i iakttagandet av dessa grunder i praktiska situationer och i användningen av behövliga maktmedelsredskap,
- 3) avklarad årlig träning med tillhörande nivåprov i fysiska maktmedel och maktmedelsredskap,
- 4) behövlig utbildning och förtrogenhet med de särskilda omständigheterna i fråga om det objekt som ska skyddas,
- 5) förutsättningar att sköta uppgiften med hänsyn till personens hälsotillstånd, vilka tillståndshavaren har försäkrat sig om årligen och i övrigt vid behov genom hälsoundersökningar som genomförs av företagshälsovården, och
- 6) ett anställningsförhållande hos tillståndshavaren eller innehavaren av näringstillstånd för den privata säkerhetsbranschen.

Tillståndshavaren ska omedelbart sluta anlita en person som säkerhetsperson om denne inte uppfyller de förutsättningar som anges i 1 mom.

Den kompletterande utbildning som krävs för säkerhetspersoner för användning av fysiska maktmedel samt bärande och användning av maktmedelsredskap ska ges av en i säkerhetstjänstlagen avsedd utbildningsanordnare som godkänts som utbildare i användningen av maktmedel och som skytteinstruktör. I fråga om andra maktmedel än fysiska maktmedel och sådana maktmedelsredskap som väktare enligt den nämnda lagen har rätt att använda, ges utbildningen av polisen eller av en utbildare som har rätt att utbilda personer i användningen av maktmedelsredskapen i fråga.

159 §

Säkerhetspersonens dräkt

En säkerhetsperson som utför uppgifter enligt 157 § 1 och 2 mom. ska använda en dräkt utifrån vilken han eller hon kan identifieras som säkerhetsperson ~~utifrån sin dräkt~~. Säkerhetspersonen får vid utförandet av dessa uppgifter inte använda en dräkt eller märken som bärs på dräkten som inte tydligt skiljer sig från uniformer och militärdräkter som polisen, Gränsbevakningsväsendet, Försvarsmakten, Tullen, Brottsförklaringsmyndigheten och räddningsväsendet använder samt från officiella märken och texter på dessa uniformer och militärdräkter.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om säkerhetspersoners dräkt och de märken som används på den.

160 §

Principer som ska följas i säkerhetspersoners uppgifter

Säkerhetspersoner ska i sina uppgifter följa de allmänna principer som enligt 6 § i säkerhetstjänstlagen ska iakttas i bevakningsuppgifter, skyldigheten enligt 7 § att informera den som blir föremål för åtgärder eller en företrädare för den personen om vad åtgärderna grundar sig på och om tystnadsplikten enligt 9 § i den lagen.

På säkerhetspersoner tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

161 §

Säkerhetspersoners befogenheter

För att utföra sin uppgift enligt 157 § har säkerhetspersoner inom det område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse vid kärnanläggningen rätt att

- 1) vägra tillträde till området,
- 2) avlägsna en person från området,
- 3) hindra en person från att fly,
- 4) gripa en person, visitera en gripen person och kontrollera ämnen och föremål som personen medför,
- 5) frånta en person ett föremål eller ämne som skulle kunna användas för att skada människor eller egendom,
- 6) avlägsna ett hinder,
- 7) utföra säkerhetsvisitation och drogtest i enlighet med 162 §,
- 8) ingripa i ett i 2 § 1 mom. 21 punkten i luftfartslagen (864/2014) avsett obemannat luftfartygs, eller en annan obemannad farkosts eller ett obemannat fordons färd i enlighet med 166 §,
- 9) medföra hund med iakttagande av vad som i 21 § i säkerhetstjänstlagen föreskrivs om en väktares rätt att medföra hund, samt
- 10) som maktmedel och för säkerhetsvisitation använda en sådan hund som med personen som förare med godkänt resultat har genomgått utbildning som uppfyller de krav som Polisyrkeshögskolan har fastställt, och som uppfyller de villkor som anges i 21 § 1 mom. 1–4 punkten i säkerhetstjänstlagen.

För att utföra en uppgift enligt 157 § har säkerhetspersoner rätt att inom kärnanläggningens skyddsområde utöva befogenheter enligt 1 mom. 1–7 punkten för att avvärja omedelbara störningar eller hot mot kärnanläggningens säkerhet.

För att utföra sin uppgift enligt 157 § har säkerhetspersoner i syfte att avvärja omedelbara störningar eller hot mot en transport utanför det område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse rätt att

- 1) utöva de befogenheter som avses i 1 mom. 5–7 punkten,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

- 2) hindra en person från att delta eller ingripa i transporten,
- 3) avlägsna en person från en plats, om det utifrån personens hotelser eller övriga uppträdande finns grundad anledning att anta eller utifrån personens tidigare uppträdande är sannolikt att denne kommer att äventyra säkerheten vid transporten,
- 4) gripa en person, om det sannolikt inte räcker att denne avlägsnas från platsen och en störning eller ett hot som hänför sig till transporten inte annars kan avväjas.

162 §

Säkerhetsvisitation och drogtestning

En säkerhetsperson har rätt att utföra säkerhetsvisitation i enlighet med 152 § 2 mom. av de personer som arbetar i eller har ärende till kärnanläggningen, det område vid kärnanläggningen som omfattas av begränsning av trafik och vistelse och kärnanläggningens skyddsområde samt av ämnen, föremål och fortskaffningsmedel som de medför eller som kommer in på området. En säkerhetsperson har också rätt att utföra säkerhetsvisitation av personer som deltar i transporten samt av ämnen, föremål och fortskaffningsmedel som dessa personer medför. Visitation genomförs i första hand med hjälp av en metalldetektor eller annan motsvarande teknisk anordning. Visitation kan också genomföras med hjälp av en sådan hund som avses i 161 § 1 mom. 10 punkten eller på något annat lämpligt sätt.

En säkerhetsperson har dessutom rätt att i samband med säkerhetsvisitation frånta en person ett ämne eller föremål som kan användas för att skada människor eller egendom. De ämnen eller föremål som fråntagits någon i samband med visitation ska utan dröjsmål överlämnas till polisen eller, om det inte enligt lag finns hinder för det, återlämnas till personen när personen avlägsnar sig från det område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse eller från kärnanläggningens skyddsområde eller, om det är fråga om säkerhetsvisitation som hänför sig till en transport, efter det att transporten avslutats.

De som arbetar i eller har ärende till kärnanläggningen eller dess skyddsområde eller som deltar i transporten är skyldiga att på uppmaning av en säkerhetsperson genomgå prov för att konstatera om de intagit alkohol eller något annat berusningsmedel. Provet får dock inte utföras i fråga om polisens, räddningsväsendets, Gränsbevakningsväsendets eller Försvarsmaktens anställda som utför ett tjänsteuppdrag. På provtagningen tillämpas 9 kap. 2 § i tvångsmedelslagen (806/2011).

Den som vägrar genomgå säkerhetsvisitation eller prov för konstaterande av eventuellt intag av alkohol eller annat berusningsmedel eller är påverkad av berusningsmedel ska avlägsnas från det område vid kärnanläggningen som omfattas av begränsning av trafik och vistelse eller från kärnanläggningens skyddsområde eller förhindras att delta i transporter.

Tillståndshavaren ska informera dem som arbetar vid eller har ärende till kärnanläggningen eller det område vid kärnanläggningen som omfattas av begränsning av trafik och vistelse eller kärnanläggningens skyddsområde samt dem som deltar i transporter om säkerhetsvisitation och drogtestning.

~~Vad som föreskrivs i 1-5 mom. tillämpas också på sådana till kärnanläggningen hörande lokaler belägna utanför det område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse varifrån funktioner som påverkar säkerheten vid anläggningen kan styras.~~

Betänkande EkUB 21/2026 rd

163 §

Säkerhetspersoners maktmedelsredskap

Maktmedelsredskap som är tillåtna för säkerhetspersoner är

- 1) skjutvapen enligt 2 § i skjutvapenlagen (1/1998),
- 2) gasspray enligt 11 § i skjutvapenlagen,
- 3) handbojor samt midjefängsel och fotfängsel,
- 4) högst 70 cm långa batonger samt teleskopbatonger,
- 5) i 161 § 1 mom. 10 punkten avsedda hundar,
- 6) tryckluftsdreven projektilavfyrare och elpistol.

Maktmedelsredskapen ska administreras av tillståndshavaren eller den som handlar för tillståndshavarens räkning.

En säkerhetsperson ska vid bärandet av maktmedelsredskap iaktta vad som i 20 § i säkerhetstjänstlagen föreskrivs om hur en väktare ska bära sina maktmedelsredskap. Avvikelse från sättet att bära maktmedelsredskap får utöver vad som föreskrivs i den paragrafen göras, om det är motiverat med beaktande av arbetarskyddet eller strålsäkerheten. Säkerhetspersoner får dock bära skjutvapen endast om det med hänsyn till omständigheterna är nödvändigt för uppdraget.

164 §

Användning av fängsel

En säkerhetsperson får för en person som äventyrar säkerheten vid en kärnanläggning eller vid en transport begränsa rörelse- och handlingsfriheten med handbojor, plastfängsel eller på något annat motsvarande sätt, om det är nödvändigt för att trygga säkerheten vid kärnanläggningen eller transporten, förhindra rymning, betvinga våldsamt uppträdande eller avvärja överhängande risk för våld.

Säkerhetspersonen får inte begränsa personens rörelse- eller handlingsfrihet längre än nödvändigt och endast tills personen har överlämnats till polisen.

Begränsningen får inte åsamka den person som är föremål för åtgärden fara eller onödig smärta.

165 §

Användning av maktmedel och maktmedelsredskap

En säkerhetsperson har rätt att använda maktmedel och maktmedelsredskap mot den som flyr gripande eller genom att göra motstånd försöker undvika eller förhindra en åtgärd enligt 161 § 1 mom. 1–8 punkten eller 2 eller 3 mom.

De maktmedel som används ska vara nödvändiga, försvarbara och proportionerliga med tanke på situationen och det intresse som ska skyddas. Bestämmelser om överskridning av gränser vid användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. i strafflagen (39/1889).

Skjutvapen får dock användas endast om en persons verksamhet kan orsaka direkt och allvarlig fara för annans liv eller hälsa eller för kärnanläggningens eller transportens säkerhet och det inte

Betänkande EkUB 21/2026 rd

finns att tillgå något lindrigare sätt att avvärja faran. Skjutvapen får dessutom användas i brådskande och viktiga uppdrag för att avlägsna föremål, djur eller motsvarande hinder eller för att ingripa i ett obemannat fordons eller en obemannad farkosts färd. Skjutvapen får användas för att skingra folksamlingar endast om det i vapnen används gaspatroner eller andra motsvarande patroner, i enlighet med särskilda föreskrifter som meddelats om sådana patroner. Med användning av skjutvapen avses avlossande av skott eller en varning om detta, eller hot om användning av skjutvapnet.

På behandlingen av en person som gripits tillämpas följande bestämmelser i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006):

- 1) 1 kap. 3 § om inskränkning i frihetsberövades rättigheter,
- 2) 1 kap. 4 § om behandlingen av frihetsberövade,
- 3) 2 kap. 2 § 1 mom. om underrättelse om frihetsberövande,
- 4) 2 kap. 3 § 1 mom. om information om bestämmelser samt om förhållandena i förvaringslokalen,
- 5) 3 kap. 1 § om placering i förvaringslokalen,
- 6) 5 kap. 1 § om hälso- och sjukvård,
- 7) 5 kap. 2 § om tillfällig vård och undersökning utanför förvaringslokalen,
- 8) 8 kap. 2 § om de frihetsberövades uppförande,
- 9) 9 kap. 1 § om övervakningen i förvaringslokalerna,
- 10) 12 kap. 1 § om teknisk övervakning,
- 11) 12 kap. 2 § om upptagning.

Den gripne ska utan dröjsmål överlämnas till polisen och de ämnen eller föremål som fråntagits personen ska utan dröjsmål överlämnas till polisen eller, om det inte enligt lag finns hinder för det, återlämnas till personen.

166 §

Ingripande i obemannade fordons och obemannade farkosters färd

För att trygga kärnanläggningen har säkerhetspersoner rätt att med hjälp av en teknisk anordning eller maktmedel tillfälligt omhänderta ett obemannat luftfartyg eller hindra dess användning eller annars ingripa i dess färd, om det obehörigen kommer in på ett område som tillståndshavaren stadigvarande förfogar över och där luftfart är begränsad eller förbjuden med stöd av 11 eller 11 a § i luftfartslagen. Tillståndshavaren ska utan dröjsmål till polisen överlämna ett obemannat luftfartyg som har omhändertagits.

På användning av maktmedel som avses i 1 mom. tillämpas vad som i 165 § 2 och 3 mom. föreskrivs om användning av maktmedel och maktmedelsredskap. En teknisk anordning som avses i 1 mom. får användas endast av en säkerhetsperson som fått lämplig utbildning. Den tekniska anordningen får användas endast kortvarigt och utan att äventyra kärnanläggningens säkerhet eller orsaka mer än ringa störningar i annan radiokommunikation eller i ett allmänt kommunikationsnätets anordningar eller tjänster. På användningen av en teknisk anordning tillämpas dessutom vad som i 165 § 2 mom. föreskrivs om användning av maktmedel.

Säkerhetspersoner har för att skydda kärnanläggningen rätt att behandla sådan radiokommunikation och sådana förmedlingsuppgifter och lokaliseringsuppgifter som har samband med användningen av obemannade luftfartyg i syfte att ingripa i luftfartygets färd eller för att identifiera luftfartyget eller en del i dess helhetssystem och för att fastställa dess position.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Uppgifter om radiokommunikation, förmedlingsuppgifter och lokaliseringssuppgifter ska utlämnas till den behöriga myndigheten eller utplånas utan dröjsmål efter att uppdraget utförts, om inte något annat föreskrivs i lag.

Vad som i 1–3 mom. föreskrivs om ingripande i obemannade luftfartygs färd tillämpas också på sådana andra obemannade farkoster och obemannade fordon som obehörigen kommer in på tillståndshavarens område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse.

167 §

Anmälningsskyldigheter som hänför sig till skyddsarrangemang

Tillståndshavaren ska se till att en situation där det konstateras eller finns anledning att misstänka verksamhet som riktar sig mot en kärnanläggnings drift eller transporter och som äventyrar säkerheten anmäls till polisen utan dröjsmål. Ledningsansvaret överförs på polisen när en polisman som hör till befälet meddelar att han eller hon övertar ledningsansvaret. Dessutom ska tillståndshavaren se till att en anmälan om användning av skjutvapen utan dröjsmål görs till polisen samt att anmälan även görs till Transport- och kommunikationsverket, om ett ingripande i ett obemannat fordons eller en obemannad farkosts färd har skett med hjälp av en teknisk anordning med stöd av 166 §.

På säkerhetspersoners skyldighet att avfatta en händelserapport om gripande eller om användning av maktmedel samt på tillståndshavares skyldighet att bevara och förstöra händelserapporterna tillämpas vad som i 8 § i säkerhetstjänstlagen föreskrivs om väktares skyldighet att avfatta en händelserapport och om näringstillståndsinnehavares skyldighet att bevara och förstöra händelserapporter. En händelserapport ska också avfattas om ett ingripande i ett obemannat fordons eller en obemannad farkosts färd, hindrande av användningen av ett sådant fordon eller en sådan farkost och omhändertagande av det eller den.

Om en säkerhetsperson vid utförande av sina uppgifter får kännedom om att ett i 15 kap. 10 § 1 mom. i strafflagen avsett brott har begåtts, ska säkerhetspersonen utan dröjsmål anmäla det till polisen. Anmälningsskyldighet föreligger dock inte, om säkerhetspersonen skulle bli tvungen att ange någon av de personer som avses i 2 mom. i den paragrafen.

168 §

Övningar som hänför sig till skyddsarrangemang

Tillståndshavaren ska se till att genomförandet av skyddsarrangemangen vid kärnanläggningen och vid transporter övas regelbundet.

Tillståndshavaren ska informera Strålsäkerhetscentralen och andra med tanke på ärendet centrala myndigheter om övningarna samt vid behov göra det möjligt för dem att delta i övningarna.

Även på i 148 § 2 mom. avsedda anläggningar och andra platser där kärnenergi används tillämpas 1 och 2 mom.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om övningar som hänför sig till skyddsarrangemang.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

169 §

Utvärdering av skyddsarrangemangen

Tillståndshavaren ska se till att en oberoende aktör regelbundet utvärderar om skyddsarrangemangen vid kärnanläggningen och vid transporter är tillräckliga. Resultaten av utvärderingen ska delges Strålsäkerhetscentralen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om en oberoende aktörs utvärdering av skyddsarrangemangen.

17 kap.

Strålsäkerhetsincidenter och beredskapssituationer

170 §

Strålsäkerhetsincidenter

I driften av en kärnanläggning ska det finnas beredskap för strålsäkerhetsincidenter. Tillståndshavaren ska se till att konsekvenserna av strålsäkerhetsincidenter är så ringa som möjligt. För detta ska det finnas en uppdaterad plan och åtgärderna enligt den ska övas mot bakgrund av verksamhetens risker.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om den beredskap, den plan och den övning som avses i 1 mom.

171 §

Åtgärder vid strålsäkerhetsincidenter

Vid en strålsäkerhetsincident ska tillståndshavaren bedöma läget och vidta de åtgärder som behövs för att trygga strålsäkerheten. Tillståndshavaren ska utan dröjsmål informera exponerade arbetstagare och i mån av möjlighet andra exponerade om betydande exponering till följd av strålsäkerhetsincidenten och om orsakerna till exponeringen. På tillståndshavarens åtgärder efter strålsäkerhetsincidenten tillämpas vad som föreskrivs i 131 § 1–3 mom. i strålsäkerhetslagen om verksamhetsutövers åtgärder.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om betydande exponering till följd av en strålsäkerhetsincident samt om innehållet i den information som avses i 1 mom. och givandet av informationen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

172 §

Begränsning av tillämpningen av bestämmelserna om beredskapsarrangemang och beredskapssituationer

Strålsäkerhetscentralen får godkänna avvikelser från fullgörandet av skyldigheterna enligt 173–181 §. Ett godkännande förutsätter att

- 1) den mängd av kärnämnen eller kärnavfall som hanteras eller lagras i kärnanläggningen på en gång är ringa eller att kärnanläggningen avvecklas,
- 2) risken för äventyrande av strålsäkerheten i verksamheten som helhet betraktad och med beaktande av eventuella störnings- och olycksituationer är ringa,
- 3) möjligheten till att störningar eller olyckor i kärnanläggningen leder till sådan exponering av allmänheten som överskrider dosgränsen är ytterst liten, och
- 4) beredskapen för störnings- och olycksituationer är tillräcklig.

173 §

Beredskapsarrangemang

En kärnanläggning ska ha beredskapsarrangemang genom vilka det finns beredskap för olyckor och andra händelser som försämrar säkerheten vid kärnanläggningen och genom vilka de åtgärder som händelserna förutsätter vidtas för att hantera situationen och förhindra eller begränsa strålningens skadliga effekter (*beredskapssituation*).

Beredskapsarrangemangen ska grunda sig på analyser av olyckor och andra händelser som försämrar säkerheten vid kärnanläggningen och på de konsekvenser som med stöd av analyserna bedömts uppstå samt på situationer som avviker från konstruktionsförutsättningarna för kärnanläggningen. Vid planeringen av beredskapsarrangemangen ska det skapas beredskap för utsläpp av radioaktiva ämnen på ett sätt som leder till en nödsituation med strålrisk.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om grunderna för planering och genomförandet av beredskapsarrangemang samt om säkerställandet av att beredskapsarrangemangen är uppdaterade.

174 §

Samordning av beredskapsarrangemangen

Beredskapsarrangemangen för en kärnanläggning ska anpassas i enlighet med räddningslagen till de räddnings- och beredskapsplaner som uppgjorts av myndigheter. Tillståndshavaren är skyldig att sörja för beredskapsarrangemangen till den del de inte ankommer på myndigheter samt att samarbeta med myndigheterna i beredskapssituationer och situationer efter dem.

Om det inom samma område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse finns flera kärnanläggningar eller om de annars finns i omedelbar närhet av varandra, ska beredskapsarrangemangen för dessa kärnanläggningar samordnas.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om den skyldighet för tillståndshavaren som anges i 1 och 2 mom.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

175 §

Beredskapsorganisation

Tillståndshavaren ska ha en sådan beredskapsorganisation för kärnanläggningen som sköter de åtgärder som behövs i en beredskapssituation för att hantera situationen och förebygga exponering för strålning. I en beredskapssituation kan beredskapsorganisationen bestämma om åtgärder som är nödvändiga för säkerheten vid de kärnanläggningar som finns inom samma område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse. Dessa åtgärder får inte äventyra säkerheten vid andra kärnanläggningar.

Till beredskapsorganisationen ska det höra tillräckligt många sådana personer som har utbildning för beredskapssituationer vars befogenheter, ansvar och skyldigheter i beredskapssituationer är tydliga. Tillståndshavaren ska genom regelbundet ordnade beredskapsövningar samt på andra behövliga sätt upprätthålla och utveckla kompetensen hos de personer som hör till beredskapsorganisationen och vid behov säkerställa kompetensen. Om beredskapssituationen leder till en nödsituation med strålrisk, tillämpas på de personer som hör till beredskapsorganisationen vad som i 134 och 135 § i strålsäkerhetslagen föreskrivs om strålskydd för dem som deltar i skyddsåtgärder. På utbildningen av personer som hör till beredskapsorganisationen ska dessutom tillämpas vad som i 136 § i den lagen föreskrivs om utbildning för nödsituationer med strålrisk.

Beredskapsorganisationen ska ha de lokaler, de redskap, den utrustning och de kommunikationssystem som uppgifterna kräver.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om beredskapsorganisationens verksamhet, utbildningskrav, beredskapsövningar och beredskap för beredskapssituationer samt om tekniska krav som gäller beredskapsorganisationens lokaler, redskap, utrustning och kommunikationssystem.

176 §

Beredskapsplan

För beredskapsarrangemang ska det finnas en av Strålsäkerhetscentralen godkänd beredskapsplan som ska uppdateras regelbundet. Godkännandet förutsätter att det i beredskapsplanen, i den omfattning som behövs för att säkerställa att beredskapsarrangemangen är ändamålsenliga i respektive skede av kärnanläggningens livscykel, lämnas uppgifter om

- 1) beredskapsorganisationen och dess medlemmars ansvar och skyldigheter,
- 2) de åtgärder som hör till beredskapsarrangemangen,
- 3) de lokaler, de redskap, den utrustning, de kommunikationssystem och de dataöverföringssystem som beredskapsarrangemangen förutsätter,
- 4) larmsystem och arrangemang för varnande av allmänheten i kärnanläggningens närområde,
- 5) utbildning och beredskapsövningar i anslutning till beredskapsarrangemangen,
- 6) andra omständigheter som är av betydelse för beredskapsarrangemangen än de som avses i punkt 1–5.

Tillståndshavaren ska lämna den godkända beredskapsplanen till välfärdsområdets räddningsmyndighet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om innehållet i beredskapsplanen.

177 §

Praktiska instruktioner för beredskapsarrangemang vid en kärnanläggning

Det ska finnas praktiska instruktioner om beredskapsarrangemangen vid en kärnanläggning, i vilka det administrativa, operativa och tekniska genomförandet av beredskapsarrangemangen beskrivs.

De praktiska instruktionerna för beredskapsarrangemangen ska utvärderas regelbundet och ändras, om bedömningen visar att det finns behov av detta.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om det som ska ingå i de praktiska instruktionerna för beredskapsarrangemangen.

178 §

Information om beredskapen för beredskapssituationer

Tillståndshavaren ska i samarbete med välfärdsområdets räddningsmyndighet och Strålsäkerhetscentralen utarbeta anvisningar för allmänheten i beredskapsområdet med tanke på beredskapssituationer vid kärnanläggningen. I övrigt tillämpas på information om beredskap för beredskapssituationer vad som föreskrivs i 133 § i strålsäkerhetslagen om informationsplikt i nödsituationer med strålrisk.

179 §

Ordnanande av trafikförbindelser i beredskapssituationer

Tillståndshavaren ska i samarbete med välfärdsområdets räddningsmyndighet och vid behov med andra myndigheter planera hur kärnanläggningens trafikförbindelser ska ordnas i beredskapssituationer.

Välfärdsområdets räddningsmyndighet och vid behov andra myndigheter ska i beredskapssituationer ordna trafikförbindelser till kärnanläggningen. Tillståndshavaren ska bistå myndigheterna.

180 §

Verksamhet i beredskapssituationer

Tillståndshavaren ska i en beredskapssituation utan dröjsmål vidta åtgärder enligt beredskapsplanen och andra behövliga åtgärder för att hantera situationen och förebygga eller begränsa exponering för strålning. I beredskapssituationer ska verksamheten dimensioneras på ett sådant sätt som situationens allvar kräver. Kärnanläggningens beredskapsorganisation ger utifrån målen för befolkningsskyddet enligt 132 § i strålsäkerhetslagen rekommendationer om

Betänkande EkUB 21/2026 rd

skyddsåtgärder till välfärdsområdets räddningsmyndighet tills Strålsäkerhetscentralen tar ansvar för dem i enlighet med 46 § 2 mom. 9 punkten i räddningslagen.

Kärnanläggningens beredskapsorganisation ska omedelbart underrätta Strålsäkerhetscentralen och vid behov andra myndigheter om övergången till en beredskapssituation och om förändringar i dess utvecklingsprognoser samt upprätthålla en lägesbild av beredskapssituationen. Det ska ordnas automatisk dataöverföring från kärnanläggningarna och behövliga reservarrangemang, genom vilka de uppgifter om anläggningens tillstånd och dess utveckling som är väsentliga för bedömningen av beredskapssituationen förmedlas till Strålsäkerhetscentralen i realtid och på ett tillförlitligt sätt. Beredskapsorganisationen ska separat också informera välfärdsområdets räddningsmyndighet om hur beredskapssituationen utvecklas och vid behov bistå räddningsmyndigheten i beredskapssituationen. Dessutom ska beredskapsorganisationen lämna Meteorologiska institutet uppgifter för bedömning av utsläppens spridning.

I kärnanläggningar inom samma område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse samt i deras system, strukturer och komponenter får i beredskapssituationer sådana ändringar som är nödvändiga för att begränsa skador och säkerställa säkerheten göras utan det godkännande som förutsätts i denna lag. Uppgifter om gjorda ändringar ska utan dröjsmål lämnas till Strålsäkerhetscentralen för kännedom.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de åtgärder som ska vidtas under beredskapssituationer, om genomförandet av dataöverföring, om de uppgifter som är väsentliga för bedömningen av hur situationen utvecklas samt om de nödvändiga ändringar som avses i 3 mom.

181 §

Upphävande av en beredskapssituation

Tillståndshavaren ska upphäva en beredskapssituation när kärnanläggningens tillstånd har stabiliserats, utsläppen av radioaktiva ämnen är under kontroll och ringa samt beredskapsplanensliga och andra behövliga uppföljande åtgärder har påbörjats. Tillståndshavaren ska sörja för de åtgärder genom vilka anläggningens tillstånd hålls stabilt.

Om avsikten är att fortsätta normal drift av kärnanläggningen efter att beredskapssituationen har upphävts, ska det för återstart av kärnanläggningen finnas en plan som godkänts av Strålsäkerhetscentralen. Godkännandet förutsätter att planen innehåller de åtgärder i kärnanläggningen, dess system, strukturer, komponenter och verksamhet samt i det informationsmaterial som gäller anläggningens verksamhet som en fortsatt säker drift av anläggningen förutsätter. I en situation där anläggningens normala drift inte kan fortsättas ska vad som i denna lag föreskrivs om avveckling av en kärnanläggning eller, om det är fråga om en slutförvarsanläggning, vad som i denna lag föreskrivs om förslutning av den tillämpas.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de uppföljande åtgärder som avses i 1 mom. och innehållet i den plan som avses i 2 mom.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

182 §

Nödsituation med strålrisk vid en kärnanläggning och övergång till befintlig exponeringssituation

På en sådan nödsituation med strålrisk vid en kärnanläggning som inte samtidigt är en beredskapssituation tillämpas 132 och 134–136 § i strålsäkerhetslagen.

När de åtgärder som är nödvändiga för att begränsa strålriskerna har vidtagits, fattas beslut om övergången från kärnanläggningens nödsituation med strålrisk till den befintliga exponeringssituationen utanför det område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse av statsrådet och inom det område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse av Strålsäkerhetscentralen. Strålsäkerhetscentralen meddelar inom det område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse föreskrifter om de åtgärder som behövs för att säkerställa säkerheten efter övergången till den befintliga exponeringssituationen.

183 §

Spridning av radioaktiva ämnen under transport

Om radioaktiva ämnen sprids till omgivningen vid en transport som avses i 45 § 1 mom., ska tillståndshavaren omedelbart vidta behövliga åtgärder för att förebygga och begränsa exponering för strålning. Tillståndshavaren ska se till att de områden, lokaler och deras strukturer som aktiverats eller som kontaminerats med radioaktiva ämnen rengörs samt svara för kostnaderna för dessa åtgärder. Tillståndshavaren får inte utan grund dra ut på utförandet av rengöringsåtgärderna. Om mängden radioaktiva ämnen inte genom skäligen åtgärder kan sänkas under friklassningsnivån, ska tillståndshavaren lägga fram för Strålsäkerhetscentralen en åtgärdsplan för området, lokalen och strukturerna. Om en innehavare av godkännande för transport svarar för transporten i stället för tillståndshavaren, ska innehavaren av godkännandet se till att tillståndshavarens skyldigheter fullgörs.

Vad som i 182 § 2 mom. föreskrivs om övergång till en befintlig exponeringssituation utanför det område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse tillämpas också på transport.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om rengöring med anknytning till transport.

184 §

Befintlig exponeringssituation

I en befintlig exponeringssituation i anslutning till en kärnanläggning eller en transport som avses i 45 § 1 mom. iakttas 138 § 1 och 4 mom. samt 140 och 141 § i strålsäkerhetslagen. Vad som i de bestämmelserna föreskrivs om verksamhetsutövare ska även tillämpas på tillståndshavare och innehavare av godkännande för transport.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

18 kap.

Transport av kärnämnen och kärnavfall

185 §

Godkännande av transport av kärnämnen och kärnavfall

Transport av kärnämnen och kärnavfall ska vara godkänd av Strålsäkerhetscentralen när kärnämnen eller kärnavfall enligt 45 § 1 mom. eller 148 § 4 mom. transporteras.

Ett godkännande av transporten förutsätter att

- 1) de krav enligt 7 och 16 kap. som ska tillämpas på den transport som avses i ansökan uppfylls,
- 2) skadeståndsansvaret för transporten ordnats i enlighet med atomansvarighetslagen,
- 3) sökanden ansökt godkännande av Strålsäkerhetscentralen för transportarrangemang för radioaktiva ämnen i enlighet med lagen om transport av farliga ämnen,
- 4) det inte finns något hinder enligt denna lag för beviljande av godkännande.

186 §

Behandling och avgörande av godkännande för transport

En ansökan om godkännande för transport av kärnämnen eller kärnavfall och en ansökan om godkännande för transport av radioaktiva ämnen i enlighet med lagen om transport av farliga ämnen ska behandlas tillsammans och avgöras genom samma beslut, om inte detta av något särskilt skäl ska anses onödigt. Ärendena ska behandlas enligt ett förfarande enligt lagen om transport av farliga ämnen med iakttagande av vad som i denna lag föreskrivs om ansökans och beslutets innehåll.

I beslutet om transport godkänns transportarrangemangen och den skyddsplan som anknyter till dem, om detta förutsätts enligt 154 § 3 mom.

Ett beslut om godkännande av en transport kan gälla enskilda eller liknande återkommande transporter.

187 §

Ansvar för en godkänd transport

För strålsäkerheten och skyddsarrangemangen vid en godkänd transport samt för iakttagandet av bestämmelserna enligt beslutet om godkännande svarar den som utför de uppgifter eller vidtar de åtgärder som ingår i och anknyter till transporten och till vilken beslutet om godkännande direkt har riktats.

Från en godkänd transport får under transporten avvika endast av oväntade och tvingande skäl.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

188 §

Ändring i en godkänd transport

Om det sker ringa förändringar i fullgörandet av de skyldigheter som gäller strålsäkerheten eller skyddsarrangemangen vid en transport jämfört med vad som har behandlats i samband med godkännandet av transporten eller om transporten ändras på ett sätt som högst är av ringa betydelse för skyddsarrangemangen, ska Strålsäkerhetscentralen utan dröjsmål underrättas om saken.

189 §

Anmälningsskyldigheter vid transport av kärnämnen eller kärnavfall

En anmälan ska göras till Strålsäkerhetscentralen om sådana enskilda transporthändelser som beslutet om godkännande av transport som gäller återkommande transporthändelser gäller. Anmälan ska innehålla uppgifter om tidpunkten för transporten och om ringa ändringar jämfört med vad som har behandlats i samband med godkännandet av transporten. Den som svarar för transporten ska göra en anmälan minst en månad före transporten.

En anmälan ska göras till Strålsäkerhetscentralen om den slutliga tidsplanen och ruten för transporten samt kontaktuppgifterna till kontaktpersonen för transporten innan transporten inleds. Dessutom ska i tillräckligt god tid innan transporten inleds en separat anmälan göras om transport av kärnämnen som är särskilt betydande med tanke på förhindrande av spridning av kärnvapen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om innehållet i och lämnandet av den anmälan som avses i 1 och 2 mom.

190 §

Anmälningsskyldighet avseende transporter som befriats från kravet på godkännande

En anmälan ska göras till Strålsäkerhetscentralen när andra än i 185 § 1 mom. avsedda kärnämnen eller annat än i det momentet avsett kärnavfall transporteras. Anmälan ska innehålla de viktigaste uppgifterna om transporten samt om de kärnavfall och de kärnämnen som transporteras. Avsändaren av transporten ska göra en anmälan minst två veckor innan transporten är avsedd att inledas.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om innehållet i och lämnandet av den anmälan som avses i 1 mom.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

19 kap.

Anläggningar för kärnämnestillvaratagande

191 §

Strålsäkerhet vid anläggningar för kärnämnestillvaratagande

På anläggningar för kärnämnestillvaratagande och innehavare av tillstånd för sådana anläggningar tillämpas vad som i 46–52, 54–57 och 59–61 § föreskrivs om kärnanläggningar och tillståndshavare, dock inte vad som i 49 § föreskrivs om dosrestriktioner för kollektiv yrkesmässig exponering och inte heller 50 § 1 mom. 6 och 7 punkten.

På mätningar och analyser i samband med anläggningar för kärnämnestillvaratagandes utsläppsprov av radioaktiva ämnen, prov för strålningsövervakning av miljön och utredning av det grundläggande tillståndet för radioaktivitet i miljön tillämpas vad som i 63 § föreskrivs om dem när det gäller kärnanläggningar.

Vid strålningsmätningar i syfte att följa upp säkerheten och strålningsförhållandena vid anläggningar för kärnämnestillvaratagande ska för ändamålet lämpliga och tillförlitliga strålmätningssystem för strålningsmätning användas. På mätningar som används för bedömning av exponering för strålning och säkerställande av strålsäkerheten för arbetstagarna vid anläggningar för kärnämnestillvaratagande tillämpas 9 kap. i strålsäkerhetslagen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om i 3 mom. avsedda strålmätningssystem och om säkerställande av strålningsmätningars tillförlitlighet och om deras kalibrering, mätprecision, användning och lämplighet för användningsändamålet.

192 §

Allmänna krav för säkerheten vid anläggningar för kärnämnestillvaratagande

På anläggningar för kärnämnestillvaratagande och deras system samt på i anslutning till deras drift uppkommande avfall som innehåller naturliga radioaktiva ämnen tillämpas vad som i 72 och 74–76 §, 77 § 1 mom. och 78 och 80 § föreskrivs samt med stöd av 77 § 3 mom. bestäms om kärnanläggningar och deras system samt om kärnavfall.

Vid säkerställandet av säkerheten vid anläggningar för kärnämnestillvaratagande ska i första hand sådana naturliga säkerhetsegenskaper utnyttjas som kan uppnås genom planeringslösningar.

193 §

Säkerhetsanalys av anläggningar för kärnämnestillvaratagande

Det ska utarbetas säkerhetsanalyser av anläggningar för kärnämnestillvaratagande och säkerhetsanalyserna ska innehålla de uppgifter om anläggningen och dess system, principerna för driften av anläggningen samt påvisande av säkerheten som behövs för bedömning av anläggningens tekniska säkerhet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Säkerhetsanalysen av en anläggning för kärnämnestillvaratagande ska under uppförandet och driften av anläggningen hållas uppdaterad. I säkerhetsanalysen ska ingå de ändringar som gjorts i anläggningen så att en tillräcklig helhetsuppfattning om anläggningens säkerhet bevaras.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om innehållet i säkerhetsanalyserna av anläggningar för kärnämnestillvaratagande.

194 §

Organisationen och ledningen hos anläggningar för kärnämnestillvaratagande

På anläggningar för kärnämnestillvaratagande och innehavare av tillstånd för sådana anläggningar tillämpas vad som i 13 kap. föreskrivs om kärnanläggningars och tillståndshavares organisation och ledning, dock inte 123 och 126 §.

195 §

Drift av anläggningar för kärnämnestillvaratagande

På driften av anläggningar för kärnämnestillvaratagande tillämpas vad som i 130 § och 132 § 1 mom. föreskrivs samt med stöd av 132 § 3 mom. bestäms om driften av kärnanläggningar.

196 §

Säkerställande och utveckling av säkerheten vid anläggningar för kärnämnestillvaratagande

Uppfyllandet av kraven för system vid en anläggning för kärnämnestillvaratagande ska påvisas med hjälp av sådana tillförlitliga metoder och förfaranden vars resultat kan verifieras och spåras under anläggningens livscykel.

Innehavaren av tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande ska följa anläggningens och dess systems skick på det sätt som anläggningens säkerhet förutsätter.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om påvisandet av att kraven för säkerheten vid anläggningar för kärnämnestillvaratagande uppfylls och om de metoder och förfaranden som tillämpas på det samt om övervakningen av skicket på anläggningarna och deras system.

197 §

Skyddsarrangemang vid anläggningar för kärnämnestillvaratagande

På anläggningar för kärnämnestillvaratagande tillämpas bestämmelserna om kärnanläggningars skyddsarrangemang i enlighet med 16 kap.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

198 §

Strålsäkerhetsincidenter och nödsituationer med strålrisk vid anläggningar för kärnämnestillvaratagande

På anläggningar för kärnämnestillvaratagande och innehavare av tillstånd för sådana anläggningar tillämpas vad som i 16 kap. samt 138–141 § i strålsäkerhetslagen föreskrivs om verksamhet som kräver säkerhetstillstånd och om verksamhetsutövare. Bestämmelser om den säkerhet som krävs och kostnaderna för den finns i 290–292 § i denna lag.

AVDELNING IV

KÄRNAVFALLSHANTERING

20 kap.

Principer och krav i fråga om kärnavfallshantering

199 §

Ansvar för kärnavfallshanteringen och för kostnaderna för den

Tillståndshavaren svarar för hanteringen av det kärnavfall som uppkommer i samband med eller till följd av tillståndshavarens verksamhet och för lämpliga förberedelser av åtgärder i anslutning till avfallshanteringen samt för kostnaderna för dem (*ombesörjningsskyldighet*).

Ombesörjningsskyldigheten påverkas inte av att giltighetstiden för kärnanläggningstillståndet går ut eller tillståndet återkallas.

Vad som i denna lag föreskrivs om kärnavfall tillämpas inte, om det är fråga om sådant utsläpp av radioaktiva ämnen som avses i 51 § eller som uppkommit till följd av en olycka och sträcker sig utanför anläggningsområdet. På åtgärder utanför anläggningsområdet som föranleds av utsläpp av radioaktiva ämnen som uppkommit till följd av en olycka tillämpas vad som i strålsäkerhetslagen föreskrivs om radioaktivt avfall.

200 §

Tillståndshavarens rätt till verksamhet som hänför sig till kärnavfall

Tillståndshavaren har rätt att, enligt vad som vid behov bestäms närmare i kärnanläggningstillståndet, i kärnanläggningen eller på anläggningsområdet inneha, producera, hantera, använda och lagra kärnavfall som uppkommer i eller till följd av verksamheten i enlighet med tillståndet eller förs till kärnanläggningen i enlighet med tillståndet.

Annanstans än i kärnanläggningen eller på anläggningsområdet får kärnavfall innehas, produceras, hanteras, användas och lagras endast enligt vad som föreskrivs nedan.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

201 §

Säkerhet i fråga om åtgärder inom kärnavfallshanteringen

Vid planeringen och genomförandet av åtgärder inom kärnavfallshanteringen ska det i första hand sörjas för säkerheten.

Kärnavfallens egenskaper ska utredas och kärnavfallet ska sorteras och klassificeras enligt dess egenskaper samt förpackas och i övrigt hanteras på ett säkert och ändamålsenligt sätt med tanke på lagringen och slutförvaringen.

En tillståndshavare till vars kärnanläggning kärnavfall överläts för lagring ska säkerställa att det avfall och de avfallsförpackningar som tas emot kan hanteras och lagras på ett säkert sätt och att det finns en ändamålsenlig plan för säkerheten vid slutförvaringen. En tillståndshavare till vars kärnanläggning kärnavfall överläts för slutförvaring ska säkerställa att slutförvaringen kan genomföras på ett säkert sätt. Tillståndshavaren ska också säkerställa att det enligt kärnanläggningstillståndet är möjligt att ta emot kärnavfall.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om utredning av kärnavfallens egenskaper samt om sortering, klassificering, hantering och lagring av kärnavfall.

202 §

Mängden kärnavfall och avfallens radioaktivitet

Mängden av och radioaktiviteten hos det kärnavfall som uppkommit i samband med eller till följd av kärnanläggningars verksamhet ska hållas så liten som det skäligen med praktiska åtgärder är möjligt, dock så att iakttagandet av de säkerhetskrav som föreskrivs i denna lag inte äventyras. Utvecklingen av mängden kärnavfall ska följas och det ska vidtas behövliga åtgärder för att begränsa den mängd kärnavfall som uppkommer.

203 §

Uppgifter om kärnavfall och bedömning av utvecklingen av mängden kärnavfall

Tillståndshavaren ska föra bok över det kärnavfall som lagras och slutförvaras. Bokföringen ska innehålla uppgifter om avfallsförpackningarna och placeringen av dem samt uppgifter om det kärnavfall som varje avfallsförpackning innehåller. Dessutom ska bokföringen innehålla andra uppgifter som behövs för övervakningen av att ombesörjningsskyldigheten iakttas.

Tillståndshavaren ska till Strålsäkerhetscentralen lämna

1) ett sammandrag av bokföringen över kärnavfall kalenderårsvis från det att driften av kärnanläggningen inleddes,

2) en bedömning av den mängd kärnavfall som uppkommer, med tre års mellanrum från det att tillstånd att uppföra kärnanläggningen beviljades.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de uppgifter som ska ingå i bokföringen, om det sätt på vilket bokföringsmaterialet ska förvaras och om lämnande av uppgifter.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

204 §

Plan för genomförande av kärnavfallshantering

För en kärnanläggning ska det finnas en av arbets- och näringsministeriet godkänd plan för genomförande av kärnavfallshantering, i vilken de principer som ska iakttas inom kärnavfallshanteringen och den tidsplan som ska följas vid genomförandet av åtgärder inom kärnavfallshanteringen fastställs.

För att planen för genomförande av kärnavfallshantering ska godkännas krävs det att planen grundar sig på metoder i fråga om vilka det finns tillräckliga belegg för att de är säkra och tillförlitliga, att bestämmelserna om kärnavfallshantering i denna lag har iakttagits vid utarbetandet av planen och att planen i tillräcklig omfattning innehåller

- 1) de planerade åtgärderna för genomförandet av kärnavfallshanteringen,
- 2) uppgifter om ordnandet av tillståndshavarens ansvar och skyldigheter,
- 3) andra uppgifter om förberedelse av kärnavfallshanteringen än de som avses i 1 och 2 punkten,
- 4) en utredning om
 - a) avvecklingen av kärnkraftverket, den kärntekniska anläggningen eller produktionsanläggningen för kärnbränsle och avslutandet av verksamheten samt faserna för dem, anläggningsområdets sluttillstånd, åtgärderna för hanteringen av det kärnavfall som uppkommer under avvecklingen av anläggningen samt tidsplanen för de nämnda åtgärderna,
 - b) förslutningen av slutförvarsanläggningen samt faserna och tidsplanen för den.

Närmare bestämmelser om de utredningar och handlingar som ska ingå i planen för genomförande av kärnavfallshantering får utfärdas genom förordning av statsrådet.

205 §

Plan för kärnavfallshantering

För en kärnanläggning ska det finnas en av arbets- och näringsministeriet godkänd plan för kärnavfallshantering. Planen ska första gången lämnas inom tre år från det att planen för genomförande av kärnavfallshantering har godkänts och därefter uppdateras åtminstone vart tredje år.

För att planen för kärnavfallshantering ska godkännas krävs det att den grundar sig på en godkänd plan för genomförande av kärnavfallshantering och att den i tillräcklig omfattning med beaktande av livscykelns fasen för tillståndshavarens kärnanläggningar innehåller

1) en beskrivning av de forsknings- och utvecklingsåtgärder och andra åtgärder som planerats för kärnavfallshanteringen för de kommande tre åren samt en generell beskrivning för de tre år som följer efter den nämnda perioden,

2) uppgifter om ingångna avtal eller andra arrangemang i fråga om ordnandet av kärnavfallshantering,

3) betydande ändringar som planerats i de åtgärder, tidsplaner eller metoder som godkänts i planen för genomförande av kärnavfallshantering så att det i fråga om de planerade ändringarna i metoderna finns tillräckliga belegg för att de är säkra och tillförlitliga,

4) andra än i 1–3 punkten avsedda utredningar som behövs för en bedömning av ombesörjningsskyldigheten.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

För att en uppdatering av planen för kärnavfallshantering ska godkännas krävs utöver de förutsättningar som föreskrivs i 2 mom. att uppdateringen innehåller en tillräckligt omfattande redogörelse för de åtgärder inom kärnavfallshanteringen som genomförts.

Närmare bestämmelser om de utredningar och handlingar som ska ingå i planen för kärnavfallshantering får utfärdas genom förordning av statsrådet.

206 §

Iakttagande av planen för kärnavfallshantering

Tillståndshavaren ska genomföra åtgärderna enligt den godkända planen för kärnavfallshantering till väsentliga delar.

207 §

Planering av avveckling av en kärnanläggning

För avveckling av ett kärnkraftverk, en kärnteknisk anläggning eller en produktionsanläggning för kärnbränsle ska det finnas en av Strålsäkerhetscentralen godkänd avvecklingsplan. Avvecklingsplanen ska uppdateras åtminstone vart sjätte år till dess att nedmonteringen av anläggningen har inletts. Strålsäkerhetscentralen kan av särskilda skäl också annars kräva att avvecklingsplanen uppdateras.

För att avvecklingsplanen och uppdateringar av den ska godkännas krävs det att de är tillräckligt detaljerade till sitt innehåll med beaktande av hurudan kärnanläggning det är fråga om och i vilken fas av sin livscykel kärnanläggningen är, och att de åtminstone innehåller uppgifter om

- 1) metoden för nedmonteringen av anläggningen och för andra avvecklingsåtgärder samt metodens säkerhet,
- 2) planerna för hantering, lagring och slutförvaring av det kärnavfall som hänför sig till avvecklingen av anläggningen,
- 3) faserna och tidsplanerna för genomförandet av avvecklingen av anläggningen,
- 4) anläggningsområdets planerade sluttillstånd.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om det som ska ingå i avvecklingsplanen och om de särskilda skäl för uppdatering av avvecklingsplanen som avses i 1 mom.

208 §

Befrielse från tillsyn enligt denna lag i fråga om kärnavfall

Strålsäkerhetscentralen kan godkänna att kärnavfall befrias från myndighetstillsyn enligt denna lag. För godkännandet förutsätts att

- 1) kärnavfallet inte är sådant kärnmaterial som denna lag tillämpas på,
- 2) mängden radioaktivt ämne i kärnavfallet inte är högre än friklassningsnivån eller att den exponering och potentiella exponering som den verksamhet som hänför sig till avfallet förorsakar

Betänkande EkUB 21/2026 rd

trots överskridningen av friklassningsnivån är så obetydlig att avfallet inte medför skada för hälsan,

3) nyttan av befrielsen är större än olägenheten den medför och att den i princip är säker, och
4) kärnavfallet inte avsiktligt har spåtts ut för att det villkor som avses i 2 punkten ska uppfyllas.

När Strålsäkerhetscentralen har fattat ett beslut om godkännande enligt 1 mom. är det avfall som avses i beslutet sådant avfall som avses i avfallslagen och på vilket avfallslagen ska tillämpas i stället för denna lag.

Närmare bestämmelser om i 1 mom. 2 och 3 punkten avsedda situationer där skada för hälsan inte medförs trots överskridningen av friklassningsnivån får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om påvisande av de omständigheter som avses i 1 mom.

209 §

Befrielse från tillsyn enligt denna lag i fråga om en kärnanläggningsbyggnad och en del av anläggningsområdet

Strålsäkerhetscentralen kan godkänna att en sådan kärnanläggnings byggnad eller en del av den eller en del av anläggningsområdet som aktiverats eller kontaminerats med ett radioaktivt ämne befrias från myndighetstillsyn enligt denna lag. För godkännandet förutsätts att den mängd radioaktivt ämne som finns i byggnaden eller i en del av den eller i en del av anläggningsområdet uppfyller det villkor som anges i 208 § 1 mom. 2 punkten. och att detta visas på ett tillförlitligt sätt genom att en plan som godkänts av Strålsäkerhetscentralen följs.

För godkännande av en plan som avses i 1 mom. förutsätts att

1) den byggnad eller del av byggnad eller del av anläggningsområdet som planen gäller samt tidsplanen har specificerats i planen, och

2) de i planen angivna metoderna för mätning av radioaktivitet, använda mätinstrumenten och sakkunskapen hos dem som deltar i mätningen säkerställer ett tillförlitligt mätresultat.

Beslut om den befrielse från tillsyn som avses i 1 mom. fattas i samband med godkännandet av avveckling enligt 337 §. Strålsäkerhetscentralen kan också avgöra ärendet på basis av en inspektion av verksamheten enligt en godkänd plan i fråga om en kärnanläggnings byggnad eller en del av anläggningsområdet.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om den plan som avses i 1 mom.

210 §

Godkännande av ett nytt användningsändamål för kärnavfall

Arbets- och näringsministeriet kan godkänna ett nytt användningsändamål för kärnavfall om

- 1) det finns ett godtagbart skäl för det,
- 2) det finns ekonomiska och andra förutsättningar för genomförandet av det,
- 3) det inte äventyrar säkerheten, och
- 4) det också i övrigt överensstämmer med samhällets helhetsintresse.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

När arbets- och näringsministeriet har godkänt ett nytt användningsändamål för kärnavfall, är avfallet inte längre sådant kärnavfall som avses i denna lag. På kärnavfall som uppkommer i verksamheten enligt det nya användningsändamålet tillämpas denna lag. Om det i verksamheten enligt det nya användningsändamålet uppkommer annat avfall som innehåller radioaktiva ämnen, tillämpas strålsäkerhetslagen på sådant avfall.

211 §

Överflyttning av ombesörjningsskyldigheten

Arbets- och näringsministeriet kan godkänna att samtidigt som kärnavfall överläts, flyttas också den ombesörjningsskyldighet som gäller avfallet helt eller delvis på någon annan. För godkännandet förutsätts att

- 1) mottagaren har gett sitt samtycke till överflyttningen,
- 2) mottagaren har
 - a) ett kärnanläggningstillstånd som berättigar till att inneha, hantera och lagra det kärnavfall som överflyttningen gäller, eller
 - b) ett tillstånd för en slutförvarsanläggning som berättigar till att inneha, hantera och slutförvara samt vid behov lagra det kärnavfall som överflyttningen gäller, om överflyttningen av ombesörjningsskyldigheten gäller slutförvaring av kärnavfall,
- 3) överflyttningen av ombesörjningsskyldigheten inte äventyrar genomförandet av kärnavfallshanteringen och reserveringen av medel för kostnaderna för det, och
- 4) överflyttningen av ombesörjningsskyldigheten inte äventyrar iakttagandet av skyldigheterna i fråga om kärnämneskontrollen.

När beslutet om godkännande av en överflyttning av ombesörjningsskyldigheten har vunnit laga kraft

- 1) ska mottagaren i fråga om det kärnavfall som åtgärden omfattar iaktta vad som i denna lag föreskrivs om ombesörjningsskyldighet och reserveringsskyldighet,
- 2) har den tillståndshavare från vilken ombesörjningsskyldigheten har flyttats över inte längre ombesörjningsskyldighet i fråga om det kärnavfall som avses i beslutet om godkännande av överflyttningen enligt vad som närmare anges i beslutet.

212 §

Anmälan om överlåtande av kärnavfall

Utöver vad som föreskrivs i 211 § får kärnavfall överlåtas till en annan tillståndshavare utan att ombesörjningsskyldigheten flyttas över. Kärnavfall får dock överlåtas endast till en sådan tillståndshavare som har gett sitt samtycke till att ta emot det och som har ett i denna lag avsett tillstånd att inneha, hantera och lagra eller slutförvara det kärnavfall som överläts.

En tillståndshavare som i enlighet med 1 mom. överlåter kärnavfall till en annan tillståndshavare ska på förhand anmäla detta till Strålsäkerhetscentralen. Anmälan ska innehålla en redogörelse för att de förutsättningar som anges i 1 mom. uppfylls.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

213 §

Flyttning av kärnavfall inom ett område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse

En förpackning som används för att flytta använt kärnbränsle inom ett område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse ska vara godkänd av Strålsäkerhetscentralen. För godkännandet förutsätts att förpackningen lämpar sig för säker flyttning av använt kärnbränsle.

Om Strålsäkerhetscentralen har godkänt konstruktionstypen för en förpackning med stöd av lagen om transport av farliga ämnen och förpackningen i fråga lämpar sig för säker flyttning av använt kärnbränsle, krävs inte det godkännande som avses i 1 mom.

Vid flyttning av använt kärnbränsle inom ett område som omfattas av begränsning av trafik och vistelse ska i 1 eller 2 mom. avsedda förpackningar och sådana fortskaffningsmedel, redskap och rutter som är lämpliga med tanke på säkerheten användas och vid flyttning av annat kärnavfall ska sådana förpackningar, fortskaffningsmedel och redskap användas som är lämpliga med tanke på säkerheten.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de förpackningar, fortskaffningsmedel, redskap och rutter som används för flyttning av kärnavfall.

214 §

Forskning av kärnavfall samt hantering av strukturer och komponenter i Finland

Tillståndshavaren får för forskning överlåta små mängder kärnavfall till ett forskningsinstitut i Finland. Den mängd kärnavfall som överlåts ska motsvara den mängd som behövs i den forskningsmetod som ska användas. Tillståndshavaren får också överlåta en kärnanläggningens strukturer eller komponenter som aktiverats eller som kontaminerats av ett radioaktivt ämne för underhåll, rengöring eller reparation till en verksamhetsutövare i Finland. På forskningsinstitutet, verksamhetsutövaren och kärnavfallet tillämpas då vad som i strålsäkerhetslagen föreskrivs om verksamhetsutövare samt om innehav, förvaring och upplagring av radioaktivt avfall.

Forskningsproverna och det kärnavfall som uppkommit till följd av forskningen ska återlämnas till tillståndshavaren. Detsamma gäller underhållna, rengjorda eller reparerade strukturer och komponenter samt det kärnavfall som uppkommit till följd av dessa åtgärder.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 2 mom. kan Strålsäkerhetscentralen dock godkänna att forskningsinstitutet sörjer för avfallshanteringen av sådant undersökt kärnavfall som det inte är ändamålsenligt att återlämna till tillståndshavaren. På forskningsinstitutet och kärnavfallet tillämpas då vad som i strålsäkerhetslagen föreskrivs om verksamhetsutövare och om oskadliggörande av radioaktivt avfall. För godkännandet förutsätts att forskningsinstitutet har förbundit sig att sörja för avfallshanteringen och uppfyller de villkor som anges i strålsäkerhetslagen. Ombesörjningsskyldigheten anses ha upphört i fråga om detta kärnavfall när Strålsäkerhetscentralen har fattat det nämnda beslutet om avfallshantering av undersökt kärnavfall och beslutet har vunnit laga kraft.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

215 §

Innehav, hantering, lagring och slutförvaring av radioaktivt avfall

Tillståndshavaren får i enlighet med det som vid behov preciseras i kärnanläggningstillståndet inneha, hantera, lagra eller slutförvara också sådant radioaktivt avfall som omfattas av strålsäkerhetslagens tillämpningsområde. På åtgärder för avfallshantering av detta avfall tillämpas då vad som i denna lag föreskrivs om åtgärder för hantering av kärnavfall.

Tillståndshavaren har ombesörjningsskyldighet för radioaktivt avfall som avses i 1 mom. enligt vad som i denna lag föreskrivs om ombesörjningsskyldighet i fråga om kärnavfall, när det radioaktiva avfallet har placerats i slutförvar. Då tillämpas på detta avfall också i övrigt i stället för strålsäkerhetslagen vad som i denna lag föreskrivs om kärnavfall och slutförvaring. Arbets- och näringsministeriet kan godkänna att ombesörjningsskyldigheten redan tidigare flyttas över på tillståndshavaren. För godkännandet förutsätts att den som överlåtit det radioaktiva avfallet ger sitt samtycke till att ombesörjningsskyldigheten flyttas över och att reserveringen av medel för kostnader i fråga om avfallet har avgjorts på behörigt sätt.

21 kap.

Slutförvaring av kärnavfall samt begränsningar av import, export och överföring av kärnavfall

216 §

Skyldigheter som gäller slutförvaring av kärnavfall

Kärnavfall som uppkommit i Finland ska slutförvaras i Finland.

Kärnavfallet ska slutförvaras på så sätt att strålningsexponeringens inverkan på människor och miljön hålls på en utifrån tillgänglig information godtagbar nivå och att säkerställandet av långtidssäkerheten inte förutsätter att slutförvaringsplatsen övervakas på lång sikt. I fråga om markslutförvarsanläggningar är ett krav för långtidssäkerheten att tillsyn eller andra åtgärder inte längre behövs när 200 år har förflutit från den permanenta förslutningen av slutförvarsanläggningen.

Närmare bestämmelser om dosrestriktioner för stålningsexponeringen efter den permanenta förslutningen av en slutförvarsanläggning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

217 §

Avvikelse från skyldighet i fråga om slutförvaring av kärnavfall

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 216 § 1 mom. kan arbets- och näringsministeriet godkänna att kärnavfall slutförvaras annanstans än i Finland, om

- 1) arrangemanget inte har någon nämnvärd betydelse med tanke på tillståndshavarens ombesörjningsskyldighet och det är fråga om en liten mängd kärnavfall,
- 2) arrangemanget är motiverat av ett betydande ekonomiskt eller annat vägande skäl,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

3) Finland vid tidpunkten för överlåtelsen av kärnavfallet har ett giltigt i artikel 4 i rådets direktiv 2011/70/Euratom om inrättande av ett gemenskapsramverk för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall avsett avtal med en annan stat, och

4) ett sådant bindande avtal har ingåtts mellan aktörerna inom kärnavfallshanteringen som omfattar åtgärder för slutförvaringen och andra behövliga åtgärder inom kärnavfallshanteringen och som är genomförbart med beaktande av tidsplanen för avtalets fullgörande samt övriga villkor.

Om ett sådant avtal som avses i 1 mom. 3 punkten har ingåtts med en stat som inte är medlemsstat i Europeiska unionen ska avtalets innehåll meddelas till Europeiska kommissionen och skäliga åtgärder vidtas för att säkerställa att

1) den mottagande staten har ingått ett avtal med **Euroatom** om hanteringen av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall eller är part i konventionen om säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och om säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall (FördrS 36/2001),

2) den mottagande staten har ett program för slutförvaring av radioaktivt avfall och för förberedande åtgärder för det med mål om en hög säkerhetsnivå som är likvärdiga med de mål som uppställts i denna lag, och

3) den mottagande statens slutförvaringsanläggning har fått tillstånd för slutförvaring av kärnavfallspartiet i fråga, är i drift före överlåtelsen av avfallet och sköts i enlighet med kraven i den mottagande statens i 2 mom. avsedda program.

218 §

Hantering och lagring annanstans av kärnavfall som uppkommit i Finland

Kärnavfall som uppkommit i Finland ska hanteras och lagras i Finland.

Med avvikelse från 1 mom. kan arbets- och näringsministeriet dock godkänna att kärnavfall som uppkommit i Finland hanteras och kortvarigt lagras annanstans än i Finland. Godkännandet förutsätter att

1) iakttagandet av ombesörjningsskyldigheten inte äventyras,

2) skyldigheterna i fråga om kärnämneskontrollen uppfylls, och

3) det har godkänts att slutförvaringen av kärnavfallet i fråga och av det kärnavfall som uppkommit i samband med eller som en följd av hantering eller lagring av det kärnavfallet genomförs i enlighet med 217 § annanstans än i Finland eller i enlighet med 219 § 3 mom. i Finland.

219 §

Förbud mot slutförvaring av kärnavfall som uppkommit annanstans

Kärnavfall och därmed jämförbart radioaktivt avfall som uppkommit någon annanstans än i Finland får inte slutförvaras i Finland.

Med avvikelse från 1 mom. kan arbets- och näringsministeriet godkänna att kärnavfall och därmed jämförbart radioaktivt avfall som uppkommit någon annanstans slutförvaras i Finland, om

Betänkande EkUB 21/2026 rd

1) arrangemanget inte har någon nämnvärd betydelse med tanke på ombesörjningsskyldigheten för den som tar emot kärnavfallet och det är fråga om en liten mängd kärnavfall,

2) kärnavfallshanteringen för avfallet har ordnats i Finland och det har reserverats medel för kostnaderna för den,

3) arrangemanget också annars än på de sätt som avses i 1 och 2 punkten överensstämmer med samhällets helhetsintresse, och

4) de i 217 § 1 mom. 2–4 punkten föreskrivna villkoren uppfylls.

Dessutom kan arbets- och näringsministeriet godkänna att kärnavfall som uppkommit utomlands slutförvaras i Finland, om det är fråga om kärnavfall som bildats i samband med service, hantering, kortvarig lagring eller avveckling utomlands av en struktur eller komponent som har aktiverats eller som har kontaminerats med ett radioaktivt ämne i användningen av kärnenergi i Finland och aktiviteten hos det kärnavfall som ska återlämnas inte väsentligt skiljer sig från den ursprungliga aktiviteten hos den struktur eller komponent som exporterats från Finland.

220 §

Hantering och lagring i Finland av kärnavfall som uppkommit annanstans

Kärnavfall och därmed jämförbart radioaktivt avfall som uppkommit någon annanstans än i Finland får inte hanteras eller lagras i Finland.

Med avvikelse från 1 mom. kan statsrådet bevilja tillstånd för hantering och kortvarig lagring i Finland av kärnavfall och därmed jämförbart radioaktivt avfall som uppkommit någon annanstans (*tillstånd för hantering och lagring av kärnavfall*), om de allmänna principerna och skyldigheterna enligt 7–13 § uppfylls på behörigt sätt vid hanteringen och lagringen av det nämnda avfallet och

1) den kommun där verksamheten enligt ansökan ska bedrivas har förordat projektet,

2) anledningen är i Finland bedriven verksamhet som är motiverad av ett betydande ekonomiskt eller annat vägande skäl,

3) mottagarens kärnanläggningstillstånd berättigar till hantering och lagring av avfallet i fråga och hanteringen och lagringen även i övrigt genomförs på ett säkert sätt,

4) skyldigheterna i fråga om kärnämneskontrollen uppfylls,

5) ett sådant bindande avtal har ingåtts mellan aktörerna inom kärnavfallshanteringen som omfattar behövliga åtgärder inom kärnavfallshanteringen i fråga om kärnavfall och därmed jämförbart radioaktivt avfall och avfall som uppkommer i samband med eller till följd av hanteringen eller lagringen av dem och som är genomförbart med beaktande av tidsplanen för avtalets fullgörande samt övriga villkor,

6) den stat varifrån kärnavfallet eller det därmed jämförbara radioaktiva avfallet importeras eller överförs för att hanteras eller lagras har förbundit sig till att ta hand om avfall som avses i 5 punkten på ett säkert och ansvarsfullt sätt,

7) den som ansöker om tillstånd har ställt en tillräcklig säkerhet för den händelse att åtgärder som hänför sig till kärnavfallshantering trots ett avtal enligt 5 punkten och en förbindelse enligt 6 punkten måste vidtas i Finland och där också den osäkerhet som hänför sig till kostnadsförslagen har beaktats genom att beloppet av de beräknade kostnaderna har höjts med 25 procent,

8) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för beviljande av tillstånd.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Med avvikelse från 1 och 2 mom. kan arbets- och näringsministeriet godkänna att små mängder kärnavfall och därmed jämförbart radioaktivt avfall som uppkommit någon annanstans hanteras och kortsiktigt lagras i Finland, om

1) hanteringen och lagringen är motiverade på grund av en forskning av kärnavfall som görs i Finland och är förenliga med samhällets helhetsintresse,

2) mängden av avfallet i fråga motsvarar den mängd som behövs i den forskningsmetod som ska användas.

3) forskningsinstitutet uppfyller de villkor som föreskrivs i 214 § 1 mom. och de villkor som avses i det momentet och föreskrivs i strålsäkerhetslagen, och hanteringen och lagringen även i övrigt genomförs på ett säkert sätt,

4) skyldigheterna i fråga om kärnämneskontrollen uppfylls,

5) kärnavfallshanteringen har ordnats i enlighet med 2 mom. 5 och 6 punkten, eller det är fråga om sådant avfall som det inte är ändamålsenligt att återlämna, och

a) det har reserverats medel för kostnaderna för kärnavfallshanteringen i Finland,

b) Strålsäkerhetscentralen har godkänt att forskningsinstitutet sörjer för avfallshanteringen av det undersökta avfallet med tillämpning av vad som i 214 § 3 mom. föreskrivs om förutsättningar för godkännande och att vad som i strålsäkerhetslagen föreskrivs om verksamhetsutövare och oskadliggörande av radioaktivt avfall tillämpas på forskningsinstitutet och avfallet, och

c) de villkor som föreskrivs i 217 § 1 mom. 3 och 4 punkten uppfylls,

6) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för godkännandet.

221 §

Kompletterande bestämmelser om tillstånd för hantering och lagring av kärnavfall

På ansökan om tillstånd för hantering och lagring av kärnavfall och handläggningen av ansökan tillämpas bestämmelserna i 316 § 2–4 mom. om ansökan om kärnanläggningstillstånd, bestämmelserna i 317 § 1 mom. och vad som föreskrivs med stöd av 317 § 4 mom. och bestämmelserna i 318 § om behandling av tillståndsärenden i fråga om kärnanläggningar samt 319 § om delgivning av och information om ansökan om kärnanläggningstillstånd. Arbets- och näringsministeriet är tillståndsmyndighet i ärendet.

Tillstånd för hantering och lagring av kärnavfall är i kraft en viss tid. Tillståndsbeslutet ska innehålla en tidsfrist för när kärnavfallet eller det därmed jämförbara radioaktiva avfallet senast ska exporteras eller överföras från Finland. Tillståndsbeslutet ska förenas med villkor som behövs för förhindrande av spridning av kärnvapen och med tanke på iakttagandet av skyldigheterna inom kärnavfallshanteringen samt för säkerställande av förutsättningarna för beviljande av tillstånd. På tillståndsbeslutet tillämpas dessutom vad som i 309 § föreskrivs om innehåll i ett beslut om kärnanläggningstillstånd och vad som i 320 § 1 och 3 mom. föreskrivs om meddelande av och information om tillståndsbeslut. På återkallande av tillstånd för hantering och lagring av kärnavfall tillämpas vad som i 323 § föreskrivs om återkallande av beslut om kärnanläggningstillstånd.

Närmare bestämmelser om de aktörer vars utlåtande ska begäras om en ansökan om tillstånd för hantering och lagring av kärnavfall och om innehåll i tillståndsbeslut får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

222 §

Säkerhet som gäller hantering och lagring av kärnavfall som uppkommit annanstans

Som en i 220 § 2 mom. 7 punkten avsedd säkerhet som krävs för hantering och lagring av kärnavfall som uppkommit annanstans godkänns borgen, försäkring eller en pantsatt insättning. Den som ställer säkerheten ska vara ett kreditinstitut, en försäkringsanstalt eller något annat yrkesmässigt finansiellt institut med hemort i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Säkerheten ska ställas till förmån för arbets- och näringsministeriet före importen eller överföringen av avfallet till Finland. Säkerheten ska vara i kraft i tre månader också efter att avfallet i fråga har exporterats eller överförts från Finland. Ministeriet ska på ansökan frigöra säkerheten när avfallet i fråga har exporterats eller överförts från Finland och tre månader har förflutit från det.

Arbets- och näringsministeriet har rätt att inleda realisering av säkerheten om kärnavfallet eller det därmed jämförbara radioaktiva avfallet inte exporterats eller överförts från Finland inom den fastställda tidsfristen. Innan säkerheten realiseras ska arbets- och näringsministeriet i enlighet med 369 § förelägga verksamhetsutövaren att uppfylla sina skyldigheter. Säkerheten kan användas till att täcka kostnader för åtgärder i samband med tvångsutförande.

223 §

Godkännande av utförande av import, export och överföring av kärnavfall

Import, export, överföring och transitering genom Finlands territorium av kärnavfall och därmed jämförbart radioaktivt avfall ska ha godkänts av Strålsäkerhetscentralen innan de utförs. För godkännande förutsätts att de förfaranden som föreskrivs i direktivet om kärnavfallstransporter iaktas när åtgärden vidtas samt att de tillstånd och godkännanden som förutsätts i denna lag har erhållits för verksamheten eller att det har gjorts en anmälan om dem i enlighet med denna lag.

Om det är fråga om import eller överföring från Finland av sådant kärnavfall som samtidigt är kärnmaterial, förutsätts dessutom för godkännandet att bestämmelserna om tillståndsprövning i 10 § i lagen om exportkontroll iaktas.

Utöver vad som föreskrivs i artikel 17 i direktivet om kärnavfallstransporter ska Strålsäkerhetscentralen i sin föreskriftssamling publicera en kopia av det standarddokument som avses i den artikeln.

224 §

Uppgifter om kärnavfall som ska uppges i tulldeklarationen

Tillståndshavaren ska i tulldeklarationen eller en redogörelse som hänför sig till den meddela när kärnavfall importeras eller exporteras. I tulldeklarationen ska anges numret på det beslut om godkännande som berättigar till import eller export.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i tulldeklarationen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

225 §

Återlämnande av kärnavfall från en slutförvarsanläggning

Det ska vara möjligt att återlämna kärnavfall från en slutförvarsanläggning innan slutförvarsanläggningen försluts permanent, om det är nödvändigt med tanke på säkerheten. Detta får dock inte äventyra anläggningens driftssäkerhet eller långtidssäkerhet eller långtidssäkerheten i fråga om annat kärnavfall som placerats i slutförvar.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om säkerheten vid återlämnande av kärnavfall.

22 kap.

Reservering av medel för kostnader för kärnavfallshantering

226 §

Tillståndshavarens reserveringsskyldighet

Tillståndshavaren ska reservera medel för kostnaderna för kärnavfallshantering. Tillståndshavaren ska uppfylla sin reserveringsskyldighet genom att betala nedan angivna avgifter till den reserveringsfond som Statens kärnavfallshanteringsfond upprätthåller och genom att till staten överlämna nedan angivna säkerheter för den händelse att avgiftsskyldigheten försummas.

Vid tillämpningen av bestämmelserna om reserveringsskyldighet ska som kostnader för kärnavfallshantering också betraktas

1) kostnader för avfallshantering av sådana i 5 § 1 mom. 30 punkten avsedda strukturer, komponenter, saker och ämnen som aktiverats eller som kontaminerats med ett radioaktivt ämne och som ännu inte tagits ur bruk,

2) sådana förvaltningskostnader och andra kostnader i anslutning till kärnavfallshantering som i framtiden föränsas av driften av en organisation som sköter dessa åtgärder,

3) sådana kostnader som i framtiden föränsas av en myndighets åtgärder i anslutning till kärnavfallshantering och som tillståndshavaren är skyldig att ersätta.

Närmare bestämmelser om de kostnader för kärnavfallshantering som reserveringsskyldigheten anses omfatta och de förfaranden som ska användas för att bestämma kostnaderna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

227 §

Tillståndshavarens ansvarsbelopp

Det beräknade beloppet av de framtida utgifterna för hanteringen av det kärnavfall som uppkommer i samband med eller som en följd av tillståndshavarens verksamhet (*ansvarsbeloppet*) ska basera sig på ett kostnadsförslag för åtgärder enligt en godkänd plan för kärnavfallshantering.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

228 §

Beräkning av tillståndshavarens ansvarsbelopp

Tillståndshavaren ska vart tredje år till arbets- och näringsministeriet lämna in

1) en uppskattning av ansvarsbeloppen för det innevarande kalenderåret och de två följande kalenderåren,

2) en preliminär uppskattning av ansvarsbeloppen för de två följande kalenderåren efter den period som avses i 1 punkten,

3) en uppskattning av de totala kostnaderna för kärnavfallshanteringen för de två följande kalenderåren efter den period som avses i 2 punkten,

4) en redogörelse över de åtgärder inom kärnavfallshanteringen som har vidtagits under de tre föregående kalenderåren samt dessa åtgärders eventuella inverkan på de ansvarsbelopp som avses i 1 och 2 punkten.

Tillståndshavaren ska dock årligen lämna in de uppskattningar och redogörelser som avses i 1 mom.

1) i initialfasen av verksamheten, om tillståndshavarens ansvarsbelopp inte tidigare har fastställts, samt

2) i slutfasen av verksamheten, när avvecklingen av tillståndshavarens kärnanläggningar och förslutningen av slutförvarsanläggningen har inletts.

Vid beräkningen ska tillståndshavaren använda sådana pris- och kostnadsuppgifter som anses vara tillförlitliga och osäkerhet i fråga om dessa uppgifter ska i skälig utsträckning beaktas som en omständighet som höjer ansvarsbeloppet. Uppskattningar av ansvarsbeloppen ska lämnas både enligt pris- och kostnadsnivån för det kalenderår då kalkylen görs och enligt pris- och kostnadsnivån för det kalenderår som kalkylen gäller. När tillståndshavaren första gången lämnar de i 1 mom. avsedda uppskattningarna till ministeriet, godkänner ministeriet grunderna för uppskattningen efter att ha säkerställt att kostnads- och prisuppgifterna och kalkylen är riktiga och tillförlitliga samt konsekventa i förhållande till den godkända planen för kärnavfallshantering.

Om tillståndshavaren trots uppmaning från arbets- och näringsministeriet försummar en i 1–3 mom. föreskriven skyldighet, ska ministeriet inhämta en uppskattning av ansvarsbeloppen av en sådan oberoende expert eller sammanslutning som är förtrogen med kärnavfallshantering.

Närmare bestämmelser om hur kostnaderna för kärnavfallshanteringen ska beaktas vid beräkningen av ansvarsbeloppet, om säkerställandet av att beräkningen är riktig och tillförlitlig samt om det förfarande som ska tillämpas när uppskattningarna och utredningarna lämnas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

229 §

Tillståndshavarens fondandel och fonderingsmål

Beloppet av tillståndshavarens medel i reserveringsfonden (*fondandel*) ska under respektive kalenderår nå till ett mål (*fonderingsmål*) som är lika stort som ansvarsbeloppet för det föregående kalenderåret.

När det är fråga om ett nytt kärnkraftverk ska tillståndshavarens fonderingsmål periodiseras för en jämnare fördelning av kärnavfallshanteringens kostnadseffekter, dock så att fonderingsmålet

Betänkande EkUB 21/2026 rd

under kärnkraftverkets olika driftsår utgör en bestämd andel av det ansvarsbelopp som anläggningen medför för tillståndshavaren. Fonderingsmålet förhållande till detta ansvarsbelopp ska härvid efter hand ökas så att fonderingsmålet når ansvarsbeloppet i tillräckligt god tid före den tidpunkt då verksamheten vid kärnkraftverket beräknas upphöra. Periodiseringstiden får vara högst 40 år. Beslut om periodiseringstidens längd fattas på tillståndshavarens ansökan, när grunderna för uppskattningen av ansvarsbeloppet godkänns i enlighet med vad som föreskrivs i 228 § 3 mom.

När det är fråga om en slutförvarsanläggning ska tillståndshavarens fonderingsmål omfatta behövliga skäliga statliga tillsynskostnader och andra åtgärdskostnader som uppkommer efter att slutförvarsanläggningen förslutits permanent vilka har periodiserats i jämna poster senast under de tio sista åren av slutförvarsanläggningens beräknade driftstid.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid beräkning av fonderingsmålet i de fall som avses i 2 och 3 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

230 §

Fastställande av ansvarsbelopp och fonderingsmål

Arbets- och näringsministeriet fastställer med tre års mellanrum i slutet av det tredje kalenderåret varje tillståndshavarens ansvarsbelopp för det innevarande kalenderåret och de två föregående kalenderåren samt fonderingsmål och de preliminära ansvarsbeloppen för de tre följande kalenderåren. Beslut som gäller tillståndshavarna fattas för samma treårsperiod.

Med avvikelse från 1 mom. kan arbets- och näringsministeriet årligen i slutet av kalenderåret fastställa tillståndshavarens fonderingsmål för det följande kalenderåret samt fastställa ansvarsbeloppet för det innevarande kalenderåret och preliminärt ansvarsbeloppen för de två därpå följande kalenderåren, om det är fråga om initialfasen av en sådan ny tillståndshavarens verksamhet för vilken det inte tidigare har fattats beslut om fastställande enligt 1 mom. eller slutfasen av en sådan tillståndshavarens verksamhet vars avveckling av kärnanläggningar och förslutning av slutförvarsanläggningen har inletts.

Fonderingsmålet fastställs enligt pris- och kostnadsnivån för det kalenderår utifrån vars ansvarsbelopp fonderingsmålet ska bestämmas. Ansvarsbeloppen och de preliminära ansvarsbeloppen fastställs enligt pris- och kostnadsnivån för det kalenderår som beslutet gäller.

231 §

Undantag som hänför sig till fastställande av fonderingsmål

Om det i ett beslut av arbets- och näringsministeriet som ska fattas med stöd av 230 § 1 mom. fastställs ett ansvarsbelopp för tillståndshavaren för det innevarande kalenderåret som är minst 20 och högst 25 procent eller, om det leder till ett förmånligare slutresultat med avseende på tillståndshavaren, minst 20 och högst 100 miljoner euro större än det tidigare preliminärt fastställda preliminära ansvarsbeloppet för samma kalenderår, och ändringen inte beror på att det vidtagits betydligt färre avfallshanteringsåtgärder än vad som antagits i den kalkyl som uppskattningen av ansvarsbeloppet grundat sig på, kan arbets- och näringsministeriet godkänna att en del av denna ändring av ansvarsbeloppet får lämnas obeaktad när fonderingsmålet fastställs för de två kalenderår som följer på kalenderåret i fråga. Det fonderingsmål som ska fastställas för

Betänkande EkUB 21/2026 rd

det andra kalenderåret får dock inte vara mindre än det fonderingsmål som fastställs för det första kalenderåret.

Om kostnaderna för kärnavfallshanteringen stiger från det som beräknats tidigare till följd av en exceptionell händelse eller av någon annan särskild orsak och ändringen av ansvarsbeloppet är större än vad som föreskrivits i 1 mom., kan arbets- och näringsministeriet godkänna att den ändring av fonderingsmålet som baserar sig på de nya kostnader som uppkommit på detta sätt periodiseras i jämnstora poster under en tid på högst fem år.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid fastställandet av fonderingsmålet i de fall som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

232 §

Justering av ansvarsbelopp och fonderingsmål

Arbets- och näringsministeriet kan i slutet av ett kalenderår justera det ansvarsbelopp som fastställts i det beslut som avses i 230 § 1 mom. för det innevarande kalenderåret samt fastställda fonderingsmål och preliminära ansvarsbelopp, om

1) det i tillståndshavarens verksamhet sker sådana förändringar som annat än i ringa grad ökar den mängd kärnavfall som uppkommer i samband med eller som en följd av tillståndshavarens verksamhet,

2) de planerade åtgärderna inom kärnavfallshanteringen fördröjs annat än i ringa grad,

3) det fastställda ansvarsbeloppet för det innevarande kalenderåret samt de fastställda fonderingsmålen och de preliminära ansvarsbeloppen som en följd av en överflyttning av ombesörjningsskyldigheten sjunker lika mycket för överlåtaren som de ökar för mottagaren.

Tillståndshavaren ska ansöka om justering av ansvarsbeloppet och fonderingsmålet och till arbets- och näringsministeriet lämna in de uppskattningar och redogörelser som avses i 228 § 1 mom., om en i 1 mom. 1 punkten i denna paragraf avsedd förändring är väsentlig eller ett i 2 punkten avsett dröjsmål är väsentligt enligt en helhetsbedömning. På uppskattningen av tillståndshavarens ansvarsbelopp tillämpas 228 §.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid justering av ansvarsbeloppet och fonderingsmålet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

233 §

Tillståndshavarens avgift för kärnavfallshantering

Statens kärnavfallshanteringsfond fastställer årligen en avgift för kärnavfallshantering som tillståndshavaren är skyldig att betala till reserveringsfonden i syfte att höja fondandelen så att den överensstämmer med fonderingsmålet.

Avgiften för kärnavfallshantering ska betalas på så sätt att fondandelen den sista mars är lika stor som fonderingsmålet för samma kalenderår. Fonden ska utan dröjsmål underrätta arbets- och näringsministeriet om tillståndshavaren försummar sin avgiftsskyldighet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

234 §

Säkerhetsarrangemang för att reservera medel för kärnavfallshantering

Tillståndshavaren ska till staten överlämna säkerheter på så sätt att det sammanlagda beloppet av säkerheterna före utgången av juni månad det innevarande året motsvarar ett belopp som fås genom att det ansvarsbelopp som fastställts för det föregående kalenderåret höjs med 10 procent och detta minskas med det fonderingsmål som fastställts för det innevarande kalenderåret. I kalkylen justeras ansvarsbeloppet först enligt kostnadsnivån för det föregående kalenderåret. Första gången ska tillståndshavaren dock lämna säkerheter till det nämnda beloppet inom en månad från det att beslutet om kärnanläggningens drifttillstånd har vunnit laga kraft eller har verkställts utan att det vunnit laga kraft.

De säkerheter som används ska vara godkända av arbets- och näringsministeriet. Förutsatt att säkerhetens giltighetstid är minst fem år kan ministeriet som säkerhet godkänna

1) en kreditförsäkring som meddelats av ett i 1 kap. 1 § i försäkringsbolagslagen (521/2008) avsett försäkringsbolag,

2) av en finsk inlåningsbank ställd proprieborgen,

3) av ett finskt samfund ställd proprieborgen som vad tillförlitligheten beträffar motsvarar en säkerhet enligt 1 eller 2 punkten,

4) en pantsättningsförbindelse som gäller medel som tillståndshavaren har på ett bankkonto i en finländsk inlåningsbank,

5) fastighetsinteckning som gäller en annan fastighet än kärnanläggningens fastighet och som motsvarar högst 75 procent av fastighetens sannolika överlåtelsepris och som vad tillförlitligheten beträffar motsvarar en säkerhet enligt 1 eller 2 punkten.

Tillståndshavaren ska till arbets- och näringsministeriet lämna ett förslag om iakttagandet av den i 1 mom. avsedda skyldigheten i tillräckligt god tid före den tidpunkt då säkerheterna ska ha överlämnats till staten. Ministeriet kan godkänna förslaget, om säkerheternas totala belopp överensstämmer med 1 mom. och säkerheterna har godkänts i ett i 2 mom. avsett beslut.

Närmare bestämmelser om grunderna för bedömningen av säkerheters godtagbarhet och det förfarande som ska tillämpas vid godkännandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

235 §

Extra avgift för kärnavfallshantering

Om tillståndshavaren inte till staten överlämnar säkerheter i enlighet med 234 §, ska arbets- och näringsministeriet ålägga tillståndshavaren att till reserveringsfonden betala en extra avgift för kärnavfallshantering som motsvarar det bristande beloppet senast en månad efter det att säkerheterna ska ha överlämnats i enlighet med 234 § 1 mom. Statens kärnavfallshanteringsfond ska utan dröjsmål underrätta arbets- och näringsministeriet, om tillståndshavaren försummar sin avgiftsskyldighet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

236 §

Återlämnande av säkerheter som överlämnats till staten

Om beloppet av de säkerheter som tillståndshavaren har överlämnat till staten överstiger det som krävs enligt 234 § 1 mom., ska arbets- och näringsministeriet återlämna säkerheter motsvarande den överstigande delen före utgången av juni det innevarande kalenderåret, om tillståndshavaren har fullgjort sin skyldighet i fråga om avgiften för kärnavfallshantering och staten inte har fordringar enligt 23 kap.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid återlämnande av säkerheter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

237 §

Förvandling av säkerhet som överlämnats till staten till pengar

Arbets- och näringsministeriet har rätt att förvandla en till staten överlämnad säkerhet till pengar, om tillståndshavaren

1) har försummat att betala avgift för kärnavfallshantering i enlighet med 233 § eller extra avgift för kärnavfallshantering i enlighet med 235 §, och

2) trots uppmaning från ministeriet inte har avhjälpt bristen inom utsatt tid.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid förvandling av säkerheter till pengar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 kap.

Ersättning till staten för kostnaderna för kärnavfallshanteringen

238 §

Ansvarsbelopp för kärnavfall som ska överlåtas till staten

När statsrådet har fattat ett i 374 § avsett beslut om överlåtelse av kärnavfall till staten, fastställer arbets- och näringsministeriet ett ansvarsbelopp som motsvarar utgifterna för hanteringen av det kärnavfall som ska överlåtas. Samtidigt fastställer ministeriet ett ansvarsbelopp som motsvarar utgifterna för hanteringen av det kärnavfall som tillståndshavaren producerar som inte omfattas av beslutet om överlåtelse. Efter detta fastställer ministeriet årligen i slutet av varje kalenderår tillståndshavarens ansvarsbelopp för det innevarande kalenderåret samt preliminärt ansvarsbeloppet för de två därpå följande kalenderåren.

På ansvarsbeloppet för kärnavfall som överlåtits till staten och på beräkningen av det tillämpas bestämmelserna i 227 och 228 §. Arbets- och näringsministeriet ska vid behov göra en separat utredning om de åtgärder inom kärnavfallshanteringen som har vidtagits under de tre föregående kalenderåren samt om dessa åtgärders inverkan på ansvarsbeloppet för det innevarande kalenderåret.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

239 §

Täckning av statens fordran samt tillståndshavarens täckningsandel

När ansvarsbeloppet för det kärnavfall som överlåtits till staten har fastställts för första gången i enlighet med 238 §, ska Statens kärnavfallshanteringsfond från tillståndshavarens fondandel avskilja en andel som motsvarar den relativa andel som det ansvarsbelopp vilket motsvarar det överlåtna kärnavfallet utgör av det sammanlagda beloppet av de i 238 § 1 mom. avsedda ansvarsbeloppen. Den andel som avskilts från tillståndshavarens fondandel är i reserveringsfonden reserverad för kostnaderna för hantering av det kärnavfall som tillståndshavaren ålagts att överlåta till staten, som tillståndshavaren fortfarande ansvarar för (*tillståndshavarens täckningsandel*).

Om det belopp som flyttats över till tillståndshavarens täckningsandel är mindre än det ansvarsbelopp som motsvarar det överlåtna kärnavfallet, ska tillståndshavaren betala statens återstående fordran till reserveringsfonden såsom ett tillägg till tillståndshavarens täckningsandel inom tre månader efter det att ansvarsbeloppet har fastställts i enlighet med 238 §. Till den del tillståndshavaren försummar denna skyldighet, har arbets- och näringsministeriet rätt att förvandla de säkerheter som tillståndshavaren överlämnat till staten till pengar, varvid de på detta sätt erhållna medlen läggs till tillståndshavarens täckningsandel.

Tillståndshavarens lån ur reserveringsfonden ska sägas upp så att det förfaller inom en månad till den del det motsvarar statens fordran.

240 §

Täckningsbehov

Tillståndshavarens täckningsandel ska under respektive kalenderår uppgå till det mål (*täckningsbehov*) som fås genom att det ansvarsbelopp för föregående kalenderår som motsvarar kostnaderna för hanteringen av det kärnavfall som ska överlåtas till staten höjs med 25 procent.

Arbets- och näringsministeriet fastställer täckningsbehovet för det följande kalenderåret första gången samtidigt som det fastställer det ansvarsbelopp som motsvarar utgifterna för hanteringen av det kärnavfall som ska överlåtas till staten. Efter det fastställer ministeriet i slutet av varje kalenderår täckningsbehovet för det följande kalenderåret. Om tillståndshavarens fonderingsmål har periodiserats i enlighet med 229 § 2 eller 3 mom., kan arbets- och näringsministeriet bestämma att periodiseringen avslutas.

241 §

Statens fordran på basis av täckningsbehovet

När arbets- och näringsministeriet har fastställt täckningsbehovet uppkommer för staten hos tillståndshavaren en fordran som till beloppet motsvarar täckningsbehovet och som ska betalas på uppmaning.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

242 §

Täckningsavgift

Statens kärnavfallshanteringsfond fastställer årligen en täckningsavgift som tillståndshavaren är skyldig att betala till reserveringsfonden i syfte att höja täckningsandelen så att den motsvarar det fastställda täckningsbehovet.

Täckningsavgiften ska betalas på så sätt att tillståndshavarens täckningsandel den sista mars är lika stor som täckningsbehovet för samma kalenderår. Fonden ska utan dröjsmål underrätta arbets- och näringsministeriet om tillståndshavaren försummar sin avgiftsskyldighet.

243 §

Säkerheter som hänför sig till täckningsbehovet

Tillståndshavaren ska till staten överlämna säkerheter på så sätt att det sammanlagda beloppet av säkerheterna före utgången av juni månad det innevarande året motsvarar ett belopp som fås genom att det ansvarsbelopp för till staten överlåtet kärnavfall som fastställts för det föregående kalenderåret höjs med 25 procent och detta minskas med tillståndshavarens täckningsbehov som fastställts för det innevarande året.

På godkännande som säkerhet tillämpas dessutom 234 §.

244 §

Extra täckningsavgift

Om tillståndshavaren inte till staten överlämnar säkerheter i enlighet med 243 §, ska tillståndshavaren till reserveringsfonden betala en extra täckningsavgift som motsvarar det bristande beloppet senast inom en månad efter att den tidsfrist som avses i 243 § har löpt ut. Arbets- och näringsministeriet bestämmer storleken på den extra täckningsavgiften.

Statens kärnavfallshanteringsfond ska utan dröjsmål underrätta arbets- och näringsministeriet om tillståndshavaren försummar sin avgiftsskyldighet i fråga om den extra täckningsavgiften.

245 §

Återlämnande eller förvandlande till pengar av säkerheter som hänför sig till täckningsbehovet

Om beloppet av de säkerheter som tillståndshavaren har överlämnat till staten överstiger det som krävs enligt 243 §, ska arbets- och näringsministeriet till tillståndshavaren återlämna säkerheter motsvarande den överstigande delen före utgången av juni det innevarande kalenderåret, om tillståndshavaren har fullgjort sin skyldighet i fråga om täckningsavgiften.

Arbets- och näringsministeriet har rätt att inleda förvandlingen av en säkerhet som överlämnats till staten till pengar, om tillståndshavaren har försummat att betala täckningsavgift i enlighet med 242 § eller extra täckningsavgift i enlighet med 244 §.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

246 §

Statens kostnader efter permanent förslutning av en slutförvarsanläggning

När Strålsäkerhetscentralen har godkänt en slutförvarsanläggning som permanent försluten, ska Statens kärnavfallshanteringsfond för att täcka statens kostnader för tillsyn och andra åtgärder som behövs efter förslutningen från tillståndshavarens fondandel till statens täckningsandel avskilja en andel som reserverats för de nämnda kostnaderna.

247 §

Avdrag från fondandelen av andelar som flyttats över till täckningsandelar

När en andel har flyttats över från tillståndshavarens fondandel till tillståndshavarens täckningsandel i enlighet med 239 § 1 mom. eller till statens täckningsandel i enlighet med 246 §, ska Statens kärnavfallshanteringsfond dra av den andel som flyttats över till täckningsandelen från tillståndshavarens fondandel.

248 §

Användning av täckningsandelen

Staten får använda medel som ingår i tillståndshavarens täckningsandel för kostnader för hanteringen av kärnavfall som övergått från tillståndshavaren till staten samt använda medel som ingår i statens täckningsandel för statens kostnader för tillsynsåtgärder och andra åtgärder efter den permanenta förslutningen av en slutförvarsanläggning.

249 §

Återbetalning av överskott i tillståndshavarens täckningsandel

När kostnaderna för hanteringen av kärnavfall som överlåtits till staten har betalats från tillståndshavarens täckningsandel, ska Statens kärnavfallshanteringsfond återbetala eventuellt överskott till tillståndshavaren.

24 kap.

Statens kärnavfallshanteringsfonds placeringsverksamhet

250 §

Utlåning av reserveringsfondens medel till tillståndshavare

En tillståndshavare för vilken arbets- och näringsministeriet har fastställt fonderingsmål för de följande tre kalenderåren har rätt att få lån ur Statens kärnavfallshanteringsfond för tre år i sänder.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Denna rätt föreligger dock inte till den del betalningen av ett lån som förfallit till betalning eller ränta på ett sådant lån har försummats. Tillståndshavaren ska meddela om sin avsikt att utnyttja rätten att låna ur fonden senast den dag som fonden uppgivit.

Det belopp som är utlånat från fonden till en tillståndshavare får uppgå till högst 60 procent av det belopp som fås genom att tillståndshavarens andel av de kostnader som enligt uppskattning under lånetiden uppstår för förvaltningen av fonden och skötseln av fondens kapital dras av från tillståndshavarens fastställda fonderingsmål. Om de fonderingsmål som fastställts för de följande tre kalenderåren avviker från varandra i fråga om belopp, används det fonderingsmål som är det lägsta i fråga om belopp.

Tillståndshavarens aktieägare har rätt att använda tillståndshavarens rätt att få lån ur fonden till den del som tillståndshavaren inte själv gör det. Det belopp som vid respektive tidpunkt kan utges som lån från fonden till aktieägarna ska lånas ut till de aktieägare som kräver det, vid behov i förhållande till deras aktieinnehav, på det sätt som närmare bestäms av fonden.

251 §

Villkor för utlåning samt krav på säkerhet

Räntan på ett i 250 § avsett lån ska bindas vid en referensränta som allmänt noteras på marknaden. Denna referensränta ska utökas med en särskild räntemarginal för att värdet på kapitalet i reserveringsfonden ska kunna bibehållas och avkastningen tryggas. Dessutom får lån beviljas endast mot betryggande säkerheter. Låntagaren är skyldig att hålla sådan lös eller fast egendom som utgör säkerhet tillräckligt försäkrad.

Statens kärnavfallshanteringsfond ska årligen och vid behov oftare övervaka att de betryggande säkerheterna fortfarande har ett värde såsom säkerhet som ska anses tillräckligt. Om säkerheten inte längre kan anses vara tillräcklig, har fonden rätt att fordra tilläggsäkerhet eller en ny säkerhet och bestämma en tid, inom vilken en sådan säkerhet ska ställas. Om värdet av de betryggande säkerheterna är större än vad som krävs för att trygga lånet, ska fonden efter att ha hört tillståndshavaren utan dröjsmål återlämna säkerheter motsvarande den överstigande delen.

Fonden har rätt att inleda förvandling av en betryggande säkerhet till pengar på det sätt som närmare överenskommit i låneavtalet, när betalningen av ett lån som förfallit till betalning eller av räntan på ett sådant lån har försummats trots uppmaning.

Närmare bestämmelser om säkerheter för lån samt om återlämnande av dem och förvandling av dem till pengar, den tillämpliga referensräntan på lånet och den räntemarginal som ska läggas till den och om andra allmänna villkor för lån får utfärdas genom förordning av statsrådet.

252 §

Placering av Statens kärnavfallshanteringsfonds medel i statens skuldebrev

Minst 20 procent av reserveringsfondens tillgångar, som fås genom att de fonderingsmål som använts i kalkylen enligt 250 § 2 mom. och de fonderingsmål som fastställts enligt 230 § 2 mom. räknas samman och att det från denna summa dras av de kostnader som avses i 250 § 2 mom., står till statens förfogande och får av Statens kärnavfallshanteringsfond placeras i finska statens skuldebrev eller i statsbudgeten flyttas över från fonden till statsverket på viss tid.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

De tillgångar som ingår i reserveringsfondens täckningsandelar ska placeras i sin helhet i enlighet med 1 mom.

Om medel har flyttats över till statsverket, ska det i statsbudgeten årligen intas ett anslag för återbetalning av de medel som respektive år ska återföras till fonden, och för betalning av en sådan ersättning till fonden som till beloppet motsvarar den i 251 § 1 mom. föreskrivna låneräntan, för den tid under vilken medel ur fonden varit överflyttade till statsverket.

Närmare bestämmelser om överflyttande av medel till statsverket får utfärdas genom förordning av statsrådet.

253 §

Annan placering av Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar

Statens kärnavfallshanteringsfond ska av de tillgångar i fonden som avses i 252 § 1 mom. placera minst 20 procent på något annat sätt än det som anges i 250 eller 252 § och då se till att placeringarna är betryggade, ger avkastning och kan förvandlas till pengar samt att de är ändamålsenligt spridda. Vid bedömningen av om placeringarna är betryggade ska särskild uppmärksamhet fästas vid att fondens likviditet är tryggad på ett med hänsyn till fondens verksamhet tillräckligt sätt.

Fondens tillgångar får dock inte placeras i sådana företags masskuldebrevslån, aktier, andelar, skuldförbindelser eller motsvarande instrument vilkas verksamhetsområde omfattar användningen av kärnenergi. Detta hindrar inte att fondens tillgångar placeras i sådana placeringsfonder som avses i 13 kap. i lagen om placeringsfonder (213/2019) eller i motsvarande instrument för kollektiva investeringar där andelen placeringar i ovan avsedda företags instrument är liten.

254 §

Säkerställande av placeringarnas minimiandelar

Statens kärnavfallshanteringsfond ska med tre års mellanrum enligt den situation som råder den 31 mars säkerställa att de i 252 § 1 mom. och 253 § 1 mom. avsedda minimiandelarna i fråga om placeringsverksamheten uppfylls. Vid beräkningen av minimiandelarna ska dock de fonderingsmål som fastställts för tillståndshavarna för det innevarande kalenderåret användas. Fonden ska utan dröjsmål göra de ändringar i placeringsverksamheten som behövs för att uppfylla kraven i fråga om minimiandelar samt besluta om sådan utlåning som avses i 250 § på så sätt att kravet på en maximal andel enligt 2 mom. i den paragrafen uppfylls.

255 §

Buffert

Med tanke på de risker som är förenade med placeringsverksamhet ska Statens kärnavfallshanteringsfond av tillståndshavaren kräva en buffert som är tre procent av tillståndshavarens fonderingsmål för kalenderåret. Bufferten täcks i första hand med det överskott

Betänkande EkUB 21/2026 rd

som avses i 261 §. Statens kärnavfallshanteringsfond fastställer varje kalenderår beloppet av den buffert som krävs av en tillståndshavare.

Tillståndshavaren ska till Statens kärnavfallshanteringsfond överlämna säkerheter som avses i 234 § 2 mom. 1–4 punkten så att det sammanlagda beloppet av säkerheterna den sista mars motsvarar den buffert som avses i 1 mom. till den del det överflyttade överskottet inte täcker den eller tillståndshavaren inte har överlåtit medel till bufferten. Till den del medel har överlåtit till bufferten tillämpas 252 och 253 § på placeringen av dem.

Om de säkerheter och medel som tillståndshavaren överlämnat vid den i 2 mom. nämnda tidpunkten är mer än vad som förutsätts enligt 1 mom., ska Statens kärnavfallshanteringsfond utan dröjsmål till tillståndshavaren återlämna säkerheter och medel som motsvarar den överstigande delen. I första hand återlämnas säkerheter.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid täckande av bufferten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

256 §

Tilläggsbuffert

Om Statens kärnavfallshanteringsfond konstaterar plötsliga och oförutsedda förlustrisker i anslutning till placeringsverksamheten eller sådan exceptionell variation eller osäkerhet hos marknadspriserna som har ökat eller kan öka prisvariationerna, kan fonden kräva en tilläggsbuffert av tillståndshavaren. Tillståndshavaren ska inom en månad från det att kravet framställdes till fonden överlämna säkerheter enligt 234 § 2 mom. 1–4 punkten på så sätt att det sammanlagda beloppet av säkerheterna motsvarar två procent av tillståndshavarens fonderingsmål för kalenderåret.

Fonden ska utan dröjsmål till tillståndshavaren återlämna de säkerheter som överlämnats för täckande av tilläggsbufferten när fonden bedömer att de inte längre behövs.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid täckande av tilläggsbufferten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

257 §

Säkerställande av tillräckliga medel i reserveringsfonden

Statens kärnavfallshanteringsfond ska följa utvecklingen av värdet av reserveringsfondens tillgångar tillräckligt effektivt. Om en tillståndshavares fondandel vid något tillfälle under kalenderåret sjunker mer än fem procent jämfört med fonderingsmålet för kalenderåret, ska fonden kräva tilläggssäkerhet av tillståndshavaren. Tillståndshavaren ska inom en månad från det att kravet framställdes till fonden överlämna säkerheter enligt 234 § 2 mom. 1–4 punkten så att det sammanlagda beloppet av dessa säkerheter samt de säkerheter som lämnats för täckande av bufferten och det överskott som överflyttats till den tillsammans med det återstående värdet av fondandelen motsvarar fonderingsmålet för kalenderåret.

En tillståndshavares fondandel får vid utgången av ett kvartal vara högst tre procent lägre än fonderingsmålet för kalenderåret. Om andelen har minskat mer, ska fonden kräva tilläggssäkerhet av tillståndshavaren. Tillståndshavaren ska inom en månad från det att kravet framställdes till fonden överlämna säkerheter enligt 234 § 2 mom. 1–4 punkten så att det sammanlagda beloppet

Betänkande EkUB 21/2026 rd

av dessa säkerheter samt de säkerheter som lämnats för täckande av bufferten och det överskott som överflyttats till den tillsammans med det återstående värdet av fondandelen motsvarar fonderingsmålet för kalenderåret utökat med bufferten.

258 §

Bemyndigande för Finansinspektionen att meddela föreskrifter

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om organiseringen av placeringsverksamheten och av hanteringen av risker i samband med placeringsverksamheten.

25 kap.

Förvaltning av fondandelar och täckningsandelar

259 §

Värdering av reserveringsfondens tillgångar

Lagen om statsbudgeten (423/1988) tillämpas på upprättandet av Statens kärnavfallshanteringsfonds budget. Reserveringsfondens tillgångar värderas dock i bokföringen och i annan uppföljning i anknytning till den, i bokslutet och redovisningen enligt följande:

1) lånen till tillståndshavarna eller deras aktieägare värderas till nominellt värde, dock högst till det sannolika värdet,

2) finansiella tillgångar i euro värderas till nominellt värde och annan valuta till den valutakurs som publiceras av Europeiska centralbanken,

3) aktier och andra finansiella instrument, masskuldebrevslån och andra värdepapper som baserar sig på förbindelse som gäldenären ingått och som är föremål för offentlig handel på en myndighetsövervakad marknad i Finland eller utomlands samt andelar i placeringsfonder värderas till marknadsvärdet,

4) andra tillgångar än de som avses i 2 och 3 punkten värderas till bokföringsvärdet, dock högst till det sannolika värdet.

Närmare bestämmelser om värdering av reserveringsfondens tillgångar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

260 §

Reserveringsfondens vinst och förlust

Om det sammanlagda beloppet av avkastningen från reserveringsfondens placeringsverksamhet och de ersättningar som erhållits för medel som funnits hos statsverket jämfört med det sammanlagda beloppet av de utgifter och kreditförluster som förvaltningen av fonden och skötseln av dess kapital medfört

1) är större, ska Statens kärnavfallshanteringsfond med den vinst för kalenderåret som reserveringsfonden erhållit på detta sätt kreditera fondandelarna för den sista dagen av

Betänkande EkUB 21/2026 rd

kalenderåret i samma förhållande som det i vilket motsvarande fondandelar under kalenderåret utgjort tillgångar i fonden,

2) är mindre, ska fonden med den förlust för kalenderåret som reserveringsfonden orsakats på detta sätt debitera fondandelarna för den sista dagen av kalenderåret i samma förhållande som det i vilket motsvarande fondandelar under kalenderåret utgjort tillgångar i fonden.

I beräkningen enligt 1 mom. dras från fondandelen vid varje tidpunkt av den ränta som har upplupit på tillståndshavarens lån från fonden under de föregående åren men som vid denna tidpunkt ännu inte har betalats.

Om det i reserveringsfonden dessutom finns tillståndshavarens eller statens täckningsandelar, hänförs vinsten eller förlusten av placeringsverksamhetens avkastning från dem och av de ersättningar som erhållits för medel som funnits hos statsverket i enlighet med 1 mom. till täckningsandelarna i samma förhållande som det i vilket motsvarande täckningsandelar under kalenderåret utgjort tillgångar i fonden. Vid beräkningen av reserveringsfondens vinst eller förlust beaktas dock i detta fall som intäkter av placeringsverksamhet endast ränteinkomster som erhållits från finska statens skuldebrev och ersättningar som erhållits för medel som funnits hos statsverket.

261 §

Återbetalning av överskott

Om tillståndshavarens fonderingsmål för kalenderåret är mindre än fondandelen den sista dagen av det föregående kalenderåret, till vilken tillståndshavarens andel av fondens vinst eller förlust har hänförts, ska Statens kärnavfallshanteringsfond återbetala detta överskott till tillståndshavaren senast den första vardagen i april samma kalenderår till den del det överstiger det belopp som behövs för den buffert som krävs för tillståndshavaren. Med tillståndshavarens samtycke får fonden använda den fordran som fonden har på tillståndshavaren för att ett överskott som ska återbetalas till samma tillståndshavare ska kunna kvitteras som betalt till tillståndshavaren enligt villkoren för det lån som avses i 250 §.

Om tillståndshavarens täckningsbehov för kalenderåret är mindre än tillståndshavarens täckningsandel den sista dagen av det föregående kalenderåret, till vilken tillståndshavarens andel av fondens vinst eller förlust har hänförts, ska Statens kärnavfallshanteringsfond återbetala detta överskott till tillståndshavaren senast den första vardagen i april samma kalenderår.

262 §

Fastställande av en tillståndshavares fondandel

Statens kärnavfallshanteringsfond fastställer tillståndshavarens fondandel i reserveringsfonden för den sista dagen i året. Fondandelen för den sista dagen i året erhålls genom att det till den senast fastställda fondandelen adderas eller från den dras av tillståndshavarens andel av den vinst eller förlust som beräknats enligt 260 § 1 och 2 mom. samt de i 2 mom. i denna paragraf avsedda förändringar som skett under kalenderåret.

Tillståndshavarens fondandels relativa andel av reserveringsfondens tillgångar ändras om följande förändringar sker efter att fondandelen senast fastställts:

Betänkande EkUB 21/2026 rd

- 1) tillståndshavaren betalar avgift för kärnavfallshantering eller ett överskott återbetalas till tillståndshavaren,
- 2) tillgångar överflyttas mellan tillståndshavarnas fondandelar till följd av en överflyttning av ombesörjningsskyldigheten,
- 3) tillgångar överflyttas till tillståndshavarens täckningsandel eller statens täckningsandel.

263 §

Fastställande av tillståndshavarens täckningsandel

Statens kärnavfallshanteringsfond fastställer tillståndshavarens täckningsandel i reserveringsfonden för den sista dagen i året. Täckningsandelen för den sista dagen i året erhålls genom att det till den senast fastställda täckningsandelen adderas eller från den dras av tillståndshavarens andel av den vinst eller förlust som beräknats enligt 260 § 3 mom. samt de i 2 mom. i denna paragraf avsedda förändringar som skett under kalenderåret.

Tillståndshavarens täckningsandels relativa andel av reserveringsfondens tillgångar ändras om följande förändringar sker efter att täckningsandelen senast fastställts:

- 1) tillståndshavaren betalar täckningsavgift eller ett överskott återbetalas till tillståndshavaren,
- 2) tillgångar överflyttas till tillståndshavarens täckningsandel eller statens täckningsandel.

264 §

Tillståndshavarens tillgångar i reserveringsfonden

Utöver tillståndshavarens fondandel utgörs tillståndshavarens tillgångar i reserveringsfonden av de medel som betalats för att täcka bufferten. Tillståndshavarens tillgångar består också av medel som baserar sig på extra avgifter för kärnavfallshantering och extra täckningsavgifter samt av medel i tillståndshavarens täckningsandel.

265 §

Fastställande av statens täckningsandel

Statens kärnavfallshanteringsfond fastställer statens täckningsandel för årets sista dag i reserveringsfonden. Täckningsandelen för årets sista dag erhålls genom att det från den senast fastställda täckningsandelen dras av de medel som under kalenderåret använts för att täcka kostnaderna för statens tillsynsåtgärder och andra åtgärder som behövs efter den permanenta förslutningen av en slutförvarsanläggning samt genom att addera eller dra av täckningsandelens andel av den vinst eller förlust som beräknats enligt 260 § 3 mom.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

26 kap.

Statens kärnavfallshanteringsfonds understöd

266 §

Finansiering av forskningsprojekt och forskningsinfrastrukturprojekt

Statens kärnavfallshanteringsfond kan bevilja understöd för sådan forskningsverksamhet vars syfte är att främja en säker drift av tillståndshavarnas kärnanläggningar och utvecklingen av kärnavfallshanteringslösningar samt att säkerställa att myndigheter och tillståndshavare har tillgång till tillräcklig och heltäckande sakkunskap och annan kompetens på områdena i fråga. Fonden kan dessutom bevilja understöd för forskningsinfrastruktur som främjar sådan forskningsverksamhet.

267 §

Avgifter som ska samlas in hos tillståndshavaren för finansiering av understöd

En tillståndshavare som har tillstånd att uppföra eller driva ett kärnkraftverk och den som har ansökt om tillstånd att uppföra ett kärnkraftverk är skyldig att till en forskningsfond som förvaltas av Statens kärnavfallshanteringsfond för finansiering av forskningsprojekt och forskningsinfrastrukturprojekt årligen betala en grundavgift på 480 euro för varje megawatt av den nominella värmeeffekten enligt tillståndet eller som angetts i tillståndsansökan, dock högst 270 000 euro per avgiftsskyldig. Dessutom ska tillståndshavaren årligen betala en effektavgift som är 240 euro för varje megawatt av den nominella värmeeffekt enligt tillståndet eller, om det i tillståndet avsedda kärnkraftverket baserar sig på annan teknik än den som allmänt används i Finland, 480 euro.

En tillståndshavare som har tillstånd att uppföra eller driva en produktionsanläggning för kärnbränsle är skyldig att årligen till forskningsfonden betala en grundavgift på 270 000 euro samt ett tillägg till grundavgiften på 540 000 euro. Den som har ansökt om tillstånd att uppföra en sådan anläggning är skyldig att årligen till forskningsfonden betala en grundavgift på 270 000 euro.

En tillståndshavare som har tillstånd att driva en i 1 eller 2 mom. avsedd eller annan kärnanläggning är skyldig att årligen till forskningsfonden betala en avgift som grundar sig på ansvarsbeloppet och som utgörs av det ansvarsbelopp som fastställts för det föregående kalenderåret multiplicerat med 0,07 procent eller, om det i tillståndet avsedda kärnkraftverket baserar sig på annan teknik än den som allmänt används i Finland, multiplicerat med 0,14 procent.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

268 §

Kompletterande bestämmelser om avgiftsskyldighet

Den grundavgift som avses i 267 § ska betalas för varje kalenderår för vilket tillståndshavaren den 1 januari har ett giltigt tillstånd enligt 267 § 1 eller 2 mom. eller en anhängig ansökan om ett sådant tillstånd.

Beloppet av den effektavgift som avses i 267 § 1 mom. och beloppet av det tillägg till grundavgiften som avses i 2 mom. i den paragrafen bestäms den 1 januari varje kalenderår, om tillståndshavaren då har ett giltigt tillstånd att uppföra eller driva ett kärnkraftverk eller en produktionsanläggning för kärnbränsle. Ett meddelande om att ett projekt enligt ett tillstånd för uppförande inte genomförs kan lämnas till arbets- och näringsministeriet före utgången av året, varvid skyldigheten att betala avgift gäller ännu för det följande kalenderåret.

Beloppet av den avgift som avses i 267 § 3 mom. bestäms den 1 januari varje kalenderår, om det för tillståndshavaren har fastställts ett ansvarsbelopp för det föregående kalenderåret.

Statens kärnavfallshanteringsfond ska sända beslutet om avgiftsskyldighet till de betalningsskyldiga senast 30 dagar före förfallodagen. Debiteringen kan verkställas utan att den avgiftsskyldige ges tillfälle att bli hörd. Beslutet kan delges genom vanlig delgivning enligt 59 § i förvaltningslagen (434/2003).

269 §

Upphörande av avgiftsskyldigheten

Avgiftsskyldighet som grundar sig på tillstånd som gäller kärnkraftverk upphör efter det kalenderår då kärnanläggningen enligt drifttillståndet inte längre får användas för energiproduktion eller då tillståndshavaren under drifttillståndets giltighetstid har meddelat arbets- och näringsministeriet att tillståndshavaren slutgiltigt upphört med energiproduktionen vid kärnkraftverket.

Avgiftsskyldighet som grundar sig på tillstånd som gäller kärntekniska anläggningar och produktionsanläggningar för kärnbränsle upphör efter det kalenderår då tillstånd att avveckla anläggningen har beviljats.

Avgiftsskyldighet som grundar sig på tillstånd som gäller slutförvarsanläggningar upphör efter det kalenderår då slutförvarsanläggningen har godkänts som permanent försluten.

270 §

Forskningsfondens förmögenhet

De avgifter som avses i 267 § bildar forskningsfondens förmögenhet, som ska hållas åtskild från Statens kärnavfallshanteringsfonds övriga tillgångar.

Forskningsfondens förmögenhet minskas av

- 1) beviljade understöd till den del som de har betalats,
- 2) de medel som i enlighet med 272 § har återbetalats till de avgiftsskyldiga,
- 3) kostnaderna för deponering, skötsel och administrering av förmögenheten,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

4) kostnaderna för beredningen av understödsbeslut samt för styrningen och administreringen av de projekt som fått understöd.

Forskningsfondens förmögenhet utökas utöver av avgifterna också av

- 1) de extraordinära intäkter som fås av förmögenheten,
- 2) beviljade understöd till den del som fonden har återkrävt dem,
- 3) beviljade understöd till den del de inte har använts på grund av förändrade projektkostnader eller av någon annan motsvarande orsak.

271 §

Beviljande av understöd

Statens kärnavfallshanteringsfond kan årligen bevilja understöd högst till ett belopp som motsvarar forskningsfondens tillgängliga förmögenhet, till den del förmögenheten inte har bundits genom redan fattade understödsbeslut och det i förmögenheten inte ingår fordringar som uppstått för fonden.

Fonden beslutar på basis av inkomna ansökningar om beviljande av understöd så att de projekt som beviljas understöd håller en hög standard och att de som helhet betraktat på ett ändamålsenligt sätt främjar de mål som anges i 266 §. Företräde ges de projekt som bedöms generera sådana forskningsdata som kan utnyttjas på bred front. Innan understöd beviljas ska utlåtande begäras av arbets- och näringsministeriet, Strålsäkerhetscentralen och tillståndshavarna. Understöd kan dock inte beviljas projekt som direkt anknyter till i denna lag avsedd tillsyn över kärnanläggningar, behandling av tillstånd eller beredning av material i anslutning till ansökan om tillstånd.

272 §

Återbetalning av medel till avgiftsskyldiga

Om det med tanke på de syften som föreskrivs i 266 § inte är motiverat att använda alla utdelbara medel i forskningsfonden för finansiering av forskningsprojekt och forskningsinfrastrukturprojekt, ska fonden lämna en motsvarande del av medlen outdelade.

Medel som under kalenderåret blivit outdelade och sådana medel som bundits genom beslut om beviljande av understöd och som blir oanvända under kalenderåret till följd av ändrade projektkostnader eller av något annat skäl ska utan obefogat dröjsmål återbetalas av Statens kärnavfallshanteringsfond till de avgiftsskyldiga i relation till de avgifter de betalat.

273 §

Kompletterande bestämmelser i anknytning till understöd

I fråga om understöd tillämpas utöver det som föreskrivs i detta kapitel statsunderstödslagen (688/2001).

Statens kärnavfallshanteringsfond sköter de uppgifter som i statsunderstödslagen föreskrivs för statsbidragsmyndigheten.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

27 kap.

Statens kärnavfallshanteringsfond

274 §

Statens kärnavfallshanteringsfonds uppgifter

Statens kärnavfallshanteringsfond har till uppgift att sörja för att de avgifter som avses i 22, 23 och 26 kap. tas ut och att förvalta och placera de medel som på detta sätt samlats in samt att sköta fondens övriga uppgifter enligt 22–26 kap. och detta kapitel. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Närmare bestämmelser om fondens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

275 §

Allmän styrning av och tillsyn över Statens kärnavfallshanteringsfond

Den allmänna styrningen av och tillsynen över Statens kärnavfallshanteringsfonds verksamhet ankommer på arbets- och näringsministeriet. Ministeriet har rätt att meddela allmänna föreskrifter om organiseringen av fondens förvaltning, skötseln av fondens ekonomi och placeringen av fondens medel. Ministeriet har rätt att av fonden få de uppgifter och utredningar som ministeriet behöver.

Arbets- och näringsministeriet fastställer Statens kärnavfallshanteringsfonds bokslut och budget, som består av delar som gäller reserveringsfonden och forskningsfonden.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid fastställandet av budgeten och ordnandet av bokföringen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

276 §

Tillsättande av revisorer för Statens kärnavfallshanteringsfond

För revisionen av Statens kärnavfallshanteringsfonds förvaltning, ekonomi och räkenskaper tillsätter arbets- och näringsministeriet för högst tre år i sänder två i revisionslagen (1141/2015) avsedda revisorer. Den ena av revisorerna ska vara en i revisionslagen avsedd OFGR-revisor och den andra en i den lagen avsedd CGR-revisor eller revisionssammanslutning. Arbets- och näringsministeriet ska begära förslag till CGR-revisor eller revisionssammanslutning av sådana tillståndshavare för vilka en fondandel har fastställts.

Arbets- och näringsministeriet fastställer revisorernas arvoden.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

277 §

Uppgifter för Statens kärnavfallshanteringsfonds revisorer

Revisorerna ska granska Statens kärnavfallshanteringsfonds förvaltning, bokföring och bokslut. Revisorerna ska för varje räkenskapsperiod avge en revisionsberättelse, av vilken i synnerhet ska framgå

1) huruvida bokslutet är upprättat i enlighet med de bestämmelser och föreskrifter som gäller för upprättande av bokslut,

2) huruvida bokslutet ger riktiga och tillräckliga uppgifter om resultatet av fondens verksamhet och om hur resultatet är samt om dess ekonomiska ställning,

3) huruvida fondens förvaltning och verksamhet har skötts i enlighet med bestämmelserna och föreskrifterna om detta,

4) fastställande av bokslutet, samt

5) disponeringen av fondens resultat så som fondens direktion har föreslagit.

När revisionen har slutförts ska revisorerna i bokslutet göra en anteckning om detta, vilken ska innehålla en hänvisning till revisionsberättelsen samt ett uttalande om huruvida bokslutet har upprättats i enlighet med god bokföringssed. Om en revisor under räkenskapsperioden upptäcker att det finns skäl till betydande anmärkningar i fråga om den granskade sammanslutningens förvaltning och ekonomi, ska fondens direktion, arbets- och näringsministeriet samt de tillståndshavare för vilka en fondandel fastställts i reserveringsfonden utan dröjsmål underrättas om saken.

Fondens direktion och personal är skyldiga att vid behov bistå revisorn vid verkställandet av revisionen.

278 §

Direktionen för Statens kärnavfallshanteringsfond

Statens kärnavfallshanteringsfond har en direktion som tillsätts av statsrådet för tre år i sänder. Direktionen består utöver ordföranden av en vice ordförande och högst fem andra medlemmar. En av medlemmarna ska utses bland de personer som arbets- och näringsministeriet har föreslagit och en medlem bland de personer som finansministeriet har föreslagit. Direktionsmedlemmarna ska vara personer med gott anseende. Direktionen ska ha tillräcklig sakkunskap om placeringsverksamhet och riskhantering samt annan sakkunskap som direktionen behöver för att fullgöra sina uppgifter. Finansinspektionen ska på begäran av arbets- och näringsministeriet avge utlåtande om sakkunskapen om placeringsverksamhet och riskhantering hos de personer som föreslås bli utnämnda till medlemmar i direktionen. Arbets- och näringsministeriet kan befria en direktionsmedlem från uppdraget. Arbets- och näringsministeriet bestämmer arvodena för direktionens medlemmar och fastställer fondens arbetsordning på framställning av direktionen.

Direktionen är beslutförför när fyra medlemmar är närvarande. Av de närvarande ska en vara ordföranden eller vice ordföranden. Varje medlem har en röst. Ärendena avgörs med enkel majoritet. Om rösterna faller lika, avgör mötesordförandens röst.

På direktionens ordförande och de övriga medlemmarna i direktionen tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när dessa utför uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

279 §

Uppgifter för direktionen för Statens kärnavfallshanteringsfond

Direktionen för Statens kärnavfallshanteringsfond har till uppgift att

- 1) ha hand om fondens förvaltning och se till att ekonomin och verksamheten ordnas på ett ändamålsenligt sätt,
 - 2) besluta om ärenden som är betydande och vittsyftande med tanke på fondens ekonomi och verksamhet,
 - 3) leda och övervaka fondens placeringsverksamhet och fatta besluten i anslutning till den i enlighet med 280 §,
 - 4) besluta om beviljande av understöd till forsknings- och infrastrukturprojekt, om stödets belopp överstiger 200 000 euro, och besluta om återkrav av beviljat understöd,
 - 5) se till att fondens bokföring, interna kontroll och riskhantering ordnas på ett ändamålsenligt sätt,
 - 6) avgöra begäranden om omprövning av fondens beslut och avge bemötande i besvärärenden som gäller fondens beslut,
 - 7) besluta om fondens verksamhets- och ekonomiplan och göra framställning till arbets- och näringsministeriet om fondens årliga budget,
 - 8) sörja för fondens likviditet,
 - 9) godkänna och underteckna fondens bokslut inklusive verksamhetsberättelsen och lämna dem till arbets- och näringsministeriet.
- Närmare bestämmelser om direktionens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

280 §

Ledning av Statens kärnavfallshanteringsfonds placeringsverksamhet

Direktionen har till uppgift att i anslutning till placeringen av tillgångarna i Statens kärnavfallshanteringsfonds reserveringsfond

- 1) besluta om beviljande och uppsägning av lån, om godkännande av säkerheter, vid behov om förvandling av säkerheter till pengar och om de detaljerade villkoren för lån,
- 2) besluta om de principer som ska iakttas i placeringsverksamheten och vid riskhanteringen för placeringarna,
- 3) besluta om placeringsformer som används i placeringsverksamheten,
- 4) besluta om hur placeringarna ska fördelas mellan olika placeringsformer och om avkastningsmålen för dem,
- 5) årligen godkänna en plan för placering av tillgångarna i reserveringsfonden där fondens karaktär och kraven angående placeringsverksamheten samt de föreskrifter som arbets- och näringsministeriet meddelat med stöd av 275 § 1 mom. särskilt ska beaktas,
- 6) besluta om de principer som ska följas vid valet av tjänster i anslutning till medelsförvaltningen och sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten,
- 7) besluta om medelsförvaltare och aktörer som producerar sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten samt om de avtal som ingås med dem,
- 8) vid behov besluta om ibruktagande av en tilläggsbuffert och om dess belopp för varje tillståndshavare samt om återlämnande av de säkerheter som överlämnats för den,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

9) godkänna skriftliga verksamhetsprinciper med avseende på de förfaranden som ska iakttas vid identifiering och förebyggande av intressekonflikter.

Direktionen har dessutom till uppgift att fastställa principer för hur reserveringsfondens rättigheter som grundar sig på innehav i andra sammanslutningar ska utövas i fråga om de målsammanslutningar vars aktier är föremål för handel på en reglerad marknad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Av dessa principer ska i fråga om dessa målsammanslutningar på ett allmänt plan framgå vilket samband ägarstyrningen har med placeringsstrategin, förfarandena för uppföljning av målsammanslutningarnas verksamhet i ärenden som är relevanta för placeringsstrategin, förfarandena för utövande av rösträtt och andra aktierelaterade rättigheter i målsammanslutningarna samt hur fonden för en dialog med målsammanslutningarna, deras övriga aktieägare och intressentgrupper. Fonden ska offentliggöra principerna eller en redogörelse för orsakerna till delvis eller total avvikelse från offentliggörandet.

281 §

Placeringsdelegationen

Vid Statens kärnavfallshanteringsfond finns en placeringsdelegation som för direktionen utarbetar rådgivande principer att följa vid fondens placeringsverksamhet och vid riskhanteringen för placeringarna samt rekommendationer om utveckling av placeringsverksamheten, fördelning av placeringarna mellan olika placeringsformer, tjänster i anslutning till medelsförvaltningen och sakkunnigtjänster för placeringsverksamheten.

Arbets- och näringsministeriet utser för tre år i sänder en ordförande, en vice ordförande och högst sex andra medlemmar till delegationen, av vilka en ska företräda arbets- och näringsministeriet och en finansministeriet och högst tre sådana tillståndshavare för vilka en fondandel har fastställts. Medlemmarna i delegationen ska ha god sakkunskap om placeringsverksamhet eller riskhantering. Finansinspektionen ska på begäran av arbets- och näringsministeriet ge utlåtande över sakkunskapen om placeringsverksamhet eller riskhantering hos de personer som föreslås som medlemmar i placeringsdelegationen.

Arbets- och näringsministeriet bestämmer medlemmarnas arvoden.

282 §

Verkställande direktör och annan personal vid Statens kärnavfallshanteringsfond

Statens kärnavfallshanteringsfond har en verkställande direktör, en ställföreträdare för verkställande direktören och ett tillräckligt antal anställda för att sköta sina uppgifter på behörigt sätt. Dessa är tjänstemän vid arbets- och näringsministeriet som ministeriet förordnar till uppdrag hos fonden. På verkställande direktörens ställföreträdare tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om verkställande direktören. Fonden har rätt att använda statsrådets gemensamma koncerntjänster. Dessutom kan fonden använda sådana tjänster i anslutning till placeringsverksamheten samt vid administreringen av understöd som produceras av andra än myndigheter till den del det inte innebär utövning av offentlig makt.

Statens kärnavfallshanteringsfond ersätter de kostnader som skötseln av fondens uppgifter föranlett arbets- och näringsministeriet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Närmare bestämmelser om ordnandet av fondens förvaltning, om fondens personal och om ersättande av kostnader till arbets- och näringsministeriet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

283 §

Uppgifter för verkställande direktören vid Statens kärnavfallshanteringsfond

Verkställande direktören vid Statens kärnavfallshanteringsfond ska ha hand om fondens löpande förvaltning i enlighet med direktionens anvisningar och föreskrifter samt följa placeringsportföljens utveckling och vid behov vidta åtgärder i fråga om den. Verkställande direktören svarar för att fondens bokföring är lagenlig och att medelsförvaltningen är ordnad på ett tillförlitligt sätt. Verkställande direktören ska ge direktionen och dess medlemmar den information som behövs för att fullgöra direktionens uppgifter. Dessutom ska verkställande direktören ge de tillståndshavare för vilka en fondandel fastställts den information som behövs för att tillståndshavarna ska kunna fullgöra sina skyldigheter i anslutning till fonden.

Verkställande direktören avgör efter föredragning de ärenden som ska avgöras av fonden, om inte beslutanderätten ankommer på direktionen. Verkställande direktören får dock vidta åtgärder som är betydande och vittsyftande med tanke på fondens ekonomi och verksamhet endast i en situation där direktionens beslut inte kan inväntas utan väsentlig olägenhet för fondens verksamhet. I sådana fall ska direktionen så snart som möjligt underrättas om åtgärderna.

284 §

Skyldighet att göra insideranmälan

En insider i Statens kärnavfallshanteringsfond är skyldig att till fondens i 286 § avsedda insiderregister anmäla uppgifter (*insideranmälan*) om sådana aktier och finansiella instrument vars värde bestäms utifrån aktierna i fråga, som är föremål för handel på en reglerad marknad eller en multilateral handelsplattform i Finland.

Med en insider i Statens kärnavfallshanteringsfond avses

1) ordföranden för fondens direktion, övriga medlemmar i direktionen, fondens verkställande direktör samt revisorer och de anställda hos en revisionssammanslutning som är huvudansvariga för revisionen av fonden,

2) andra anställda hos fonden än de som avses i 1 punkten som har möjlighet att påverka beslut om placering av fondens tillgångar eller som på något annat sätt regelbundet får tillgång till sådan insiderinformation om aktier eller finansiella instrument som gäller placering av fondens tillgångar.

285 §

Insideranmälan

I insideranmälan ska nämnas

1) en omyndig vars intressebevakare insidern är,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

2) den sammanslutning eller stiftelse där insidern eller en omyndig som avses i 1 punkten direkt eller indirekt har bestämmande inflytande,

3) insiderns samt en i 1 punkten avsedd omyndigs och en i 2 punkten avsedd sammanslutnings eller stiftelses innehav av aktier och sådana finansiella instrument vars värde bestäms utifrån aktierna i fråga, när de är föremål för handel på en reglerad marknad eller en multilateral handelsplattform i Finland.

I insideranmälan ska ingå de uppgifter som behövs för att identifiera personen, sammanslutningen eller stiftelsen i fråga samt uppgifter om aktierna och övriga finansiella instrument.

De uppgifter som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten behöver inte uppges till den del de gäller bostadsaktiebolag, ömsesidiga fastighetsaktiebolag enligt 28 kap. 2 § i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009), ideella föreningar, ekonomiska föreningar eller sådana sammanslutningar som drivs utan vinstsyfte, såvida de inte bedriver regelbunden handel med finansiella instrument. En insideranmälan behöver inte heller göras i fråga om aktier eller finansiella instrument som avses i 1 mom. 3 punkten, om de har flyttats över till värdeandelssystemet och fonden har organiserat ett förfarande som gör det möjligt att hämta uppgifterna ur värdeandelssystemet.

Insideranmälan ska göras inom fjorton dagar från det att insidern har utnämnts eller förordnats till ett uppdrag som avses i 284 § 2 mom. En insider ska medan uppdraget pågår inom sju dagar underrätta fonden om

1) förvärv och avyttringar av sådana aktier och finansiella instrument som avses i 1 mom. 3 punkten, om förändringen i innehavet uppgår till minst 5 000 euro,

2) andra förändringar i de uppgifter som avses i denna paragraf än sådana som avses i 1 punkten.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om innehållet i insideranmälan och sättet att göra insideranmälan.

286 §

Insiderregister

I syfte att förhindra marknadsmissbruk ska Statens kärnavfallshanteringsfond föra ett register över insideranmälningar (*insiderregister*), av vilket det för varje insider framgår de aktier och finansiella instrument som innehas av insidern, en omyndig som avses i 285 § 1 mom. 1 punkten eller en sammanslutning eller stiftelse som avses i 2 punkten i det momentet, och som är av det slag som avses i det momentet samt förvärv och avyttringar specificerade. Om uppgifterna fås i enlighet med 3 mom. i den paragrafen kan insiderregistret till denna del bildas av uppgifter från värdeandelssystemet.

Uppgifterna i insiderregistret ska bevaras i fem år från registreringen. Var och en har rätt att mot ersättning av kostnaderna få utdrag ur och kopior av uppgifterna i registret. Rätten att få uppgifter gäller dock inte fysiska personers personbeteckning eller adress eller andra fysiska personers än insiders namn.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om innehållet i insiderregistret och hur uppgifterna ska registreras.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

28 kap.

Avfallshantering vid en anläggning för kärnämnestillvaratagande

287 §

Hantering av avfall som innehåller naturliga radioaktiva ämnen vid en anläggning för kärnämnestillvaratagande

Innehavaren av tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande ansvarar för det avfall innehållande naturliga radioaktiva ämnen som uppkommer i samband med eller till följd av verksamheten och är skyldig att sörja för bortskaffandet av det. Innehavarens ansvar och skyldigheter inom avfallshanteringen enligt denna lag påverkas inte av att giltighetstiden för tillståndet går ut eller tillståndet återkallas.

Vid planeringen och genomförandet av åtgärder inom avfallshanteringen i fråga om det avfall innehållande naturliga radioaktiva ämnen som uppkommer i verksamheten vid en anläggning för kärnämnestillvaratagande ska det i första hand sörjas för säkerheten. På avfallshanteringen av detta avfall tillämpas dessutom vad som i strålsäkerhetslagen föreskrivs om gränser avseende yrkesmässig exponering och exponering av allmänheten i fråga om sådant avfall som avses i 78 § 3 mom. i den lagen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om säkert genomförande av bortskaffande.

288 §

Avfallshanteringsplan för en anläggning för kärnämnestillvaratagande

För avfall innehållande naturliga radioaktiva ämnen från en anläggning för kärnämnestillvaratagande ska det finnas en avfallshanteringsplan som innehåller planerade åtgärder för behandling, lagring och annan avfallshantering av avfallet i fråga samt principer för genomförandet av bortskaffandet. Avfallshanteringsplanen för en anläggning för kärnämnestillvaratagande ska hållas uppdaterad.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om avfallshanteringsplanen för en anläggning för kärnämnestillvaratagande.

289 §

Bokföring av avfall vid en anläggning för kärnämnestillvaratagande

Innehavaren av tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande ska föra bok över det avfall innehållande naturliga radioaktiva ämnen som uppkommer i verksamheten och över bortskaffandet av det. Av bokföringen ska avfallets mängd och art framgå.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om ordnandet av bokföringen av avfall vid en anläggning för kärnämnestillvaratagande.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

290 §

Säkerhet för en anläggning för kärnämnestillvaratagande

För en anläggning för kärnämnestillvaratagande ska det ställas en säkerhet för kostnaderna för bortskaffande och annan avfallshantering av avfall innehållande naturliga radioaktiva ämnen och eventuella åtgärder för rengöring av anläggningen och dess omgivning.

Den säkerhet som ställs ska vara tillräcklig med beaktande av anläggningens art och omfattning, tillståndsvillkoren för verksamheten och de säkerheter som krävs för åtgärder för upphörande och efterbehandling av verksamheten och för hanteringen av avfall med stöd av någon annan lag.

291 §

Ställande av säkerhet

Strålsäkerhetscentralen beslutar om ställande av en i 290 § avsedd säkerhet. Strålsäkerhetscentralen ska justera säkerhetens storlek, om det behövs på grund av en förändring som skett i förhållandena eller verksamheten.

Som säkerhet godkänns borgen, försäkring och en pantsatt insättning. Den som ställer säkerheten ska vara ett kreditinstitut, en försäkringsanstalt eller något annat yrkesmässigt finansiellt institut med hemort i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Säkerheten ska ställas hos Strålsäkerhetscentralen, som övervakar ersättningstagarens intresse vid ställandet av säkerhet och vid behov vidtar åtgärder i ärenden som gäller omvandling av säkerheten till pengar och fördelning av tillgångarna.

292 §

Kostnader som betalas ur säkerheten

Kostnaderna för fullgörandet av de skyldigheter i fråga om avfallshantering i fråga om avfall innehållande naturliga radioaktiva ämnen som anges i denna lag eller i drifttillståndet för en anläggning för kärnämnestillvaratagande samt för genomförandet av de rengöringsåtgärder som avses i 290 § kan betalas ur den säkerhet som avses i den paragrafen.

293 §

Befrielse från tillsyn enligt denna lag i fråga om avfall innehållande naturliga radioaktiva ämnen från en anläggning för kärnämnestillvaratagande

På befrielse från myndighetstillsyn enligt denna lag i fråga om avfall innehållande naturliga radioaktiva ämnen från en anläggning för kärnämnestillvaratagande tillämpas vad som i 208 § föreskrivs om befrielse från myndighetstillsyn i fråga om kärnavfall.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

294 §

Befrielse från tillsyn enligt denna lag i fråga om en byggnad i en anläggning för kärnämnestillvaratagande eller en del av anläggningsområdet

På befrielse från myndighetstillsyn enligt denna lag i fråga om en byggnad, en del av en byggnad eller en del av anläggningsområdet i en anläggning för kärnämnestillvaratagande tillämpas vad som i 209 § föreskrivs om befrielse från myndighetstillsyn enligt denna lag i fråga om en kärnanläggningsbyggnad eller en del av en sådan eller en del av anläggningsområdet. Med byggnad i en anläggning för kärnämnestillvaratagande avses här en byggnad enligt 2 § 5 punkten i bygglagen där det finns anläggningsfunktioner eller sådana lokaler som en säker drift av anläggningen förutsätter.

AVDELNING V

UPPFÖRANDE, IDRIFTTAGNING OCH AVVECKLING AV KÄRNANLÄGGNINGAR

29 kap.

Principbeslut om kärnanläggningsprojekt

295 §

Krav på principbeslut

Genomförandet av kärnkraftverk, produktionsanläggningar för kärnbränsle och andra slutförvarsanläggningar än markslutförvarsanläggningar förutsätter ett principbeslut om att de kärnanläggningar som ingår i projektet och de funktioner som anknyter till dem är förenliga med samhällets helhetsintresse (*principbeslut*).

296 §

Behöriga myndigheter i ärenden som gäller principbeslut

Statsrådet avgör ett ärende som gäller principbeslut. Arbets- och näringsministeriet svarar för behandlingen av ansökan om principbeslut.

Arbets- och näringsministeriet avgör dock ett ärende som gäller principbeslut, om kärnkraftverksprojektet omfattar ett eller flera kärnkraftverk med en sammanlagd nominell värmeeffekt på högst 50 megawatt.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

297 §

Förutsättningar för godkännande av principbeslut

Godkännandet av ett principbeslut baserar sig på en helhetsbedömning där frågan ska prövas utifrån samhällets helhetsintresse och kärnanläggningsprojektets fördelar och nackdelar ska beaktas, varvid avseende ska fästas speciellt vid

- 1) om projektet behövs med tanke på energiförsörjningen,
- 2) uppskattade ekonomiska konsekvenser, miljökonsekvenser och andra konsekvenser av projektet,
- 3) projektets genomförbarhet och hur iakttagandet av de krav som föreskrivs i denna lag har beaktats i projektplanen,
- 4) projektutvecklarens kompetens samt ekonomiska och andra förutsättningar att genomföra den planering och utveckling som anknyter till projektet,
- 5) den planerade tillståndshavarens kompetens samt ekonomiska och andra förutsättningar att låta uppföra de kärnanläggningar som ingår i projektet och driva dem på ett säkert sätt och i övrigt i enlighet med denna lag,
- 6) tidsplanen för projektet,
- 7) de uppskattade riskerna med projektet.

298 §

Innehållet i ett principbeslut

Om kärnanläggningsprojektet bedöms vara förenligt med samhällets helhetsintresse, fattas ett principbeslut i ärendet. I principbeslutet ska grunderna för bedömningen anges. I beslutet ska det också generellt redogöras för de kärnanläggningar som ingår i projektet och de anknyttande funktioner som behövs för att ordna kärnbränsleförsörjningen och kärnavfallshanteringen.

En ansökan om principbeslut ska avslås, om kärnanläggningsprojektet utifrån en helhetsbedömning inte bedöms vara förenligt med samhällets helhetsintresse.

Närmare bestämmelser om de omständigheter i anslutning till ett kärnanläggningsprojekt som ska ingå i ett principbeslut får utfärdas genom förordning av statsrådet.

299 §

Bestämmelser som ges i principbeslut

I ett principbeslut kan ges de bestämmelser som behövs för uppfyllandet av de allmänna principerna och skyldigheterna enligt 7–13 §.

300 §

Tidsfrister som sätts ut i principbeslut

I principbeslutet ska det sättas ut en tidsfrist inom vilken en ansökan om tillstånd att uppföra ett kärnkraftverk, en produktionsanläggning för kärnbränsle eller någon annan

Betänkande EkUB 21/2026 rd

slutförvarsanläggning än en markslutförvarsanläggning enligt principbeslutet ska göras anhängig i enlighet med denna lag.

Om principbeslutet omfattar flera i 1 mom. avsedda kärnanläggningar, ska det i principbeslutet dessutom sättas ut en tidsfrist efter utgången av vilken det inte längre är möjligt att ansöka om tillstånd att uppföra en sådan anläggning.

301 §

Redogörelse om principbeslut till riksdagen

Statsrådet ska lämna riksdagen en redogörelse om sitt principbeslut.

302 §

Förlängning av en i principbeslutet utsatt tidsfrist

Den i principbeslutet utsatta tidsfristen för inlämnande av ansökan om tillstånd att uppföra en kärnanläggning kan enligt 296 § genom beslut av den myndighet som har beslutanderätt förlängas en gång med högst två år, om detta bedöms ha högst ringa betydelse med tanke på prövningen av om projektet är förenligt med samhällets helhetsintresse och innehavaren av principbeslutet effektivt och systematiskt har främjat genomförandet av kärnanläggningsprojektet.

30 kap.

Kärnanläggningstillstånd

303 §

Krav på tillstånd för kärnanläggningar

För uppförande och drift av en kärnanläggning krävs tillstånd enligt denna lag.

Tillstånd enligt denna lag krävs dessutom för avveckling av kärnkraftverk, produktionsanläggningar för kärnbränsle och kärntekniska anläggningar. Tillståndet ska sökas i god tid innan drifttillståndets giltighetstid löper ut och senast när den verksamhet som avses i anläggningens drifttillstånd har upphört och det inte finns använt kärnbränsle i anläggningen.

304 §

Tillståndsmyndigheter

Statsrådet avgör tillståndsärenden som gäller uppförande, drift och avveckling av kärnkraftverk och produktionsanläggningar för kärnbränsle samt tillståndsärenden som gäller uppförande och drift av andra slutförvarsanläggningar än markslutförvarsanläggningar. Arbets- och näringsministeriet är tillståndsmyndighet i fråga om ärenden som avgörs i statsrådet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Strålsäkerhetscentralen avgör tillståndsärenden som gäller uppförande, drift och avveckling av kärntekniska anläggningar samt tillståndsärenden som gäller uppförande och drift av markslutförvarsanläggningar.

305 §

Anhängiggörande av ansökan om tillstånd att uppföra en kärnanläggning

För att ansökan om tillstånd att uppföra en kärnanläggning ska bli anhängig krävs det att

- 1) tillståndet söks av
 - a) den som principbeslutet direkt avser, eller
 - b) den i principbeslutet avsedda planerade tillståndshavaren, när denne enligt principbeslutet är någon annan än den som principbeslutet direkt avser,
- 2) ansökan innehåller ett utlåtande av den planerade kärnanläggningens förläggningssk Kommun, enligt vilket uppförandet av den kärnanläggning som avses i ansökan tillstyrks,
- 3) ansökan görs inom den tidsfrist som anges i principbeslutet och kärnanläggningen ingår i ett kärnanläggningsprojekt enligt principbeslutet eller att det är fråga om en sådan kärnteknisk anläggning eller markslutförvarsanläggning som behövs med tanke på en sådan kärnanläggning,
- 4) Strålsäkerhetscentralen i sitt lämplighetsutlåtande om förläggningssplatsen för kärnanläggningen har konstaterat att beredskapsarrangemang, skyddsarrangemang och transportarrangemang i anslutning till den kärnanläggning och andra funktioner som avses i ansökan kan genomföras på förläggningssplatsen i enlighet med de krav som gäller dem,
- 5) Strålsäkerhetscentralen genom ett bindande utlåtande har fastställt de konstruktionsförutsättningar som beror på kärnanläggningens förläggningssplats,
- 6) sökanden har utrett att det inte på kärnanläggningens förläggningssplats eller i dess närhet har skett sådana förändringar och att det inte har erhållits sådan ny information om egenskaperna hos förläggningssplatsen som väsentligt kan inverka på de frågor som behandlas i ett utlåtande som avses i 4 eller 5 punkten,
- 7) Strålsäkerhetscentralen i utlåtandet om kärnanläggningskonceptet har konstaterat att den kärnanläggning som planeras utifrån konceptet kan bedömas uppfylla de krav som i denna lag ställs på säkerheten vid kärnanläggningar,
- 8) sökanden har sört för att de ändringar i kärnanläggningskonceptet som enligt utlåtandet om kärnanläggningskonceptet bedömts vara behövliga med tanke på de krav som i denna lag ställs på säkerheten vid kärnanläggningar har genomförts och att de fastställda konstruktionsförutsättningar som beror på förläggningssplatsen har beaktats,
- 9) sökanden har fullgjort skyldigheten att lämna en grundläggande teknisk beskrivning enligt förordningen om Euratoms kärnämneskontroll,
- 10) projektets miljökonsekvenser har bedömts enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning samt att en miljökonsekvensbeskrivning och en motiverad slutsats enligt den lagen har utarbetats.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

306 §

Förutsättningar för beviljande av tillstånd att uppföra en kärnanläggning

Tillstånd att uppföra en kärnanläggning kan beviljas, om de allmänna principerna och skyldigheterna enligt 8–13 § uppfylls på behörigt sätt vid uppförandet och driften av kärnanläggningen och

1) sökanden förfogar över behövlig sakkunskap och ett behövligt ledningssystem samt tillräckliga ekonomiska och andra förutsättningar att uppföra kärnanläggningen i enlighet med denna lag,

2) sökanden har säkerställt att de centrala leverantörer och underleverantörer som deltar i planeringen och leveransen av kärnanläggningen har förutsättningar att leverera en sådan produkt eller tjänst som säkerheten vid kärnanläggningen kräver och som överensstämmer med kraven,

3) planerna för kärnanläggningens driftsätt, driftorganisation, kärnbränsleförsörjning och för de funktioner och arrangemang som behövs med tanke på dess verksamhet är tillräckliga och ändamålsenliga med tanke på iakttagandet av kraven enligt denna lag,

4) planerna för finansieringen av driften av kärnanläggningen är tillräckliga och ändamålsenliga,

5) det för uppförande av kärnanläggningen har reserverats ett område i en sådan detaljplan som avses i lagen om områdesanvändning, och sökanden har rätt att använda förläggningsplatsen för kärnanläggningen för uppförandet av kärnanläggningen,

6) den planerade skyddszonen för kärnanläggningen är tillräcklig till sin omfattning och behövliga skyddsåtgärder kan vidtas inom den planerade skyddszonen och beredskapszonen,

7) de planerade åtgärderna för att begränsa miljöbelastningen från kärnanläggningen och uppförandet av den är tillräckliga och ändamålsenliga,

8) arbets- och näringsministeriet har godkänt planen för genomförande av kärnavfallshantering,

9) Strålsäkerhetscentralen har godkänt följande handlingar så att de är tillräckliga med beaktande av kärnanläggningens uppförandefas:

- a) en plan för hur kärnämneskontrollen ska organiseras,
- b) helhets- och systemplaneringen av kärnanläggningen,
- c) ett säkerhetsreglemente och en skyddsplan,

10) det utifrån de planer som gäller kärnanläggningen bedöms att anläggningen förutom i fråga om de förutsättningar som avses i 6–9 punkten även i övrigt uppfyller säkerhetskraven enligt denna lag,

11) iakttagandet av de förpliktelser som är bindande för Finland i internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som hänför sig till uppförandet och driften av den planerade kärnanläggningen har säkerställts på behörigt sätt,

12) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för beviljande av tillstånd.

För att statsrådet ska bevilja tillstånd krävs dessutom att

1) sökandens ägande eller andra omständigheter som hänför sig till sökanden inte äventyrar eller bidrar till att äventyra säkerheten, leveranssäkerheten och försörjningstryggheten i fråga om energi eller en tillförlitlig drift av kärnanläggningen, och

2) uppförandet och driften av kärnanläggningen är förenliga med samhällets helhetsintresse.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

307 §

Förutsättningar för beviljande av drifttillstånd

Tillstånd att driva en kärnanläggning kan beviljas, om de allmänna principerna och skyldigheterna enligt 8–13 § uppfylls på behörigt sätt vid driften av kärnanläggningen och

1) sökanden har tillstånd att uppföra den kärnanläggning som avses i ansökan eller tillstånd söks av den i tillståndet att uppföra kärnanläggningen avsedda planerade tillståndshavaren, om denne enligt det tillståndet är någon annan än den som tillståndet direkt avser,

2) tillståndet att uppföra anläggningen och de bestämmelser som ges i det har iakttagits,

3) sökanden förfogar över behövlig sakkunskap och ett behövligt ledningssystem samt tillräckliga ekonomiska och andra förutsättningar att driva kärnanläggningen i enlighet med denna lag,

4) kärnanläggningens driftorganisation, kärnbränsleförsörjning och de funktioner och arrangemang som behövs med tanke på anläggningens verksamhet är tillräckliga och ändamålsenliga med tanke på iakttagandet av kraven enligt denna lag,

5) åtgärderna för att begränsa miljöbelastningen från kärnanläggningen är tillräckliga och ändamålsenliga,

6) arbets- och näringsministeriet har godkänt planen för kärnavfallshantering,

7) Strålsäkerhetscentralen har godkänt följande handlingar så att de är tillräckliga med beaktande av idrifttagningen av kärnanläggningen och dess planerade drifttid:

a) en plan för hur kärnämneskontrollen ska organiseras,

b) ett säkerhetsreglemente och en skyddsplan,

c) en beredskapsplan,

d) en avvecklingsplan, om det är fråga om ett kärnkraftverk, en produktionsanläggning för kärnbränsle eller en kärnteknisk anläggning,

e) säkerhetstekniska driftförutsättningar och som en del av dem gränsvärden för utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnanläggningen,

f) ett program för hantering av åldrande,

g) en plan för ordnande av strålningsövervakning av miljön,

8) kärnanläggningen förutom i fråga om de förutsättningar som avses i 2–7 punkten även i övrigt uppfyller säkerhetskraven enligt denna lag,

9) iakttagandet av de förpliktelser som är bindande för Finland i internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som hänför sig till driften av kärnanläggningen har säkerställts på behörigt sätt,

10) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för beviljande av tillstånd.

För att statsrådet ska bevilja tillstånd krävs dessutom att

1) sökandens ägande eller andra omständigheter som hänför sig till sökanden inte äventyrar eller bidrar till att äventyra säkerheten, leveranssäkerheten och försörjningstryggheten i fråga om energi eller en tillförlitlig drift av kärnanläggningen, och

2) den verksamhet som avses i ansökan är förenlig med samhällets helhetsintresse.

Om avsikten enligt ansökan om drifttillstånd är att omedelbart ansöka om överflyttning av tillståndsbeslutet när det har vunnit laga kraft och den planerade innehavaren av drifttillståndet har gett sitt samtycke till detta, kan förutsättningarna för beviljande av drifttillstånd bedömas också ur mottagarens synvinkel.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

308 §

Förutsättningar för beviljande av avvecklingstillstånd

Tillstånd att avveckla ett kärnkraftverk, en kärnteknisk anläggning eller en produktionsanläggning för kärnbränsle beviljas, om de allmänna principerna och skyldigheterna enligt 8–13 § uppfylls på behörigt sätt vid avvecklingen av kärnanläggningen och

- 1) Strålsäkerhetscentralen med beaktande av kärnanläggningens avvecklingsfas har godkänt
 - a) ett säkerhetsreglemente och en skyddsplan,
 - b) en beredskapsplan,
 - c) en avvecklingsplan,
- 2) sökanden förfogar över behövlig sakkunskap och ett behövligt ledningssystem samt tillräckliga ekonomiska och andra förutsättningar att avveckla kärnanläggningen i enlighet med denna lag,
- 3) sökanden har förfaranden för att säkerställa att de centrala leverantörer och underleverantörer som deltar i avvecklingen av kärnanläggningen har förutsättningar att leverera en sådan produkt eller tjänst som säkerheten vid avvecklingen kräver och som överensstämmer med kraven,
- 4) miljövärden behörigen har beaktats vid planeringen av avvecklingen av kärnanläggningen,
- 5) avvecklingen av kärnanläggningen förutom i fråga om de förutsättningar som avses i 1–4 punkten även i övrigt uppfyller säkerhetskraven enligt denna lag,
- 6) iakttagandet av de förpliktelser som är bindande för Finland i internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som hänför sig till avvecklingen av kärnanläggningen har säkerställts,
- 7) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för beviljande av tillstånd.

309 §

Tillståndsbeslutets innehåll

Utöver vad som i 44 § i förvaltningslagen föreskrivs om tillståndsbeslutets innehåll, ska i ett beslut om tillstånd till uppförande, drift eller avveckling av en kärnanläggning bemötas specificerade yrkanden som har framställts i utlåtanden, anmärkningar eller åsikter. I beslutet ska syftet med ansökan anges eller ansökan i behövlig omfattning fogas till beslutet.

Om lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på projektet, ska tillståndsbeslutet innehålla en i 23 § i den lagen avsedd motiverad slutsats. Av tillståndsbeslutet ska dessutom framgå hur miljökonsekvensbedömningen har beaktats vid tillståndsprövningen. Närmare bestämmelser om beaktande av bedömningen finns i 4 kap. i den lagen.

Närmare bestämmelser om innehållet i tillståndsbeslut får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

310 §

Tillståndsbestämmelser

Ett beslut om kärnanläggningstillstånd ska förenas med villkor som behövs för förhindrande av spridning av kärnvapen, för säkerheten vid kärnanläggningen och kärnavfallshanteringen samt i övrigt för säkerställande av förutsättningarna för beviljande av tillstånd. Om det är fråga om ett tillstånd som beviljats av statsrådet, ska i tillståndsbeslutet beaktas de förslag i Strålsäkerhetscentralens utlåtande som gäller säkerheten vid kärnanläggningen. I tillståndet ska dessutom tas in bestämmelser om behövliga åtgärder för att undvika, förebygga eller minska betydande skadliga miljökonsekvenser samt behövliga bestämmelser om uppföljning av projektets miljökonsekvenser i syfte att begränsa betydande skadliga miljökonsekvenser av projektet, om det förfarande vid miljökonsekvensbedömning som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas i ärendet.

I ett beslut om tillstånd att uppföra och driva ett kärnkraftverk ska den nominella värmeeffekten anges.

I ett beslut om tillstånd till avveckling av en kärnanläggning ska närmare anges den tidpunkt då nedmonteringen av sådana delar eller system i en kärnanläggning som innehåller betydande mängder radioaktiva ämnen och som är viktiga med tanke på säkerheten vid avvecklingen får inledas.

Om det i ett tillstånd för drift eller avveckling av en kärnanläggning anges att kärnavfall får innehas, produceras, hanteras, lagras eller slutförvaras i kärnanläggningen, kan det i tillståndet bestämmas att också radioaktivt avfall som uppkommit i verksamhet som omfattas av strålskyddslagens tillämpningsområde med stöd av tillståndet får innehas, hanteras, lagras eller slutförvaras i kärnanläggningen.

Närmare bestämmelser om innehållet i tillståndsbestämmelserna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

311 §

Giltighetstid för tillstånd att uppföra en kärnanläggning och förlängning av en i tillståndet utsatt tidsfrist

Ett tillstånd att uppföra en kärnanläggning är i kraft tills vidare. I tillståndet ska det sättas ut en tidsfrist inom vilken de arbeten som hänför sig till uppförandet av och strukturerna för den kärnanläggning som avses i tillståndet senast ska inledas. Om beslutet omfattar flera kärnanläggningar, ska det dessutom sättas ut en tidsfrist efter utgången av vilken det inte längre är möjligt att inleda uppförandet av en kärnanläggning.

En tidsfrist som satts ut i tillståndet kan av grundad anledning förlängas en gång med högst två år, om tillståndshavaren effektivt och systematiskt har främjat inledandet av uppförandet av kärnanläggningen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

312 §

Giltighetstid för drifttillstånd och förlängning av tillståndets giltighetstid

Kärnanläggningens drifttillstånd gäller en viss tid och längden av denna tid ska prövas med beaktande av den tid som verksamheten beräknas pågå och behovet att under verksamheten säkerställa att de allmänna principerna och skyldigheterna enligt 8–13 § och de i denna lag föreskrivna kraven som gäller kärnämneskontroll, kärnanläggningar och kärnavfallshantering iakttas.

Giltighetstiden för kärnanläggningens drifttillstånd kan förlängas för viss tid och längden av denna tid ska prövas i enlighet med 1 mom. En förlängning av drifttillståndets giltighetstid förutsätter att

1) den periodiska säkerhetsgranskningen av kärnanläggningen är uppdaterad och det utifrån den kan anses att de säkerhetskrav som anges i denna lag iakttas på behörigt sätt under kärnanläggningens planerade drifttid,

2) åtgärderna för att begränsa miljöbelastningen från kärnanläggningen är tillräckliga och ändamålsenliga under den planerade drifttiden,

3) iakttagandet av de förpliktelser som är bindande för Finland i internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som hänför sig till driften av kärnanläggningen har säkerställts,

4) tillståndshavaren inte i väsentlig grad i den verksamhet som grundar sig på tillståndet har försummat eller brutit mot skyldigheter enligt denna lag, mot tillståndet eller mot tillsynsmyndighetens beslut eller mot försäkringsplikten enligt atomansvarighetslagen; vid bedömningen av hur väsentliga försummelseerna är ska det särskilt beaktas hur systematiska försummelseerna är, hur länge de varat, hur ofta de upprepats och omfattningen av de skador de orsakat,

5) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för beviljande av tillstånd.

Ett tillstånd att driva en slutförvarsanläggning upphör att gälla vid den tidpunkt som anges i tillståndet. Om en slutförvarsanläggning godkänns som permanent försluten före det, upphör tillståndet att gälla när beslutet om förslutningen har vunnit laga kraft.

313 §

Giltighetstid för avvecklingstillstånd

Ett tillstånd att avveckla ett kärnkraftverk, en kärnteknisk anläggning eller en produktionsanläggning för kärnbränsle är i kraft tills vidare. Tillståndet upphör att gälla när anläggningen har godkänts som avvecklad och beslutet har vunnit laga kraft.

314 §

Ändring av tillstånd

Kärnanläggningstillstånd kan ändras på tillståndshavarens ansökan. Ändring av tillståndet i fråga krävs för ändringar som ökar mängden radioaktiva ämnen i eller kärnavfall från en kärnanläggning och för andra väsentliga ändringar i kärnanläggningen eller av dess verksamhet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Tillståndshavaren ska ansöka om ändring av tillståndet i fråga i god tid innan ändringen avses bli genomförd. På förutsättningarna för ändring av tillstånd tillämpas vad som i 306–308 § föreskrivs om förutsättningarna för beviljande av tillståndet i fråga.

Tillstånd kan på initiativ av tillståndsmyndigheten ändras eller kompletteras, om

1) den fara som kärnanläggningen eller kärnavfallet eller kärnavfallshanteringen medför väsentligen avviker från vad som bedömts på förhand,

2) den verksamhet som hänför sig till kärnmaterialen, kärnanläggningen eller kärnavfallshanteringen kan ha konsekvenser som är förbjudna enligt denna lag,

3) kärnanläggningens verksamhetsmiljö efter det att tillståndet beviljades väsentligt har förändrats och tillståndet därför behöver ändras, eller

4) en ändring av tillståndet behövs för att tillgodose ett sådant efter beviljandet av tillståndet genom lag, en rättsakt av Europeiska unionen eller en internationell överenskommelse på kärnenergiområdet infört specificerat krav som är bindande för Finland och som gäller kärnämneskontroll, säkerheten vid en kärnanläggning, strålsäkerhet eller kärnavfallshandling.

När det är fråga om ett tillstånd som beviljats av statsrådet kan initiativet till att ändra tillståndsvillkoren också tas av Strålsäkerhetscentralen.

31 kap.

Kompletterande bestämmelser om principbeslut och kärnanläggningstillstånd

315 §

Den som ansöker om principbeslut och kärnanläggningstillstånd

Rätt att ansöka om principbeslut och om tillstånd att uppföra, driva och avveckla en kärnanläggning har en sådan sammanslutning eller stiftelse som avses i 2 § 1 mom. i näringsverksamhetslagen.

316 §

Ansökan om principbeslut eller kärnanläggningstillstånd

Till ansökan om principbeslut ska det fogas en för prövningen av principbeslutet behövlig utredning om kärnanläggningsprojektet och dess konsekvenser samt om omständigheter som är av betydelse med tanke på miljöbedömningen och den övriga bedömningen av ärendet.

Till ansökan om kärnanläggningstillstånd ska det fogas en för tillståndsprövningen behövlig utredning om den verksamhet som avses i ansökan och dess konsekvenser samt om förutsättningarna för beviljande av tillstånd och om andra omständigheter som är av betydelse för bedömningen av ärendet. ~~Till ansökan om tillstånd att uppföra en kärnanläggning ska dessutom fogas en utredning om att förutsättningarna för att ansökan kan bli anhängig uppfylls.~~ Om ansökan gäller ett projekt på vilket det förfarande vid miljökonsekvensbedömning som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas, ska till ansökan också fogas en miljökonsekvensbeskrivning enligt den lagen och en motiverad slutsats om denna. **Till ansökan**

Betänkande EkUB 21/2026 rd

om tillstånd att uppföra en kärnanläggning ska dessutom fogas en utredning om att förutsättningarna för att ansökan kan bli anhängig uppfylls.

Av ansökan ska det vid behov framgå vilket material och vilken beräknings-, undersöknings- eller bedömningsmetod de uppgifter som lämnats grundar sig på. Ansökan ska lämnas in till tillståndsmyndigheten elektroniskt. Exemplar av ansökningshandlingarna ska på tillståndsmyndighetens begäran lämnas in på papper, om detta behövs för behandlingen av ärendet.

Närmare bestämmelser om innehållet i ansökan om principbeslut eller kärnanläggningstillstånd, om elektronisk ansökan och om uppgifter som ska ingå i eller fogas till ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

317 §

Utlåtanden

Utlåtande om ansökan om principbeslut eller i ett tillståndsärende som ska avgöras i statsrådet begärs av Strålsäkerhetscentralen och av de ministerier och andra myndigheter som är viktiga med tanke på prövningen av ärendet. Utlåtande om ansökan i ett tillståndsärende som ska avgöras av Strålsäkerhetscentralen begärs av de myndigheter som är viktiga med tanke på prövningen av ärendet. Utlåtande om ansökan om kärnanläggningstillstånd begärs av kärnanläggningsprojektets förläggningsskommun och av kommunerna i dess närmaste omgivning.

Utlåtande om kärnanläggningsprojekt begärs av Europeiska kommissionen enligt vad som anges i Euratomfördraget. Bestämmelser om förfarandet i projekt som har gränsöverskridande miljökonsekvenser finns i 29 a § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Bestämmelser om tillståndsmyndighetens förpliktelser i fråga om kärnanläggningar som uppförs i närheten av Finlands gränser finns i överenskommelsen om riktlinjer för kontakt i säkerhetsfrågor beträffande kärnanläggningar vid gränserna mellan Finland, Danmark, Norge och Sverige (FördrS 19/1977).

Bestämmelser om utredningsskyldighet, begäran om utredning och frist för framläggande av utredning finns dessutom i förvaltningslagen.

Närmare bestämmelser om de aktörer vars i 1 mom. avsedda utlåtande ska begäras får utfärdas genom förordning av statsrådet.

318 §

Anmärkningar och åsikter

Innan tillståndsmyndigheten avgör ett principbeslut eller tillståndsärende ska den ge dem vilkas rätt eller fördel saken kan beröra tillfälle att framställa anmärkningar med anledning av ärendet. Andra ska ges tillfälle att framföra sin åsikt.

Bestämmelser om hörande och om möjligheter till inflytande finns dessutom i förvaltningslagen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

319 §

Delgivning av och information om ansökan

Tillståndsmyndigheten ska delge ansökan om principbeslut eller kärnanläggningstillstånd genom en offentlig kungörelse i enlighet med 62 a och 62 b § i förvaltningslagen. Kungörelsen ska separat delges de parter som saken särskilt berör.

Om samma sökande samtidigt har en ansökan om tillstånd av statsrådet och en ansökan om tillstånd av Strålsäkerhetscentralen anhängiga för samma förläggingsplats, kan tillståndsmyndigheterna gemensamt informera om ansökningarna.

320 §

Meddelande av principbeslut och tillståndsbeslut och information om dessa

Principbeslutet och beslutet om kärnanläggningstillstånd ska sändas till sökanden samt för kännedom till de instanser av vilka utlåtande har begärts. Detsamma gäller ett beslut genom vilket en ansökan om principbeslut har avslagits.

Beslutet om tillstånd att uppföra en kärnanläggning ska också sändas för kännedom till dem som uttryckligen har begärt det, och de som har framställt en anmärkning eller uttryckt en åsikt i ärendet eller som särskilt har begärt det ska underrättas om beslutet. Om en anmärkning har undertecknats av flera, kan information om att beslutet meddelats sändas till endast den första undertecknaren.

Principbeslutet och beslutet om kärnanläggningstillstånd ska dessutom delges genom offentlig kungörelse i enlighet med 62 a och 62 b § i förvaltningslagen. I kungörelsen om beslutet om tillstånd att uppföra en kärnanläggning **eller om ett annat i 465 § 2 mom. avsett beslut om tillstånd som gäller en kärnanläggning** ska också besvärstiden för beslutet anges.

Om ett kärnanlägningsprojekt sannolikt har betydande gränsöverskridande miljökonsekvenser tillämpas dessutom vad som i 29 a § 2 mom. i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning föreskrivs om sändande av tillståndsbeslut samt översättningar av de väsentliga delarna av beslutet.

321 §

Tillämpning av lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program på principbeslut

På beredningen och godkännandet av principbeslut tillämpas dessutom vad som i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program föreskrivs om miljöbedömning. De utredningar och den bedömning som förutsätts i den lagen ska i möjligaste mån samordnas med de utredningar och bedömningar som avses i 297 § i denna lag.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

322 §

Överflyttning av tillståndsbeslut

På tillståndshavarens ansökan kan ett kärnanläggningstillstånd flyttas över. Om tillståndet har beviljats av statsrådet avgörs ärendet av arbets- och näringsministeriet, och i annat fall avgörs det av Strålsäkerhetscentralen.

Överflyttningen av ett kärnanläggningstillstånd kan godkännas, om

- 1) mottagaren av tillståndsbeslutet har gett sitt samtycke till överflyttningen,
- 2) mottagaren av tillståndsbeslutet uppfyller motsvarande krav som enligt denna lag ställs på den som ansökt om tillståndet i fråga och på tillståndshavaren,
- 3) ombesörjningsskyldigheten och kostnadsberedskapen i fråga om kärnavfall som uppkommit före överflyttningen har avgjorts på behörigt sätt,
- 4) överflyttningen inte äventyrar fullgörandet av skyldigheterna enligt denna lag i fråga om kärnämneskontroll, säkerheten vid kärnanläggningen eller kärnavfallshanteringen.

Arbets- och näringsministeriets beslut om överflyttning av tillstånd förutsätter dessutom att arrangemanget är förenligt med samhällets helhetsintresse.

Mottagaren av tillståndsbeslutet ska utan dröjsmål se till att planen för kärnavfallshantering uppdateras i enlighet med vad som behövs i fråga om mottaget kärnavfall.

323 §

Återkallande av beslut om kärnanläggningstillstånd

Den myndighet som beviljat kärnanläggningstillståndet kan återkalla tillståndet helt och hållet, om

- 1) sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som väsentligen har påverkat förutsättningarna för beviljandet av tillståndet,
- 2) tillståndshavaren inte uppfyller förutsättningarna för beviljande av tillstånd,
- 3) tillståndshavaren i väsentlig grad har försummat eller brutit mot en skyldighet enligt denna lag, mot tillståndet eller mot tillsynsmyndighetens beslut eller mot försäkringsplikten enligt atomansvarighetslagen,
- 4) verksamheten på ett väsentligt sätt bedöms äventyra eller kunna bidra till att äventyra säkerheten, leveranssäkerheten eller försörjningstryggheten i fråga om energi eller en tillförlitlig drift av kärnanläggningen,
- 5) den sammanslutning eller stiftelse som beviljats tillståndet upplöses eller tillståndshavaren annars upphör med sin verksamhet, försätts i konkurs eller annars förlorar sin rättsförmåga.

Om det är fråga om en grund som avses i 1 mom. 2–4 punkten och bristerna, äventyrandet, förseelserna eller försummelseerna kan rättas till eller om de är ringa, ska det innan beslutet fattas sättas ut en tidsfrist för den berörda tillståndshavaren att avhjälpa bristen, äventyrandet, förseelsen eller försummelsen.

I beslutet om att återkalla tillståndet får ställas sådana villkor som behövs med tanke på fullgörandet av de skyldigheter gällande kärnämneskontroll, säkerheten vid kärnanläggningen eller kärnavfallshanteringen som anges i denna lag.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

324 §

Tillämpning av bestämmelserna på ärenden som gäller förlängning av tidsfristen samt ändring av, förlängning av giltighetstiden för och överflyttning av tillståndsbeslut

Till ansökan om förlängning av den i principbeslutet och i tillståndet för uppförande av en kärnanläggning utsatta tidsfristen och om förlängning av giltighetstiden för anläggningens drifttillstånd samt om ändring och överflyttning av kärnanläggningstillstånd ska det fogas en utredning om omständigheter som är av betydelse för bedömningen av ärendet. På ansökan och behandlingen av den tillämpas bestämmelserna i 316 § 3 mom. samt 317–319 § och vad som föreskrivs med stöd av 316 § 4 mom. På beslutet tillämpas 309 och 310 §. På meddelande av och information om beslut tillämpas vad som föreskrivs i 320 § och i fråga om principbeslut även lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program.

Närmare bestämmelser om de aktörer vars i 1 mom. avsedda utlåtande ska begäras får utfärdas genom förordning av statsrådet.

325 §

Tillämpning av bestämmelserna på återkallande av tillståndsbeslut

Utlåtande om ett ärende som gäller återkallande av tillståndsbeslut begärs av de myndigheter som är viktiga med tanke på prövningen av ärendet. På behandlingen av ärendet tillämpas också 318 §. Beslutet ska sändas till tillståndshavaren samt för kännedom till de instanser av vilka utlåtande har begärts. Information om beslutet ges i enlighet med 320 § 3 mom.

326 §

Ersättning för avslag på ansökan om drifttillstånd

Om ansökan om drifttillstånd för en kärnanläggning avslås enbart med stöd av 307 § 2 mom. 2 punkten, har sökanden rätt att av staten få en ersättning som ska anses skälig för sådana direkta kostnader som uppförandet av kärnanläggningen medfört.

Arbets- och näringsministeriet och den som är berättigad till ersättning ska sträva efter att nå avtal om ersättningens belopp. Avtalet ska lämnas till statsrådet för fastställelse.

Om avtal om ersättning inte nås, avgörs ärendet som förvaltningstvistemål i enlighet med lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Betänkande EkUB 21/2026 rd

32 kap.

Idrifttagning av kärnanläggningar och ändringar i dem

327 §

Idrifttagning av en kärnanläggning och av ändringar som påverkar dess säkerhet

I samband med att en kärnanläggning tas i drift ska genom provdrift och vid behov på annat sätt systematiskt och tillräckligt grundligt visas att kärnanläggningen samt dess system, strukturer och komponenter fungerar på ett sätt som säkerställer säkerheten vid kärnanläggningen.

I samband med att kärnanläggningen tas i drift ska det också säkerställas att kraven i 121 och 122 § uppfylls i enlighet med vad den aktuella fasen i idrifttagningen kräver.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. tillämpas också på sådana ändringar i kärnanläggningens system och i helheter som är jämförbara med dem som görs under driften av anläggningen och om vilka det föreskrivs i 85–90 §.

328 §

Plan för idrifttagning av en kärnanläggning och omfattande ändringar i en kärnanläggning

Tillståndshavaren ska ha en av Strålsäkerhetscentralen godkänd plan för idrifttagning av kärnanläggningen. För godkännandet förutsätts att

- 1) idrifttagningen enligt planen genomförs systematiskt och tillräckligt grundligt för att säkerheten vid kärnanläggningen ska kunna säkerställas,
- 2) planen omfattar sådan provdrift och vid behov sådana andra åtgärder som görs för att säkerställa säkerheten vid kärnanläggningen,
- 3) ansvaret och skyldigheterna i anslutning till idrifttagningen har beskrivits tydligt i planen,
- 4) idrifttagningen enligt planen bedöms vara säker.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på sådana omfattande ändringar i en kärnanläggning som görs under driften av anläggningen och som påverkar flera system som är betydande för säkerheten vid anläggningen och som för säkerställande av deras säkerhet förutsätter omfattande provdrift.

329 §

Inledande av hantering och lagring av färskt kärnbränsle i kärnkraftverk

Hantering och lagring av färskt kärnbränsle i ett kärnkraftverk får inledas när Strålsäkerhetscentralen har godkänt att lagringen inleds. För godkännandet förutsätts att

- 1) kravet på försäkringsplikt enligt atomansvarighetslagen är uppfyllt,
- 2) hantering och lagring av färskt kärnbränsle uppfyller de säkerhetskrav och övriga krav som föreskrivs i denna lag,
- 3) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för godkännande.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

330 §

Tillförande av kärnbränsle i kärnkraftverkets reaktor

Kärnbränsle får första gången tillföras i kärnkraftverkets reaktor när Strålsäkerhetscentralen har godkänt åtgärden. För godkännandet förutsätts att

- 1) kravet på försäkringsplikt enligt atomansvarighetslagen är uppfyllt,
- 2) de säkerhetskrav enligt denna lag som är väsentliga med tanke på säkerheten vid tillförandet och den idrifttagningsfas som då inleds blir uppfyllda,
- 3) kärnkraftverket har tillräckligt med godkända operatörer med tanke på säkerheten under idrifttagningsfasen,
- 4) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för godkännande.

331 §

Inledande av driften av kärnkraftverk

Driften av ett kärnkraftverk inleds när dess reaktor startas första gången. Driften får inledas när kärnkraftverket har drifttillstånd och Strålsäkerhetscentralen har godkänt att reaktorn startas första gången. För godkännandet förutsätts att

- 1) kärnkraftverket uppfyller de säkerhetskrav som föreskrivs i denna lag,
 - 2) en utredning av status avseende radioaktivitet i miljön har gjorts i enlighet med 54 §,
 - 3) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för godkännande.
- Tillståndshavaren ska se till att kärnkraftverkets reaktor startas på ett säkert sätt.

332 §

Övervakning av faserna i idrifttagningen av kärnkraftverk och omfattande ändringar i kärnkraftverk

Efter det att kärnkraftverkets reaktor har startats första gången förutsätter övergången till nästa fas i idrifttagningen av kärnkraftverket enligt planen för idrifttagning ett godkännande från Strålsäkerhetscentralen i enlighet med vad som anges i beslutet om godkännande av planen för idrifttagning. För godkännandet förutsätts att

- 1) behövlig provdrift och andra åtgärder har vidtagits i tillräcklig omfattning för att påvisa säkerheten vid kärnkraftverket,
- 2) grunderna för eventuella konstaterade avvikande händelser har utretts på behörigt sätt och behövliga korrigeringar har gjorts,
- 3) tillståndshavaren har förutsättningar att genomföra följande fas på ett säkert sätt,
- 4) det med tanke på säkerheten vid kärnkraftverket inte heller annars finns något hinder för att övergå till nästa fas i idrifttagningen.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på sådana omfattande ändringar i ett kärnkraftverk som görs under driften av kärnkraftverket, om detta förutsätts i beslutet om godkännande av planen för idrifttagning av ändringen i anläggningen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

333 §

Inledande av driften av andra kärnanläggningar än kärnkraftverk

Driften av en kärnteknisk anläggning, en produktionsanläggning för kärnbränsle och en slutförvarsanläggning inleds när kärnämnen eller kärnavfall första gången införs till en sådan anläggning. Driften får inledas när kärnanläggningen har beviljats drifttillstånd och Strålsäkerhetscentralen har godkänt att driften inleds. För godkännandet förutsätts att

- 1) kravet på försäkringsplikt enligt atomansvarighetslagen är uppfyllt,
- 2) kärnanläggningen uppfyller de säkerhetskrav och övriga krav som föreskrivs i denna lag,
- 3) kraven som gäller tillståndshavaren är uppfyllda,
- 4) en utredning av status avseende radioaktivitet i miljön har gjorts i enlighet med 54 §.

334 §

Bemyndigande att meddela föreskrifter

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om

- 1) en systematisk idrifttagning av en kärnanläggning,
- 2) påvisande av en säker idrifttagning av en kärnanläggning,
- 3) innehållet i planen för idrifttagning av en kärnanläggning samt om andra planer som hänförs till idrifttagningen av en kärnanläggning och innehållet i dessa,
- 4) de förfaranden som behövs för att säkerställa säkerheten vid startandet av ett kärnkraftverk.

33 kap.

Avveckling eller förslutning av kärnanläggningar

335 §

Avveckling av kärnkraftverk, kärntekniska anläggningar och produktionsanläggningar för kärnbränsle

När driften av ett kärnkraftverk, en kärnteknisk anläggning eller en produktionsanläggning för kärnbränsle har upphört och det inte längre finns något kärnbränsle i anläggningen ska anläggningen hållas i sådant skick att avvecklingen av anläggningen kan genomföras på ett säkert sätt. Åtgärder i anslutning till avvecklingen får inte skjutas upp, om inte detta är motiverat med tanke på säkerheten vid avvecklingen eller ett effektivt och säkert genomförande av avvecklingen. Nedmontering av sådana delar eller system i en kärnanläggning som innehåller betydande mängder radioaktiva ämnen och som påverkar säkerheten vid avvecklingen får dock inte inledas förrän avvecklingstillstånd har beviljats.

Tillståndshavaren ska vid avvecklingen i första hand sörja för säkerheten och hanteringen av mänskliga faktorer som har att göra med den samt ha beredskap för störnings- och olycksituationer och skydda kärnanläggningen mot yttre och inre händelser. Tillståndshavaren ska också iaktta den godkända planen för kärnavfallshantering och den godkända

Betänkande EkUB 21/2026 rd

avvecklingsplanen. Tillståndshavaren ska dessutom sörja för att kärnavfallet från den anläggning som avvecklas slutförvaras.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om det tekniska genomförandet av avvecklingen.

336 §

Undersökning av radioaktivitet i samband med avveckling

Tillståndshavaren ska sörja för att radioaktiviteten hos systemen, strukturerna och komponenterna i den kärnanläggning som ska avvecklas blir undersökt och att långtidseffekterna av de radioaktiva ämnen som blir kvar på anläggningsområdet bedöms. Tillståndshavaren ska dessutom bedöma längden på den övervakningsperiod som behövs, om mängden radioaktiva ämnen som blir kvar på anläggningsområdet inte genom skäliga åtgärder kan minskas så att den underskrider friklassningsnivån.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om den undersökning av radioaktivitet och bedömning av långtidseffekter som avses i 1 mom.

337 §

Godkännande av kärnkraftverk, kärntekniska anläggningar och produktionsanläggningar för kärnbränsle som avvecklade

Strålsäkerhetscentralen godkänner kärnkraftverk, kärntekniska anläggningar och produktionsanläggningar för kärnbränsle som avvecklade, om

1) anläggningens kärnavfall har lagrats, slutförvarats eller annars hanterats på det sätt som föreskrivs i denna lag, och

2) den kvarvarande mängden radioaktiva ämnen i anläggningen och på den del av anläggningsområdet som gäller anläggningen uppfyller villkoret i 208 § 1 mom. 2 punkten.

Med avvikelser från vad som föreskrivs i 1 mom. kan Strålsäkerhetscentralen godkänna en anläggning som avvecklade, om det villkor som anges i 1 mom. 2 punkten trots skäliga åtgärder inte kan uppfyllas och den skada för hälsan som orsakas av radioaktiva ämnen kan förebyggas genom åtgärdsbegränsningar eller åtgärdsförbud enligt 341 § 2 mom.

När Strålsäkerhetscentralen har godkänt kärnkraftverket, den kärntekniska anläggningen eller produktionsanläggningen för kärnbränsle som avvecklade och beslutet har vunnit laga kraft är den i beslutet avsedda anläggningen inte längre en kärnanläggning enligt denna lag och på anläggningen tillämpas inte vad som i denna lag föreskrivs om kärnanläggningar.

338 §

Planering av förslutning av en slutförvarsanläggning

Slutförvarsanläggningen ska ha en av Strålsäkerhetscentralen godkänd förslutningsplan innan den permanenta förslutningen av anläggningen inleds. För att planen ska godkännas krävs det att planen till sitt innehåll är tillräckligt detaljerad för att säkerställa säkerheten i samband med den

Betänkande EkUB 21/2026 rd

permanent förslutningen av slutförvarsanläggningen och långtidssäkerheten efter förslutningen samt att den innehåller

1) en redogörelse för genomförandet av de olika faserna i den permanenta förslutningen av anläggningen och en tidsplan för dessa,

2) en plan för de märkningar som görs på anläggningsområdet och de anteckningar som görs om dem i fastighetsdatasystemet efter den permanenta förslutningen samt en redogörelse för andra medel som ska användas för att på lång sikt bevara kunskapen om slutförvarsanläggningen och om det kärnavfall som placerats där,

3) ett förslag om övervakningen av anläggningsområdet och om andra behövliga åtgärder efter den permanenta förslutningen,

4) en plan för arrangemang för kontrollen av kärnämnen och andra kärnmaterial i en permanent försluten anläggning i enlighet med internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland, och

5) annan än i 1–4 punkten avsedd behövlig utredning för att säkerställa säkerheten i samband med förslutningen och långtidssäkerheten efter den permanenta förslutningen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om det som ska ingå i en förslutningsplan.

339 §

Permanent förslutning av en slutförvarsanläggning

Den permanenta förslutningen av en slutförvarsanläggning ska inledas utan obefogat dröjsmål när allt kärnavfall som är avsett för slutförvaring i anläggningen har placerats där.

Tillståndshavaren ska sörja för att den godkända planen för kärnavfallshantering och förslutningsplanen iakttas vid förslutningen av slutförvarsanläggningen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om det tekniska genomförandet av förslutningen av en slutförvarsanläggning.

340 §

Godkännande av permanent förslutning av en slutförvarsanläggning

Strålsäkerhetscentralen godkänner en slutförvarsanläggning som permanent försluten, om

1) den godkända förslutningsplanen har iakttagits vid förslutningen och förslutningen även i övrigt har gjorts på ett säkert sätt,

2) långtidssäkerheten för tiden efter förslutningen har bedömts på behörigt sätt och kraven på långtidssäkerhet kan antas bli uppfyllda,

3) informationsmaterialet om anläggningen har flyttats över till Strålsäkerhetscentralen,

4) tillräckliga medel har reserverats i Statens kärnavfallshanteringsfond för statens kostnader för övervakning och andra åtgärder som behövs efter förslutningen,

5) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för godkännande av den permanenta förslutningen.

När Strålsäkerhetscentralen har godkänt slutförvarsanläggningen som permanent försluten och beslutet har vunnit laga kraft är anläggningen inte längre en kärnanläggning enligt denna lag och på den tillämpas inte vad som i denna lag föreskrivs om kärnanläggningar.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter om det informationsmaterial som avses i 1 mom. 3 punkten.

341 §

Åtgärdsbegränsningar och åtgärdsförbud

Strålsäkerhetscentralen ska för den fastighet där en slutförvarsanläggning som har godkänts som permanent försluten finns utfärda sådana åtgärdsbegränsningar och åtgärdsförbud som är nödvändiga för att säkerställa strålsäkerheten.

Strålsäkerhetscentralen ska också för den fastighet där en avvecklade kärnanläggning finns utfärda åtgärdsbegränsningar och åtgärdsförbud, om detta enligt 337 § 2 mom. är nödvändigt för att förebygga skada för hälsan. De åtgärdsbegränsningar och åtgärdsförbud som utfärdas får endast i skälig mån begränsa eller hindra användningen av området.

Strålsäkerhetscentralen ska sörja för att i 1 och 2 mom. avsedda åtgärdsbegränsningar och åtgärdsförbud antecknas i det fastighetsdatasystem som avses i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002).

342 §

Ombesörjningsskyldighetens upphörande

Ombesörjningsskyldighetens upphörande förutsätter att

1) tillståndshavarens kärnkraftverk, kärntechniska anläggningar och produktionsanläggningar för kärnbränsle har godkänts som avvecklade i enlighet med 337 §, och

2) det kärnavfall som omfattas av ombesörjningsskyldigheten har

a) placerats i en slutförvarsanläggning som i enlighet med 340 § har godkänts som permanent försluten,

b) överlåtits till en annan tillståndshavare på godkänt sätt och också ombesörjningsskyldigheten för kärnavfallet har flyttats över på denne i enlighet med 211 §,

c) överlåtits för forskning till ett forskningsinstitut som har godkänts att sörja för avfallshanteringsåtgärderna i enlighet med 214 § 3 mom., eller

d) överförts utanför Finlands jurisdiktionsområde med stöd av ett beslut som avses i 217 §.

Arbets- och näringsministeriet ska godkänna att ombesörjningsskyldigheten har upphört när de förutsättningar som anges i 1 mom. uppfylls och tillräckliga medel har reserverats i Statens kärnavfallshanteringsfond för att ersätta statens framtida kostnader för övervakning och andra åtgärder.

343 §

Övergång av kärnavfall till staten

När en slutförvarsanläggning har godkänts som permanent försluten i enlighet med 340 § övergår kärnavfallet i anläggningen till staten varvid även äganderätten till kärnavfallet övergår till staten.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller också övergång till staten av besittnings- eller nyttjanderätten till slutförvarsanläggningens anläggningsplats till den del övervakningen och andra åtgärder förutsätter det.

344 §

Ansvar för kärnavfall efter permanent förslutning av en slutförvarsanläggning

Staten svarar för övervakningen och andra åtgärder i anslutning till det kärnavfall som övergått till staten enligt 343 § och de permanent förslutna slutförvarsanläggningarnas anläggningsplatser.

Strålsäkerhetscentralen sörjer för övervakningen av slutförvarsanläggningen efter att den förslutits permanent och beslutar om åtgärder i anslutning till övervakningen. Beslut om åtgärderna fattas annars av arbets- och näringsministeriet.

34 kap.

Uppförande, idrifttagning och avveckling av anläggningar för kärnämnestillvaratagande

345 §

Krav på tillstånd för anläggningar för kärnämnestillvaratagande

För uppförande och drift av en anläggning för kärnämnestillvaratagande krävs tillstånd enligt denna lag av Strålsäkerhetscentralen.

346 §

Förutsättningar för beviljande av tillstånd att uppföra en anläggning för kärnämnestillvaratagande

Tillstånd att uppföra en anläggning för kärnämnestillvaratagande kan beviljas, om de allmänna principer och skyldigheter som föreskrivs i 8–13 § uppfylls på behörigt sätt vid uppförandet och driften av anläggningen och

1) sökanden förfogar över behövlig sakkunskap och ett behövligt ledningssystem samt tillräckliga ekonomiska och andra förutsättningar att uppföra anläggningen i enlighet med denna lag,

2) planeringen av anläggningen uppfyller de säkerhetskrav som anges i 191 och 192 §,

3) planerna för anläggningens driftsätt och driftorganisation och för de funktioner och arrangemang som behövs med tanke på dess verksamhet är tillräckliga och ändamålsenliga med tanke på iakttagandet av kraven enligt denna lag,

4) planerna för finansieringen av driften av anläggningen är tillräckliga och ändamålsenliga,

5) åtgärderna för att begränsa miljöbelastningen från anläggningen är tillräckliga och ändamålsenliga samt en i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning avsedd miljökonsekvensbeskrivning har utarbetats och en i den lagen avsedd motiverad slutsats har

Betänkande EkUB 21/2026 rd

sammanställts och det vid behov har säkerställts att den motiverade slutsatsen är aktuell, om sådana krävs enligt den lagen,

6) för uppförande av anläggningen har reserverats ett område i en detaljplan som utarbetats i enlighet med lagen om områdesanvändning, och sökanden har rätt att använda förläggningsplatsen för anläggningen för uppförandet av anläggningen,

7) Strålsäkerhetscentralen har godkänt följande planer så att de är tillräckliga med beaktande av anläggningens uppförandefas:

- a) en plan för hur kärnämneskontrollen organiseras,
- b) en skyddsplan,

8) det utifrån de planer som gäller anläggningen kan bedömas att anläggningen förutom i fråga om de krav som avses i 1–3, 5 och 7 punkten även i övrigt uppfyller säkerhetskraven enligt denna lag,

9) iakttagandet av de förpliktelser som är bindande för Finland i internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som hänför sig till uppförandet och driften av den planerade anläggningen har säkerställts på behörigt sätt,

10) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för beviljande av tillstånd.

347 §

Förutsättningar för beviljande av drifttillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande

Tillstånd att driva en anläggning för kärnämnestillvaratagande kan beviljas, om de allmänna principer och skyldigheter som föreskrivs i 8–13 § uppfylls på behörigt sätt vid driften av anläggningen och

1) sökanden har tillstånd att uppföra den anläggning som avses i ansökan,

2) sökanden vid uppförandet av anläggningen har iakttagit tillståndet att uppföra anläggningen och de bestämmelser som ges i det,

3) sökanden förfogar över behövlig sakkunskap och ett behövligt ledningssystem samt tillräckliga ekonomiska och andra förutsättningar att driva anläggningen i enlighet med denna lag,

4) anläggningens driftorganisation samt de funktioner och arrangemang som behövs med tanke på anläggningens verksamhet är tillräckliga och ändamålsenliga med tanke på iakttagandet av kraven enligt denna lag,

5) åtgärderna för att begränsa miljöbelastningen från anläggningen är tillräckliga och ändamålsenliga samt en i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning avsedd miljökonsekvensbeskrivning har utarbetats och en i den lagen avsedd motiverad slutsats har sammanställts och det vid behov har säkerställts att den motiverade slutsatsen är aktuell, om sådana krävs enligt den lagen,

6) en plan för hantering av avfall som innehåller naturliga radioaktiva ämnen har utarbetats för anläggningen i enlighet med 288 §,

7) Strålsäkerhetscentralen har godkänt följande handlingar, uppgifter och säkerhet så att de är tillräckliga med beaktande av idrifttagningen av anläggningen och dess planerade drifttid:

- a) en plan för hur kärnämneskontrollen ska organiseras,
- b) en skyddsplan,
- c) gränsvärden för utsläpp av radioaktiva ämnen från anläggningen,
- d) en plan för ordnande av strålningsövervakning av miljön,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

e) en säkerhet för kostnaderna för fullgörandet av avfallshanteringskyldigheterna i fråga om avfall som innehåller naturliga radioaktiva ämnen och för eventuella åtgärder för rengöring,

8) anläggningen förutom i fråga om de krav som avses i 2–7 punkten även i övrigt uppfyller säkerhetskraven enligt denna lag,

9) iakttagandet av de förpliktelser som är bindande för Finland i internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som hänför sig till driften av anläggningen har säkerställts på behörigt sätt,

10) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för beviljande av tillstånd.

348 §

Ansökan om tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande och handläggningen av den

På ansökan om tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande tillämpas vad som i 315–319 § föreskrivs om den som ansöker om tillstånd för kärnanläggning, ansökan och handläggningen av den.

Närmare bestämmelser om de aktörer vars utlåtande ska begäras om en ansökan om tillstånd för uppförande och drift av en anläggning för kärnämnestillvaratagande får utfärdas genom förordning av statsrådet.

349 §

Kompletterande bestämmelser om beslut om tillstånd för anläggning för kärnämnestillvaratagande

På beslut om tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande tillämpas vad som i 309 §, 310 § 1 mom. och med stöd av 5 mom., i 311 §, 312 § 1 och 2 mom., 314 och 320 § samt 322 § 1 mom. och 2 mom. 1, 2 och 4 punkten föreskrivs om kärnanläggningstillstånd. Kravet i fråga om ändring av tillstånd i 314 § 1 mom. tillämpas dock så att innehavaren av tillstånd ska ansöka om ändring av tillståndet, om mängden avfall innehållande naturliga radioaktiva ämnen ökar eller om anläggningen eller dess verksamhet på något annat sätt ändras väsentligt. Dessutom ska det kontrolleras att säkerheten för en anläggning för kärnämnestillvaratagande är tillräcklig och vid behov ska ytterligare säkerhet ställas innan beslut fattas om förlängning av giltighetstiden för drifttillståndet för anläggningen för kärnämnestillvaratagande eller om ändring eller överflyttning av drifttillståndet. Överflyttning av drifttillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande frigör inte den säkerhet som avses i 290 §.

Till ansökan om förlängning av den i tillståndet för uppförande av en anläggning för kärnämnestillvaratagande utsatta tidsfristen och om förlängning av giltighetstiden för anläggningens drifttillstånd samt om ändring och överflyttning av tillstånd ska det fogas en utredning om omständigheter som är av betydelse för bedömningen av ärendet. Utlåtande om ansökan begärs av de myndigheter som är viktiga med tanke på prövningen av ärendet och på behandlingen av ansökan tillämpas också vad som i 316 § 3 mom. och med stöd av 4 mom. samt i 318 och 319 § föreskrivs om ansökan om tillstånd för kärnanläggning och handläggningen av den. På meddelande av beslut och information om detta tillämpas vad som i 320 § 1 och 3 mom. föreskrivs om meddelande av och information om beslut om kärnanläggningstillstånd.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Vad som i de i 1 och 2 mom. avsedda bestämmelserna föreskrivs om tillståndshavare, kärnavfall och kärnavfallshantering tillämpas på innehavare av tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande samt på sådant avfall som uppkommer vid driften av en anläggning och som innehåller naturliga radioaktiva ämnen och på avfallshanteringen av sådant avfall.

På förläggningsplatsen för en anläggning för kärnämnestillvaratagande får arbeten på anläggningens strukturer inte utföras förrän tillståndet att uppföra anläggningen har vunnit laga kraft.

Närmare bestämmelser om de aktörer vars utlåtande enligt 2 mom. ska begäras och om innehållet i tillståndsbeslut får utfärdas genom förordning av statsrådet.

350 §

Återkallande av beslut om tillstånd för anläggning för kärnämnestillvaratagande

På återkallande av beslut om tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande tillämpas vad som i 323 § 1 mom. 1–3 och 5 punkten och 2 mom. föreskrivs om återkallande av beslut om kärnanläggningstillstånd. I beslutet om att återkalla tillståndet får ställas sådana villkor som behövs med tanke på fullgörandet av de skyldigheter gällande kärnämneskontroll, säkerheten vid anläggningen och avfallshanteringen som anges i denna lag.

Dessutom tillämpas på återkallande av tillståndsbeslut vad som i 325 § föreskrivs om behandling av ärenden samt om delgivning av beslut och information om dem. Vad som i den nämnda bestämmelsen föreskrivs om tillståndshavare tillämpas på innehavare av tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande.

351 §

Idrifttagning av en anläggning för kärnämnestillvaratagande

På idrifttagning av en anläggning för kärnämnestillvaratagande och dess system samt av ändringar i dem tillämpas vad som i 327 § 1 och 2 mom. föreskrivs och med stöd av 334 § bestäms om idrifttagning av en kärnanläggning och dess system.

Driften av en anläggning för kärnämnestillvaratagande får inledas när anläggningen har beviljats drifttillstånd och Strålsäkerhetscentralen har godkänt att driften inleds. För godkännandet förutsätts att

- 1) anläggningen för kärnämnestillvaratagande uppfyller de säkerhetskrav och övriga krav som föreskrivs i denna lag,
- 2) en utredning av status avseende radioaktivitet i miljön har gjorts i enlighet med vad som i 54 § föreskrivs om utredning av status avseende radioaktivitet i miljön vid en kärnanläggning,
- 3) det inte föreligger något i denna lag föreskrivet hinder för godkännande.

352 §

Planering av avveckling av en anläggning för kärnämnestillvaratagande

En anläggning för kärnämnestillvaratagande ska ha en av Strålsäkerhetscentralen godkänd avvecklingsplan innan avvecklingen av anläggningen inleds. För att planen ska godkännas krävs

Betänkande EkUB 21/2026 rd

det att planen är tillräckligt detaljerad för att säkerställa säkerheten i samband med avvecklingen av anläggningen för kärnämnestillvaratagande och att den innehåller redogörelser åtminstone för

- 1) rengöringen av anläggningen och anläggningsområdet från radioaktiva ämnen, metoden för nedmontering av anläggningen eller andra avvecklingsåtgärder samt metodens säkerhet,
- 2) genomförandet av de olika faserna i avvecklingen av anläggningen och en tidsplan för dessa,
- 3) det planerade sluttillståndet för anläggningsområdet,
- 4) oskadliggörande och vid behov bortskaffande av sådant avfall innehållande naturliga radioaktiva ämnen som uppkommit vid driften av anläggningen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om det som ska ingå i en avvecklingsplan.

353 §

Avveckling av en anläggning för kärnämnestillvaratagande

Avvecklingen av en anläggning för kärnämnestillvaratagande ska inledas utan dröjsmål när verksamheten för tillvaratagande av kärnämne har upphört. Anläggningen och anläggningsområdet ska då rengöras från radioaktiva ämnen eller anläggningen nedmonteras på ett säkert sätt och bortskaffandet och den övriga hanteringen av det avfall innehållande naturliga radioaktiva ämnen som uppkommit vid driften ska sörföras. Vid avvecklingen ska strålsäkerheten för arbetstagare, allmänheten och miljön tryggas.

Innehavaren av tillstånd ska också se till att den godkända avvecklingsplanen iakttas vid avvecklingen.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om det tekniska genomförandet av avvecklingen av en anläggning för kärnämnestillvaratagande.

354 §

Godkännande av en anläggning för kärnämnestillvaratagande som avvecklad

Strålsäkerhetscentralen godkänner en anläggning för kärnämnestillvaratagande som avvecklad om den kvarvarande mängden radioaktiva ämnen i anläggningens byggnader och i jordmånen på anläggningsplatsen inte överstiger friklassningsnivån. Även om mängden radioaktiva ämnen överstiger friklassningsnivån kan Strålsäkerhetscentralen godkänna en anläggning för kärnämnestillvaratagande som avvecklad, om

- 1) den kvarvarande mängden radioaktiva ämnen i anläggningen och på anläggningsområdet uppfyller villkoret i 208 § 1 mom. 2 punkten, eller
- 2) mängden radioaktiva ämnen inte genom skäliga åtgärder kan minskas till en tillräckligt låg nivå och den skada för hälsan som orsakas av dem kan förebyggas genom åtgärdsbegränsningar eller åtgärdsförbud.

Strålsäkerhetscentralen ska för den fastighet där en avvecklad anläggning för kärnämnestillvaratagande finns utfärda åtgärdsbegränsningar och åtgärdsförbud, om detta enligt 1 mom. 2 punkten är nödvändigt för att förebygga skada för hälsan. De åtgärdsbegränsningar och åtgärdsförbud som utfärdas får endast i skälig mån begränsa eller hindra användningen av området. På anteckningar i fastighetsdatasystemet tillämpas 341 § 3 mom.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

När Strålsäkerhetscentralen har godkänt anläggningen för kärnämnestillvaratagande som avvecklad och beslutet har vunnit laga kraft, är den i beslutet avsedda anläggningen inte längre en anläggning för kärnämnestillvaratagande enligt denna lag och på anläggningen tillämpas inte vad som i denna lag föreskrivs om sådana anläggningar. Strålsäkerhetscentralen ska samtidigt också frigöra den säkerhet som avses i 290 §.

AVDELNING VI

Tillsyn och förvaltningstvång samt påföljder

35 kap.

Tillsyn och förvaltningstvång

355 §

Tillsyn enligt tillsynsplanen

Strålsäkerhetscentralen utarbetar för den regelbundna tillsynen över verksamhet som omfattas av dess tillsyn enligt denna lag en tillsynsplan, genom vilken det med beaktande av riskerna i den övervakade verksamheten fås en tillräcklig lägesbild och visshet i fråga om säkerheten vid användningen av kärnenergi samt iakttagandet av bestämmelserna i denna lag. Strålsäkerhetscentralen ska regelbundet se över tillsynsplanen.

Tillsynsplanen ska åtminstone innehålla uppgifter om

- 1) sådan verksamhet vid kärnanläggningar och hos andra aktörer som är viktig med tanke på säkerheten och som tillsynen riktas in på,
- 2) den riskbaserade tillsynen och inriktningen av tillsynen,
- 3) regelbundna inspektioner,
- 4) andra än i 1–3 punkten avsedda regelbundna tillsynsåtgärder.

Närmare bestämmelser om tillsynsplanen och om dess innehåll och granskning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

356 §

Tillsyn i anslutning till placeringsverksamhet

Finansinspektionen utövar tillsyn över utlåningen av medel ur Statens kärnavfallshanteringsfond och fondens övriga placeringsverksamhet, skyddet mot risker i samband med placeringsverksamheten samt iakttagandet av bestämmelserna om insiderregister och insideranmälan. Finansinspektionen är skyldig att underrätta arbets- och näringsministeriet om brister som den upptäckt vid tillsynen. På tillsynen tillämpas dessutom lagen om Finansinspektionen (878/2008) och på tillsynsavgifterna lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter (1209/2023).

Betänkande EkUB 21/2026 rd

357 §

Rätt att få uppgifter

Strålsäkerhetscentralen och andra tillsynsmyndigheter som avses i denna lag har för tillsynen över att bestämmelserna i denna lag och att de förpliktelser som följer av internationella överenskommelser på kärnenergiområdet och som är bindande för Finland iakttas rätt att trots sekretessbestämmelserna få

1) behövliga uppgifter av den som bedriver användning av kärnenergi eller annan verksamhet som avses i denna lag samt nödvändiga uppgifter av myndigheter,

2) behövliga uppgifter om kärnanläggningar och anläggningar för kärnämnestillvaratagande samt om planerna för deras system,

3) uppgifter om planering, tillverkning och bedömning av överensstämmelse med kraven i fråga om kärnanläggningars byggnader, strukturer, komponenter, kärnbränsle och styrelement.

På Finansinspektionens rätt att få uppgifter tillämpas 18 § i lagen om Finansinspektionen.

358 §

Inspektionsrätt

Strålsäkerhetscentralen och andra tillsynsmyndigheter som avses i denna lag har för tillsynen över att bestämmelserna i denna lag och att de förpliktelser som följer av de internationella överenskommelser på kärnenergiområdet och som är bindande för Finland iakttas rätt

1) att färdas på annans område på så sätt att det inte medför mer än ringa olägenhet för fastighetens ägare eller innehavare,

2) att få tillträde till en plats där användning av kärnenergi enligt ansökan kommer att bedrivas, bedrivs eller har bedrivits, eller till en plats i närheten av en sådan plats eller till någon annan plats till vilken tillträde är nödvändigt för att övervaka förhindrandet av spridningen av kärnvapen,

3) att utan ersättning utföra de försök och mätningar som tillsynen förutsätter och att ta och få de prover, fotografier och andra eventuella upptagningar som behövs,

4) att på den plats som avses i 2 punkten eller i närheten av den placera de anordningar som tillsynen kräver,

5) att övervaka verksamheten vid kärnanläggningarna eller anläggningarna för kärnämnestillvaratagande samt deras radioaktiva utsläpp och övriga effekter,

6) att utföra inspektioner och vid dem använda de sätt som avses i 1–5 punkten.

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål underrätta Strålsäkerhetscentralen och andra tillsynsmyndigheter som avses i denna lag, om de tillsynsåtgärder som avses i 1 mom. inte kan vidtas på ett säkert sätt vid inspektionsobjekten eller på ett ändamålsenligt sätt med tanke på syftet med inspektionen. I meddelandet ska orsaken till att det inte är möjligt att vidta tillsynsåtgärden på ett säkert eller ändamålsenligt sätt samt begränsningens varaktighet beskrivas och motiveras. Meddelandet hindrar inte att en tillsynsåtgärd vidtas, om myndigheten trots meddelandet anser att vidtagandet av tillsynsåtgärden är nödvändigt.

De åtgärder som avses i 1 mom. får utsträckas till att omfatta sådana utrymmen som avses i 24 kap. 11 § i strafflagen endast om en åtgärd är nödvändig för att utreda omständigheterna i det objekt som är föremål för inspektion och det finns skäl att misstänka brott enligt 34 kap. 4, 6 eller 9 § eller 44 kap. 10 eller 12 § i den lagen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

På Finansinspektionens granskningsrätt tillämpas 24 § i lagen om Finansinspektionen.
Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om det meddelande som avses i 2 mom.

359 §

Strålsäkerhetscentralens rätt till strålningsövervakning av miljön

Strålsäkerhetscentralen har rätt att övervaka miljön vid kärnanläggningar och anläggningar för kärnämnestillvaratagande för att verifiera anläggningens inverkan på radioaktiviteten i miljön.

Dessutom har Strålsäkerhetscentralen rätt att göra mätningar i miljön vid en kärnanläggning eller en anläggning för kärnämnestillvaratagande för att bedöma de uppgifter som presenteras i den statusrapport avseende radioaktivitet i miljön som gäller anläggningen efter att anläggningen har beviljats tillstånd att uppföra en anläggning.

360 §

Inspektion vid störningar eller tillbud

Om det på grund av en störning eller ett tillbud i en kärnanläggning eller anläggning för kärnämnestillvaratagande, underlåtenhet att iaktta ett tillstånd eller beslut som gäller anläggningen eller någon annan omständighet finns grundad anledning att anta att anläggningen medför eller kan medföra fara för säkerheten, ska Strålsäkerhetscentralen till behövliga delar inspektera anläggningen och dess verksamhet eller utreda ärendet på något annat ändamålsenligt sätt.

Om det på grund av ett tillbud i samband med transport av kärnämne eller kärnavfall, underlåtenhet att iaktta beslutet om godkännande av transport eller någon annan omständighet finns grundad anledning att anta att transporten medför eller kan medföra fara för säkerheten, ska Strålsäkerhetscentralen inspektera transportarrangemangen och iakttagandet av de krav som föreskrivs i denna lag.

361 §

Anordningar som placerats av myndigheter

Verksamhetsutövaren ska underrättas om placeringen av sådana Strålsäkerhetscentralens anordningar som avses i 358 § 1 mom. 4 punkten. Verksamhetsutövaren får inte orsakas onödig olägenhet av placeringen av anordningar. Om anordningar placeras någon annanstans än på ett område i verksamhetsutövarens besittning, ska fastighetsägaren och vid behov separat dess innehavare underrättas om detta, och då får placeringen och användningen av anordningarna inte medföra mer än ringa olägenhet.

Det är inte tillåtet att utan en särskild grund som är nödvändig med tanke på säkerheten vid kärnanläggningen eller för att begränsa skador eller att utan förhandsanmälan till Strålsäkerhetscentralen röra anordningar som i enlighet med 1 mom. har placerats för övervakning eller ingripa i deras funktion. En anmälan om en särskild grund ska göras till Strålsäkerhetscentralen utan dröjsmål efter händelsen. På vidrörande av sådana anordningar, eller

Betänkande EkUB 21/2026 rd

ingripande i deras funktion, som Europeiska kommissionen eller Internationella atomenergiorganet har placerat för att ordna kärnämneskontroll tillämpas vad som särskilt föreskrivs om anordningarna.

Verksamhetsutövaren ska se till att det finns lämpliga förutsättningar för placering och användning av anordningarna samt vidta tillräckliga åtgärder för att förebygga sådant i 2 mom. avsett vidrörande av anordningarna eller ingripande i deras funktion på ett område som är i verksamhetsutövarens besittning.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de särskilda grunder **och det anmälningsförfarande** som avses i 2 mom.

362 §

Inspektionsförfarande

Vid periodiska kontrollinspektioner och andra inspektioner i tillsynssyfte iakttas vad som föreskrivs i 39 § i förvaltningslagen. Som part som direkt berörs av ärendet betraktas vid inspektionen dock endast den verksamhetsutövare som inspektionen avser eller en annan innehavare av det objekt, det kärnmaterial, den produkt, den lokal eller det område som är föremål för inspektionen.

Närmare bestämmelser om utförande av inspektionen samt om innehållet i inspektionsberättelsen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

363 §

Lokaler och skyddsutrustning som behövs vid tillsyn

Tillståndshavaren ska på begäran av Strålsäkerhetscentralen utan ersättning ställa till Strålsäkerhetscentralens förfogande sådana lokaler som behövs för sådan regelbunden och långvarig tillsyn som sker vid kärnkraftverket. Lokalerna ska lämpa sig för kontorsarbete. Om permanenta datakommunikationsförbindelser behövs i lokalerna, svarar Strålsäkerhetscentralen för deras anskaffning, underhåll, informationssäkerhet och lämplighet för Strålsäkerhetscentralens behov.

Tillståndshavaren och innehavaren av tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande ska på begäran av Strålsäkerhetscentralen utan ersättning ordna sådan skyddsutrustning för den som utövar tillsyn enligt denna lag som behövs med beaktande av strålsäkerheten och särdragen hos den kärnanläggning eller anläggning för kärnämnestillvaratagande som inspekteras.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om kraven för de lokaler som avses i 1 mom.

364 §

Samarbetskyldighet vid inspektion

Den som är föremål för inspektion och som bedriver verksamhet enligt denna lag ska samarbeta i syfte att uppnå målen för inspektionen och om så krävs i skriftlig eller elektronisk form visa upp för Strålsäkerhetscentralen och andra tillsynsmyndigheter som avses i denna lag de

Betänkande EkUB 21/2026 rd

handlingar och uppgifter som kan vara av betydelse för tillsynen över iakttagandet av bestämmelserna i denna lag.

365 §

Tillsyn över iakttagande av internationella överenskommelser på kärnenergiområdet

På tillsynen över efterlevnaden av sådana internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är förpliktande för Finland tillämpas bestämmelserna i 357, 358 och 361 §, 363 § 2 mom. och 364 §. Vid sådan tillsyn får sådana inspektörer som sköter internationella kontrolluppdrag och som i enlighet med 2 eller 3 mom. i denna paragraf har godkänts vidta sådana tillsynsåtgärder som avses i 358 § 1 mom. Strålsäkerhetscentralen ska vara närvarande när de inspektörer som sköter internationella kontrolluppdrag utför tillsyn på platser där kärnenergi används, dock så att detta inte medför dröjsmål eller olägenhet för utförandet av inspektionen. En part som avses i 362 § har rätt att närvara vid inspektionen. I övrigt tillämpas på inspektionen den aktuella internationella överenskommelsen på kärnenergiområdet som är förpliktande för Finland.

Strålsäkerhetscentralen ska godkänna en inspektör som sköter internationella kontrolluppdrag, om det inte bedöms att dennes verksamhet kan äventyra säkerheten vid användningen av kärnenergi eller förhindrandet av spridningen av kärnvapen. Innan de inspektörer som sköter internationella kontrolluppdrag godkänns ska Strålsäkerhetscentralen begära utlåtanden över de föreslagna inspektörer som sköter internationella kontrolluppdrag av de tillståndshavare som inspektionen gäller.

Om Strålsäkerhetscentralen på grund av de grunder som avses i 2 mom. inte godkänner en inspektör som sköter internationella kontrolluppdrag, ska Strålsäkerhetscentralen överföra behandlingen och avgörandet av ärendet till arbets- och näringsministeriet. Ministeriet kan godkänna en inspektör som sköter internationella kontrolluppdrag, om det bedöms vara motiverat med beaktande av de allmänna principerna och skyldigheterna enligt 7–13 §.

366 §

Strålsäkerhetscentralens undersökningsrätt

Strålsäkerhetscentralen kan undersöka störnings- eller olyckssituationer eller andra allvarliga tillbud som äventyrar säkerheten i verksamheten vid kärnanläggningar eller anläggningar för kärnämnestillvaratagande, om det behövs för att utreda orsaken till händelserna eller för att förebygga motsvarande händelser. Strålsäkerhetscentralen kan också undersöka sådana viktiga händelser i anslutning till säkerheten vid kärnanläggningar eller anläggningar för kärnämnestillvaratagande som om de fortsätter kan leda till att säkerheten äventyras. Bestämmelser om undersökning av storolyckor finns i lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser (525/2011).

Vid undersökningen utreds händelsernas förlopp, de orsaker som lett till att händelsen uppstått och andra faktorer som har inverkat på händelsen. De personer som utför undersökningen ska vara oberoende i förhållande till det tillsynsärende som undersöks.

Det ska utarbetas en offentlig undersökningsrapport, som kan innehålla rekommendationer om förbättring av säkerheten. Strålsäkerhetscentralen ska vid behov vidta tillsynsåtgärder.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

367 §

Rätt till information samt andra rättigheter vid undersökning

Utöver vad som föreskrivs om rätten till information i 357 § har Strålsäkerhetscentralen rätt att av den som är föremål för en undersökning få sådana andra uppgifter som är nödvändiga för att utföra undersökningen. Dessutom har Strålsäkerhetscentralen trots sekretessbestämmelser rätt att för utförande av undersökningen få nödvändiga uppgifter av andra myndigheter samt av förundersökningsmyndigheter om förundersökning som utförts av dem.

Vid en undersökning kan parterna i händelsen, tredje parter samt personer som är anställda hos dem höras. En person kan endast höras om personen samtycker till det. Personen ska informeras om syftet med hörandet, den hördes rättigheter och skyldigheter samt om eventuella följder av undersökningen.

Strålsäkerhetscentralens rätt till information gäller inte de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i den allmänna dataskyddsförordningen eller innehålls-, förmedlings- eller lokaliseringuppgifter för elektronisk kommunikation och inte heller de uppgifter som den CSIRT-enhet som avses i 19 § i cybersäkerhetslagen behandlar.

Strålsäkerhetscentralen har vid behov rätt att tillfälligt och kortvarigt begränsa rätten att röra sig på en undersökningsplats samt rätt att omhänderta föremål och handlingar och att utföra undersökningar av dem, om det är nödvändigt för utförandet av en undersökning.

368 §

Avbrytande eller begränsande av verksamheten

Strålsäkerhetscentralen kan fatta beslut om avbrytande eller begränsande av en verksamhetsutövers verksamhet enligt tillståndet, om verksamheten kan medföra omedelbar fara för människors hälsa eller säkerhet, om verksamheten inte överensstämmer med de förpliktelser som följer av internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland eller om verksamhetsutövaren i betydande grad bryter mot skyldigheterna enligt denna lag. Verksamheten kan avbrytas eller begränsas endast till den del som det är nödvändigt och endast till dess att orsaken till meddelandet av beslutet inte längre finns.

Om tillståndshavaren eller innehavaren av godkännande för transport inte har fullgjort sina skyldigheter enligt atomansvarighetslagen, kan Strålsäkerhetscentralen fatta beslut om att verksamheten ska avbrytas eller begränsas till dess att orsaken till meddelandet av beslutet inte längre finns.

I brådskande fall där verksamheten kan leda till omedelbar fara för människors hälsa eller säkerhet, kan verksamheten avbrytas eller begränsas genom omedelbara åtgärder inom ramen för förvaltningstvång för högst 14 dagar.

369 §

Rättelse av förseelse eller försummelse

Arbets- och näringsministeriet och Strålsäkerhetscentralen kan

Betänkande EkUB 21/2026 rd

1) förbjuda den som bryter mot denna lag att fortsätta med eller upprepa det förfarande som bryter mot bestämmelserna,

2) förelägga den som bedriver verksamhet som avses i denna lag att avhjälpa bristerna i verksamheten så att den uppfyller kraven enligt denna lag och förpliktelserna i de internationella överenskommelser inom kärnenergiområdet som är förpliktande för Finland.

För vidtagandet av avhjälpande åtgärder ska det fastställas en tidsfrist. Beslutet får innehålla krav om att det ska meddelas när bristerna har avhjälpits samt vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av beslutet.

370 §

Åläggande att vidta åtgärder som förbättrar säkerheten

Strålsäkerhetscentralen kan förelägga tillståndshavaren att för förbättring av kärnanläggningarnas säkerhet vidta sådana åtgärder som med utgångspunkt i nya slutsatser som dragits med stöd av erfarenheterna av driften av kärnkraftverk, utvecklingen inom säkerhetsforskning eller den vetenskapliga och tekniska utvecklingen är motiverade, som skäligen med praktiska åtgärder är genomförbara och som är proportionerliga med hänsyn till deras säkerhetsförbättrande effekt och kostnader.

371 §

Vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande

Strålsäkerhetscentralen kan förena ett förbud eller ett föreläggande som den meddelat med stöd av denna lag med vite eller med hot om att den försummade åtgärden utförs på den försumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts.

Vid förundersökning, åtalsprövning eller rättegång får för att ålägga en fysisk person straffrättsligt ansvar inte sådana upplysningar användas som en fysisk person har lämnat på grund av informationsskyldighet enligt denna lag eller bestämmelser utfärdade med stöd av den och som har erhållits genom att fullgörandet av skyldigheten förenats med vite.

372 §

Besittningstagande av kärnmaterial

Om verksamhetsutövaren inte iakttar ett åläggande som meddelats med stöd av 369 § om fullgörandet av skyldigheter avseende kärnmaterial och verksamhetsutövarens förfarande som helhet bedömt ger grundad anledning att anta att skyldigheterna eller en del av dem inte kan fullgöras genom verksamhetsutövarens åtgärder, kan Strålsäkerhetscentralen fatta beslut om att kärnmaterialen ska tas i besittning av staten och att staten ska se till att skyldigheterna inom kärnämneskontrollen fullgörs.

Verksamhetsutövaren ska ersätta staten för kostnaderna för fullgörandet av skyldigheterna avseende kärnämneskontrollen när det gäller det kärnmaterial som tagits i besittning samt för hantering, lagring och vid behov slutförvaring eller bortskaffande av dem. Bestämmelser om indrivning av kostnader finns i 462 §.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Besittningstagandet upphör om kärnmaterialet tas i beslag i enlighet med tvångsmedelslagen eller döms förverkat till staten.

373 §

Sekundär ombesörjningsskyldighet i fråga om kärnämnen

Om en annan verksamhetsutövare än en innehavare av tillstånd för kärnanläggning eller anläggning för kärnämnestillvaratagande inte utan oskäligen kostnader kan återlämna kärnämne som tagits ur bruk till dess leverantör eller överlåta det till någon annan aktör, kan Strålsäkerhetscentralen på ansökan fatta beslut om att staten ska sörja för fullgörandet av skyldigheterna avseende kärnämneskontrollen när det gäller kärnämnen.

Verksamhetsutövaren är skyldig att i enlighet med 372 § ersätta staten för de kostnader som uppstår.

På kärnämnen som tagits ur bruk och som samtidigt är i strålsäkerhetslagen avsett radioaktivt avfall tillämpas dessutom 80 § 3 mom. i den lagen.

374 §

Överlåtelse av kärnavfall till staten för åtgärder inom kärnavfallshanteringen

Om tillståndshavaren inte följer ett med stöd av 369 § meddelat föreläggande om fullgörande av skyldigheter avseende kärnavfallshanteringen och tillståndshavarens förfarande som helhet bedömt ger grundad anledning att anta att kärnavfallshanteringen eller en del av den inte kan utföras genom tillståndshavarens åtgärder, kan statsrådet fatta beslut om att kärnavfallet ska överlåtas till staten och att staten ska se till att de åtgärder som kärnavfallshanteringen ännu kräver vidtas.

Om ett i 1 mom. avsett beslut fattas, ansvarar staten efter det för de i beslutet avsedda åtgärder som ännu inte vidtagits inom kärnavfallets kärnavfallshantering och tillståndshavaren för kostnaderna för dessa åtgärder.

375 §

Överlåtelse av avfall som innehåller naturliga radioaktiva ämnen till staten för åtgärder inom avfallshanteringen

Om innehavaren av tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande inte iakttar ett åläggande som meddelats med stöd av 369 § om fullgörande av skyldigheter avseende avfallshanteringen av avfall som innehåller naturliga radioaktiva ämnen och det förfarande som innehavaren av tillstånd har som helhet bedömt ger grundad anledning att anta att skyldigheterna eller en del av dem inte kan fullgöras genom de åtgärder som innehavaren av tillstånd vidtar, kan strålsäkerhetscentralen fatta beslut om att staten ska se till att bortskaffandet och de andra åtgärder som avfallshanteringen förutsätter vidtas.

Innehavaren av tillstånd ska ersätta staten för kostnaderna för vidtagandet av de avfallshanteringsåtgärder som det avfall som avses i 1 mom. medför. För ersättning av

Betänkande EkUB 21/2026 rd

kostnaderna används i första hand den i 290 § avsedda säkerheten. Bestämmelser om kostnader som betalas ur säkerheten finns i 292 §.

376 §

Kärnmaterial och kärnavfall som kommit i statens besittning

Kärnmaterial och kärnavfall övergår i statens besittning, om de inte innehas av en verksamhetsutövare som enligt denna lag har rätt att använda eller inneha dem och det inte kan utredas vem den verksamhetsutövare som enligt denna lag ansvarar för dem är.

Staten ska se till att skyldigheterna enligt denna lag iakttas i fråga om det kärnmaterial och kärnavfall som avses i 1 mom. Om Strålsäkerhetscentralen sköter dessa åtgärder, krävs inte tillstånd eller godkännande enligt denna lag för vidtagande av åtgärderna. Strålsäkerhetscentralen ska då följa denna lags bestämmelser om säkerhet.

Bestämmelserna i 2 mom. tillämpas också på de andra kärnmaterial, kärnavfall samt naturliga radioaktiva ämnen innehållande avfall som enligt denna lag kommer i statens besittning.

377 §

Handräckning

Bestämmelser om polisens skyldighet att ge handräckning finns i 9 kap. 1 § i polislagen. Bestämmelser om gränsbevakningsväsendets skyldighet att ge handräckning finns i 77 § i gränsbevakningslagen (578/2005). Bestämmelser om handräckning av räddningsmyndigheterna finns i 50 § i räddningslagen.

Strålsäkerhetscentralen har rätt att i en beredskapssituation få utrustning av Gränsbevakningsväsendet för utförande av mätningar.

Strålsäkerhetscentralen har rätt att i beredskapssituationer eller vid hot mot säkerheten vid en kärnanläggning av Försvarsmakten få utrustning för utförande av behövliga mätningar samt annan handräckning.

En i denna lag avsedd tillsynsmyndighet har rätt att få handräckning av Tullen för tillsynen över iakttagandet av denna lag och av de bestämmelser och föreskrifter om export, import och transitering som utfärdats med stöd av den. Dessutom har Strålsäkerhetscentralen rätt att av Tullen få handräckning för strålningsmätningar av fortskaffningsmedel.

Arbets- och näringsministeriet och Strålsäkerhetscentralen ska på begäran ge varandra handräckning för utförande av uppdrag som de har enligt denna lag.

För kostnaderna för handräckningen svarar den som begärt handräckning, om inte något annat avtalas om saken. En förutsättning för handräckningen är att den inte äventyrar utförandet av andra viktiga uppgifter som föreskrivits för den myndighet som lämnar handräckning.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

378 §

Utomstående experter

I syfte att utreda något som är betydelsefullt ur tillsyns- eller undersökningssynvinkel får Strålsäkerhetscentralen i sin tillsynsverksamhet eller i undersökningar enligt 366 § anlita hjälp av utomstående experter vid inspektion, undersökning, utredning och mätning.

Utomstående experter ska ha den sakkunskap som uppdraget förutsätter. På utomstående experter tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

379 §

Skyldighet att göra säkerhetsutredning

En gällande säkerhetsutredning enligt säkerhetsutredningslagen (726/2014) krävs av en sådan person som står i anställningsförhållande till innehavaren av tillstånd eller dennes leverantör eller underleverantör eller som för de nämnda aktörerna sköter ett uppdrag och som har självständigt tillträde till ett område som avses i 21 § 1 mom. 5 punkten eller 21 § 1 mom. 5 b-punkten i säkerhetsutredningslagen eller tillgång till information som avses i 19 § 1 mom. 1 punkten eller 21 § 1 mom. 1 eller 5 a-punkten i den lagen.

Bestämmelserna om säkerhetsutredning i 1 mom. tillämpas också på personer som deltar i sådan i 21 § 1 mom. 5 c-punkten i säkerhetsutredningslagen avsedd transport av kärnämne eller kärnavfall som ska godkännas i enlighet med denna lag.

Den som har ett sådant tillstånd eller godkännande för transport som avses i denna lag eller som ansöker om ett sådant tillstånd eller godkännande ska säkerställa att den säkerhetsutredning som förutsätts enligt 1 och 2 mom. har gjorts innan personen anställs i ett anställnings- eller uppdragsförhållande eller det fattas beslut om att skaffa produkten eller tjänsten av leverantören eller underleverantören samt se till att säkerhetsutredningen hålls i kraft och föra bok över de gällande säkerhetsutredningarna.

380 §

Anmälningsrätt för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

Sådana läkare och andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) får trots sekretessbestämmelserna anmäla

1) för bedömning av ett hot mot ett kärnkraftverk och förhindrande av en hotande gärning nödvändiga uppgifter om en person som är säkerhetsperson, ansvarig för skyddsarrangemangen, kärnkraftverksoperatör eller annars vid ett kärnkraftverk deltar i styrningen av funktioner med stor vikt för säkerheten vid kärnkraftverket och som läkaren eller den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvården med stöd av patientuppgifterna och ett möte med personen eller en undersökning med grundad anledning, med hänsyn till personens hälsotillstånd eller uppförande, anser som olämplig för sitt uppdrag och utgöra en risk för säkerheten vid kärnkraftverket,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

2) för bedömning av ett hot mot transport av sådana kärnämnen och kärnavfall som avses i 45 § 1 mom. och 148 § 4 mom. i denna lag och för förhindrande av en hotande gärning mot en sådan transport nödvändiga uppgifter om en säkerhetsperson som deltar i transporten, om läkaren eller den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvården med stöd av patientuppgifterna och ett möte med personen eller en undersökning har fått information om omständigheter som ger läkaren eller den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvården anledning att misstänka ett hot mot transporten.

Innan en i 1 mom. avsedd anmälan görs ska personen informeras om rätten att göra anmälan och om hälsotillståndets inverkan på personens funktionsförmåga i dennes uppgift. I en anmälan får endast ges uppgifter om att den person som anmälan gäller eventuellt inte är lämplig för sin uppgift eller att denne kan utgöra en risk för säkerheten vid kärnkraftsanläggningen eller transporten. Anmälan får endast göras till en av tillståndshavaren utsedd företrädare för tillståndshavaren samt dessutom om säkerhetspersoner till polisen och om andra än säkerhetspersoner till Strålsäkerhetscentralen. Tillståndshavaren ska säkerställa att polisen och Strålsäkerhetscentralen har fått anmälan.

Den information som ges i anmälan får av tillståndshavaren, polisen och Strålsäkerhetscentralen endast användas för att vidta sådana nödvändiga och omedelbara åtgärder som säkerheten vid kärnkraftsanläggningen eller transporten kräver. Uppgifterna i anmälan ska förstöras genast när de inte längre behövs för att vidta säkerhetsåtgärder. Bestämmelser om tillståndshavarens rätt att behandla uppgifter om hälsotillstånd finns i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004).

Vad som i 2 och 3 mom. föreskrivs om tillståndshavaren tillämpas på en innehavare av godkännande för transport när denne ansvarar för iakttagandet av de skyldigheter avseende transport som föreskrivs i denna lag.

36 kap.

Lämnande av uppgifter till Strålsäkerhetscentralen för övervakningen av kärnanläggningar

381 §

Regelbundet lämnande av uppgifter

Tillståndshavaren ska regelbundet till Strålsäkerhetscentralen lämna uppgifter om

- 1) sin verksamhet som påverkar säkerheten,
- 2) uppförande, drift och avveckling av en kärnanläggning,
- 3) hanteringen av äldrandet i fråga om en kärnanläggnings system, strukturer och komponenter,
- 4) tillsynen över skicket på en kärnanläggnings byggnader, strukturer och komponenter,
- 5) de utsläpp av radioaktiva ämnen som kärnanläggningen orsakar,
- 6) strålningsövervakningen av miljön vid kärnanläggningen,
- 7) den permanenta förslutningen av en slutförvarsanläggning i förhållande till fasen och omfattningen av verksamheten i den mån som behövs för övervakningen av säkerheten.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Det ska finnas en av Strålsäkerhetscentralen godkänd plan för de uppgifter som ska lämnas och för tidsplanen för när uppgifterna ska lämnas. För godkännande förutsätts det att tillräckligt omfattande uppgifter erhålls regelbundet för övervakningen av säkerheten vid uppförandet, driften och avvecklingen av kärnanläggningen.

382 §

Anmälan av händelser vid kärnanläggningen

Tillståndshavaren ska utan dröjsmål underrätta Strålsäkerhetscentralen om händelser och observationer som kan vara av väsentlig betydelse med tanke på kärnanläggningens eller transporternas säkerhet eller strålsäkerheten. På anmälan av strålsäkerhetsincidenter och beredskapssituationer tillämpas vad som föreskrivs särskilt om dem i denna lag. Bestämmelser om anmälan av skada på tryckbärande anordningar eller olycksfall som gäller sådana finns i 10 § i lagen om tryckbärande anordningar och bestämmelser om anmälan av betydande incidenter som gäller cybersäkerheten finns i 11 § i cybersäkerhetslagen.

Tillståndshavaren ska också till Strålsäkerhetscentralen lämna utredningar som gjorts med anledning av händelser och observationer som avses i 1 mom.

Vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om tillståndshavare tillämpas på en innehavare av godkännande för transport när denna ansvarar för iakttagandet av de skyldigheter avseende transport som föreskrivs i denna lag.

383 §

Lämnande av uppgifter om ändringar som hänför sig till tillståndshavarens verksamhet

Tillståndshavaren ska meddela Strålsäkerhetscentralen, om det sker en sådan ändring i tillståndshavarens verksamhet som kan inverka på kärnanläggningens säkerhet. Tillståndshavaren ska också underrätta Strålsäkerhetscentralen om en sådan ändring i leverantörs- eller underleverantörskedjan som i betydande grad kan inverka på kärnanläggningens säkerhet. Anmälan ska göras innan ändringen genomförs och i fråga om leverantörs- och underleverantörskedjan utan dröjsmål efter det att tillståndshavaren har fått kännedom om saken.

384 §

Lämnande av uppgifter som gäller ledningssystemet, sakkunskap samt leverantörs- och underleverantörskedjor

Den som ansöker om tillstånd för uppförande, drift eller avveckling av en kärnanläggning ska samtidigt till Strålsäkerhetscentralen lämna en beskrivning av genomförandet av projektet, ledningssystemet, kvalitetsledningen, sakkunskapen och personalresurserna samt om de organisationer som deltar i verksamheten och deras roller. Uppgifter ska lämnas till den del det behövs för säkerställande av säkerheten. Motsvarande uppgifter ska lämnas i samband med omfattande ändringar i anläggningen samt dessutom om mottagaren om det ansöks om överflyttning av ett kärnanläggningstillstånd.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

385 §

Lämnande av uppgifter om kärnanläggningens ledning

Tillståndshavaren ska till Strålsäkerhetscentralen lämna uppgifter om tillståndshavarens högsta chef samt om personer som ansvarar för ledningen av de funktioner som är centrala för kärnanläggningens säkerhet, dessa personers lämplighet för sin uppgift samt person- och uppgiftsändringar som gäller dem.

Tillståndshavaren ska också lämna Strålsäkerhetscentralen uppgifter om hur kravet i 123 § i fråga om tillståndshavarens styrelse eller motsvarande organ uppfylls samt om personändringar som hänför sig till styrelsen eller det motsvarande organet.

386 §

Lämnande av uppgifter om hanteringen av mänskliga faktorer

Tillståndshavaren ska till Strålsäkerhetscentralen lämna utredningar om i 72 § 2 mom. avsedd hantering av mänskliga faktorer som har att göra med säkerheten.

387 §

Lämnande av uppgifter som gäller idrifttagning av en kärnanläggning och av ändringar i kärnanläggningen

Tillståndshavaren ska till Strålsäkerhetscentralen lämna

1) sådana planer som preciserar planen för idrifttagningen som är viktiga med tanke på säkerheten, motiveringar och anvisningar som hänför sig till planerna samt redogörelser som gäller faserna för idrifttagningen,

2) viktiga resultat av idrifttagningen,

3) andra uppgifter än de som avses i 1 och 2 punkten om sådant som är viktigt med tanke på idrifttagningen av kärnanläggningen eller av sådana ändringar i kärnanläggningen som inverkar på säkerheten.

388 §

Lämnande av uppgifter om kärnanläggningens säkerhetstekniska driftförutsättningar, driftsanvisningar och säkerhetsanalys

Tillståndshavaren ska se till att Strålsäkerhetscentralen har tillgång till en aktuell version av

1) de säkerhetstekniska driftförutsättningarna från det att de första gången har godkänts,

2) driftsanvisningar för kärnanläggningen och annat väsentligt material som hänför sig till tillämpningen av dem i fråga om ett kärnkraftverk från det att tillförandet av kärnbränsle i reaktorn har inletts och i fråga om andra kärnanläggningar från det att driften av anläggningen har inletts,

3) en säkerhetsanalys från det att den första versionen lämnats till Strålsäkerhetscentralen så att en tillräcklig helhetsuppfattning om kärnanläggningens säkerhet bevaras.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

389 §

Lämnande av uppgifter som hänför sig till kärnbränsle och styrelement

Tillståndshavaren ska till Strålsäkerhetscentralen lämna

- 1) förfarandena för tillsyn över användningen av kärnbränsle och styrelement och över deras skick samt betydande ändringar som gjorts i dem,
- 2) planer som gäller kvalitetssäkring av planeringen och framställningen av kärnbränsle och styrelement samt förfaranden som hänför sig till dem,
- 3) resultaten av kvalitetssäkringen av planeringen och framställningen av kärnbränsle och styrelement,
- 4) en sammanfattning om besiktningarna av kärnbränsle och styrelement och resultaten av besiktningarna,
- 5) en sammanfattning om de aktörer som deltar i kärnbränslets och styrelementens leveranskedja,
- 6) centrala uppgifter om erfarenheter av användningen och undersökningar av det kärnbränsle som tillståndshavaren använder.

390 §

Lämnande av uppgifter om kvalificerade periodiska besiktningar

Tillståndshavaren ska till Strålsäkerhetscentralen lämna

- 1) resultatmaterial av besiktningssystem som fastställts vara lämpliga av ett kvalificeringsorgan minst en månad innan besiktningen utförs,
- 2) preliminära resultat av kvalificerade periodiska besiktningar genast efter besiktningen,
- 3) en redogörelse om de besiktningar som utförts och de resultat som erhållits genom kvalificerade periodiska besiktningar inom sex månader efter att besiktningen utfördes.

391 §

Sammandrag av bedömningar av tillverkare och provningsorgan

Vid tillämpning av ett förfarande enligt 106 § 3 mom. eller 108 § 2 mom. ska tillståndshavaren varje kalenderår till Strålsäkerhetscentralen lämna en redogörelse för den verksamhet som tillverkarna och provningsorganen bedriver för tillståndshavarens räkning samt om verksamhetens överensstämmelse med kraven. Om ett besiktningssystem tillämpar ett förfarande enligt 106 § 3 mom., ska redogörelsen lämnas till besiktningssystemet.

392 §

Lämnande av uppgifter som gäller strålsäkerheten vid en kärnanläggning

Tillståndshavaren ska till Strålsäkerhetscentralen lämna

- 1) uppgifter om restriktioner för yrkesmässig exponering, innan kärnanläggningen kan orsaka yrkesmässig exponering,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

- 2) uppgifter om kärnanläggningens kontrollerade och övervakade områden samt om med tanke på strålsäkerheten betydande ändringar av områdenas gränser innan de tas i bruk,
- 3) målvärdena för utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnanläggning innan driften av kärnanläggningen inleds samt ändringar som gäller dem,
- 4) uppgift om en strålsäkerhetsincident utan dröjsmål,
- 5) uppgifter om sådan rengöring av i 76 § 2 mom. avsedda system, strukturer och komponenter från radioaktiva ämnen som är av betydelse med tanke på exponering för strålning och om de förfaranden som ska användas vid rengöringen innan åtgärderna vidtas,
- 6) uppgifter om i 50 § 2 mom. avsedda förfaranden för anordnande av strålskydd för arbetstagare.

393 §

Lämnande av mätuppgifter som gäller extern doshastighet av strålning

Tillståndshavaren ska till Strålsäkerhetscentralen lämna aktuella uppgifter om en kärnanläggnings kontinuerliga mätningar av extern doshastighet av strålning.

394 §

Lämnande av uppgifter som gäller beredskapsarrangemang

Tillståndshavaren ska till Strålsäkerhetscentralen lämna de instruktioner för beredskapsarrangemang som avses i 177 § och mer än ringa ändringar som gjorts i dem. Dessutom ska tillståndshavaren lämna en plan för de övningar som avses i 175 § i denna lag och i 48 § 2 mom. i räddningslagen samt en rapport som utarbetats på basis av övningarna.

395 §

Lämnande av uppgifter om uppföljning av förläggingsplatsens egenskaper

Innehavaren av ett lämplighetsutlåtande om förläggingsplatsen för kärnanläggningen och innehavaren av ett utlåtande om fastställandet av de konstruktionsförutsättningar som beror på förläggingsplatsen samt den som fått rätt att använda dem ska till Strålsäkerhetscentralen lämna kompletterande uppgifter om en utredning av egenskaperna hos förläggingsplatsen och en bedömning av lämpligheten, om det under uppföljningen framkommer omständigheter som inverkar på bedömningen av förläggingsplatsens lämplighet och de fastställda konstruktionsförutsättningarna.

396 §

Utredning om iakttagande av en skyldighet enligt atomansvarighetslagen

Tillståndshavaren ska till Strålsäkerhetscentralen lämna ett försäkringsbrev om den försäkring som tecknats för ansvaret för en atomskada i början av försäkringsperioden eller ett annat bevis på att kravet i fråga om försäkringsplikt enligt atomansvarighetslagen har uppfyllts.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

397 §

Lämnande av uppgifter om en anläggning för kärnämnestillvaratagande

Vad som i 381 § 2 mom. föreskrivs om godkännandet av en plan samt i 381–385 och 387 §, 388 § 3 punkten och 392 § 1, 2, 4 och 6 punkten om tillståndshavarens skyldighet att lämna uppgifter för övervakningen av kärnanläggningar tillämpas på innehavare av tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande i fråga om uppgifter som ska lämnas för övervakningen av en sådan anläggning och godkännandet av en plan för lämnandet av uppgifterna.

398 §

Bemyndigande för Strålsäkerhetscentralen att meddela föreskrifter

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de uppgifter som avses i 381–397 § samt om anmälan och lämnande av uppgifterna.

37 kap.

Bestämmelser om undantag

399 §

Undantag från Strålsäkerhetscentralens föreskrifter

Strålsäkerhetscentralen kan i enskilda fall godkänna undantag från föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag och som preciserar denna lag. För godkännandet förutsätts att det med beaktande av relevanta faktorer och omständigheter vore oskäligt eller tekniskt oändamålsenligt att tillämpa ett krav enligt föreskriften samt att tillståndshavaren eller innehavaren av ett tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande eller en annan verksamhetsutövare presenterar det förfarandesätt eller den lösning som ska tillämpas i stället för kravet och påvisar att det uppfyller säkerhetsnivån enligt denna lag.

400 §

En kärnanläggnings verksamhet under undantagsförhållanden

Strålsäkerhetscentralen kan under sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § i beredskapslagen (1552/2011) eller för att förhindra sådana undantagsförhållanden som avses i 1 mom. 6 punkten underpunkt d i den paragrafen godkänna sådana undantag från detaljerade krav i en föreskrift utfärdad med stöd av denna lag som behövs för att upprätthålla produktionen av energi som är nödvändig med tanke på skyddandet av befolkningen och befolkningens försörjning, landets näringsliv samt rikets territoriella integritet och självständighet. Ett godkänt undantag är giltigt under den tid som anges i beslutet också efter att de förhållanden som lett till godkännandet har upphört. Undantagets betydelse för säkerheten ska stå i proportion till

Betänkande EkUB 21/2026 rd

allvarlighetsgraden hos de undantagsförhållanden som råder eller som ska förhindras. De godkända undantagen får inte betraktat som en helhet äventyra kärnanläggningens säkerhet.

401 §

Undantag som gäller en kärnanläggning i ett fortskaffningsmedel

Genom förordning av statsrådet får det i fråga om fortskaffningsmedel som avses i 6 § 3 mom. föreskrivas om undantag från i denna lag angivna krav som gäller en kärnanläggning och dess system, strukturer och komponenter samt tillstånds-, anmälnings-, underhålls- och besiktningsskyldigheter, om den risk för skada på människor, miljö och egendom som fortskaffningsmedlet eventuellt medför är liten och iakttagande av kravet eller skyldigheten i fråga inte är behövligt med tanke på uppnåendet av lagens syfte.

38 kap.

Påföljder

402 §

Hänvisningsbestämmelser som gäller straff

Bestämmelser om straff för motstånd mot person som upprätthåller ordningen finns i 17 kap. 6 § i strafflagen.

Bestämmelser om straff för äventyrande av andras hälsa finns i 34 kap. 4 och 5 § och för vållande av allmän fara i 34 kap. 7 och 8 § i strafflagen.

Bestämmelser om straff för kärnladdningsbrott finns i 34 kap. 6 § och för förberedelse till ett sådant brott i 34 kap. 9 § 2 mom. i strafflagen.

Bestämmelser om straff för brott mot skyldigheter som gäller sekretess enligt denna lag finns i 38 kap. 1 och 2 § i strafflagen.

Bestämmelser om straff för straffbar användning av kärnenergi finns i 44 kap. 10 § i strafflagen.

Bestämmelser om straff för miljöförstöring finns i 48 kap. 1, 2 och 4 § i strafflagen.

403 §

Säkerhetsövervakningsföreseelse

En säkerhetsperson som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet ~~underlåter att iaktta~~

1) använder andra maktmedelsredskap än sådana som är tillåtna enligt 163 § 1 och 2 mom., underlåter att iaktta den skyldighet i fråga om bärande av maktmedelsredskap som föreskrivs i 163 § 3 mom. eller använder maktmedel eller maktmedelsredskap i andra fall än de som avses i 165 § 1 mom. eller använder skjutvapen i andra fall än de som avses i 165 § 3 mom.,

2) utför en säkerhetsvisitation på något annat sätt än i enlighet med 162 § 1 mom. eller på någon annan plats än kärnanläggningen, det område i anslutning till kärnanläggningen som omfattas av

Betänkande EkUB 21/2026 rd

begränsning av trafik och vistelse eller kärnanläggningens skyddsområde eller som vid en säkerhetsvisitation fråntar en person ett ämne eller föremål på annat sätt än i enlighet med 162 § 2 mom.,

3) underlåter att iaktta en skyldighet eller bryter mot ett förbud enligt 159 § 1 mom. i fråga om säkerhetspersonens dräkt eller användningen av den eller underlåter att iaktta föreskrifter som med stöd av 159 § 2 mom. har utfärdats om säkerhetspersonens dräkt eller användningen av den,

~~4) de skyldigheter i fråga om behandlingen av en person som gripits som det föreskrivs om i 165 § 4 mom.,~~

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för säkerhetsövervakningsförseelse dömas till böter.

För säkerhetsövervakningsförseelse döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet obehörigen använder en säkerhetspersonens dräkt så att personen kan misstas för en säkerhetsperson, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

404 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift kan påföras en verksamhetsutövare i vars verksamhet

1) den i 19 § avsedda skyldigheten att ha bokföring över kärnmaterial i väsentlig grad försummas eller den i 19 § avsedda skyldigheten att lämna uppgifter eller rapporter försummas så att lämnandet av uppgifter som gäller staten i enlighet med en internationell överenskommelse på kärnenergiområdet som är bindande för Finland äventyras,

2) kärnmaterial i strid med 21 § överlåts till en mottagare som inte har det tillstånd som krävs enligt denna lag,

3) användning av kärnenergi som hänför sig till kärnmaterial sker innan verksamhetsanmälan enligt 34 § har gjorts eller utan ett verksamhetstillstånd enligt 30 § så att det orsakar ringa olägenhet för den övervakning av användningen av kärnenergi som förutsätts i de internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland,

4) sådana anmälningar eller sådant lämnande av uppgifter i anslutning till kärnämneskontroll som föreskrivs i 35 §, 36 § 1 mom. eller 39 § i väsentlig grad eller upprepade gånger försummas på ett sätt som är ägnat att orsaka ringa olägenhet för den övervakning av användningen av kärnenergi som förutsätts i de internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland,

5) en ändring i kärnanläggningens system genomförs under driften av anläggningen utan eller i strid med det godkännande som föreskrivs i 87 §,

6) en kärnteknisk struktur eller mekanisk komponent installeras eller används någon annanstans än i en i 105 § 2 mom. avsedd kärnanläggning,

7) kärnbränsle eller styrelement tas i bruk utan eller i strid med det godkännande som föreskrivs i 116 §,

8) en person som inte har ett godkännande enligt 131 § anlitas i en uppgift för vilken det krävs godkännande som kärnkraftverksoperatör,

9) det upprepade gånger eller planmässigt görs undantag från de säkerhetstekniska driftförutsättningarna för en kärnanläggning utan eller i strid med det godkännande som föreskrivs i 134 § eller underlåts att göra en i 134 § föreskriven anmälan eller det utan grund dröjs med att göra anmälan,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

~~10) det upprepade gånger underlåts att göra en i 134 § föreskriven anmälan om avvikelser från de säkerhetstekniska driftsförutsättningarna eller det upprepade gånger och utan grund dröjs med att göra anmälan,~~

10) den i 139 § 2 mom. föreskrivna uppföljningen av i hurudant skick en kärnanläggningsstrukturer och komponenter är i väsentlig grad försummas,

11) användningen av en sådan komponent som inte uppfyller besiktningens målsättning fortsätter i kärnanläggningen utan eller i strid med det godkännande som föreskrivs i 143 §,

12) anlita personer enligt kraven i 157 § i väsentlig grad försummas,

13) säkerhetspersoner anlitas på något annat sätt än vad som föreskrivs i 157 § 1 eller 2 mom.,

14) det underlåts eller utan grund dröjs med att göra en i 180 § 2 mom. föreskriven anmälan till Strålsäkerhetscentralen om övergång till en beredskapssituation,

15) den i 203 § föreskrivna bokföringen över kärnavfall som lagrats och slutförvaras i väsentlig grad försummas,

16) den bokföring enligt 289 § för en anläggning för kärnämnestillvaratagande som gäller avfall innehållande naturliga radioaktiva ämnen och bortskaffandet av det i väsentlig grad försummas,

17) hanteringen eller lagringen av färskt kärnbränsle inleds vid ett kärnkraftverk utan eller i strid med det godkännande som föreskrivs i 329 §,

18) kärnbränsle för första gången tillförs i reaktorn utan eller i strid med det godkännande som föreskrivs i 330 §,

19) kärnkraftverkets reaktor startas för första gången utan eller i strid med det godkännande som föreskrivs i 331 §,

20) övergången till nästa fas av idrifttagningen av ett kärnkraftverk eller av en omfattande ändring av ett kärnkraftverk sker utan eller i strid med det godkännande som föreskrivs i 332 § i en situation där godkännandet krävs,

21) driften av en kärnteknisk anläggning, en produktionsanläggning för kärnbränsle eller en slutförvarsanläggning inleds utan eller i strid med det godkännande som föreskrivs i 333 § eller en sådan anläggning startas utan en sådan besiktning som avses i 136 § 3 mom.,

22) det utan grund dröjs med att göra en sådan anmälan av en strålsäkerhetsincident som ska göras med stöd av 392 §.

Påföljdsavgift kan påföras också

1) en sådan innehavare av ett beslut om godkännande av transport som försummar de anmälningskyldigheter vid transport som föreskrivs i 189 §,

2) en sådan avsändare av transport som försummar den anmälningskyldighet avseende transporter som föreskrivs i 190 §.

405 §

Påföljdsavgiftens belopp och verkställighet av påföljdsavgift

Strålsäkerhetscentralen påför den påföljdsavgift som det föreskrivs om i 404 §.

Den påföljdsavgift som påförs en **verksamhetsutövare** är minst 1 000 euro och högst 100 000 euro. Påföljdsavgiftens belopp ska baseras på en samlad bedömning. Vid bedömningen av beloppet ska hänsyn tas till förfarandets art, omfattning och varaktighet samt gärningsmannens ekonomiska ställning. Dessutom ska vid bedömningen beaktas den vinning som erhållits och den skada som orsakats genom förfarandet, om de kan bestämmas. Vid bedömningen ska hänsyn

Betänkande EkUB 21/2026 rd

också tas till verksamhetsutövarens samarbete med Strålsäkerhetscentralen för att utreda ärendet, åtgärder för att förhindra att överträdelsen upprepas, övriga och tidigare överträdelser och försummelser i fråga om bestämmelserna om användning av kärnenergi samt förfarandets övriga eventuella konsekvenser.

Påföljdsavgiften ska jämkas eller ~~behöver~~ inte alls påföras, om försummelsen är ringa eller som helhet är av mindre betydelse med tanke på skyldigheterna i anslutning till säkerheten vid användning av kärnenergi eller kärnämneskontrollen eller om det finns ett giltigt skäl till försummelsen eller om det annars med hänsyn till omständigheterna är oskäligt att påföra påföljdsavgift. Påföljdsavgift får inte påföras, om det har förflutit mer än fem år sedan gärningen begicks. Om överträdelsen eller försummelsen har varit fortlöpande räknas tidsfristen från det att överträdelsen eller försummelsen har upphört. Påföljdsavgift får inte heller påföras den som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett brottmål som behandlas i domstol eller den som för samma gärning har meddelats en lagakraftvunnen dom. Den som påförts en påföljdsavgift får inte i domstol dömas till straff för samma gärning.

Bestämmelser om verkställighet av påföljdsavgifter som påförts med stöd av denna lag finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002).

AVDELNING VII

ÄRENDEN SOM GÄLLER TILLSTÅNDSMYNDIGHETENS BESLUT

39 kap.

Ärenden som gäller arbets- och näringsministeriets beslut om godkännande

406 §

Sökande

Godkännande, eller fastställande eller justering i samband med detta hos arbets- och näringsministeriet får sökas av tillståndshavaren i ärenden som gäller godkännande, eller fastställande eller justering i samband med detta enligt 204, 205, 210, 211, 215, 217–220, 228–232, 234 och 342 §. Dessutom får godkännande enligt 204 § sökas av den som har ett principbeslut om kärnanläggningsprojekt. Godkännande enligt 220 § 3 mom. får sökas av en verksamhetsutövare som svarar för de åtgärder som avses i det momentet.

407 §

Bestämmelser i beslut som gäller kärnavfallshantering

Arbets- och näringsministeriet kan i sitt beslut som gäller

1) godkännande av planen för genomförande av kärnavfallshantering, ge sådana bestämmelser som behövs för att kärnavfallshanteringen ska genomföras på ett säkert och ansvarsfullt sätt,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

2) godkännande av planen för kärnavfallshantering, ge de bestämmelser som behövs för utvecklandet av genomförandet av kärnavfallshanteringen med beaktande av kärnanläggningens livscykel,fas,

3) godkännande av överflyttning av ombesörjningsskyldigheten, ge bestämmelser om hur reserveringen av medel för kostnaderna för kärnavfallshanteringen ordnas i fråga om den ombesörjningsskyldighet som flyttas över från överlåtaren till mottagaren och om sättet och tidsplanen för överflyttningen av ombesörjningsskyldigheten,

4) godkännande av avvikelser från en skyldighet i fråga om hantering, lagring eller slutförvaring av kärnavfall i Finland eller från ett förbud mot att i Finland hantera, lagra eller slutförvara kärnavfall och därmed jämförbart radioaktivt avfall som uppkommit någon annanstans, ge bestämmelser i anslutning till ombesörjningsskyldigheten, om hur den ekonomiska reserveringen för kärnavfallshanteringen ska ordnas, om planeringen och genomförandet av och tidsplanen för kärnavfallshanteringen och om förberedelse och genomförande av transport, export, import eller överföring av avfallet,

5) godkännande av ett nytt användningsändamål för kärnavfall, om den nya användningsplatsen finns i en kärnanläggning, ge bestämmelser om hur kärnavfall som uppkommer vid användningen av produkten ska beaktas i ombesörjningsskyldigheten, i reserveringen av medel för kostnaderna för kärnavfallshanteringen, i planeringen och genomförandet av kärnavfallshanteringen och i säkerheten vid och tidsplanen för kärnavfallshanteringen,

6) godkännande av ombesörjningsskyldighetens upphörande, ge bestämmelser i anslutning till upphörandet av reserveringen av medel för kostnaderna för kärnavfallshanteringen,

7) reservering av medel för kostnader för kärnavfallshantering, ge bestämmelser om genomförandet av och tidsplanen för reserveringen av medel.

408 §

Giltighet för beslut som gäller kärnavfallshantering

Arbets- och näringsministeriets beslut som gäller kärnavfallshantering är i kraft tills vidare. Ett i 234 § avsett beslut om godkännande som säkerhet är dock i kraft i högst tio år.

409 §

Återkallande av beslut som gäller kärnavfallshantering

Arbets- och näringsministeriet kan helt eller delvis återkalla sitt i 406 § avsedda beslut om godkännande, om beslutet har grundat sig på oriktiga uppgifter om de omständigheter som inverkar på ärendet. Ett återkallande förutsätter att innehavaren av beslutet har getts tillfälle att inom skälig tid avhjälpa bristen, om detta är möjligt genom åtgärder av beslutets innehavare.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

40 kap.

Ärenden som gäller beslut om tillstånd och godkännande samt ärenden som gäller anmälningar inom området för Strålsäkerhetscentralens kärnämneskontroll

410 §

Sökande av beslut om tillstånd eller godkännande samt anmälningskyldiga inom området för kärnämneskontroll

Den som har för avsikt att bedriva verksamhet som avses i 2 § 1 eller 2 punkten eller ingå avtal som avses i 6 punkten i den paragrafen ska ansöka om tillstånd eller godkännande eller göra en anmälan i enlighet med vad som föreskrivs i 5 kap.

Godkännande som mindre innehavare kan sökas av en verksamhetsutövare som uppfyller förutsättningarna i 20 § 2 mom. De som ansöker om verksamhetstillstånd och tillstånd för ingående av privaträttsligt avtal som omfattas av kärnämneskontroll samt de som gör en verksamhetsanmälan ska uppfylla kravet i 27 § 2 mom.

Godkännande enligt 26 § får sökas av den som ansöker om tillstånd för uppförande eller drift av en kärnanläggning eller en anläggning för kärnämnestillvaratagande eller den som innehar ett sådant tillstånd. Godkännande enligt 41 § 3 mom. får sökas av den som enligt denna lag ansvarar för de kärnmaterial som avses i ansökan.

411 §

Bestämmelser i beslut om tillstånd eller godkännande inom området för kärnämneskontroll

I ett beslut om godkännande som mindre innehavare kan det ges bestämmelser som behövs för tillsynen över en nationell lokal på annan plats eller för genomförandet av förordningen om Euratoms kärnämneskontroll.

I beslut som gäller verksamhetstillstånd, tillstånd för ingående av privaträttsligt avtal som omfattas av kärnämneskontrollen eller godkännande av planen för hur kärnämneskontrollen organiseras kan det ges bestämmelser som behövs för iakttagandet av skyldigheter som gäller kärnämneskontroll eller förpliktelser enligt bilaterala överenskommelser inom kärnenergiområdet.

I ett beslut om befrielse från tillämpningen av bestämmelserna om kärnämneskontroll ska det anges den tidpunkt när bestämmelserna i 4 och 5 kap. inte längre tillämpas på det kärnmaterial som avses i beslutet.

412 §

Giltighet för beslut om tillstånd eller godkännande inom området för kärnämneskontroll

Beslut som gäller godkännande som mindre innehavare, godkännande av planen för hur kärnämneskontrollen organiseras eller befrielse från tillämpningen av bestämmelserna om kärnämneskontroll är i kraft tills vidare.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Verksamhetstillstånd samt tillstånd för ingående av privaträttsligt avtal som omfattas av kärnämneskontrollen är i kraft en viss tid, dock högst tio år. I verksamhetstillståndet kan bestämmas att det upphör att gälla, om verksamheten inte inleds inom en viss tid räknat från det tillståndet beviljades eller om verksamheten har varit avbruten en viss tid eller om ett kärnanläggningsprojekt eller annat projekt i anslutning till verksamheten har förfallit eller ställts in. Ett tillstånd för ingående av ett privaträttsligt avtal upphör att gälla, om det avtal som tillståndet avser upphör att gälla.

413 §

Ändring av beslut om tillstånd eller godkännande inom området för kärnämneskontroll

Den verksamhetsutövare som ett beslut om tillstånd eller godkännande riktats till får ansöka om ändring av beslutet.

Ändring av ett beslut som gäller godkännande av planen för hur kärnämneskontrollen organiseras ska sökas, om det i planen görs ändringar som med tanke på målen för kärnämneskontrollen inte är ringa ändringar. Ändring av ett verksamhetstillstånd och ett tillstånd för ingående av privaträttsligt avtal ska sökas, om det sker andra än ringa förändringar i förutsättningarna för beviljande av tillståndet jämfört med vad som har godkänts i samband med beslutet om tillståndet.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om de ringa ändringar och förändringar som avses i 2 mom.

414 §

Anmälningsskyldigheter i anslutning till tillstånd och godkännanden som gäller kärnämneskontroll

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål till Strålsäkerhetscentralen anmäla

1) sådana ringa ändringar eller förändringar som enligt 413 § 2 mom. inte förutsätter ansökan om ändring av ett beslut eller tillstånd,

2) ändringar som gäller tidpunkten för en åtgärd som enligt 41 § 1 mom. 8 punkten ska vidtas i fråga om det kärnmaterial som avses i ett beslut om befrielse från tillämpning av bestämmelserna om kärnämneskontroll.

415 §

Återkallande av beslut om tillstånd eller godkännande inom området för kärnämneskontroll

Strålsäkerhetscentralen kan återkalla sitt beslut om godkännande som mindre innehavare, ett verksamhetstillstånd samt ett tillstånd för ingående av privaträttsligt avtal som omfattas av kärnämneskontrollen på ansökan av dess innehavare, om

1) sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som väsentligen har påverkat förutsättningarna för godkännandet eller beviljandet av tillståndet,

2) verksamhetsutövaren inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännandet som mindre innehavare eller för beviljandet av nämnda tillstånd och bristen inte har avhjälpits inom utsatt tid,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

3) innehavaren av tillståndet eller beslutet i väsentlig grad har försummat eller brutit mot en i denna lag föreskriven skyldighet som gäller kärnämneskontroll eller ett beslut som gäller kärnämneskontroll och bristen inte har avhjälpats inom utsatt tid,

4) innehavaren av tillståndet eller beslutet eller den sammanslutning eller stiftelse som beviljats tillståndet eller beslutet upplöses, annars upphör med sin verksamhet eller försätts i konkurs eller annars förlorar sin rättsförmåga.

Strålsäkerhetscentralen ska i sitt beslut om återkallande av ett verksamhetstillstånd bestämma hur det ska förfaras i fråga om det kärnmaterial som avses i beslutet. Bestämmelser om besittningstagande av kärnmaterial finns i 372 §.

41 kap.

Ärenden som gäller Strålsäkerhetscentralens beslut och utlåtanden i anslutning till kärnanläggningar och anläggningar för kärnämnestillvaratagande

416 §

Sökande av utlåtande och förhandsbesked

Utlåtande enligt 68 och 70 § får sökas hos Strålsäkerhetscentralen av en sådan sammanslutning eller stiftelse som avses i 2 § 1 mom. i näringsverksamhetslagen och som har i sin besittning en förläggingsplats för en kärnanläggning eller har ett föravtal enligt 2 kap. 7 § i jordabalken (540/1995) om att få förläggingsplatsen i sin besittning.

Utlåtande enligt 81 § får sökas hos Strålsäkerhetscentralen av en sådan sammanslutning eller stiftelse som avses i 2 § 1 mom. eller 3 § 1 mom. i näringsverksamhetslagen.

Innehavaren av eller den som fått rätt att använda ett positivt utlåtande om ett kärnanläggningskoncept får hos Strålsäkerhetscentralen ansöka om sådant förhandsbesked som avses i 82 §.

417 §

Sökande av godkännande som gäller säkerheten vid kärnanläggningar, kärnavfallshantering och transporter

Godkännande hos Strålsäkerhetscentralen får sökas av tillståndshavaren i ett ärende som gäller godkännande enligt 56 § 2 mom., 63 § 2 mom., 84–88, 90, 93 eller 94 §, 98 § 2 mom., 101, 103, 104, 114–117, 119, 131, 133, 134, 140, 142, 143, 145, 147, 153, 154, 156, 172, 176, 181, 182, 185, 207–209, 213, 214, 223, 328–333, 337, 338, 340, 381, 399 eller 400 §. Innehavaren av eller den som fått rätt att använda ett positivt utlåtande om ett kärnanläggningskoncept får ansöka om godkännande enligt 83 §. När 214 § 3 mom. tillämpas med stöd av 220 § 3 mom. 5 punkten underpunkt b, får forskningsinstitutet ansöka om godkännande av genomförandet av avfallshanteringen hos Strålsäkerhetscentralen.

Också den som har ett principbeslut om kärnanläggningsprojekt får ansöka om godkännande enligt 98, 101, 153, 154, 156 eller 172 §, och den som avser att använda kärnenergi på en i 148 § 2 mom. avsedd annan plats för användning av kärnenergi får ansöka om godkännande enligt 154 §.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Dessutom får den som har för avsikt att transportera kärnämnen eller kärnavfall ansöka om godkännande enligt 185 §.

Tillståndshavare och de som har ett principbeslut om kärnanläggningsprojekt får också tillsammans ansöka om godkännande enligt 101 §.

418 §

Sökande av beslut om godkännande som gäller säkerheten vid anläggningar för kärnämnestillvaratagande

Godkännande hos Strålsäkerhetscentralen får sökas av innehavaren av tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande i ett ärende som gäller godkännande enligt 56 §, 63 § 2 mom., 154, 208, 209, 291, 351, 352, 354, 381 eller 399 §.

Dessutom får godkännande enligt 154 § sökas av den som har en anhängig ansökan om tillstånd för uppförande av en anläggning för kärnämnestillvaratagande.

419 §

Bestämmelser för säkerställande av säkerheten vid kärnanläggningar och kärnavfallshantering

Strålsäkerhetscentralen kan i sitt i 417 § avsedda beslut om godkännande ge med tanke på uppfyllandet av förutsättningarna för beviljande av beslutet samt säkerheten behövliga bestämmelser om

- 1) genomförande av strålningsövervakning av miljön vid kärnanläggningen,
- 2) kärnanläggningen och dess system samt de planer som gäller dem och påvisandet av säkerheten i fråga om dem,
- 3) kärnanläggningens byggnader, strukturer och komponenter samt de krav som ska tillämpas på dem,
- 4) kompletterande utredningar i anslutning till den detaljerade tekniska planen samt omständigheter som ska beaktas under tillverkningen eller installationen,
- 5) kärnbränslet och styrelementen samt de planer som gäller dem,
- 6) de förpackningar som ska användas för flyttning av använt kärnbränsle,
- 7) idrifttagning av kärnanläggningen och av omfattande ändringar i anläggningen samt sådana kompletterande godkännande- och besiktningsskyldigheter i fråga om centrala skeden i idrifttagningen som behövs för säkerställande av en säker idrifttagning i olika skeden,
- 8) säkerhetstekniska driftförutsättningar för kärnanläggningen och avvikelser från dem,
- 9) kärnkraftverksoperatörens uppgifter och fullgörandet av dem samt de kärnkraftverk som beslutet om godkännande av kärnkraftverksoperatören avser,
- 10) skyddsarrangemangen vid kärnanläggningen,
- 11) uppgifterna för en ansvarig person för skyddsarrangemangen och en säkerhetsperson vid kärnanläggningen och fullgörandet av dem,
- 12) beredskapsplanen för kärnanläggningen,
- 13) genomförandet av kärnavfallshanteringsåtgärderna,
- 14) avveckling av kärnkraftverket, den kärntekniska anläggningen och anläggningen för kärnbränsleproduktion,
- 15) förslutning av slutförvarsanläggningen,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

- 16) regelbundet lämnande av uppgifter för tillsynen,
- 17) skyldigheter som gäller kontrollen av exporten av kärnavfall,
- 18) andra omständigheter än de som avses i 1–17 punkten som är nödvändiga för allmänt och enskilt intresse och som har samband med uppfyllandet av förutsättningarna för beslutet.

Strålsäkerhetscentralen kan i ett beslut om avgränsning av tillämpningen av bestämmelserna om beredskapsarrangemang och beredskapssituationer ge de bestämmelser med tanke på fullgörandet av skyldigheterna enligt 173–181 § som behövs för beredskapen för beredskapssituationer och för genomförandet av behövliga åtgärder i beredskapssituationer.

Strålsäkerhetscentralen kan i ett beslut om förhandsbesked ge bestämmelser om begränsningar som gäller tillämpningen av beslutet.

420 §

Bestämmelser om befrielse från myndighetstillsyn

Strålsäkerhetscentralen kan ge för förebyggande av skador för hälsan, garanterande av säkerheten och genomförande av strålskyddet behövliga bestämmelser i sitt beslut som gäller

- 1) befrielse från myndighetstillsyn i fråga om kärnavfall,
- 2) befrielse från myndighetstillsyn i fråga om en kärnanläggnings byggnad eller en del av den eller en del av anläggningsområdet.

421 §

Bestämmelser om säkerheten vid transporter

Strålsäkerhetscentralen kan i sitt beslut om godkännande av transport ge de bestämmelser som behövs med tanke på strålsäkerheten vid transporterna eller med tanke på genomförandet av skyddsarrangemangen vid transporterna samt vid behov om den tidpunkt då säkerhetspersoner inte krävs vid transporten.

422 §

Bestämmelser om säkerheten vid anläggningar för kärnämnestillvaratagande

Strålsäkerhetscentralen kan i sitt i 418 § avsedda beslut om godkännande ge med tanke på uppfyllandet av förutsättningarna för beviljande av beslutet samt säkerheten behövliga bestämmelser om

- 1) genomförande av strålningsövervakning av miljön vid anläggningen för kärnämnestillvaratagande,
- 2) skyddsarrangemang vid anläggningen för kärnämnestillvaratagande,
- 3) avveckling av anläggningen för kärnämnestillvaratagande,
- 4) regelbundet lämnande av uppgifter för tillsynen,
- 5) andra omständigheter än de som avses i 1–4 punkten som är nödvändiga för allmänt och enskilt intresse och som har samband med uppfyllandet av förutsättningarna för beslutet.

På bestämmelserna om befrielse från myndighetstillsyn i fråga om avfall innehållande naturliga radioaktiva ämnen från en anläggning för kärnämnestillvaratagande och i fråga om en

Betänkande EkUB 21/2026 rd

sådan anläggning eller en del av den eller en del av anläggningsområdet tillämpas vad som i 420 § föreskrivs om behövliga bestämmelser för förebyggande av skador för hälsan, garanterande av säkerheten och genomförande av strålskyddet samt om bestämmelser om befrielse från myndighetstillsyn enligt denna lag i fråga om en byggnad eller en del av den eller en del av anläggningsområdet.

423 §

Giltighet för beslut som gäller säkerheten vid kärnanläggningar och kärnavfallshantering

Ett beslut om godkännande av en kärnkraftverksoperatör är i kraft en viss tid som är högst två år när operatören första gången godkänns för uppgiften i fråga och annars högst fyra år, med beaktande av kärnkraftverksoperatörens kompetens. Det kan bestämmas att ett beslut om godkännande av en ansvarig person för skyddsarrangemangen ska vara i kraft en viss tid. Ett beslut om godkännande av genomförande av import, export och överföring av kärnavfall är i kraft en viss tid som är högst tre år.

Annars än till de delar som det föreskrivs om i 1 mom. är ett i 417 § avsett beslut om godkännande som gäller säkerheten vid kärnanläggningen och kärnavfallshanteringen i kraft tills vidare, om inte något annat följer av ansökan eller föreskrivs nedan.

Det kan bestämmas att ett beslut om förhandsbesked och ett beslut enligt vilket avvikelser från ett krav i en föreskrift av Strålsäkerhetsverket godkänns är i kraft en viss tid.

424 §

Giltighet för beslut om godkännande av transport

Ett beslut om godkännande av transport är i kraft en viss tid som är högst tre år.

I ett beslut om godkännande av transport kan det bestämmas att det upphör att gälla, om verksamheten inte inleds inom en viss tid räknat från det att beslutet meddelades eller om verksamheten har varit avbruten en viss tid.

425 §

Giltighet för beslut som gäller säkerheten vid anläggningar för kärnämnestillvaratagande

Ett i 418 § avsett beslut om godkännande som gäller säkerheten vid en anläggning för kärnämnestillvaratagande är i kraft tills vidare, om inte något annat följer av ansökan eller föreskrivs nedan.

426 §

Ändring av beslut som gäller säkerheten vid kärnanläggningar och kärnavfallshantering

En tillståndshavare och en annan innehavare av beslut får hos Strålsäkerhetscentralen ansöka om ändring av ett beslut om godkännande i fråga om ett i 417 § avsett ärende ~~som gäller~~

Betänkande EkUB 21/2026 rd

~~säkerheten vid kärnanläggningen eller kärnavfallshanteringen.~~ Ändring av ett beslut om godkännande ska dock sökas, om ändring görs

1) i en skyddsplan som godkänts i beslutet,
2) annat än i mindre avseenden i sådana säkerhetstekniska driftförutsättningar eller ett sådant program för hantering av åldrande, ett sådant program för kvalificerade periodiska besiktningar, en sådan beredskapsplan eller en sådan plan för idrifttagning av kärnanläggningen eller omfattande ändringar i anläggningen som godkänts i beslutet,

3) på ett betydande sätt i en i beslutet godkänd plan för genomförande av strålningsövervakning av miljön,

4) på ett betydande sätt i en i beslutet godkänd annan fråga som gäller säkerheten vid kärnanläggningen eller kärnavfallshanteringen än de som avses i 1–3 punkten.

Tillståndshavaren ska till Strålsäkerhetscentralen för kännedom lämna uppgifter om ändringar som görs i en i 1 mom. 2 och 3 punkten avsedd fråga innan ändringen genomförs, om inte ändringen enligt de punkterna förutsätter ansökan om ändring av beslutet om godkännande.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om när det är fråga om en sådan ändring som avses i 1 mom.

427 §

Ändring av beslut om godkännande av transport

Tillståndshavaren eller innehavaren av ett godkännande för transport får hos Strålsäkerhetscentralen ansöka om ändring av beslutet om godkännande av transport. Ändring i ett beslut om godkännande ska dock sökas, om det i den godkända transporten görs andra än ringa ändringar i frågor som gäller strålsäkerheten, skyddsplanen eller transportarrangemangen. Bestämmelser om underrättelseskyldighet i fråga om ringa ändringar finns i 188 §.

428 §

Ändring av beslut som gäller säkerheten vid anläggningar för kärnämnestillvaratagande

Innehavaren av ett tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande får ansöka om ändring av ett beslut om godkännande som gäller ett ärende som avses i 418 §. Ändring av ett beslut om godkännande ska dock sökas, om ändring görs

1) i en skyddsplan som godkänts i beslutet,
2) på ett betydande sätt i en i beslutet godkänd plan för genomförande av strålningsövervakning av miljön,

3) på ett betydande sätt i en i beslutet godkänd annan fråga som gäller säkerheten vid anläggningen än de som avses i 1 och 2 punkten.

Innehavaren av ett tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande ska till Strålsäkerhetscentralen för kännedom lämna uppgifter om andra än betydande ändringar som görs i planen för genomförande av strålningsövervakning innan ändringarna genomförs.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om när det är fråga om en sådan ändring som avses i 1 mom. 2 eller 3 punkten.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

429 §

Återkallande av beslut som gäller säkerheten vid kärnanläggningar, kärnavfallshantering, anläggningar för kärnämnestillvaratagande eller transport samt återkallande av förhandsbesked och utlåtanden

Strålsäkerhetscentralen kan helt eller delvis återkalla sitt beslut som avses i 417 eller 418 §, om innehavaren av beslutet

- 1) ansöker om återkallande av det,
- 2) i väsentlig grad har försummat skyldigheten att ansöka om ändring i beslutet i enlighet med 426–428 §.

Strålsäkerhetscentralen kan också på ansökan av kärnkraftverksoperatören eller den ansvariga personen för skyddsarrangemangen återkalla beslutet om godkännande som gäller denne helt och hållet eller för viss tid. Dessutom kan Strålsäkerhetscentralen återkalla nämnda beslut helt och hållet eller för viss tid, om

- 1) det i ansökan om godkännande har lämnats felaktiga uppgifter som i väsentlig grad har påverkat godkännandet,
- 2) den som godkänts som operatör inte uppfyller förutsättningarna i 131 § eller den som godkänts som ansvarig person för skyddsarrangemangen inte uppfyller förutsättningarna i 156 § och bristen inte har avhjälpats inom utsatt tid,
- 3) den som godkänts som operatör eller ansvarig person för skyddsarrangemangen har dömts genom en dom som vunnit laga kraft för ett brott med anledning av vilket personen anses vara olämplig för uppgiften,
- 4) den som har godkänts som operatör eller ansvarig person för skyddsarrangemangen har förfarit väsentligen felaktigt i verksamheten eller försummat eller brutit mot en skyldighet enligt denna lag eller beslutet om godkännande så att detta kan ha medfört fara för kärnanläggningens säkerhet,
- 5) den som har godkänts som operatör eller ansvarig person för skyddsarrangemangen permanent har slutat att sköta de uppgifter som godkännandet avser.

Strålsäkerhetscentralen kan återkalla ett i 417 eller 418 § avsett annat beslut om godkännande än ett beslut om godkännande av kärnkraftverksoperatören eller den ansvariga personen för skyddsarrangemangen samt ett i 416 § avsett utlåtande eller beslut om förhandsbesked, om beslutet eller utlåtandet har grundat sig på oriktiga uppgifter om de omständigheter som inverkar på saken eller om förhållandena har förändrats väsentligt efter det att beslutet meddelades eller utlåtandet gavs. Ett återkallande förutsätter att innehavaren av beslutet eller utlåtandet har getts tillfälle att inom skälig tid avhjälpa bristen, om detta är möjligt genom åtgärder av beslutets eller utlåtandets innehavare.

På återkallande av beslut om godkännande av transport tillämpas dessutom 138 § i lagen om transport av farliga ämnen.

430 §

Kompletterande bestämmelser om återkallande av beslut

Om ett beslut om befrielse från myndighetstillsynen av kärnavfall eller avfall som innehåller naturliga radioaktiva ämnen återkallas, är den som beslutet gäller **fortfarande ansvarig för dem i**

Betänkande EkUB 21/2026 rd

enlighet med denna lag och skyldig att sörja för det avfall som avses i beslutet till den del det är möjligt och skäligen kan genomföras genom praktiska åtgärder.

Strålsäkerhetscentralen kan avstänga kärnkraftverksoperatören och den ansvariga personen för skyddsarrangemangen från att sköta sina uppgifter, när återkallandet av beslutet om godkännande har blivit anhängigt tills det att beslutet om återkallande av beslutet om godkännande har vunnit laga kraft.

42 kap.

Kompletterande bestämmelser om arbets- och näringsministeriets och Strålsäkerhetscentralens beslut

431 §

Ansökan

Ett i 406 § avsett ärende inleds vid arbets- och näringsministeriet och ett i 410, 417 och 418 § avsett ärende inleds vid Strålsäkerhetscentralen genom ansökan som ska lämnas in elektroniskt. Till ansökan ska fogas en för myndighetsprövningen behövlig utredning om hur förutsättningarna för godkännande uppfylls samt andra för myndighetsprövningen relevanta utredningar och behövliga uppgifter. Av ansökan ska det vid behov framgå vilket material och vilken beräknings-, undersöknings- eller bedömningsmetod de uppgifter som lämnats grundar sig på. Sökanden ska för utarbetandet av ansökan ha tillgång till tillräcklig sakkunskap. Ansökan om ändring av ett beslut om godkännande ska göras i tillräckligt god tid innan ändringen avses bli gjord.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas också på inledande av i 416 § avsedda ärenden som gäller utlåtanden eller förhandsbesked vid Strålsäkerhetscentralen.

Närmare bestämmelser om innehållet i en ansökan som lämnas in till arbets- och näringsministeriet, om elektronisk ansökan och om utredningar och uppgifter som ska fogas till ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om innehållet i en ansökan som lämnas in till Strålsäkerhetscentralen, om elektronisk ansökan och om de utredningar och uppgifter som ska fogas till ansökan.

432 §

Grunder för myndighetsprövning

Arbets- och näringsministeriet och Strålsäkerhetscentralen godkänner ansökan, om kraven i denna lag och i bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den uppfylls i ärendet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

433 §

Förfrågningar om tillståndsplikt

Arbets- och näringsministeriet ger på basis av ansökan utlåtande om huruvida tillstånd ska sökas för den verksamhet som specificeras i ansökan eller godkännande krävs för verksamheten, om det är fråga om ett ärende som gäller kärnanläggningstillstånd eller om ett sådant godkännande som gäller kärnavfall eller kärnavfallshantering och som hör till ministeriets behörighet.

Strålsäkerhetscentralen ger i andra ärenden än de som avses i 1 mom. på basis av ansökan utlåtande om huruvida tillstånd ska sökas för den verksamhet som specificeras i ansökan, huruvida godkännande krävs för den eller anmälan ska göras om den.

434 §

Förhandsbedömning

Strålsäkerhetscentralen kan på ansökan av den som planerar ett projekt som gäller en kärnanläggning eller en anläggning för kärnämnestillvaratagande bedöma de planer avseende anläggningen och dess förlägningsplats som denne utarbetat samt ge preliminära anvisningar om vad som ska beaktas i fråga om anläggningens säkerhet i sådana planer och om det enligt denna lag krävs ett utlåtande eller godkännande av Strålsäkerhetscentralen eller ändring av dessa.

435 §

Att flytta över Strålsäkerhetscentralens utlåtande eller beslut om förhandsbesked på någon annan

Ett i 416 § avsett utlåtande eller beslut om förhandsbesked kan flyttas över på eller rätten att använda det överlåtas till någon annan. Mottagaren ska uppfylla motsvarande krav som ställs på den som ansökt om utlåtandet eller beslutet samt få tillgång till relevant material som hänför sig till beredningen av utlåtandet eller beslutet eller en kopia av materialet.

Den som flyttar över ett utlåtande eller beslut som avses i 1 mom. på någon annan eller överlåter rätten att använda det till någon annan ska utan dröjsmål göra en anmälan om saken till Strålsäkerhetscentralen. Anmälan ska innehålla en redogörelse för hur de förutsättningar som anges i 1 mom. uppfylls. Utlåtandet eller förhandsbeskedet iaktas inte i fråga om dess mottagare, om förutsättningarna i 1 mom. inte uppfylls.

Strålsäkerhetscentralen kan meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om det relevanta material som avses i 1 mom.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

AVDELNING VIII

Särskilda bestämmelser

43 kap.

Organ för bedömning av överensstämmelse med krav

436 §

Krav som gäller bedömningsorgan

Besiktningsorgan, provningsorgan och kvalificeringsorgan (*bedömningsorgan*) ska för de uppdrag som avses i denna lag

- 1) vara oberoende,
- 2) ha tillräckligt med egen personal som har behövlig yrkeskompetens och erfarenhet,
- 3) ha sådana lokaler, metoder och anordningar samt de kvalitetsledningssystem som krävs för att uppgifterna ska kunna skötas på ett behörigt sätt, samt
- 4) ha tillräcklig ansvarsförsäkring eller något annat motsvarande arrangemang för den händelse att skada inträffar som kan anses vara tillräckligt med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

Om besiktningsorganets rätt att utföra bedömningar av överensstämmelse med krav och besiktningar begränsas enbart till vissa användargrupper (*egenbesiktningsorgan*), förutsätts dessutom att organet har en sådan identifierbar struktur på basis av vilken det är möjligt att försäkra sig om att verksamheten är tillförlitlig och oberoende. Ett egenbesiktningsorgan får inte i tillståndshavarens organisation ansvara för planering, tillverkning, leverans, installation, drift eller underhåll av de strukturer och komponenter som det bedömer eller besiktat och organet får inte delta i sådan verksamhet som kan påverka opartiskheten eller tillförlitligheten i dess bedömningar eller besiktningsåtgärder. Av ett egenbesiktningsorgan krävs inte en ansvarsförsäkring eller något motsvarande arrangemang enligt 1 mom. 4 punkten, om ansvaret för besiktningarna hör till den organisation som organet är en del av. På egenbesiktningsorgan tillämpas i övrigt vad som i denna lag föreskrivs om besiktningsorgan.

Vad som i 2 mom. föreskrivs om egenbesiktningsorgan tillämpas också på tillståndshavarens eller tillverkarens eget provningsorgan, vars rätt att utföra förstörande eller oförstörande besiktningar som hänför sig till kvalitetskontrollen begränsas att gälla enbart tillståndshavaren eller tillverkaren i fråga. På tillståndshavarens provningsorgan, vars rätt att utföra i 63 § avsedda mätningar och analyser begränsas att gälla enbart tillståndshavaren i fråga, tillämpas inte 1 mom. 1 och 4 punkten.

Närmare bestämmelser om de krav som gäller bedömningsorgan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

437 §

Godkännande av bedömningsorgan

Strålsäkerhetscentralen kan

1) på ansökan av ett besiktningsorgan godkänna ett i Finland registrerat besiktningsorgan eller en del av ett sådant,

2) på ansökan av tillståndshavaren godkänna ett i Finland registrerat kvalificeringsorgan eller en del av ett sådant,

3) på ansökan av tillståndshavaren som provningsorgan godkänna en sammanslutning eller stiftelse eller en del av en sådan.

Godkännande av ett bedömningsorgan förutsätter att de krav som anges i 436 § uppfylls. Att kraven uppfylls ska visas med ett ackrediteringsintyg som utfärdats av Säkerhets- och kemikalieverkets ackrediteringsenhet. Strålsäkerhetscentralen kan också godkänna att uppfyllandet av kraven visas på något annat sätt som ger tillräcklig säkerhet om att kraven uppfylls.

Om besiktningsorganet har till uppgift att granska planerna för kärnanläggningens byggnadstekniska konstruktioner, förutsätter godkännandet dessutom att besiktningsorganet i uppdrags- eller anställningsförhållande har sådana personer som uppfyller behörighetsvillkoren enligt 83 § i bygglagen.

438 §

Beslut om godkännande och förfarande för godkännande

I beslutet om godkännande fastställs närmare bedömningsorganets uppgifter samt ges sådana bestämmelser om verksamheten som behövs för att trygga allmänna och enskilda intressen. Beslutet kan meddelas för viss tid.

Närmare bestämmelser om förfarandet för godkännande av bedömningsorgan och om bedömningen av förutsättningarna för godkännande får utfärdas genom förordning av statsrådet.

439 §

Besiktningsorganets uppgifter

Ett besiktningsorgan som godkänts av Strålsäkerhetscentralen får i enlighet med vad som fastställts med stöd av 103 § granska detaljerade tekniska planer och sköta uppgifter i anslutning till bedömning av överensstämmelse med kraven i enlighet med 104–106 § samt utföra idrifttagningsbesiktning av en kärnanläggnings strukturer och komponenter i enlighet med 110 § och periodiska besiktningar i enlighet med 139 §.

Ett egenbesiktningsorgan får utföra bedömningar av överensstämmelse med krav och besiktningar endast av den tillståndshavares strukturer och komponenter vars organisation egenbesiktningsorganet är en del av.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

440 §

Kvalificeringsorganets uppgifter

Ett kvalificeringsorgan som godkänts av Strålsäkerhetscentralen får fastställa en sådan metod enligt ett besiktningssystem som lämplig som ska användas vid oförstörande besiktning av vissa komponenter vid ett kärnkraftverk i enlighet med 141 §.

441 §

Provningsorganets uppgifter

Ett provningsorgan som godkänts av Strålsäkerhetscentralen får utföra

- 1) kvalificerade periodiska besiktningar i enlighet med 141 §,
- 2) oförstörande besiktningar som hänför sig till kvalitetskontrollen av en kärnanläggningsstrukturer eller komponenter i enlighet med 144 § 2 mom.

Ett provningsorgan som med ett ackrediteringsintyg som utfärdats av Säkerhets- och kemikalieverkets ackrediteringsenhet

1) eller på ett därmed jämförbart sätt konstaterats vara behörigt att utföra sådana i 144 § 2 mom. avsedda oförstörande besiktningar som inte är viktiga för säkerheten vid kärnanläggningen får utföra nämnda uppgifter,

2) har konstaterats vara behörigt att utföra i 63 § avsedda mätningar och analyser får utföra nämnda uppgifter.

Dessutom får andra provningsorgan än de som avses i 1 och 2 mom. utföra sådana i 144 § 3 mom. avsedda oförstörande besiktningar som hänför sig till kvalitetskontrollen av en kärnanläggningsstrukturer eller komponenter i enlighet med vad som närmare anges i beslutet om godkännande av de allmänna kravspecifikationerna. I 63 § avsedda mätningar och analyser får utföras också någon annanstans än vid ett provningsorgan som avses i 2 mom. enligt vad som närmare anges i det beslut om godkännande som avses i 63 § 2 mom.

Vad som föreskrivs i 2 mom. tillämpas också på tillståndshavarens eller tillverkarens eget provningsorgan, om förutsättningarna i 436 § uppfylls i fråga om ett sådant organ.

442 §

Uppgifter för certifieringsorgan för typöverensstämmelse

Ett certifieringsorgan för typöverensstämmelse som med ett intyg som utfärdats av Säkerhets- och kemikalieverkets ackrediteringsenhet eller på ett därmed jämförbart sätt har konstaterats vara behörigt att utföra i 109 § avsedda bedömningar av överensstämmelse med kraven för plattformar för automatiserade system får utföra nämnda uppgifter.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

443 §

Certifieringsorganets uppgifter

Ett sådant certifieringsorgan som avses i 2 § 27 punkten i lagen om tryckbärande anordningar får fastställa sådana personer som utför oförstörande besiktningar som avses i 141 § 2 mom. och 145 § 1 mom. samt sådana personer som gör permanenta förband som avses i 145 § 1 mom., förbandsmetoder och tillverkningsmetoder som lämpliga.

444 §

Allmänna skyldigheter för bedömningsorgan och certifieringsorgan för typöverensstämmelse

Bedömningsorgan och certifieringsorgan för typöverensstämmelse ska följa utvecklingen i fråga om den lagstiftning som gäller deras i denna lag avsedda uppgifter och verksamhetsområde. De ska dessutom lämna Strålsäkerhetscentralen uppgifter om sådana omständigheter som de observerat och som avsevärt äventyrar säkerheten vid en kärnanläggning.

Bestämmelser om allmänna krav med avseende på certifieringsorgan finns i 37 § i lagen om tryckbärande anordningar och bestämmelser om allmänna skyldigheter för certifieringsorgan och deras skyldighet att lämna uppgifter i 39 § i den lagen.

Närmare bestämmelser om den i 1 mom. avsedda skyldigheten att lämna uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

445 §

Kompletterande skyldigheter för bedömningsorgan

Ett besiktningsorgan ska i samarbete med Strålsäkerhetscentralen sörja för att verksamheten är enhetlig och att den utvecklas. Besiktningsorganet ska också årligen delge Strålsäkerhetscentralen en berättelse över sin verksamhet i fråga om de uppdrag som föreskrivs i denna lag.

Besiktningsorganet ska underrätta Strålsäkerhetscentralen om ändringar som gäller förutsättningarna för godkännande. Tillståndshavaren ska underrätta Strålsäkerhetscentralen om ändringar som gäller förutsättningarna för godkännande av provningsorgan och kvalificeringsorgan.

446 §

Annan lagstiftning som är tillämplig på besiktningsorgan

De anställda hos besiktningsorgan handlar under straffrättsligt tjänsteansvar när de utför offentliga förvaltningsuppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

447 §

Ändring och återkallande av beslut om godkännande av bedömningsorgan

Strålsäkerhetscentralen kan ändra de uppgifter som anges i ett beslut om godkännande av bedömningsorgan, om det sker väsentliga förändringar i förutsättningarna för godkännande. Då tillämpas vad som i 436–438 § föreskrivs om godkännande och förutsättningarna för godkännande samt om beslut om godkännande och förfarandet för godkännande. Strålsäkerhetscentralen kan också ändra beslutet, om det behövs för att säkerställa att de uppgifter som avses i 439–441 § utförs på behörigt sätt. Då tillämpas vad som i 438 § föreskrivs om beslut om godkännande och förfarandet för godkännande.

Strålsäkerhetscentralen kan återkalla ett beslut om godkännande av bedömningsorgan, om

- 1) det i ansökan eller en bilaga till den har lämnats felaktiga eller bristfälliga uppgifter som väsentligt har påverkat den prövning som hänför sig till beslutet,
- 2) bedömningsorganet inte uppfyller förutsättningarna för godkännande, eller
- 3) bedömningsorganet trots en skriftlig anmärkning upprepade gånger eller i väsentlig grad har försummat eller brutit mot en skyldighet enligt denna lag eller beslutet om godkännande och bristerna i verksamheten inte har avhjälpits inom skälig tid.

44 kap.

Informationssäkerhet, sekretess och tystnadsplikt

448 §

Informationssäkerhet för sekretessbelagt och annat informationsmaterial

Den som har kärnanläggningstillstånd eller något annat tillstånd till användning av kärnenergi och den som ingår i en sådan tillståndshavares leverantörs- eller underleverantörskedja samt andra aktörer som avses i denna lag ska sörja för informationssäkerheten för sekretessbelagt och annat informationsmaterial på det sätt som deras behov av skydd förutsätter. Informationsmaterial om kärnenergiområdet ska dessutom skyddas genom skyddsarrangemang i enlighet med 24 §.

Aktörer som avses i denna lag ska se till att det sekretessbelagda informationsmaterialet identifieras och att de sekretessbelagda uppgifter som ingår i materialet märks ut på behörigt sätt samt att utomstående hindras från att få tillgång till det sekretessbelagda informationsmaterialet.

Sekretessbelagt informationsmaterial ska förvaras och behandlas i utrymmen eller informationssystem där det är möjligt att skydda handlingarna och materialen samt informationen i dem på ett sådant sätt att deras tillförlitlighet, integritet och tillgänglighet kan säkerställas i tillräcklig utsträckning. När sekretessbelagt informationsmaterial produceras, kopieras, översänds, distribueras, lagras, utplånas eller hanteras i något annat avseende ska det sörjas för att materialet skyddas på tillräckligt sätt.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om informationssäkerheten för sekretessbelagt och annat informationsmaterial.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

449 §

Sekretess för informationsmaterial

Permanent sekretessbelagt informationsmaterial är

- 1) informationsmaterial om kärnenergiområdet,
- 2) informationsmaterial som gäller system, strukturer och komponenter som är avsedda för genomförande av kärnanläggningens säkerhetsfunktioner samt i fråga om en anläggning för kärnämnestillvaratagande informationsmaterial som gäller systemen i fråga till den del det innehåller uppgifter som, om de röjs för utomstående, kan äventyra säkerheten vid en sådan anläggning och anläggningen omfattas av ett tillstånd enligt denna lag eller en tillståndsansökan som gäller uppförande av anläggningen är anhängig,
- 3) informationsmaterial som gäller i denna lag avsedda skyddsarrangemang och informationsmaterial som påverkar genomförandet av arrangemangen, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur ett sådant material inte äventyrar genomförandet av syftet med skyddsarrangemangen,
- 4) i denna lag avsedda beredskapsplaner, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur dem inte äventyrar genomförandet av syftet med beredskapsarrangemangen,
- 5) arrangemang och skyddsplaner som gäller transport av kärnämnen och kärnavfall, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter om dem inte äventyrar säkerheten vid transporten.

450 §

Rätt att behandla sekretessbelagt informationsmaterial

Den som har tillstånd till användning av kärnenergi eller som bereder en ansökan som gäller ett sådant tillstånd får ta emot, inneha, framställa och behandla sekretessbelagt informationsmaterial till den del det hänför sig till verksamhet enligt tillståndet eller beredningen av tillståndsansökan samt lämna ut det till en sådan aktör i dess leverantörs- eller underleverantörskedja för vilken informationsmaterialet är nödvändigt för att denne ska kunna sköta sina uppgifter och till en i 120 § 3 mom. avsedd aktör till den del det är nödvändigt för sådant informationsutbyte som förutsätts i det momentet. Sekretessbelagt informationsmaterial får inte lämnas ut till andra.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om en innehavare av tillstånd till användning av kärnenergi och den som bereder en ansökan som gäller ett sådant tillstånd tillämpas på motsvarande sätt på innehavare av godkännande för transport och på aktörer som bereder en ansökan om sådant godkännande samt på aktörer i deras leverantörs- eller underleverantörskedja.

Informationsmaterial om kärnenergiområdet får dock tas emot, innehas, framställas och behandlas av den för vilken informationsmaterialet är nödvändigt för att denne ska kunna sköta sina uppgifter. För innehav, utlämnande, import eller överföring till Finland av informationsmaterial om kärnenergiområdet krävs dessutom verksamhetstillstånd i enlighet med vad som föreskrivs i 30 och 31 §. Bestämmelser om den rätt tillståndshavare och innehavare av tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande har att inneha informationsmaterial om kärnenergiområdet finns i 43 §.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

451 §

Sekretess och tystnadsplikt samt förbud mot utnyttjande

Sekretessbelagt informationsmaterial får användas endast för ett sådant ändamål enligt denna lag för vilket materialet har upprättats, om inte något annat föreskrivs nedan eller följer av annan lagstiftning. Sekretessbelagt informationsmaterial eller en kopia eller utskrift av ett sådant material får inte visas för eller lämnas ut till utomstående och inte heller på något annat sätt lämnas till utomstående för påseende utan en grund som anges i denna lag.

En sådan aktör som ingår i leverantörs- eller underleverantörskedjan eller någon annan aktör som sekretessbelagd information med stöd av 450 § har lämnats ut till får inte röja ett informationsmaterials sekretessbelagda innehåll eller en uppgift som vore sekretessbelagd om den ingick i en handling, och inte heller någon annan omständighet som de fått kännedom om i sin anställning hos aktören och som omfattas av tystnadsplikt enligt denna lag.

En sådan aktör som ingår i leverantörs- eller underleverantörskedjan eller någon annan aktör som avses i 2 mom. får inte använda sekretessbelagt informationsmaterial för sin egen eller någon annans vinning eller till skada för någon annan och inte heller röja sådant informationsmaterial efter det att uppdrags- eller anställningsförhållandet har upphört.

På tystnadsplikten och förbudet mot utnyttjande för den som är anställd hos eller annars verkar hos en myndighet, den som verkar på uppdrag av en myndighet eller är anställd hos den som verkar på uppdrag av en myndighet tillämpas vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om dem.

452 §

Tillämpning av bestämmelserna om sekretess och tystnadsplikt på uppgifter som fås i muntlig form

Vad som i 449–451 § föreskrivs om sekretessbelagt informationsmaterial ska också tillämpas på uppgifter som har fås i muntlig form eller kan fås genom observationer, om en handling med sådana uppgifter skulle vara sekretessbelagd med stöd av 449 §.

453 §

Utlämnande av uppgifter trots sekretess

Strålsäkerhetscentralen och andra behöriga myndigheter som avses i denna lag får trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som de fått vid skötseln av uppgifter enligt denna lag till varandra för tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt till åklagaren, polisen, Gränsbevakningsväsendet och Tullen för förebyggande och utredning av brott.

Strålsäkerhetscentralen får trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som den fått vid skötseln av uppgifter enligt denna lag

1) till Europeiska kommissionen och Internationella atomenergiorganet för tillsynen över efterlevnaden av internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

2) till den myndighet i en annan stat som svarar för övervakningen av kärnanläggningar och strålsäkerhet för att främja samarbetet kring säkerheten vid kärnanläggningar, om det är nödvändigt och utlämnandet av informationen inte bedöms orsaka skada för kärnanläggningarnas säkerhet.

Dessutom får Strålsäkerhetscentralen trots sekretessbestämmelserna

1) till den tillsynsmyndighet som avses i lagen om skydd av samhällets kritiska infrastruktur och om stärkande av samhällets motståndskraft (310/2025) och som enligt 19 § i den lagen övervakar att de skyldigheter som föreskrivs och bestäms med stöd av den lagen fullgörs, lämna ut de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av dess uppgifter,

2) till Säkerhets- och kemikalieverkets ackrediteringsenhet lämna ut de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av dess uppgifter enligt denna lag.

454 §

Utlämnande av uppgifter om dimensionerande hotbeskrivning

Strålsäkerhetscentralen får trots sekretessbestämmelserna lämna ut sådana uppgifter om dimensionerande hotbeskrivning som avses i 150 § 2 mom. och som behövs för genomförandet av planeringen av i denna lag avsedda skyddsarrangemang samt planeringen av kärnanläggningar eller anläggningar för kärnämnestillvaratagande till den som har ett motiverat behov av att använda dimensionerande hotbeskrivningar vid planeringen av skyddsarrangemang eller anläggningar och utlämnandet av uppgifterna inte bedöms äventyra genomförandet av skyddsarrangemangen eller säkerheten vid anläggningarna. Den till vilken uppgifter om dimensionerande hotbeskrivning har lämnats ut får med avvikelse från vad som föreskrivs i 450 § inte överlåta uppgifterna vidare.

När uppgifter om dimensionerande hotbeskrivning lämnas ut ska Strålsäkerhetscentralen försäkra sig om att uppgifterna skyddas tillräckligt och om att det på det sätt som förutsätts i 379 § har gjorts en säkerhetsutredning av dem som behandlar uppgifterna.

Dessutom får Strålsäkerhetscentralen trots sekretessbestämmelserna lämna ut i 1 mom. avsedda uppgifter till den myndighet i en annan stat som svarar för övervakningen av kärnanläggningar och strålsäkerhet för att främja samarbetet kring säkerheten vid kärnanläggningar, om det är nödvändigt och utlämnandet av informationen inte bedöms orsaka skada för kärnanläggningarnas säkerhet.

På utlämnande av uppgifter om dimensionerande hotbeskrivning tillämpas dessutom vad som i 16 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om sättet att lämna ut information.

455 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till delegationer

Strålsäkerhetscentralen får trots sekretessbestämmelserna till kärnsäkerhetsdelegationen lämna ut uppgifter som är nödvändiga i skötseln av delegationens uppgifter.

Strålsäkerhetscentralen och de myndigheter som är medlemmar i delegationen för skyddsarrangemang på kärnenergiområdet får trots sekretessbestämmelserna till delegationen

Betänkande EkUB 21/2026 rd

lämna ut sådana nödvändiga uppgifter som behövs i skötseln av delegationens uppgifter och som hänför sig till deras egna lagstadgade uppgifter.

På delegationens medlemmar och andra sakkunniga som deltar i delegationens möten tillämpas vad som i 23 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande för anställda hos myndigheter samt bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

45 kap.

Tillsynsavgift och andra avgifter

456 §

Avgifter

Bestämmelser om de avgiftsbelagda myndighetsprestationer som avses i denna lag finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Utöver vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om statliga myndigheters avgiftsbelagda prestationer får Strålsäkerhetscentralen ta ut avgift för

1) regelbundna inspektioner och andra tillsynsåtgärder som grundar sig på den tillsynsplan som den utarbetat,

2) inspektioner och andra tillsynsåtgärder i situationer som avses i 360 §,

3) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som behövs för tillsynen över att ett beslut, förbud eller åläggande som avses i 368–370 § iakttas.

Strålsäkerhetscentralen kan vid uttagande av avgifterna använda månatlig fakturering och årlig utjämningsfakturering per kund för att säkerställa avgifternas kostnadstäckning.

Närmare bestämmelser om det i 3 mom. avsedda uttagandet av avgifter får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

457 §

Grunderna för tillsynsavgiften

Strålsäkerhetscentralen tar hos tillståndshavare och hos dem som ansöker om tillstånd att uppföra en kärnanläggning ut en årlig tillsynsavgift för att täcka kostnaderna för i denna lag avsedda myndighetsåtgärder som gäller den anläggningen. Strålsäkerhetscentralen tar också hos innehavaren av tillstånd för en anläggning för kärnämnestillvaratagande och hos den som ansöker om tillstånd att uppföra en sådan anläggning ut en årlig tillsynsavgift för att täcka kostnaderna för i denna lag avsedda myndighetsåtgärder som gäller den anläggningen.

Tillsynsavgiften består av en grundavgift och en tilläggsavgift i enlighet med 458 §.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

458 §

Tillsynsavgiftens storlek

En tillståndshavare som har tillstånd att uppföra eller driva ett kärnkraftverk och den som har ansökt om tillstånd att uppföra en sådan anläggning är skyldig att årligen betala en grundavgift på 85,50 euro för varje megawatt av den nominella värmeeffekten enligt tillståndet eller som angetts i tillståndsansökan, dock högst 48 000 euro per avgiftsskyldig. Dessutom ska tillståndshavaren årligen betala en tilläggsavgift som är 42,75 euro för varje megawatt av den nominella värmeeffekten enligt tillståndet.

En tillståndshavare som har tillstånd att uppföra eller driva en produktionsanläggning för kärnbränsle och den som har ansökt om tillstånd att uppföra en sådan anläggning är skyldig att årligen betala en grundavgift på 48 000 euro. Dessutom ska tillståndshavaren årligen betala en tilläggsavgift på 96 000 euro. Den som har tillstånd att uppföra eller driva en anläggning för kärnämnestillvaratagande eller den som har ansökt om tillstånd att uppföra en sådan anläggning är skyldig att årligen betala en grundavgift på 5 000 euro.

En tillståndshavare för vilken ett ansvarsbelopp har fastställts är skyldig att betala en årlig tilläggsavgift som grundar sig på ansvarsbeloppet och som utgörs av det ansvarsbelopp som har fastställts för det föregående kalenderåret multiplicerat med 0,0135 procent.

459 §

Kompletterande bestämmelser om skyldigheten att betala tillsynsavgift

Den grundavgift som avses i 458 § ska betalas för varje kalenderår för vilket ett i 458 § 1 eller 2 mom. avsett tillstånd är giltigt eller en ansökan om ett sådant tillstånd är anhängig den 1 januari.

Beloppet av den tilläggsavgift som avses i 458 § 1 och 2 mom. bestäms den 1 januari varje kalenderår, om tillståndshavaren då har ett giltigt tillstånd att uppföra eller driva ett kärnkraftverk eller en produktionsanläggning för kärnbränsle.

Beloppet av den tilläggsavgift som avses i 458 § 3 mom. bestäms den 1 januari varje kalenderår, om det för tillståndshavaren har fastställts ett ansvarsbelopp för det föregående kalenderåret.

460 §

Upphörande av avgiftsskyldigheten

Skyldigheten att betala grundavgift och tilläggsavgift upphör efter det kalenderår då den förutsättning för tillstånd eller tillståndsansökan som anges i 458 § 1 eller 2 mom. inte längre uppfylls.

Skyldigheten att betala ansvarsbelopp upphör efter det kalenderår då den förutsättning för ansvarsbelopp som anges i 458 § 3 mom. inte längre uppfylls.

Om det projekt enligt ett tillstånd för uppförande av en anläggning inte genomförs, krävs det att en anmälan om saken görs till arbets- och näringsministeriet för att avgiftsskyldigheten ska upphöra. Om anmälan görs före utgången av juni, föreligger betalningsskyldighet inte längre under följande kalenderår.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

461 §

Påförande av tillsynsavgiften

Tillsynsavgiften påförs för varje kalenderår och förfaller årligen till betalning vid en tidpunkt som fastställs av Strålsäkerhetscentralen. Strålsäkerhetscentralen ska sända avgiftsbeslutet om tillsynsavgiften till den avgiftsskyldige senast 21 dagar före förfallodagen. Debiteringen kan verkställas utan att den avgiftsskyldige ges tillfälle att bli hörd. Beslutet kan delges genom sådan vanlig delgivning som avses i 59 § i förvaltningslagen.

462 §

Indrivning av offentliga fordringar

Bestämmelser om indrivning av offentliga fordringar utan dom eller beslut och om rätten att anföra grundbesvär över en avgift finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Den i 1 mom. nämnda lagen tillämpas också på avgiften för kärnavfallshantering och andra avgifter som tillståndshavaren enligt denna lag är skyldig att betala till Statens kärnavfallshanteringsfond.

463 §

Ränta

Om betalningen av en i denna lag avsedd avgift fördröjs, ska det betalas en dröjsmålsränta enligt 4 § i räntelagen (633/1982) på avgiften. Strålsäkerhetscentralen kan i stället för dröjsmålsränta ta ut en förseningsavgift på tio euro, om beloppet av dröjsmålsräntan skulle bli lägre än så.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på påföljdsavgift som påförts eller vite som förelagts med stöd av denna lag.

Om en i 457 § avsedd tillsynsavgift återbärs till följd av rättelse eller ändringssökande, betalas krediteringsränta enligt 38 § i lagen om skatteuppbörd (11/2018) på den avgift som återbärs från och med dagen efter betalningsdagen till den dag då återbäringsbeloppet debiteras från Strålsäkerhetscentralens konto. Krediteringsräntan beräknas på basis av det faktiska antalet kalenderdagar.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

46 kap.

Ändringssökande och verkställighet av beslut

464 §

Ändringssökande

Omprövning av beslut som med stöd av denna lag fattats av arbets- och näringsministeriet, Strålsäkerhetscentralen, Statens kärnavfallshanteringsfond eller besiktningsorgan får begäras. Omprövning av beslut som fattats av Strålsäkerhetscentralen om påförande av påföljdsavgift får dock inte begäras. Bestämmelser om begäran av omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring genom besvär i beslut som fattats med anledning av begäran om omprövning, i beslut om påförande av påföljdsavgift och i beslut som fattats vid statsrådets allmänna sammanträde finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I principbeslut om kärnanläggningsprojekt eller i beslut genom vilka en ansökan som gäller ett principbeslut avslås får dock ändring inte sökas genom besvär.

Vid sökande av ändring i beslut som Statens kärnavfallshanteringsfond fattat ska fonden innan ett ärende som gäller begäran om omprövning avgörs eller bemötande avges i ett besvärärende begära ett utlåtande av arbets- och näringsministeriet.

I avgifter som påförts av statliga myndigheter och på vilka lagen om grunderna för avgifter för staten tillämpas söks dock ändring på det sätt som föreskrivs i lagen om grunder för avgifter till staten.

465 §

Besvärsrätt

Besvärsrätt har parter. Besvär över beslut som gäller tillstånd att uppföra kärnanläggningar och anläggningar för kärnämnestillvaratagande, att driva anläggningarna och att avveckla dem får anföras även av den vars rätt eller fördel ärendet kan beröra.

Besvärsrätt har dessutom

1) registrerade föreningar och stiftelser vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivseln i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna uppträder över beslut om tillstånd att uppföra kärnanläggningar och anläggningar för kärnämnestillvaratagande och över andra tillståndsbeslut som gäller dessa anläggningar och på vilka tillämpas det förfarande vid miljökonsekvensbedömning som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning,

2) förläggningkommuner för kärnanläggningar och anläggningar för kärnämnestillvaratagande över beslut om tillstånd att uppföra anläggningarna och andra i 1 mom. avsedda beslut om tillstånd samt över tillstånd för hantering och lagring av kärnavfall.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

466 §

Verkställighet av beslut

Beslut som avses i 228, 230, 233–235, 238, 240, 242–244, 255–257, 268 och 461 § i denna lag ska iakttas innan de har vunnit laga kraft.

Den myndighet som har fattat beslutet kan förordna att beslut enligt 368 och 369 § ska iakttas innan de har vunnit laga kraft.

På verkställighet av Statens kärnavfallshanteringsfonds beslut enligt 271 § tillämpas 35 § i statsunderstödslagen.

467 §

Verkställighet av beslut om tillstånd för kärnanläggning innan de har vunnit laga kraft

I ett beslut om tillstånd för kärnanläggning kan det bestämmas att verksamheten kan inledas med iakttagande av tillståndsbeslutet innan det har vunnit laga kraft. Bestämmandet förutsätter

1) att sökanden har anfört en grundad anledning till att inleda verksamheten,

2) att verkställigheten inte gör ändringssökandet onödigt,

3) att sökanden ställer en säkerhet enligt 234 § 2 mom. 1–4 punkten för ersättning av de förmånsförluster eller kostnader som upphävande eller ändring av tillståndsbeslutet kan medföra.

I tillståndsbeslutet kan vid behov ges bestämmelser om inledandet av verksamheten och bestämmas om tidpunkten för inledande av verkställigheten.

Den myndighet som har avgjort tillståndsärendet kan under de förutsättningar som föreskrivs i 1 mom. på separat ansökan som görs under besvärstidens gång eller inom 14 dagar från besvärstidens utgång genom sitt beslut godkänna verkställigheten. Då tillämpas vad som i 316 § 3 och med stöd av 316 § 4 mom. föreskrivs om tillståndsansökan, i 317–319 § om behandling av tillståndsärendet, i 309 § 1 och med stöd av 309 § 3 mom. om tillståndsbeslutets innehåll samt i 320 § om meddelande av tillståndsbeslut och information om det. Tillståndsmyndigheten ska dessutom omedelbart sända en kopia av beslutet till den förvaltningsdomstol som saken berör och till dem som sökt ändring. Den som har anfört besvär över tillståndsbeslutet kan hos förvaltningsdomstolen yrka på upphävande eller ändring av beslutet till den del det gäller verkställigheten av tillståndet utan att separat behöva anföra besvär över det.

47 kap.

Nationella program och internationella inbördes utvärderingar

468 §

Nationell ram för säkerheten vid kärnanläggningar och för kärnavfallshanteringen

Till den nationella ramen för säkerheten vid kärnanläggningar hör vad som i denna lag och någon annanstans föreskrivs om säkerheten vid kärnanläggningar och tillsynen över att den iakttas samt om myndigheter och andra verksamhetsutövare. Denna ram omfattar dock inte nämnda ärenden till den del de gäller slutförvarsanläggningar eller sådana upplag för kärnavfall som finns någon annanstans än på kärnanläggningens anläggningsområde och i vilka använt kärnbränsle inte lagras.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Till den nationella ramen för nationell kärnavfallshantering hör vad som i denna lag och någon annanstans föreskrivs om de kärnanläggningar som genomför kärnavfallshantering, om kärnavfallshantering och reservering av medel för kostnaderna för den och om tillsyn över att de bestämmelser som gäller dessa iakttas samt om myndigheter och andra verksamhetsutövare.

Det nationella systemet för säkerheten vid kärnanläggningar och för kärnavfallshantering består av en nationell ram för säkerheten vid kärnanläggningar och en nationell ram för kärnavfallshanteringen.

469 §

Nationellt program för kärnavfallshantering

Arbets- och näringsministeriet utarbetar tillsammans med Strålsäkerhetscentralen ett nationellt program för kärnavfallshantering. Programmet ska innehålla de nationella handlingslinjerna för hanteringen av kärnavfall, de allmänna målen och principerna för kärnavfallshanteringen, uppgift om mängderna och förlägningsplatserna för kärnavfall samt en uppskattning av kostnaderna och tidsplanerna för kärnavfallshanteringen. Det nationella programmet för kärnavfallshantering och det i 87 § i strålsäkerhetslagen avsedda nationella avfallshanteringsprogrammet för radioaktivt avfall bildar det nationella programmet för hantering av kärnavfall och annat radioaktivt avfall.

Allmänheten ska ges tillfälle att framföra sin åsikt när det nationella programmet för kärnavfallshantering utarbetas. Arbets- och näringsministeriet ska informera om när utarbetandet av programmet påbörjas.

Närmare bestämmelser om innehållet i det nationella programmet för kärnavfallshantering får utfärdas genom förordning av statsrådet.

470 §

Nationell självvärdering

Arbets- och näringsministeriet ska se till att en nationell självvärdering i enlighet med de förpliktelser som grundar sig på Euratomfördraget och som är bindande för Finland görs

1) vart tionde år

a) av den nationella ramen för säkerheten vid kärnanläggningar och lagstiftningshelheten om säkerhet vid kärnanläggningar,

b) av den nationella ramen för kärnavfallshantering och lagstiftningshelheten om kärnavfallshanteringen,

c) av det nationella programmet för kärnavfallshantering och genomförandet av det,

2) om det inträffar en sådan olycka vars konsekvenser är viktiga för säkerheten vid kärnanläggningar.

Strålsäkerhetscentralen svarar för att en självvärdering i enlighet med de förpliktelser som grundar sig på Euratomfördraget och som är bindande för Finland görs vart sjätte år av ett specifikt tema kring säkerheten vid de kärnanläggningar som omfattas av den nationella ramen för säkerheten vid kärnanläggningar.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

471 §

Internationella inbördes utvärderingar

Arbets- och näringsministeriet ska begära att en internationell inbördes utvärdering i enlighet med de förpliktelser som grundar sig på Euratomfördraget och som är bindande för Finland görs

- 1) vart tionde år
 - a) av den nationella ramen för säkerheten vid kärnanläggningar,
 - b) av den nationella ramen för kärnavfallshantering,
 - c) av det nationella programmet för kärnavfallshantering,
- 2) vart sjätte år av ett specifikt tema kring säkerheten vid kärnanläggningar,
- 3) om det inträffar en sådan olycka vars konsekvenser är viktiga för säkerheten vid kärnanläggningar.

472 §

Uppdatering av det nationella programmet för kärnavfallshantering

Det nationella programmet för kärnavfallshantering ska vid behov uppdateras utifrån resultaten av den nationella självutvärderingen och den internationella inbördes utvärderingen samt även annars om det sker betydande förändringar i kärnavfallshanteringen.

AVDELNING IX

SLUTBESTÄMMELSER

48 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

473 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

474 §

Bestämmelser om upphävande

Genom denna lag upphävs kärnenergilagen (990/1987), nedan *den lag som upphävs*.
~~Hänvisningar i lagen om finansinspektionens tillsynsavgifter till den lag som upphävs avser efter ikraftträdandet av denna lag hänvisning till denna lag. Om det på motsvarande sätt någon~~

Betänkande EkUB 21/2026 rd

annanstans i lagstiftningen hänvisas till den lag som upphävs, avser hänvisningen efter ikraftträdandet av denna lag en hänvisning till denna lag. Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till sådant kärnavfall eller en sådan avgift för kärnavfallshantering som avses i den lag som upphävs, gäller hänvisningen efter ikraftträdandet av denna lag en hänvisning till i denna lag avsett kärnavfall eller i denna lag avsedd avgift för kärnavfallshantering.

475 §

Anhängiga ärenden

Ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft behandlas och avgörs med iakttagande av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, om inte något annat föreskrivs nedan.

Om en fullföljdsdomstol efter ikraftträdandet av denna lag upphäver ett beslut på vilket de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet ska tillämpas och återförvisar ärendet i sin helhet för ny behandling, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

476 §

Behandling och avgörande av vissa anhängiga tillståndsärenden

Om tillstånd att uppföra en kärnanläggning enligt denna lag söks med stöd av ett sådant principbeslut av statsrådet som meddelats med stöd av den lag som upphävs och som förblivit i kraft med stöd av denna lag, tillämpas på anhängiggörandet av ansökan bestämmelserna i 305 § 1, 3, 5 och 9 punkten i denna lag.

En tillståndsansökan som är anhängig när denna lag träder i kraft och som gäller sådan verksamhet som avses i 2 § 1 mom. 2 punkten i den lag som upphävs ska behandlas och avgöras med iakttagande av bestämmelserna om tillstånd att uppföra en anläggning för kärnämnestillvaratagande i denna lag och en ansökan om ändring av tillstånd ska behandlas och avgöras med iakttagande av bestämmelserna om ändring av tillstånd i denna lag, om den verksamhet som avses i ansökan motsvarar verksamheten vid en anläggning för kärnämnestillvaratagande enligt denna lag. Ansökan överförs till Strålsäkerhetscentralen när denna lag träder i kraft.

En tillståndsansökan som är anhängig när denna lag träder i kraft och som gäller sådan verksamhet som avses i 2 § 1 mom. 4 a-punkten i den lag som upphävs ska behandlas och avgöras med iakttagande av bestämmelserna om tillstånd att uppföra en markslutförvarsanläggning i denna lag. En sådan ansökan om transporttillstånd som är anhängig när denna lag träder i kraft och som avses i den lag som upphävs ska behandlas och avgöras med iakttagande av bestämmelserna om godkännande av transport av kärnämnen eller kärnavfall i denna lag.

477 §

Beslut som meddelats före ikraftträdandet av denna lag

Statsrådets principbeslut som meddelats med stöd av den lag som upphävs samt tillståndsbeslut och andra beslut som meddelats med stöd av den lag som upphävs och som gäller kärnanläggningar, kärnavfallshantering och reservering av medel för kostnaderna för den samt

Betänkande EkUB 21/2026 rd

annan användning av kärnenergi förblir i kraft i enlighet med beslutet, om inte något annat föreskrivs nedan.

478 §

När tillståndsplikten upphör

Om en verksamhet inte längre kräver tillstånd eller godkännande enligt denna lag, upphör till motsvarande del ett tillstånd eller godkännande som meddelats med stöd av den lag som upphävs att gälla vid ikraftträdandet av denna lag. Om en ansökan som gäller sådan verksamhet är anhängig, lämnas behandlingen av ansökan därefter.

479 §

Allmänna övergångsbestämmelser om kärnanläggningar

En kärnanläggning, vars tillstånd för uppförande eller drifttillstånd är i kraft vid ikraftträdandet av denna lag, samt anläggningens organisation och ledning och den fördelning av besiktningsbehörigheten som är tillämplig på anläggningens strukturer och komponenter ska bringas i överensstämmelse med denna lag senast den 31 december 2032, om inte något annat föreskrivs nedan. Om en bestämmelse i ett tillstånd står i strid med bestämmelserna i denna lag, tillämpas denna lag. Ett sådant beslut som fattats med stöd av 7 r § 3 mom. i den lag som upphävs och genom vilket ett undantag från iakttagandet av de detaljerade krav som fastställts med stöd av den lagen har godkänts är i kraft till och med den nämnda dagen, om det inte enligt beslutet upphör att gälla tidigare.

I 1 mom. avsedda kärnanläggningars

1) system, strukturer, komponenter, informationsmaterial, operatörer och ansvariga personer för skyddsarrangemang omfattas inte av kravet på ett i denna lag föreskrivet godkännande av Strålsäkerhetscentralen, om ett godkännande med motsvarande innehåll är i kraft vid ikraftträdandet av denna lag,

2) skyddszoner och beredskapszoner förblir i kraft som sådana de är vid ikraftträdandet av denna lag,

3) sådana

a) strukturer och komponenter som påverkar säkerheten vid en kärnanläggning och som tagits i drift före ikraftträdandet av denna lag och som uppfyller kraven enligt den lag som upphävs omfattas inte av tillämpningen av 101 § i denna lag, om det inte görs sådana ändringar i dem som påverkar kärnanläggningens säkerhet efter ikraftträdandet av denna lag, och reservdelar till dem omfattas inte av tillämpningen av 102–107 § i denna lag, om de har tillverkats före ikraftträdandet av denna lag i enlighet med kraven i den lag som upphävs och inga ändringar som påverkar kärnanläggningens säkerhet görs i dem efter ikraftträdandet,

b) kärntekniska strukturer och mekaniska komponenter som tagits i drift före ikraftträdandet av denna lag och som uppfyller kraven enligt den lag som upphävs omfattas inte av tillämpningen av 107 § i denna lag.

På sådana kärnkraftverk som har uppförts och för vars drifttillstånd har beviljats för första gången före 1990 tillämpas bestämmelserna i 46 § i denna lag endast till den del det utifrån den är

Betänkande EkUB 21/2026 rd

motiverat och skäligen genomförbart med praktiska åtgärder som står i rätt proportion till deras inverkan på säkerheten och till kostnaderna för dem att förbättra säkerheten vid kärnkraftverket.

480 §

Allmänna övergångsbestämmelser om anläggningar för kärnämnestillvaratagande

På gruvdrift och malmanrikningsverksamhet, vars med stöd av 21 § i den lag som upphävs beviljade tillstånd är i kraft vid ikraftträdandet av denna lag, tillämpas bestämmelserna om anläggningar för kärnämnestillvaratagande i denna lag. Om en bestämmelse i tillståndet står i strid med bestämmelserna i denna lag, tillämpas denna lag. Verksamheten ska bringas i överensstämmelse med denna lag senast den 31 december 2032, om inte något annat föreskrivs nedan.

För sådant informationsmaterial om anläggningar som avses i 1 mom. krävs inte Strålsäkerhetscentralens godkännande enligt denna lag, om ett godkännande med motsvarande innehåll är i kraft vid ikraftträdandet av denna lag.

Strålsäkerhetscentralen ska senast den 30 juni 2027 kräva att innehavare av ett tillstånd som avses i 1 mom. ställer säkerhet enligt denna lag för anläggningar för kärnämnestillvaratagande och fastställa en tidsfrist på högst ett år för ställande av säkerheten. Ett beslut som gäller ställande av säkerhet ska iakttas innan det har vunnit laga kraft.

481 §

Plan för regelbundet lämnande av uppgifter

Innehavare av tillstånd enligt 479 och 480 § ska av Strålsäkerhetscentralen senast den 30 juni 2028 ansöka om godkännande av den i 381 § 2 mom. avsedda planen för regelbundet lämnande av uppgifter. Den lag som upphävs tillämpas på regelbundet lämnande av uppgifter tills Strålsäkerhetscentralen har godkänt planen.

482 §

Ändring, återkallande och överflyttning av tillståndsbeslut och andra beslut

På sådana verksamhetstillstånd, tillstånd att ingå privaträttsliga avtal som omfattas av kärnämneskontrollen, tillstånd för kärnanläggningar och tillstånd för gruvdrift och malmanrikningsverksamhet som meddelats med stöd av den lag som upphävs ska vad som i denna lag föreskrivs om ändring och återkallande av tillståndet för verksamheten i fråga tillämpas. På sådana tillstånd för kärnanläggning och för gruvdrift och malmanrikningsverksamhet som meddelats med stöd av den lag som upphävs ska också vad som i denna lag föreskrivs om överflyttning av tillståndet för verksamheten i fråga tillämpas.

På beslut om godkännande som Strålsäkerhetscentralen meddelat med stöd av den lag som upphävs ska vad som i denna lag föreskrivs om ändring och återkallande av Strålsäkerhetscentralens beslut om godkännande tillämpas.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

483 §

Förlängning av giltighetstiden för drifttillstånd för kärnanläggning

På sådant drifttillstånd för kärnanläggning och sådant i 480 § avsett tillstånd som beviljats med stöd av den lag som upphävs ska vad som i denna lag föreskrivs om förlängning av drifttillstånd tillämpas. Då beaktas vid tillståndsprövningen också försummelse av den lag som upphävs eller av bestämmelser och föreskrifter som meddelats med stöd av den.

484 §

Tillsyn, förvaltningstvång och påföljder

Bestämmelserna om tillsyn och förvaltningstvång i 35 kap. och bestämmelserna om påföljder i 38 kap. tillämpas också på sådan användning av kärnenergi som det har beviljats tillstånd för eller som har påbörjats före ikraftträdandet av denna lag.

485 §

Övergångsbestämmelser om transporttillstånd och om säkerhetstillstånd enligt strålsäkerhetslagen

Med stöd av ett transporttillstånd som förblivit i kraft med stöd av denna lag och som beviljats med stöd av den lag som upphävs får kärnämnen eller kärnavfall transporteras i enlighet med tillståndet, dock högst till och med den 31 december 2027, om Strålsäkerhetscentralen särskilt godkänner transportplanen och skyddsplanen. På godkännandet tillämpas den lag som upphävs. Transporter av kärnämnen eller kärnavfall ska vara godkända i enlighet med denna lag från och med den 1 januari 2028.

Om det med stöd av denna lag krävs säkerhetstillstånd enligt strålsäkerhetslagen för att säkerställa strålsäkerheten i verksamhet som hänför sig till kärnämnen, ska tillstånd sökas senast den 31 december 2029. Säkerhetstillståndet ska dock vara i kraft innan giltighetstiden för det verksamhetstillstånd som beviljats med stöd av den lag som upphävs löper ut.

486 §

Övergångsbestämmelser om reservering av medel för kostnader för kärnavfallshantering

Tillståndshavaren ska till arbets- och näringsministeriet lämna en plan för avfallshantering enligt denna lag inom tre år från det att den föregående planen lämnades och till Strålsäkerhetscentralen en avvecklingsplan enligt denna lag inom sex år från det att den föregående planen lämnades. Dessutom ska en tillståndshavare som vid ikraftträdandet av denna lag har sådant lån som avses i 52 a § i den lag som upphävs lämna till ministeriet för beräkning av ansvarsbeloppet de uppskattningar och redogörelser som avses i 228 § 1 mom., så att ett beslut enligt 230 § 1 mom. i denna lag kan fattas 2028.

Säkerheter enligt 44 och 45 § i den lag som upphävs blir sådana säkerheter som avses i 234 § i denna lag.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

487 §

Övergångsbestämmelser om Statens kärnavfallshanteringsfonds placeringsverksamhet

Låneavtal som har ingåtts med stöd av 52 a § 1 mom. i den lag som upphävs förblir i kraft till utgången av lånetiden i enlighet med vad som närmare överenskommits i låneavtalet. När det 2029 med stöd av 250 § i denna lag fattas beslut om utlåning av reserveringsfondens medel, får lånetiden med avvikelse av vad som föreskrivs i 1 mom. i den paragrafen vara högst 38 månader.

Säkerheter enligt 52 c § 1 mom. i den lag som upphävs blir säkerheter enligt 255 § i denna lag, säkerheter enligt 52 c § 2 mom. i den lag som upphävs blir säkerheter enligt 257 § 1 mom. i denna lag, säkerheter enligt 52 c § 3 mom. i den lag som upphävs blir säkerheter enligt 257 § 2 mom. i denna lag och säkerheter enligt 52 c § 4 mom. i den lag som upphävs blir säkerheter enligt 256 § i denna lag.

På säkerställande av minimiandelarna för Statens kärnavfallshanteringsfonds placeringar tillämpas 52 a § 3 mm. och 52 b § 1 mom. i den lag som upphävs till och med den 31 december 2028. Bestämmelserna om säkerställande av minimiandelarna för Statens kärnavfallshanteringsfonds placeringar i 254 § i denna lag tillämpas från och med den 1 januari 2029.

488 §

Kompletterande övergångsbestämmelser om Statens kärnavfallshanteringsfond

Direktionen för Statens kärnavfallshanteringsfond och placeringsdelegationen vid Statens kärnavfallshanteringsfond och de tillsatta revisorerna, vilka utsetts med stöd av den lag som upphävs, fortsätter till utgången av sin mandatperiod.

På finansiering av understöd från Statens kärnavfallshanteringsfond tillämpas till och med den 31 december 2028 53 b § 1–3 mom. i den lag som upphävs. På avgifter som tas ut av tillståndshavaren tillämpas 267 och 268 § i denna lag från och med den 1 januari 2029.

Den särskilda förmögenhet vid Statens kärnavfallshanteringsfond som avses i 53 c § i den lag som upphävs blir sådan förmögenhet vid Statens kärnavfallshanteringsfonds forskningsfond som avses i 270 § i denna lag.

Sådana medel som inte delats ut i enlighet med 53 b § i den lag som upphävs och sådana medel som bundits genom beslut om beviljande av understöd och som inte har använts på grund av förändrade projektkostnader eller av någon annan orsak, ska utan dröjsmål återbetalas till de avgiftsskyldiga enligt 53 b § i den lag som upphävs i relation till avgifterna efter denna lags ikraftträdande.

489 §

Övergångsbestämmelser om Strålsäkerhetscentralens avgiftsbelagda prestationer och tillsynsavgift

På Strålsäkerhetscentralens avgiftsbelagda prestationer tillämpas till och med den 31 december 2028 de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag. Bestämmelserna om

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Strålsäkerhetscentralens avgiftsbelagda prestationer och om tillsynsavgift i 45 kap. i denna lag tillämpas från och med den 1 januari 2029.

490 §

Övergångsbestämmelser om delegationer

De delegationer som har tillsatts med stöd av 56 § i den lag som upphävs fortsätter till utgången av sin mandatperiod, och på dem tillämpas vad som i denna lag och med stöd av den föreskrivs om delegationer.

2.

Lag

om ändring av strålsäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i strålsäkerhetslagen (859/2018) 41 § 3 mom. 3 punkten, ändras i strålsäkerhetslagen (859/2018) 3 § 1 mom., 41 § 3 mom. 2 punkten, 72 § 1 mom., 80 § 3 mom., 83 § 2 mom., 84 § 1 mom., 86 §, 87 § 1 mom., 127 § 4 och 6 mom., 128 § och 185 § 1 mom. 5 punkten, av dem 84 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1165/2022, och fogas till 2 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till lagen en ny 4 a § och till 81 § ett nytt 2 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Tillämpningsområde och begränsningar

Dessutom tillämpas denna lag på experimentell drift av fusionsreaktorer.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om tillämpningen av denna lag på i kärnenergilagen (/) avsedd användning av kärnenergi finns i kärnenergilagen.

4 a §

Tillämpning av strålsäkerhetslagen på experimentell drift av fusionsreaktorer

På experimentell drift av fusionsreaktorer tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om användning av strålning, och på radioaktiva ämnen som används eller uppkommer vid sådan drift tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om strålkällor.

41 § (Ny)

Behörighet som strålsäkerhetsansvarig

I följande fall ska strålsäkerhetsansvariga ha en högre högskoleexamen enligt universitetslagen inom ett lämpligt matematiskt-naturvetenskapligt eller tekniskt område:

- 2) vid användning av öppna strålkällor, med undantag av verksamhet med låg risk.
-

72 §

Skyldigheter för överlåtare, mottagare och transportörer

Strålkällor som inte får innehas utan säkerhetstillstånd får endast överlåtas till en verksamhetsutövare med giltigt säkerhetstillstånd. Överlåtaren ska försäkra sig om att mottagaren har det säkerhetstillstånd som krävs. Dessutom får kärnämnen som avses i 28 § i kärnenergilagen överlåtas till en tillståndshavare som avses i den lagen för att användas i verksamhet som avses i kärnanläggningstillståndet. Bestämmelser om överlåtelse till en tillståndshavare av kärnämnen som samtidigt är sådant radioaktivt avfall som avses i denna lag finns i 83 § 2 mom.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

80 §

Sekundär ombesörjningsplikt

Staten ska på ansökan se till att det radioaktiva avfallet oskadliggörs, om en strålkälla som ska tas ur bruk inte kan returneras till tillverkaren eller leverantören, eller överlämnas till någon annan aktör. Staten kan se till att radioaktivt avfall oskadliggörs också om det på grund av exceptionellt höga kostnader för returnering eller överlämnande av avfallet eller av andra vägande skäl ska anses befogat.

81 §

Tillämpning av vissa bestämmelser på radioaktivt avfall

Säkerhetstillstånd krävs inte av en i kärnenergilagen avsedd tillståndshavare till vilken radioaktivt avfall överläts för hantering, lagring eller slutförvaring, till den del verksamheten tillåts i kärnanläggningstillståndet.

83 §

Tagande ur bruk av strålkällor och driftsutrymmen

När strålkällor som innehåller radioaktiva ämnen och kräver säkerhetstillstånd inte längre behövs, ska verksamhetsutövaren ta dem ur bruk genom att returnera dem till tillverkaren eller leverantören, eller genom att överlåta dem till en annan sådan verksamhetsutövare som har ett giltigt säkerhetstillstånd. En strålkälla som inte behövs och annat radioaktivt avfall som avses i denna lag får också överlåtas till en i kärnenergilagen avsedd tillståndshavare i enlighet med den lagen. Om källans halveringstid och aktivitet är sådana att det är tryggt att låta källan åldras är det dock tillåtet att ställa strålkällan i lager i stället för att returnera eller överlåta den.

84 §

Förutsättningar för återanvändning, materialåtervinning, återvinning och bortskaffande

Avfall och annat material som härstammar från strålningsverksamhet och i 78 § 3 mom. avsett avfall får trots sin radioaktivitet återanvändas, återvinnas som material, återvinnas på annat sätt och bortskaffas med iakttagande av avfallslagen, förutsatt att mängden radioaktivt ämne inte är högre än friklassningsnivån enligt 85 §. Dessutom förutsätts det att avfallet inte innehåller sådana kärnämnen som avses i kärnenergilagen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

86 §

Hantering av metaller för återvinning och herrelösa strålkällor

Verksamhet där minst 100 000 ton metaller för återvinning hanteras eller lagras per år kräver säkerhetstillstånd.

I verksamhet där minst 20 000 ton metaller för återvinning hanteras eller lagras per år ska det finnas beredskap att sörja för arbetstagarnas och allmänhetens strålskydd. Vid planeringen, genomförandet och övervakningen av strålskyddet ska en strålsäkerhetsexpert anlitas i enlighet med 32 § 3 mom.

Aktörer som hanterar eller lagrar metaller för återvinning ska omedelbart underrätta Strålsäkerhetscentralen om de hyser misstanke om eller vet att en herrelös strålkälla har hittats, smälts ner eller förorsakat avsevärd kontamination.

På produkter, avfall och andra material som kontaminerats till följd av en i 3 mom. avsedd händelse tillämpas 84 §.

87 §

Nationell handlingslinje och nationellt program för avfallshantering

Social- och hälsovårdsministeriet tar i samråd med Strålsäkerhetscentralen fram ett nationellt avfallshanteringsprogram för radioaktivt avfall med allmänna mål och principer för hanteringen av radioaktivt avfall, uppgifter om avfallsmängder och platser, en uppskattning av kostnaderna och en tidsplan. Det nationella avfallshanteringsprogrammet för radioaktivt avfall och det nationella program för kärnavfallshantering som avses i 469 § i kärnenergilagen bildar det nationellt programmet för hantering av kärnavfall och annat radioaktivt avfall.

127 §

Utsläpp och gränsvärden för dessa

Verksamhetsutövare ska regelbundet lämna Strålsäkerhetscentralen uppgifter om utsläpp som avses i ett tillstånd som beviljats med stöd av 2 mom. och uppgifter om hur utsläppen övervakas. Strålsäkerhetscentralen ska utan dröjsmål underrättas om utsläpp som överskrider utsläppsgränsen.

Strålsäkerhetscentralen meddelar i syfte att genomföra Europeiska unionens lagstiftning närmare föreskrifter om allmänna gränsvärden för låga utsläpp samt närmare föreskrifter av teknisk natur om planer för utsläpp och för hur utsläppen ska övervakas, om övervakning och bokföring av utsläpp samt om lämnande av uppgifter och om underrättelse om utsläpp som överskrider utsläppsgränsen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

128 §

Övervakning av hur allmänheten exponeras

I verksamhet som kräver säkerhetstillstånd ska verksamhetsutövaren med hjälp av regelbundna bedömningar och vid behov mätningar övervaka exponeringen av allmänheten, om exponeringen trots begränsande åtgärder är högre än en tredjedel av dosrestriktionen för verksamheten i fråga.

Verksamhetsutövaren ska dokumentera resultaten av de mätningar som hänför sig till övervakningen av exponeringen av allmänheten, de utförda bedömningarna och de uppskattade doser som allmänheten utsätts för samt regelbundet lämna Strålsäkerhetscentralen uppgifter om dem. Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål underrätta Strålsäkerhetscentralen, om övervakningen visar att exponeringen av allmänheten kan vara större än dosrestriktionen eller större än en gräns för verksamheten som Strålsäkerhetscentralen fastställt i fråga om övervakningen av exponeringen av allmänheten, eller att ett villkor som Strålsäkerhetscentralen fastställt i fråga om övervakningen av exponeringen av allmänheten inte uppfylls.

Om exponeringen av allmänheten måste övervakas på grund av utsläppen, ska verksamhetsutövaren innan verksamheten inleds ta fram en statusrapport avseende radioaktivitet i miljön där läget sådant det är innan verksamheten inleds beskrivs på grundval av strålningsmätningar och upptäckta radioaktiva ämnen.

Strålsäkerhetscentralen meddelar närmare föreskrifter av teknisk natur om hur den övervakning som avses i 1 mom. ska organiseras, om den dokumentering och de underrättelser som avses i 2 mom. och om hur statusrapporter avseende radioaktivitet ska utarbetas.

185 §

Strålskyddsförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

5) i strid med 72 § 1 mom. överlåter en strålkälla till någon som för verksamheten inte har det säkerhetstillstånd som krävs eller inte har ett sådant tillstånd som krävs enligt kärnenergilagen,

ska, om inte gärningen med beaktande av omständigheterna är ringa eller om inte strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag, för *strålskyddsförseelse* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om det vid ikraftträdandet av denna lag inte finns säkerhetstillstånd för verksamhet enligt 86 § 1 mom., ska tillstånd sökas senast den 31 mars 2027. Verksamhet enligt 86 § 2 mom. ska bringas i överensstämmelse med denna lag senast den 31 december 2027.

3.

Lag

om ändring av strafflagen

om ändring av strafflagen
I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 17 kap. 6 § 2 mom., 34 kap. 4 § 1 mom. 4 punkten och 44 kap. 10 §, sådana de lyder, 17 kap. 6 § 2 mom. i lag 1087/2015 samt 34 kap. 4 § 1 mom. 4 punkten och 44 kap. 10 § i lag 400/2002, som följer:

17 kap.

Om brott mot allmän ordning

6 §

Motstånd mot person som upprätthåller ordningen

Med *person som upprätthåller ordningen* avses i denna paragraf

1) en i lagen om upprätthållande av ordning i kollektivtrafik (472/1997) avsedd förare, med föraren jämställd person eller passagerare som på begäran av föraren eller en med föraren jämställd person bistår dessa,

2) en i lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik (469/1979) avsedd biljettkontrollör eller ordningsvakt som bistår vid kontrollen,

3) en i lagen om privata säkerhetstjänster (1085/2015) avsedd väktare eller ordningsvakt, samt

4) en i kärnenergilagen (/) avsedd säkerhetsperson.

34 kap.

Om allmänfarliga brott

4 §

Äventyrande av andras hälsa

Den som

4) underlåter att iaktta

Betänkande EkUB 21/2026 rd

- a) det krav enligt 28 § 2 mom. i kärnenergilagen som gäller strålsäkerheten i verksamhet som hänför sig till kärnämnen,
- b) en skyldighet, ett förbud eller en begränsning enligt 48, 50, 51, 98, 99, 117, 122, 130–132, 152, 180 eller 335 § i kärnenergilagen som gäller säkerheten vid en kärnanläggning eller vid idrifttagning, drift, avveckling eller förslutning av den,
- c) en skyldighet, ett förbud eller en begränsning enligt 48, 50, 51, 122 eller 130 §, 132 § 1 mom. eller 152 eller 353 § i kärnenergilagen som gäller säkerheten vid en anläggning för kärnämnestillvaratagande eller vid idrifttagning, drift eller avveckling av den,
- d) en skyldighet, ett förbud eller en begränsning enligt 50 §, 58 § 1 mom. eller 183 § i kärnenergilagen som gäller säkerheten vid transport av kärnämnen eller kärnavfall, eller
- e) en skyldighet enligt 201 eller 213 § i kärnenergilagen som gäller säkerheten i fråga om åtgärder inom kärnavfallshanteringen eller en skyldighet enligt 287 § i den lagen som gäller säkerheten vid hantering av avfall som innehåller naturliga radioaktiva ämnen, eller

så att gärningen är ägnad att orsaka allmän fara för liv eller hälsa, skall för äventyrande av andras hälsa dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

44 kap.

Om brott som äventyrar andras hälsa och säkerhet

10 §

Straffbar användning av kärnenergi

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) utan sådant drifttillstånd som krävs enligt 303 § i kärnenergilagen eller i strid med bestämmelserna i tillståndsbeslutet driver ett kärnkraftverk eller återstartar det utan i 136 § 2 mom. i den lagen avsedd besiktning,

2) på något annat sätt än vad som avses i 1 punkten utan sådant tillstånd som krävs enligt 30 eller 34 kap. i kärnenergilagen eller i strid med bestämmelserna i tillståndsbeslutet, börjar uppföra, tar i drift eller driver eller avvecklar en kärnanläggning eller en anläggning för kärnämnestillvaratagande så att gärningen är ägnad att orsaka fara för någon annans liv eller hälsa eller annan än ringa olägenhet för den övervakning av användningen av kärnenergi som förutsätts i de internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland eller orsakar fara för någon annans egendom,

3) utan sådant godkännande som krävs enligt 205, 207, 210, 213, 214 eller 217–219 § eller 220 § 3 mom. i kärnenergilagen eller i strid med bestämmelserna i beslutet om godkännande eller utan det tillstånd som krävs enligt 220 § 2 mom. i den lagen eller i strid med bestämmelserna i tillståndsbeslutet innehar, producerar, hanterar, använder, lagrar eller slutförvarar kärnavfall, eller bryter mot en skyldighet, ett förbud eller en begränsning enligt 218–220 § i den lagen som gäller slutförvaring, import, export, överföring eller överlåtelse av kärnavfall,

4) utan sådant godkännande som krävs enligt 185 § i kärnenergilagen eller i strid med bestämmelserna i beslutet om godkännande, transporterar kärnämnen eller kärnavfall,

Betänkande EkUB 21/2026 rd

5) underlåter att iaktta en skyldighet enligt 28 § 2 mom. i kärnenergilagen som gäller säkerheten i fråga om kärnämnen, en skyldighet enligt 48, 50, 51 §, 58 § 1 mom., 98, 99, 117, 122, 130–132, 152, 327, 335 eller 353 § i den lagen som gäller säkerheten vid kärnanläggningar och anläggningar för kärnämnestillvaratagande, en skyldighet enligt 183 § i den lagen som gäller säkerheten vid transport av kärnämnen eller kärnavfall eller en skyldighet enligt 201, 213 eller 287 § som gäller säkerheten vid hantering, lagring, slutförvaring eller bortskaffande av kärnavfall eller avfall som innehåller naturliga radioaktiva ämnen eller en föreskrift som gäller en sådan skyldighet och som meddelats med stöd av 50 § 3 mom., 51 § 3 mom., 98 § 3 mom., 99 § 3 mom., 117 § 3 mom., 122 § 3 mom., 130 § 3 mom., 131 § 4 mom., 132 § 3 mom., 152 § 4 mom., 183 § 3 mom., 201 § 4 mom., 213 § 4 mom., 287 § 3 mom., 335 § 3 mom. eller 353 § 3 mom. eller ett förbud eller åläggande som meddelats med stöd av 368 § i den lagen och som gäller avbrytande eller begränsande av verksamheten så att gärningen är ägnad att orsaka fara för någon annans liv eller hälsa eller annan än ringa olägenhet för den övervakning av användningen av kärnenergi som förutsätts i de internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland eller orsakar fara för någon annans egendom,

6) underlåter att iaktta reserveringsskyldigheten enligt 226, 233–235, 239 eller 242–244 § i kärnenergilagen eller en med tanke på reserveringsskyldigheten väsentlig skyldighet enligt 228 § eller 232 § 2 mom. i den lagen att lämna in uppskattningar, redogörelser eller uppgifter så att gärningen är ägnad att orsaka annan än ringa olägenhet för reserveringen av medel för kostnader för kärnavfallshanteringen, eller underlåter att iaktta den skyldighet enligt 234 § 1 mom. i den lagen som gäller första överlämnande av säkerheter,

7) utan sådant verksamhetstillstånd som krävs enligt 30 § i kärnenergilagen eller i strid med bestämmelserna i tillståndsbeslutet bedriver verksamhet som kräver nämnda tillstånd så att gärningen är ägnad att orsaka annan än ringa olägenhet för den övervakning av användningen av kärnenergi som förutsätts i de internationella överenskommelser på kärnenergiområdet som är bindande för Finland,

8) underlåter att iaktta försäkringsplikten enligt 23 § i atomansvarighetslagen (484/1972), eller

9) utan en sådan särskild grund eller en sådan förhandsanmälan som avses i 361 § 2 mom. i kärnenergilagen ~~avsedda särskilda grunder~~ hindrar eller stör en sådan komponents funktion som installerats med tanke på övervakningen av användningen av kärnenergi,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *straffbar användning av kärnenergi* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 2 mom. 68 punkten, sådan den lyder i lag 7, samt
fogas till 1 § 2 mom., sådant det lyder i lagarna 416/2025, 860/2025, 979/2025, 1080/2025, 1149/2025, 1379/2025, 18/2026, 438/2026, 443/2026, 447/2026, /, / och /, en ny 69 punkt som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om verkställighet av följande administrativa påföljder av straffkaraktär:

68) påföljdsavgift enligt 18 § i lagen om karens i anslutning till uppdraget som medlem av statsrådet (/),
69) påföljdsavgift enligt 404 § i kärnenergilagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om tryckbärande anordningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016) 1 § 4 mom., samt

Betänkande EkUB 21/2026 rd

fogas till 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 797/2017 och 254/2022, en ny 4 punkt, i stället för den 4 punkt som upphävts genom lag 797/2017, och en ny 4 a-punkt, till 3 §, sådan den lyder i lag 254/2022, ett nytt 7 mom., till 4 §, sådan den lyder i lag 995/2018, ett nytt 4 mom. samt till lagen en ny 95 a § och ett nytt 13 a kap. som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om tillämpningen av denna lag på tryckbärande anordningar som används vid transport av kärnämnen och kärnavfall finns i 12 kap. och på tryckbärande anordningar i kärnanläggningar i 13 a kap.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

4) *kärnteknisk tryckbärande anordning* en tryckbärande anordning som är planerad för eller installerad i en i kärnenergilagen (/) avsedd kärnanläggning och vars funktionsstörning kan orsaka utsläpp av radioaktiva ämnen,

4 a) *tryckbärande anordning i kärnanläggning* en kärnteknisk tryckbärande anordning eller en annan tryckbärande anordning som är planerad för eller installerad i en kärnanläggning,

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om tryckbärande anordningar i kärnanläggningar finns dessutom i kärnenergilagen.

4 §

Tillsynsmyndighet

När det gäller tryckbärande anordningar i kärnanläggningar samt tryckbärande anordningar som är avsedda för transport av kärnämnen eller kärnavfall utövas tillsynen över efterlevnaden av denna lag av Strålsäkerhetscentralen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

12 kap.

Användning av transportabel tryckbärande anordning

95 a §

Tryckbärande anordning som används vid transport av kärnämnen eller kärnavfall

Om en tryckbärande anordning används vid transport av i kärnenergilagen avsedda kärnämnen eller kärnavfall ska de uppgifter som i 88 § 3 och 4 mom. föreskrivs för besiktningsorganet skötas av Strålsäkerhetscentralen. Strålsäkerhetscentralen kan godkänna att besiktningsorganet sköter nämnda uppgifter om andra kärnämnen eller kärnavfall än sådana som avses i 45 § 1 mom. i kärnenergilagen transporteras i en tryckbärande anordning. På godkännande av besiktningsorganet tillämpas vad som föreskrivs om det i kärnenergilagen.

På tryckbärande anordningar som används vid transport av kärnämnen eller kärnavfall tillämpas inte 88 § 5 mom.

13 a kap.

Tryckbärande anordningar i kärnanläggningar

97 b §

Tillämpning av lagen på tryckbärande anordningar i kärnanläggningar

Denna lag tillämpas på tryckbärande anordningar i kärnanläggningar.

På tryckbärande anordningar i kärnanläggningar tillämpas dock inte 44–50, 73, 74 och 107 §.

På kärntekniska tryckbärande anordningar tillämpas inte 8 §, 16 § 2–5 mom., 17, 21, 23, 28, 30–35, 38, 40, 41 och 43 §. På dem tillämpas 36, 37 och 39 § till den del det i paragraferna föreskrivs om certifieringsorganet. På kärntekniska tryckbärande anordningar som är viktiga med tanke på säkerheten vid kärnanläggningar tillämpas inte heller 27 §.

97 c §

Besiktning av tryckbärande anordningar i kärnanläggningar

På tryckbärande anordningar i kärnanläggningar utförs idrifttagningsbesiktning, på vilken tillämpas vad som i 51–53 och 55 § föreskrivs om den första periodiska besiktningen. Anmälan om registrering ska dock alltid göras till Strålsäkerhetscentralen. På tryckbärande anordningar i kärnanläggningar görs vid besiktningen ingen märkning av registernumret och tidpunkten för följande periodiska besiktning.

Strålsäkerhetscentralen eller ett besiktningsorgan som godkänts av Strålsäkerhetscentralen utför de besiktningar som avses i denna lag i enlighet med kärnenergilagen. På godkännande av besiktningsorganet tillämpas vad som föreskrivs om det i kärnenergilagen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

97 d §

Strålsäkerhetscentralens register över tryckbärande anordningar

Strålsäkerhetscentralen för ett register över de tryckbärande anordningar i kärnanläggningar som enligt 51 § ska registreras. Strålsäkerhetscentralen svarar för de uppgifter som avses i 77 § 1 mom. när det gäller registret. I Strålsäkerhetscentralens register antecknas de uppgifter som avses i 77 § 2 mom., med undantag av registernummer.

97 e §

I kärnenergilagen avsedda tillståndshavares ansvar

Tillståndshavare enligt kärnenergilagen svarar i fråga om tryckbärande anordningar i kärnanläggningar för ägarens och innehavarens skyldigheter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av gruvlagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i gruvlagen (621/2011) 43 § samt
ändras 3 §, 33 § 1 och 2 mom., 73 § 1 mom. och 147 § 2 mom., av dem 3 § sådan den lyder i lag 796/2023, som följer:

3 §

Lagens förhållande till annan lagstiftning

När tillståndsärenden eller andra ärenden enligt denna lag avgörs och i övrigt när åtgärder vidtas enligt denna lag ska, utöver bestämmelserna i denna lag och annan lagstiftning, vad som föreskrivs i följande lagar tillämpas: naturvårdslagen (9/2023), miljöskyddslagen (527/2014), ödemarkslagen (62/1991), lagen om områdesanvändning (132/1999), bygglagen (751/2023), vattenlagen (587/2011), renskötsellagen (848/1990), strålsäkerhetslagen (859/2018),

Betänkande EkUB 21/2026 rd

kärnenergilagen (/), lagen om fornminnen (295/1963), terrängtrafiklagen (1710/1995), dammsäkerhetslagen (494/2009), förvaltningslagen (434/2003), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), sametingslagen, samiska språklagen (1086/2003), språklagen (423/2003), lagen om tillsyn över utlänningars företagsköp (172/2012), lagen om tillståndsplikt för vissa fastighetsförvärv (470/2019), lagen om statens förköpsrätt inom vissa områden (469/2019) och lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter för säkerställande av den nationella säkerheten (468/2019).

33 §

Tillståndsmyndigheter

Statsrådet avgör de ärenden som gäller gruvområdesinlösningsstillstånd.

Gruvmyndigheten avgör de ärenden som gäller förbehållsansökan, malmletningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd.

73 §

Överföring av tillstånd

Malmletningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd kan överföras till en annan part. Mottagaren ska uppfylla de krav som enligt denna lag ställs på tillståndshavaren.

147 §

Beslut om upphörande av gruvdrift

Gruvmyndigheten ska fatta beslut om att gruvdriften upphör när de åtgärder som avses i 143 § och 144 § 1 mom. har utförts till väsentlig del på det sätt som krävs för att trygga allmänna och enskilda intressen. Om det är fråga om gruvdrift där uran eller torium utvunnits får gruvmyndigheten dock inte fatta beslut om upphörande förrän Strålsäkerhetscentralen har fastställt att de åtgärder som ska vidtas när gruvdriften upphör är utförda på behörigt sätt med hänsyn till strålsäkerheten samt godkänt åtgärderna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 80 och 82 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005) 80 § och 82 § 1 mom., av dem 82 § 1 mom. sådant det lyder i lag 358/2015, som följer:

80 §

Laddares kompetens samt ordningsregler

Bestämmelser om kompetenskrav för laddare och ordningsregler för sprängnings- och brytningsarbeten finns i lagen om laddare (423/2016) och i arbetarskyddslagen (738/2002).

82 §

Begränsningar i fråga om överlåtelse av explosiva varor

Explosiva varor får överlätas

- 1) till den som har tillstånd att tillverka eller upplagra explosiva varor,
- 2) till en verksamhetsutövare som utför sprängnings- och brytningsarbeten som näringsverksamhet och som i sin tjänst har en i lagen om laddare avsedd laddare,
- 3) i små mängder till en i kärnenergilagen (/) avsedd säkerhetsperson som uppfyller kraven enligt 8 § 1 mom. i lagen om laddare och som i enlighet med 161 § 1 mom. 10 punkten i kärnenergilagen behöver explosiva varor för att utbilda en hund som används vid säkerhetsvisitation.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 4 och 71 § i lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 4 § 6 mom. och 71 § 1 mom. 11 f-punkten, sådana de lyder, 4 § 6 mom. i lag 556/2024 och 71 § 1 mom. 11 f-punkten i lag 270/2021, som följer:

4 §

Tillsynsobjekt

Finansinspektionen utövar tillsyn över statens pensionsfonds och Statens kärnavfallshanteringsfonds placeringsverksamhet och över efterlevnaden av bestämmelserna om insiderregister och insideranmälan samt tillsyn över kyrkans pensionsfond. Bestämmelser om tillsynsuppgifterna finns dessutom i lagen om statens pensionsfond (1297/2006), kärnenergilagen (/) och kyrkolagen (652/2023).

71 §

Rätt och skyldighet att lämna ut information

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut information till

11 f) arbets- och näringsministeriet i den utsträckning som det med avvikelse från 2 mom. är nödvändigt för fullgörande av ministeriets uppgifter enligt kärnenergilagen när det gäller reservering av medel för kostnader för kärnavfallshantering samt styrning av och tillsyn över Statens kärnavfallshanteringsfond,

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av säkerhetsutredningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i säkerhetsutredningslagen (726/2014) 21 § 1 mom. 5 punkten, 33 § 1 mom. 4 punkten och 36 § 1 mom. 3 punkten, av dem 21 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 965/2020 och 36 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 931/2016, och
fogas till 21 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 910/2019, 266/2020 och 965/2020, nya 5 a–5 d-punkter som följer:

21 §

När får en begränsad säkerhetsutredning av person göras

En begränsad säkerhetsutredning av person får göras i fråga om den som ska utses till ett anställningsförhållande eller ett uppdrag eller som arbetar i ett anställningsförhållande eller med ett uppdrag och som

5) har tillträde till en kärnanläggning eller anläggning för kärnämnestillvaratagande som avses i kärnenergilagen (/) eller till det område där en sådan anläggning uppförs,

5 a) genom deltagande i planeringen, uppförandet eller driften av en sådan anläggning som avses i 5 punkten har tillgång till uppgifter om anläggningen vilkas avslöjande eller obehöriga användning kan äventyra säkerheten vid anläggningen,

5 b) har tillträde till platser där kärnämnen som avses i kärnenergilagen framställs, produceras, hanteras, används eller lagras,

5 c) deltar i transport av kärnämnen eller kärnavfall som avses i kärnenergilagen,

5 d) har tillträde till sådana platser där strålkällor används eller lagras och där mängden radioaktiva ämnen motsvarar eller överskrider den aktivitetsnivå för slutna strålkällor med hög aktivitet som avses i strålskyddslagstiftningen,

33 §

Rätt att ansöka om säkerhetsutredning av företag

Säkerhetsutredning av företag får sökas

4) av den myndighet som övervakar verksamhet som avses i 21 § 1 mom. 5, 5 a–5 d och 6 punkten.

Betänkande EkUB 21/2026 rd

36 §

Förutsättningar för säkerhetsutredning av företag

En säkerhetsutredning av företag får göras, om en utredning behövs för att bedöma företaget, när

3) den myndighet som övervakar verksamheten begär en säkerhetsutredning om ett företag som bedriver verksamhet som avses i 21 § 1 mom. 5, 5 a–5 d- eller 6 punkten eller som i egenskap av underentreprenör ska medverka i ett projekt där företaget eller dess arbetstagare har tillgång till de uppgifter eller tillträde till de lokaler eller områden som avses i de punkterna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 48 § i räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i räddningslagen (379/2011) 48 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 861/2025, som följer:

48 §

Extern räddningsplan för objekt som medför särskild risk

För en eventuell olycka ska räddningsverket göra upp en extern räddningsplan i samarbete med den berörda verksamhetsidkaren för områden där det finns

1) en sådan i kärnenergilagen (/) avsedd kärnanläggning som enligt 17 kap. i den lagen ska ha beredskapsarrangemang,

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 26 § i och bilaga I till cybersäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i cybersäkerhetslagen (124/2025) 26 § 1 mom. 2, 3 och 7 punkten samt
fogas till 26 § 1 mom. en ny 8 punkt och till bilaga I en ny 16 punkt som följer:

26 §

Tillsynsmyndigheter

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag, föreskrifter som utfärdats med stöd av den och bestämmelser som antagits med stöd av NIS 2-direktivet utövas av

2) Energimyndigheten till den del det är fråga om aktörer som avses i 8 och 9 punkten samt 10 punkten underpunkterna a–c och 12 punkten underpunkt b i bilaga I, med undantag av aktörer som avses i 16 punkten i bilaga I,

3) Säkerhets- och kemikalieverket till den del det är fråga om aktörer som avses i 10 punkten underpunkterna d–g, 11 punkten och 12 punkten underpunkt a i bilaga I samt i 6 och 11–13 punkten i bilaga II, med undantag av aktörer som avses i 16 punkten i bilaga I,

7) Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet till den del det är fråga om aktörer som avses i 13 punkten underpunkterna c–f i bilaga I och i 9 och 10 punkten i bilaga II,

8) Strålsäkerhetscentralen till den del det är fråga om aktörer som avses i 16 punkten i bilaga I.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Bilaga I

Lag om ändring av 26 § i och bilaga I till cybersäkerhetslagen

Aktörer som bedriver följande verksamhet eller är av följande aktörstyp:

16. Verksamhetsutövare som har sådant drifttillstånd för kärnanläggning som avses i kärnenergilagen (/).

12.

Lag

om ändring av 10 och 11 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) 10 § och 11 § 2 mom., sådana de lyder i lag 819/2025, som följer:

10 §

Kontaktmyndighet

Tillstånds- och tillsynsverket är kontaktmyndighet. Arbets- och näringsministeriet är likväl kontaktmyndighet, om ett projekt gäller en kärnanläggning enligt kärnenergilagen (/).

11 §

Behörig myndighet

Arbets- och näringsministeriet fattar beslut enligt 1 mom. i fråga om projekt som gäller en kärnanläggning enligt kärnenergilagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av 1 § i bygglagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 § i bygglagen (751/2023) ett nytt 4 mom. som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas inte på kärnanläggningar som avses i kärnenergilagen (/), om inte något annat föreskrivs i den lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om produktgodkännanden för vissa byggprodukter

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 2 § i lagen om produktgodkännanden för vissa byggprodukter (954/2012), sådan paragrafen lyder i lag 958/2018, ett nytt 3 mom. som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas inte på sådana kärntekniska strukturer som avses i kärnenergilagen (/).

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om Strålsäkerhetscentralen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Strålsäkerhetscentralen (1164/2022) 2 § 1 mom. 1 punkten,
fogas till 2 § 1 mom. en ny 4 a-punkt och en ny 4 b-punkt som följer:

2 §

Uppgifter

Till Strålsäkerhetscentralen hör

1) uppgifter enligt kärnenergilagen (/),

4 a) uppgifter enligt lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016),

4 b) uppgifter enligt cybersäkerhetslagen (124/2025),

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Utskottets nya lagförslag

16.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter (1209/2023) 1 § 3 punkten underpunkt
r enligt följande:

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

3) följande aktörer inom försäkrings- och pensionssektorn:

r) Statens kärnavfallshanteringsfond enligt kärnenergilagen (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Helsingfors 10.6.2026

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Vilhelm Junnila saf (delvis)
vice ordförande Pauli Aalto-Setälä saml
medlem Noora Fagerström saml
medlem Kaisa Garedeu saf
medlem Lotta Hamari sd
medlem Pertti Hemmilä saml
medlem Hilikka Kemppi cent
medlem Miapetra Kumpula-Natri sd
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Mikko Ollikainen sv
medlem Merja Rasinkangas saf
medlem Oras Tynkkynen gröna
medlem Heikki Vestman saml
medlem Johannes Yrttiaho vänst
ersättare Ville Kaunisto saml.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd
Reservation 1

Reservation 1

Motivering

I utskottets betänkande ändras regeringens proposition med förslag till kärnenergilag med anledning av proposition (RP 72/2026 rd), som gäller ändringar i kärnenergilagen och strafflagen, och försvarsutskottets betänkande om den (FsUB 4/2026 rd). Ändringarna möjliggör införsel av kärnladdningar till Finland samt transport, tillhandahållande och innehav av kärnladdningar i Finland, om detta grundar sig antingen på Finlands militära försvar som genomförs som en del av Nordatlantiska fördragsorganisationens kollektiva försvar eller försvarssamarbete, eller på Nordatlantiska fördragsorganisationens kollektiva försvar eller på försvarssamarbete.

Vi anser att införsel eller placering av kärnvapen i Finland i nuläget inte bör tillåtas i lagstiftningen, i enlighet med den reservation som fogats till försvarsutskottets betänkande FsUB 4/2026 rd. Därför föreslår vi att kärnenergilagen i ekonomiutskottets betänkande även fortsättningsvis bör innehålla ett förbud mot kärnladdningar i enlighet med regeringens proposition.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen i övrigt godkänner lagförslagen enligt betänkandet men lagförslag 1 med ändringar. (Reservationens ändringsförslag)

Reservationens ändringsförslag

Kärnenergilagen

I enlighet med riksdagens beslut

Betänkande EkUB 21/2026 rd
Reservation 1

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 kap.

Allmänna bestämmelser om användning av kärnenergi

1 § — 4 § (kuten TaVM)

5 §

Definitioner

(1 mom. som i EkUB)

Vad som i denna lag föreskrivs om atområbränsle tillämpas inte på sådant avfall eller sådana biprodukter som innehåller uran eller torium och som uppkommer i samband med gruvdrift enligt 1 § 1 mom. 4 punkten i gruvlagen, vid malmanrikning, vid tillvaratagande av kärnämne eller vid metallförädling eller därmed jämförbar verksamhet eller till följd av dessa, om avfallet eller biprodukten inte överförs till kärnenergianvändning.

Om kärnämnen, kärnavfall, radioaktiva ämnen innehållande avfall eller sådana ämnen, komponenter eller aggregat som avses i 8 § underpunkterna b–d med stöd av denna lag samtidigt utgör flera än en eller ett av det nämnda ska respektive bestämmelser i denna lag tillämpas separat på det nämnda.

På forskningsreaktorer och andra kärnanläggningar som har en kärnreaktor som grundar sig på fission tillämpas vad som föreskrivs om kärnkraftverk. På en kärnanläggning som uppförs för att användas som fortskaffningsmedel enbart i Finland eller som används i ett sådant fortskaffningsmedel eller som dess kraftkälla tillämpas vad som föreskrivs om kärnanläggningar. Om ett sådant fortskaffningsmedel som är avsett att användas någon annanstans än i Finland tillverkas och tas i bruk i Finland eller om ett sådant fortskaffningsmedel som används någon annanstans förs till Finland för reparation eller underhåll, tillämpas på det, medan det är i Finland, vad som föreskrivs om kärnanläggningar.

Vad som i denna lag föreskrivs om kärnavfall som uppkommit i Finland tillämpas också på sådant kärnavfall som uppkommer vid behandling av det förstnämnda kärnavfallet någon annanstans än i Finland.

(6 mom. som i 2 mom. i EkUB)

Betänkande EkUB 21/2026 rd
Reservation

2 kap.

Allmänna principer, (*utesl. ordet ”och*) skyldigheter *och förbud*

6 §

Förbud mot kärnladdningar (Ny)

Det är förbjudet att importera eller överföra kärnladdningar till Finland samt att framställa, inneha och spränga sådana i Finland.

7 § — 13 § (som i EkUB)

3 kap. — 48 kap. (som i EkUB)

Helsingfors 10.6.2026

Lotta Hamari sd
Miapetra Kumpula-Natri sd

Betänkande EkUB 21/2026 rd Reservation 2

Reservation 2

Motivering

Regeringen föreslår att det stiftas en ny kärnenergilag. Det är fråga om en omfattande totalreform som uppdaterar bestämmelserna om användning av kärnenergi, förtydligar tillståndsförfarandena och strävar efter att förbättra förutsättningarna för införande av ny kärnenergiteknik.

Målen för reformen kan till många delar understödjas. Den nuvarande kärnenergilagen har varit i kraft länge och under den tiden har omvärlden förändrats avsevärt. Regleringen bör möjliggöra utveckling och ibruktage av ny teknik samtidigt som man sörjer för säkerheten, tillsynen, hållbarheten, kärnavfallshanteringen och projektens samhälleliga acceptans.

Den gällande kärnenergilagen möjliggör utnyttjande av kärnenergi — inklusive ny teknik såsom små modulära reaktorer (SMR). Regleringen har dock inte i tillräcklig utsträckning identifierat särdragen hos nya lösningar, vilket har gynnat gamla, etablerade tekniker.

Därför är det motiverat att slopa sådana bestämmelser som i onödan bromsar upp användningen av ny teknik eller nya användningsändamål. Marknaden kommer i sinom tid att avgöra om ny teknik införs, men små modulära reaktorer bedöms ha möjligheter särskilt när det gäller produktion av fjärrvärme för samhällen och processvärme för industrin.

Samtidigt bör man komma ihåg att kärnenergin i vissa väsentliga avseenden avviker från annan energiteknik. Kärnkraftverken är långa och säkerhetspolitiskt känsliga projekt med omfattande konsekvenser. Därför får en smidigare reglering inte innebära att den offentliga tillgången till information, det demokratiska beslutsfattandet, den lokala delaktigheten eller miljökonsekvensbedömningen försämras.

Riksdagens beslutanderätt ska bibehållas i fråga om betydande kärnkraftverksprojekt

Enligt propositionen ska en första övergripande bedömning av om ett kärnanläggningsprojekt är förenligt med samhällets helhetsintresse även framöver göras i ett principbeslut. Principbeslutet ska dock ändras så att det blir mer allmänt hållet än för närvarande, och statsrådets principbeslut ska lämnas till riksdagen som en redogörelse. Till skillnad från nuläget fattas det egentliga principbeslutet av statsrådet i stället för av riksdagen.

Kärnkraftverk är inte vanliga energiinvesteringar. De påverkar samhället, säkerheten, energiproduktionen, områdesanvändningen och kärnavfallshanteringen i årtionden framöver. Därför är besluten gällande samhällets helhetsintresse i fråga om kärnkraftverk alltid ett långtgående politiskt beslut. Riksdagen representerar hela samhället i beslutsfattandet och bär det politiska ansvaret för sådana lösningar vars konsekvenser sträcker sig långt över en enskild regeringsperiod.

Att principbeslutet fattas i riksdagen i stället för av statsrådet fördröjer inte tillståndsförfarandet nämnvärt jämfört med propositionens modell, där riksdagen ges en redogörelse om ärendet. En

Betänkande EkUB 21/2026 rd
Reservation 2

grundlig riksdagsbehandling och den offentliga debatten i anslutning till den kan också stärka projektens samhälleliga acceptans.

Därför är det motiverat att bevara riksdagens beslutanderätt särskilt i fråga om stora kärnkraftverksprojekt. Detta hindrar dock inte att tillståndsförfarandet utvecklas.

I fråga om små kärnkraftverk med en effekt på mindre än 50 megawatt kan ett lättare förfarande vara motiverat, om projektets omfattning, konsekvenser och risker är väsentligt mer begränsade än i fråga om stora kärnkraftverksprojekt. Detta får dock inte utgöra en grund för att genomföra vittsyftande eller lokalt betydande projekt utan tillräcklig politisk prövning, öppen tillgång till information, konsekvensbedömningar och möjligheter för berörda parter att påverka. Med avvikelse från propositionen kunde beslutanderätten i fråga om små anläggningar ges till statsrådet i stället för arbets- och näringsministeriet.

Miljökonsekvenserna och kommunens ståndpunkt ska beaktas i god tid

I propositionen föreslås det att tillståndssystemet för kärnanläggningar ändras så att det blir mer modulärt och att miljökonsekvensbedömningen huvudsakligen sker senare under tillståndsfasen. Genom att försvaga konsekvensbedömningen och yttrandenas roll i samband med principbeslutet kan man hamna i en situation där principbeslutet fattas på basis av bristfällig information och olika alternativ till exempel för att minimera miljöolägenheterna i praktiken inte längre kan beaktas i bygglovsfasen.

Miljökonsekvenserna har ett direkt samband med projektets godtagbarhet, placeringen, markanvändningen, konsekvenserna för vattendrag, beredskapsarrangemangen, kärnavfallshanteringen och lokalsamhällets livsmiljö. I synnerhet när nya kärnenergianläggningar kan placeras närmare industrianläggningar och bebyggelse accentueras betydelsen av en bedömning av de lokala konsekvenserna. Därför måste det förutsättas att ett utlåtande av den planerade kärnanläggningens förläggningsskommun inhämtas redan innan principbeslutet fattas.

Tillståndsförfarandet kan utvecklas och den tekniska bedömningen riktas på ett mer ändamålsenligt sätt utan att miljökonsekvenserna och förläggningsskommunens ståndpunkt försvagas. Tvärtom förutsätter ett smidigt framskridande av kärnenergiprojekt att de väsentliga konsekvenserna av projekten, den lokala acceptansen och de berörda parternas tillgång till information har beaktats i tid.

Tillståndsbefogenheten för uran- och toriumgruvor bör förbli hos statsrådet

I propositionen ändras säkerhetsregleringen och tillståndssystemet för gruv- och malmanrikningsverksamhet så att tillståndsmyndighetens uppgifter i fråga om verksamhet som gäller uran- och toriumhaltig malm överförs till Strålsäkerhetscentralen. Detta försvagar avvägningen av projektens samhälleliga acceptans.

Uran- och toriumgruvorna är förknippade med frågor som är mer omfattande än vanlig gruvdrift och som gäller strålsäkerhet, avfallshantering, konsekvenser för vattendrag och långvariga

Betänkande EkUB 21/2026 rd

Reservation 2

miljörisker. Därför är det motiverat att ett starkt samhälleligt och politiskt ansvar vid tillståndsprövningen förblir hos statsrådet.

Om förbudet mot kärnvapen

I utskottets betänkande behandlas också proposition RP 72/2026 rd, där det föreslås att den gällande kärnenergilagen och strafflagen ändras. Försvarsutskottets betänkande FsUB 4/2026 rd har lämnats i ärendet. Utifrån betänkandet föreslår ekonomiutskottet ändringar i fråga om RP 24/2026 rd. Till dessa delar kan jag inte instämma i utskottets betänkande. Det är inte motiverat att begränsa kärnvapenförbudet i Finland. Jag hänvisar till reservation 1 till FsUB 4/2026 rd.

Avslutningsvis

De preciseringar som beskrivs ovan ändrar inte behovet av en totalreform av kärnenergilagen. Målet att göra tillståndsförfarandena smidigare, möjliggöra ny teknik och göra regleringen mer proportionerlig är motiverat. I synnerhet får inte ibruktagandet av små reaktorer bromsas upp genom onödigt tungrodda eller föråldrade bestämmelser.

Samtidigt krävs det bred acceptans för att kärnenergiprojekt ska framskrida. Säkerhet, öppet beslutsfattande, tillräcklig bedömning av miljökonsekvenserna, placeringskommunernas möjlighet att påverka och riksdagens roll i betydande projekt medför inte oskäliga olägenheter för en smidig tillståndsprocess. De är förutsättningar för att kärnenergiprojekt ska kunna drivas framåt på ett hållbart sätt och med en bred samhällelig acceptans.

Användningen av kärnenergi är förknippad med ett exceptionellt långt tidsspänn. Besluten påverkar energiproduktionen, miljön, säkerheten och kärnavfallshanteringen i årtionden. Därför måste beslutsfattandet vara sådant att medborgarna, kommunerna och riksdagen kan lita på att de centrala konsekvenserna har bedömts i tillräcklig utsträckning före de avgörande politiska besluten. Propositionen bör till denna del korrigeras så att principbeslutet om betydande kärnkraftverksprojekt fortsättningsvis fattas av riksdagen, miljökonsekvensbedömningen genomförs i ett tidigare skede, placeringskommunens ståndpunkt förutsätts redan i principbeslutet och tillståndsbefogenheterna för uran- och toriumgruvor kvarstår hos statsrådet.

Genom dessa korrigeringar stöder reformen av kärnenergilagen fortfarande regeringens mål att göra tillståndsförfarandena smidigare och införa ny teknik. Samtidigt tryggar den bättre delaktigheten, tillgången till information, avvägningen av miljökonsekvenserna samt den samhälleliga acceptansen.

Förslag

Jag föreslår

Betänkande EkUB 21/2026 rd
Reservation 2

*att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet, men 5 §, rubriken för 2 kap., 6 §, 296 §, 297 §, 305 § och 317 § i lagförslag 1 samt 33 § i lagförslag 6 med ändringar.)
(Reservationens ändringsförslag)*

Reservationens ändringsförslag

1. Kärnenergilagen

5 §

Definitioner

(1 mom. som i EkUB)

Vad som i denna lag föreskrivs om atområbränsle tillämpas inte på sådant avfall eller sådana biprodukter som innehåller uran eller torium och som uppkommer i samband med gruvdrift enligt 1 § 1 mom. 4 punkten i gruvlagen, vid malmanrikning, vid tillvaratagande av kärnämne eller vid metallförädling eller därmed jämförbar verksamhet eller till följd av dessa, om avfallet eller biprodukten inte överförs till kärnenergianvändning.

Om kärnämnen, kärnavfall, radioaktiva ämnen innehållande avfall eller sådana ämnen, komponenter eller aggregat som avses i 8 § underpunkterna b–d med stöd av denna lag samtidigt utgör flera än en eller ett av det nämnda ska respektive bestämmelser i denna lag tillämpas separat på det nämnda.

På forskningsreaktorer och andra kärnanläggningar som har en kärnreaktor som grundar sig på fission tillämpas vad som föreskrivs om kärnkraftverk. På en kärnanläggning som uppförs för att användas som fortskaffningsmedel enbart i Finland eller som används i ett sådant fortskaffningsmedel eller som dess kraftkälla tillämpas vad som föreskrivs om kärnanläggningar. Om ett sådant fortskaffningsmedel som är avsett att användas någon annanstans än i Finland tillverkas och tas i bruk i Finland eller om ett sådant fortskaffningsmedel som används någon annanstans förs till Finland för reparation eller underhåll, tillämpas på det, medan det är i Finland, vad som föreskrivs om kärnanläggningar.

Vad som i denna lag föreskrivs om kärnavfall som uppkommit i Finland tillämpas också på sådant kärnavfall som uppkommer vid behandling av det förstnämnda kärnavfallet någon annanstans än i Finland.

(6 mom. som i 2 mom. i EkUB)

2 kap.

Allmänna principer, *(utesl. ordet "och")* skyldigheter *och förbud*

Betänkande EkUB 21/2026 rd
Reservation 2

6 §

Förbud mot kärnladdningar

Det är förbjudet att importera eller överföra kärnladdningar till Finland samt att framställa, inneha och spränga sådana i Finland.

296 §

Behöriga myndigheter i ärenden som gäller principbeslut

~~Statsrådet~~Riksdagen avgör ett ärende som gäller principbeslut. Arbets- och näringsministeriet svarar för behandlingen av ansökan om principbeslut.

~~Arbets- och näringsministeriet~~Statsrådet avgör dock ett ärende som gäller principbeslut, om kärnkraftverksprojektet omfattar ett eller flera kärnkraftverk med en sammanlagd nominell värmeeffekt på högst 50 megawatt.

297 §

Förutsättningar för godkännande av principbeslut

Godkännandet av ett principbeslut baserar sig på en helhetsbedömning där frågan ska prövas utifrån samhällets helhetsintresse och kärnanläggningsprojektets fördelar och nackdelar ska beaktas, varvid avseende ska fästas speciellt vid

- 1) om projektet behövs med tanke på energiförsörjningen,
- 2) uppskattade ekonomiska konsekvenser, ~~miljökonsekvenser~~ och andra konsekvenser av projektet,
- 3) projektets genomförbarhet och hur iakttagandet av de krav som föreskrivs i denna lag har beaktats i projektplanen,
- 4) projektutvecklarens kompetens samt ekonomiska och andra förutsättningar att genomföra den planering och utveckling som anknyter till projektet,
- 5) den planerade tillståndshavarens kompetens samt ekonomiska och andra förutsättningar att låta uppföra de kärnanläggningar som ingår i projektet och driva dem på ett säkert sätt och i övrigt i enlighet med denna lag,
- 6) tidsplanen för projektet,
- 7) de uppskattade riskerna med projektet,
- 8) projektets miljökonsekvenser i enlighet med lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning samt vid upprättandet av en miljökonsekvensbeskrivning och en motiverad slutsats enligt den lagen.

Betänkande EkUB 21/2026 rd
Reservation 2

305 §

Anhängiggörande av ansökan om tillstånd att uppföra en kärnanläggning

För att ansökan om tillstånd att uppföra en kärnanläggning ska bli anhängig krävs det att

- 1) tillståndet söks av
 - a) den som principbeslutet direkt avser, eller
 - b) den i principbeslutet avsedda planerade tillståndshavaren, när denne enligt principbeslutet är någon annan än den som principbeslutet direkt avser,
- 2) ansökan innehåller ett utlåtande av den planerade kärnanläggningens förläggningskommun, enligt vilket uppförandet av den kärnanläggning som avses i ansökan tillstyrks,
- 3) ansökan görs inom den tidsfrist som anges i principbeslutet och kärnanläggningen ingår i ett kärnanläggningsprojekt enligt principbeslutet eller att det är fråga om en sådan kärnteknisk anläggning eller markslutförvarsanläggning som behövs med tanke på en sådan kärnanläggning,
- 4) Strålsäkerhetscentralen i sitt lämplighetsutlåtande om förläggningsplatsen för kärnanläggningen har konstaterat att beredskapsarrangemang, skyddsarrangemang och transportarrangemang i anslutning till den kärnanläggning och andra funktioner som avses i ansökan kan genomföras på förläggningsplatsen i enlighet med de krav som gäller dem,
- 5) Strålsäkerhetscentralen genom ett bindande utlåtande har fastställt de konstruktionsförutsättningar som beror på kärnanläggningens förläggningsplats,
- 6) sökanden har utrett att det inte på kärnanläggningens förläggningsplats eller i dess närhet har skett sådana förändringar och att det inte har erhållits sådan ny information om egenskaperna hos förläggningsplatsen som väsentligt kan inverka på de frågor som behandlas i ett utlåtande som avses i 4 eller 5 punkten,
- 7) Strålsäkerhetscentralen i utlåtandet om kärnanläggningskonceptet har konstaterat att den kärnanläggning som planeras utifrån konceptet kan bedömas uppfylla de krav som i denna lag ställs på säkerheten vid kärnanläggningar,
- 8) sökanden har sört för att de ändringar i kärnanläggningskonceptet som enligt utlåtandet om kärnanläggningskonceptet bedömts vara behövliga med tanke på de krav som i denna lag ställs på säkerheten vid kärnanläggningar har genomförts och att de fastställda konstruktionsförutsättningar som beror på förläggningsplatsen har beaktats,
- 9) sökanden har fullgjort skyldigheten att lämna en grundläggande teknisk beskrivning enligt förordningen om Euratoms kärnämneskontroll,

~~10) hankkeen ympäristövaikutukset on arvioitu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaan sekä mainitun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on laadittu~~

Betänkande EkUB 21/2026 rd
Reservation 2

317 §

Utlåtanden

Utlåtande om ansökan om principbeslut eller i ett tillståndsärende som ska avgöras i statsrådet begärs av Strålsäkerhetscentralen, kärnanläggningsprojektets förläggningkommun och av de ministerier och andra myndigheter som är viktiga med tanke på prövningen av ärendet. Utlåtande om ansökan i ett tillståndsärende som ska avgöras av Strålsäkerhetscentralen begärs av de myndigheter som är viktiga med tanke på prövningen av ärendet. Utlåtande om ansökan om kärnanläggningsstillstånd begärs av kärnanläggningsprojektets förläggningkommun och av kommunerna i dess närmaste omgivning.

6. Lag om ändring av gruvlagen

33 §

Tillståndsmyndigheter

Statsrådet avgör de ärenden som gäller gruvområdesinlösningstillstånd och gruvtillståndsärenden som gäller produktion av uran och torium.

Gruvmyndigheten avgör de ärenden som gäller förbehållsanmälan, malmletningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd och andra gruvtillstånd än sådana som avses i 1 mom.

Helsingfors 10.6.2026

Oras Tynkkynen gröna

Betänkande EkUB 21/2026 rd Reservation 3

Reservation 3

Motivering

I propositionen (RP 24/2026 rd) föreslås det att det stiftas en ny kärnenergilag och att ett flertal andra lagar ändras för att samordna regleringen med den föreslagna nya kärnenergilagen. Den nuvarande kärnenergilagen ska upphävas. Enligt regeringen är målet att påskynda och göra genomförandet av kärnanläggningsprojekt av olika storlek smidigare, förbättra deras kostnadseffektivitet och stärka Finlands ställning som en attraktiv plats för produktion av kärnenergi och uppförande av nya anläggningar. Målen med propositionen är inte godtagbara och de motiveras inte övertygande i propositionen. Propositionen har utarbetats med energibolagens intressen för ögonen, vilket inte kan vara utgångspunkten för en revidering av lagstiftningen.

I själva verket handlar propositionen om att driva energibolagens intressen på bekostnad av det demokratiska beslutsfattandet, säkerheten, miljön och naturen samt klimatet. Målen med lagreformen inriktas i första hand på kärnkraftsbolagens ekonomiska intressen, inte på samhällets helhetsintresse eller på att förbättra riskhanteringen vid användning av kärnenergi.

För att lösa klimatkrisen krävs det att den totala energiförbrukningen minskas genom energisparande och förbättrad energieffektivitet. Att främja kärnkraft leder utvecklingen i motsatt riktning. Genom att öka kärnkraften strävar man efter att på det sätt som den globala energiindustrin önskar svara på den kraftiga ökningen av elförbrukningen i och med den så kallade elektriska omställningen. Påskyndandet av den elektriska omställningen motiveras också med att den bidrar till att bemöta klimatförändringen. Utbyggnad av kärnkraft är emellertid varken det snabbaste eller det mest kostnadseffektiva sättet att nå klimatmålen. El som produceras med kärnkraft kommer sannolikt främst att ersätta elproduktion baserad på förnybar energi och endast i mycket liten utsträckning elproduktion baserad på fossila bränslen. Det konstateras också i propositionens konsekvensbedömningar.

Samtidigt bör det påpekas att både utvinningen av uran som behövs som bränsle i kärnkraftverk och behandlingen och slutförvaringen av kärnavfall är förenade med en rad olösta miljöproblem. Kärnkraft medför miljöskador under hela produktionskedjan, från uranbrytning till slutförvaring, och risken för en katastrofal olycka föreligger i varje skede av kedjan.

Utöver att propositionen sannolikt kommer att öka energiförbrukningen överlåter regeringen genom förändringarna en ännu starkare ställning åt de stora energibolagen, vilket också ger dem en starkare samhällelig maktposition. Energiproducerande anläggningar är en del av samhällets kritiska infrastruktur och kärnkraftverken är förknippade med särskilda geopolitiska känsligheter och säkerhetshot.

Kraven på innehållet i principbeslutet och riksdagens beslutanderätt ska trygga demokratin

Riksdagen bör liksom hittills besluta om att upphäva eller låta ett principbeslut om byggande av kärnkraft träda i kraft. Det är inte godtagbart att avgörandet av principbeslutet helt överläts på statsrådet, och i fråga om små kärnanläggningar, på arbets- och näringsministeriets tjänstemän. I

Betänkande EkUB 21/2026 rd Reservation 3

fortsättningen skulle principbeslutet om ett projekt inte längre kräva utlåtande av fullmäktige i förläggningsskommunen eller av grannkommunerna och därmed inte heller kommunens samtycke. Propositionen försvagar de grundläggande principerna för demokratin och medborgarnas möjligheter att delta i beslut som gäller dem själva.

Enligt propositionen behöver man i fortsättningen inte heller inhämta något preliminärt säkerhetsutlåtande från Strålsäkerhetscentralen eller utlåtande från miljöministeriet för en ansökan om principbeslut. Lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning skulle tillämpas först i samband med handläggningen av tillståndet att uppföra en kärnanläggning, vilket innebär att det centrala principbeslutet om projektet skulle fattas utan att ens invånarna i förläggningsskommunen hörs. Såväl den motiverade slutsatsen i MKB-förfarandet som Strålsäkerhetscentralens preliminära säkerhetsbedömning samt utlåtanden från miljöministeriet och berörda kommuner bör även i fortsättningen bifogas ansökan om principbeslut — detta är en miniminivå för den sociala acceptansen för kärnenergiprojekt överhuvudtaget.

När det gäller innehållet i principbeslutet bör det också i fortsättningen i ett tidigt skede finnas tillgång till all behövlig information om kärnkraftverksprojektet, så att samhällets helhetsintresse kan bedömas på ett ändamålsenligt sätt. Enligt propositionen ska man inte längre i principbeslutet behandla närmare frågor som gäller bland annat kärnanläggningens placering och anläggningsteknik, utan dessa ska behandlas utanför principbeslutet, i separata förfaranden där Strålsäkerhetscentralen är behörig myndighet. Informationsinnehållet i principbeslutet får under inga omständigheter minskas på detta sätt, eftersom samhällets helhetsintresse måste kunna bedömas på ett tillförlitligt och tidsenligt sätt. Detaljerad information behövs också för tillstånd att uppföra och driva anläggningen, så att en säker användning av kärnenergi kan säkerställas i tillståndsskedet.

Samma tillstånds- och beslutsförfaranden ska utan undantag gälla så kallade små kärnkraftverk. Riskerna med kärnkraft föreligger i alla anläggningar som bygger på fission, och ansvaret för principbeslutet kan inte ligga hos ett sektorministerium. Bedömningen och beslutsfattandet måste också i fråga om små reaktorer vara tillräckligt strikt reglerade.

Regleringen om tillstånd att uppföra och driva anläggningar får inte lättas upp

Utöver principbeslutet kommer också innehållet i drifttillstånden att begränsas på mycket tveksamma grunder som utgår från energibolagens intressen, med hänvisning till att ”förbättra investerings säkerheten”. I tillstånd att uppföra och driva en anläggning ska man inte längre i detalj behandla ordnandet av kärnavfallshanteringen eller kärnämneskontrollen eller tekniska ärenden som gäller anläggningens säkerhet, utan de avgörs separat vid arbets- och näringsministeriet och Strålsäkerhetscentralen.

Det är ytterst oroande att tillsynens tyngdpunkt i och med minskningen av godkännandeförfaranden flyttas till efterhandskontroll av kärnkraftverken. I konsekvensbedömningen konstateras det att antalet krav i Strålsäkerhetscentralens föreskrifter skulle minska med cirka 70—80 procent jämfört med nuvarande föreskrifter och anvisningar. Som en följd av detta förutsätts projektutvecklare och tillståndshavare ha en ”god förmåga” att själva planera och bedöma säkerheten i sin verksamhet. Det är uppenbart att alltför stort ansvar

Betänkande EkUB 21/2026 rd Reservation 3

för att säkerställa att verksamheten är lagenlig därigenom överförs till aktörerna inom kärnkraftsverksamheten.

En ny bestämmelse i lagen skulle gälla överföring av tillstånd för kärnanläggningar till någon annan part, vilket skulle möjliggöra att projektutveckling, uppförande, drift och avveckling av en anläggning genomförs i nätverksform mellan olika företag. Att möjliggöra överföring av tillstånd för kärnanläggningar är enligt min mening inte godtagbart, utan verksamhetsutövarna ska åläggas ett långsiktigt ansvar och långsiktig verksamhet, såsom i den gällande regleringen.

Den generationsöverskridande risken för kärnavfall accentueras om import tillåts

I propositionen föreslås det att behandling och tillfällig lagring av utländskt kärnavfall i Finland ska tillåtas med tillstånd av statsrådet. Även import av utländskt kärnavfall till Finland för slutförvaring skulle vara tillåten, under förutsättning att mängden är liten.

Varken behandling, import eller slutförvaring av utländskt kärnavfall i Finland är på något sätt godtagbart. Mottagande av utländskt kärnavfall strider mot den allmänt accepterade principen om ansvarsfördelning, enligt vilken nyttor och olägenheter ska riktas till samma samhälle. Kärnavfallet förblir farligt i upp till hundratusentals år. Detta gör det till en riskklass som helt skiljer sig från all annan avfallshantering. Konsekvenserna och riskerna är generationsöverskridande. När detta kombineras med gränsöverskridande transport samt osäkerhet om kärnavfallens ursprung och överföringen av det slutliga ansvaret till finska staten, ökar riskernas omfattning väsentligt.

Internationella gemensamma lösningar för kärnavfallshantering är orealistiska i det nuvarande geopolitiska läget, där de internationella avtalssystemen försvagas. Det är inte möjligt att exportera kärnavfall som uppkommit i Finland för slutförvaring någon annanstans i kommersiell skala, och situationen håller inte på att förändras. Därför måste man alltid vara beredd på att slutförvara det kärnavfall som uppstår i Finland i Finland, och i och med den ökade användningen av kärnkraft kommer även mängden kärnavfall och dess problem att öka.

Egenskaperna hos kärnavfall som uppstår utomlands är dessutom inte nödvändigtvis kända med tillräcklig säkerhet, och bristfällig eller opålitlig information kan bli ett bestående problem. Detta utgör naturligtvis en säkerhetsrisk när det gäller material vars hantering kräver yttersta noggrannhet och kontroll under hela dess livscykel, inklusive tiden efter att slutförvaringsanläggningen permanent har förslutits.

Det ekonomiska ansvaret ligger i problemets kärna. I arrangemang för slutförvaring av utländskt kärnavfall skulle staten även ta risken för att kostnader och kostnadsdrivande tekniska problem realiseras efter att de ursprungliga aktörerna har upphört att bära ansvar.

Riskerna med småskalig kärnkraft kan inte ignoreras

Propositionen skulle avsevärt underlätta uppförandet av små kärnkraftverk (med en sammanlagd nominell värmeeffekt på 50 megawatt). För att främja små modulära kärnreaktorer (s.k. SMR-anläggningar) föreslås det att det införs en bedömning av kärnanläggningskoncept som motsvarar

Betänkande EkUB 21/2026 rd Reservation 3

typgodkännande. Dessutom möjliggörs ibruktagande i Finland av lösningar som utvecklats utomlands.

Uppförande av SMR-anläggningar är möjligt även inom ramen för den nuvarande regleringen, och det är inte förenligt med samhällets helhetsintresse att börja avveckla regleringen enbart för att tillgodose energibolagens intressen. Ett kärnkraftverk har alltid betydande lokala konsekvenser oberoende av dess storlek, och riskerna med kärnkraft föreligger i alla anläggningar som bygger på fission. Miljökonsekvenserna av småskalig kärnkraft har ännu studerats endast i begränsad omfattning.

Gränsen på 50 megawatt för småskalig kärnkraft är i hög grad godtycklig. I fråga om små kärnkraftverk bör samma tillstånds- och beslutsförfarande iaktas som i fråga om större kraftverk, utan undantag. Med tanke på samhällets helhetsintresse är det inte ändamålsenligt att avgörandet av principbeslut i fråga om små kärnkraftverk överläts till sektorministeriet (arbets- och näringsministeriet), utan beslutanderätten bör såsom i nuläget ligga hos statsrådet. Dessutom bör genomförandet av alla kärnkraftsprojekt ske så att kommunernas möjligheter att påverka i olika skeden av projektet tryggas.

Byggandet av nya kärnkraftverk skulle kräva mycket stora stöd. Enligt en utredning från arbets- och näringsministeriet (2026) skulle ett SMR-kärnkraftverk på 6 x 400 MW kräva statligt stöd på minst 2,4 och rentav 21,3 miljarder euro. Som jämförelse kan nämnas att det samtidigt i Finland finns och byggs (före utgången av 2026) ackumulatörer motsvarande 1,7 GW på helt marknadsmässiga villkor, vilka kan användas för att balansera variationer i elpriserna.

Eftersom små kärnkraftverk planeras placeras i eller i närheten av städer för fjärrvärmeproduktion, kommer deras sociala acceptans att bli en central fråga vid beslut om att införa tekniken. Placeringen av anläggningarna och uppkomsten av avfall samt anläggningarnas säkerhet kommer att bli väsentliga teman när beslut fattas om SMR-anläggningar. De ändringar som föreslås i reformen av kärnenergilagen, vilka kraftigt minskar demokratin och medborgarnas möjligheter att påverka, samt lättnaderna i tillståndsprocesserna och de därav följande riskerna för försämrade bedömning av säkerhets- och miljökonsekvenser, utgör ett allvarligt problem. Projekt som gäller SMR-anläggningar kommer att möta starkt motstånd och bli stora miljö- och samhällspolitiska tvistefrågor i de områden där de planeras.

Att tillåta kärnvapen skulle försvaga Finlands säkerhetsställning — förbudet bör bibehållas

I ekonomiutskottets betänkande har ändringar i kärnenergilagen som gäller upphävande av förbudet mot kärnladdningar införts i enlighet med propositionen RP 72/2026 rd och försvarsutskottets betänkande FsUB 4/2026 rd. Enligt dessa ska kärnenergilagens bestämmelse om förbud mot kärnladdningar upphävas. I den gällande kärnenergilagen ingår ett kärnvapenförbud i 4 §. Ekonomiutskottet föreslår att 6 § om förbud mot kärnladdningar i förslaget till ny kärnenergilag (RP 24/2026 rd) stryks. Dessutom ändras kärnenergilagens hänvisningsbestämmelse som gäller kärnladdningsbrott i strafflagen i enlighet med detta. Efter ändringarna skulle kärnenergilagen inte längre innehålla något förbud mot kärnvapen, det vill säga något nationellt förbud mot införsel, framställning, innehav eller sprängning av kärnladdningar.

Betänkande EkUB 21/2026 rd Reservation 3

Ekonomiutskottet har inte hört sakkunniga om denna proposition och riksdagen har ännu inte behandlat den slutgiltigt, varför det är mycket tvivelaktigt om utskottet överhuvudtaget kan införliva sådana ändringar i sitt betänkande utan att de ens har utretts på ett behörigt sätt.

Att häva förbudet mot kärnladdningar och tillåta kärnvapen på finskt territorium skulle dramatiskt försämra Finlands säkerhet, i motsats till vad som hävdas i proposition RP 72/2026 rd. Förslaget innebär att förbudet mot kärnladdningar tas bort ur kärnenergilagen och att undantagsgrunder införs i strafflagens bestämmelser om kärnladdningsbrott, enligt vilka kriminaliseringen till exempel inte skulle omfatta försvarssamarbete med Förenta staterna.

En uppluckring av kärnvapenbegränsningarna står i strid med Finlands suveränitet enligt grundlagen. Om kärnvapen förs in i Finland eller transporteras genom Finland skulle Finland inte ha någon faktisk bestämmanderätt över dem. Detta skulle strida mot artikel 2 i icke-spridningsfördraget (FördrS 10–11/1970). Kärnvapnen hos Natos kärnvapenstater är deras nationella kärnvapen och omfattas av nationella beslut.

I och med ändringen skulle möjligheten att föra in, transportera eller lagra kärnvapen uttryckligen bero på beslutsfattandet om försvarssamarbete. Med försvarssamarbete avses i synnerhet DCA-avtalet mellan Finland och Förenta staterna, där en främmande stat, det vill säga Förenta staterna, ges rätt att föra in vapen, annan materiel och trupper i Finland samt att upprätta baser och vapenlager. I avtalet förbinder sig Förenta staterna endast att ”respektera” Finlands lagstiftning, inte att ”följa” den. Det finns betydande förbehåll också när det gäller respekten.

Riksdagen godkände DCA-avtalet i den uppfattningen att kärnvapenförbudet i kärnenergilagen skulle trygga Finlands kärnvapenfrihet. Avtalet godkändes som ett undantag från grundlagen just på grund av dess begränsning av Finlands suveränitet enligt 1 § 1 mom. i grundlagen. Genom avtalet gavs en främmande stat en aldrig tidigare skådad rätt att använda Finlands territorium. Nu föreslås detta undantag från grundlagen utvidgas till att även gälla tillåtelse av massförintelsevapen – kärnvapen. Detta är under inga omständigheter godtagbart, inte heller med hänsyn till grundlagen. (Avvikande mening 2, GrUU 38/2026 rd)

Det är uppenbart att Förenta staterna enligt DCA-avtalet inte har någon skyldighet att respektera Finlands politiska ståndpunkter om kärnvapen efter att lagens begränsningar har avskaffats. Enligt avtalet kan sådana politiska åsikter eller ståndpunkter i olika frågor ”beaktas”, vilket är en ännu lättare formulering än ”respektera”. I en avvikande mening till utrikesutskottets utlåtande (UtUU 4/2026 rd) anses det att om lagens förbud mot kärnvapen hävs, skulle det kräva att kärnvapenbestämmelser införs i själva DCA-avtalet. I praktiken innebär det att avtalet sägs upp och omförhandlas. Denna uppfattning får stöd av sakkunnigyttrandena till utskotten.

De förmodade målen för Förenta staternas kärnvapen i Ryssland ligger mycket nära Finlands gräns, bland annat i Murmansk och Kolaområdena. Ett avskaffande av kärnvapenförbudet skulle öka risken för att Förenta staterna använder taktiska kärnvapen via Finlands territorium eller luftrum mot dessa mål i en situation där en stormaktskonflikt eskalerar till kärnvapenkrig eller redan vid hot om ett kärnvapenkrig. Kärnvapen som placeras i Finland eller den infrastruktur som är kopplad till dem eller deras transitering skulle bli militära mål och därigenom försvaga Finlands säkerhet.

Betänkande EkUB 21/2026 rd
Reservation 3

Bakgrunden till propositionen är Nordatlantiska fördragsorganisationens planer på att sprida kärnvapen som en del av Natos kärnvapenplanering. Den så kallade kärnvapenavskräckningen bygger på tanken att Ryssland skulle avstå från en begränsad kärnvapenattack av rädsla för Natos motangrepp, för vilket decentraliseringen av kärnvapen skulle skapa fler möjligheter. I verkligheten skulle situationen dock innebära att Ryssland, utöver de kända europeiska kärnvapenbaserna, måste rikta in sig på ett mycket stort antal mål vars exakta placering det inte med säkerhet känner till. Spridningsplanerna skulle alltså snarare öka risken för kärnvapenkrig. Spridning är inte ett hinder för ett förebyggande angrepp, utan det gör bara att en större del av Europa blir sårbart för såväl konventionella angrepp som kärnvapenangrepp. Tröskeln för användning av taktiska kärnvapen är dessutom lägre än för strategiska, vilket skapar eskalationsrisker. Bärnanordningar för taktiska kärnvapen har ofta dubbla användningsområden, vilket ytterligare ökar risken för missförstånd.

I anslutning till spridningen av kärnvapen håller flera europeiska länder på att anpassa sina stridsflygplan för att kunna bära kärnvapen. Det gäller särskilt amerikanska F-35A-plan, av vilka Finland har beslutat beställa 64 stycken. Det är möjligt att en del av de jaktplan som Finland beställt kan modifieras till jaktplan med dubbla användningsområden som kan bära kärnvapen. Denna möjlighet ökar ytterligare de risker för eskalation som riktas mot Finland, om kärnvapen tillåts på dess territorium.

Ett absolut och heltäckande kärnvapenförbud måste bibehållas i Finlands lagstiftning. Finland bör försvara linjen om nordisk kärnvapenfrihet, verka för nedrustning och en kärnvapenfri värld, motverka krig och militarism och främja världsfreden.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen förkastar lagförslagen.

Helsingfors 10.6.2026

Johannes Yrttiaho vänst